

RAAD VOOR BETWISTINGEN INZAKE **STUDIEVOORTGANGSBESLISSINGEN**

UITSPRAKEN WERKJAAR 2016

STUDIEBETWISTINGEN DEEL 1

Inhoud

[Zitting van 12 januari 2016](#)

rolnummer 2015/461

rolnummer 2015/522

rolnummer 2015/527

rolnummer 2015/597

rolnummer 2015/598

rolnummer 2015/606

rolnummer 2015/612

rolnummer 2015/648

rolnummer 2015/657

[Zitting van 14 januari 2016](#)

rolnummer 2015/591

rolnummer 2015/638

[Zitting van 19 januari 2016](#)

rolnummer 2015/673

rolnummer 2015/677

rolnummer 2015/683

[Zitting van 20 januari 2016](#)

rolnummer 2015/138

rolnummer 2015/501(2)

rolnummer 2015/663

rolnummer 2015/672

[Zitting van 26 januari 2016](#)

rolnummer 2015/681

rolnummer 2015/685

rolnummer 2015/685bis

[Zitting van 28 januari 2016](#)

rolnummer 2015/664_665

rolnummer 2015/684

Zitting van 12 januari 2016

Arrest nr. 2.754 van 12 januari 2016 in de zaak 2015/461

In zake:

tegen:

I. Voorwerp van de vordering

Het beroep, ingesteld op 30 september 2015, strekt tot nietigverklaring van de beslissing van de interne beroepsinstantie van 24 september 2015.

II. Verloop van de rechtspleging

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 12 januari 2016.

Voorzitter van de Raad Jim Deridder heeft verslag uitgebracht.

Niemand is ter zitting verschenen.

III. Feiten

Verzoeker is in het academiejaar 2014-2015 ingeschreven in de opleiding Master Electrical Engineering: Embedded Systems and Multimedia.

Voor het opleidingsonderdeel masterproef behaalde verzoeker een examencijfer van 8/20.

Tegen dit examencijfer stelde verzoeker intern beroep in.

Bij beslissing van 24 september 2015 wordt het intern beroep onontvankelijk verklaard wegens laattijdigheid: de proclamatie van de examencijfers had plaatsgevonden op 11 september 2015, zodat het beroep dat op 18 september 2015 werd ingesteld, onontvankelijk werd geacht *ratione temporis*.

Dit is de thans bestreden beslissing.

IV. Ontvankelijkheid

In het arrest nr. 2.570 heeft de Raad vastgesteld dat verzoeker zijn verzoekschrift in het Engels heeft opgesteld, en geoordeeld dat zulks in strijd is met de taalregeling die op de procedure voor de Raad van toepassing is.

Aan verzoeker werd de mogelijkheid geboden om een Nederlandse vertaling van dit stuk neer te leggen.

Het beschikkend gedeelte van voormeld arrest luidt als volgt:

1. Verzoeker beschikt over een termijn tot uiterlijk 1 december 2015 om een Nederlandse vertaling van [zijn] verzoekschrift overeenkomstig de bovenstaande richtlijnen over te maken aan de Raad en aan verwerende partij.
2. Op voormelde datum wordt het thans ingediende Engelstalige procedurestuk van verzoeker (verzoekschrift en wederantwoordnota) ambtshalve uit de debatten geweerd.

De Raad moet vaststellen dat spijs deze geboden mogelijkheid, verzoeker geen vertaling van het verzoekschrift heeft neergelegd.

Overeenkomstig artikel 2 van het voormelde beschikkend gedeelte, is het Engelstalig verzoekschrift op 1 december 2015 ambtshalve uit de debatten geweerd. De Raad heeft wat dat betreft zijn rechtsmacht uitgeput.

Nu er zich in het dossier geen ontvankelijk verzoekschrift bevindt, dient de Raad te besluiten tot de onontvankelijkheid van het beroep.

BESLISSING

De Raad verwerpt het beroep.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van 16 januari 2016, door de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen, I^e Kamer, samengesteld uit:

Jim Deridder,	voorzitter van de Raad
Jan Geens	bijzitter
Daniël Cuypers	bijzitter
bijgestaan door	
Freya Gheysen	secretaris

De secretaris

Freya Gheysen

De voorzitter

Jim Deridder

Tegen dit arrest is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten arrest, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnventariseerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Arrest nr. 2.750 van 12 januari 2016 in de zaak 2015/522

In zake: [REDACTED]

tegen: [REDACTED]

I. Voorwerp van de vordering

Het beroep, ingesteld op 8 oktober 2015, strekt tot nietigverklaring van de beslissing van de rector van 2 oktober 2015 waarbij de inschrijving wordt geweigerd.

II. Verloop van de rechtspleging

Bij arrest nr. 2.601 van 17 november 2015 heeft de Raad de debatten heropend.

Verzoekende partij en verwerende partij hebben een toelichtende nota ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 12 januari 2016.

Voorzitter van de Raad Jim Deridder heeft verslag uitgebracht.

[REDACTED], die verschijnt voor de verwerende partij, is gehoord.

III. Feiten

Verzoeker is in het hoger onderwijs ingeschreven sinds het academiejaar 2007-2008.

Tot het academiejaar 2009-2010 volgde hij aan een universiteit, andere dan verwerende partij, de opleiding Bachelor in de Rechten en in de academiejaren 2010-2011 en 2011-2012 was verzoeker ingeschreven in de opleiding Bachelor of Arts in de Geschiedenis.

In deze vijf academiejaren nam verzoeker 303 studiepunten aan leerkrediet op, waarvan er via behaalde credits 109 werden terugverdiend.

In het academiejaar 2012-2013 schreef verzoeker zich aan een andere universiteit in voor de opleiding Bachelor of Arts in de Geschiedenis; hij nam 57 studiepunten op en behaalde credits voor slechts 3 studiepunten.

In het academiejaar 2013-2014 was verzoeker ingeschreven in twee verschillende opleidingen. Enerzijds was verzoeker ingeschreven aan een hogeschool voor de opleiding Bachelor in de Verpleegkunde, waar hij zich uitschreef op 1 oktober 2013; anderzijds was verzoeker ingeschreven aan een derde universiteit in de opleiding Bachelor of Arts in de Archeologie, waar hij zich uitschreef op 28 oktober 2013.

Het leerkrediet van verzoeker bedraagt dan 5 studiepunten.

Bij verwerende partij dient verzoeker een aanvraag op afwijking van de leerkredietvereiste in om te kunnen inschrijven in een bacheloropleiding. Verzoeker verkrijgt deze toelating bij beslissing van de rector van 8 oktober 2013, maar maakt hiervan geen gebruik.

Verzoeker nam integendeel opnieuw een inschrijving aan een andere universiteit voor een opleiding Bachelor of Arts in de Geschiedenis. Daarbij nam verzoeker 65 studiepunten op, waarvan hij voor 5 studiepunten credits behaalde.

Het leerkrediet van verzoeker is dan gedaald tot -55.

In het academiejaar 2014-2015 is verzoeker niet aan een hogeronderwijsinstelling ingeschreven.

Voor het academiejaar 2015-2016 wenst verzoeker zich aan verwerende partij in te schrijven, waar hij opnieuw een inschrijving in de opleiding Bachelor of Arts in de Geschiedenis beoogt.

Daar het onderwijs- en examenreglement (verder: OER) van verwerende partij inschrijving bij negatief leerkrediet in principe uitsluit, dient verzoeker een afwijking te vragen.

Verzoeker doet zulks, en motiveert als volgt:

“Geschiedenis heeft mij altijd gefascineerd, al vanaf mijn prille jeugd las ik enorm veel en vanaf mijn tienerjaren keek ik naar ‘Er was eens de mens’, de legendarische historische animatiereeks en las hierna boeken over de thema’s die in de reeks aan bod kwamen. Na het middelbaar ben ik dan omwille van gedeeltelijk economische redenen en gedeeltelijk door de wens van mijn vader uiteindelijk rechten gaan studeren zonder dat ik hier echt volledig achterstond maar ik wist toen nog niet wat ik echt wou doen.

Na geschiedenis en een jaartje archeologie te hebben gestudeerd moest ik het hoger onderwijs verlaten wegens op korte tijd (slechts 2 academiejaren) van +58 SP naar -55 SP te zijn gegaan door een depressie en algehele leermoeheid. Daar komt dan nog [eens] bij dat mijn moeder ook zwaar chronisch depressief is en het in deze cruciale studeerjaren van mij met haar niet goed gaat. Ondertussen is haar toestand iets beter door therapie maar het blijft een schaduw werpen over ons gezin. Mijn eigen studiebeperking ADHD maakt het studeren uiteraard ook niet gemakkelijker.

Na een noodzakelijk jaartje bezinning en gewerkt te hebben in de plaatselijke Colruyt ben ik eindelijk terug fris en vol moed om er opnieuw in te vliegen. De spijt en wroeging over het feit dat ik mijn bachelor geschieden [...] aan de [universiteit] halsoverkop ben gestopt blijft aan mij knagen tot op de dag van dit schrijven. De reden dat ik de bachelor niet wens af te maken in [stad] ligt in het feit dat het bachelorprogramma van de [verwerende partij] mij gewoon meer aanspreekt door de vrijere en ruimere keuze in vakken en minoren.

Ik heb het bachelortraject geschiedenis van de [verwerende partij] eens nagekeken en denk op ongeveer 60SP aan vrijstellingen aanspraak te kunnen maken, vooral eerstejaarsvakken.

Nu besef ik maar al te goed dat ik voor de universiteit een uiterst duur student ben omdat ik niet financieerbaar meer ben. Maar zelfs na een jaar wederopbouw van mijn leerkrediet is het nog steeds maar -45 en zou ik dus nog eens 5 jaar moeten wachten om terug over een beetje positief leerkrediet te beschikken en tegen die tijd ben ik 31 en is voltijds studeren realistisch quasi (kinderen, afbetalingen,...) onhaalbaar.

Vandaar dat ik zo snel mogelijk het diploma wens te behalen om mijn carrière echt te kunnen starten.

Ik dank u alvast om mijn aanvraag in overweging te nemen.”

Op 2 oktober 2015 beslist de rector om de gevraagde afwijking niet toe te staan:

“In antwoord op uw verzoek deel ik u mee dat ik u – ondanks begrip voor uw situatie – geen individuele uitzondering kan toestaan bij uw inschrijving voor het academiejaar 2015-2016 cf. artikel 11: Toelatingsvoorwaarden inzake leerkrediet van het Onderwijs- en examenreglement 2015-2016.

De reden voor deze beslissing is dat u tijdens uw studieloopbaan onvoldoende studievoortgang heeft gemaakt en dat dit de [verwerende partij] voorlopig onvoldoende vooruitzichten op een betere studievoortgang biedt.

Verder wijs ik u wel nog op de mogelijkheid die de Vlaamse overheid biedt om het leerkrediet eenmalig terug op te bouwen tot aan 60 studiepunten. Alle informatie hierover vindt u terug op het studentenportaal van het Ministerie van Onderwijs en Vorming (...)

Dit is de bestreden beslissing.

IV. Ontvankelijkheid - bevoegdheid

In het arrest nr. 2.601 van 17 november 2015 heeft de Raad ambtshalve het volgende overwogen.

De Raad beschikt als administratief rechtscollege over een toegewezen bevoegdheid.

Artikel I.3, 69°, van de Codex Hoger Onderwijs (verder: de Codex) omschrijft een ‘studievoortgangsbepaling’ als een van de volgende beslissingen:

- “a) een examenbeslissing, zijnde elke beslissing die, al dan niet op grond van een deliberatie, een eindoordeel inhoudt over het voldoen voor een opleidingsonderdeel, meer opleidingsonderdelen van een opleiding, of een opleiding als geheel;
- b) een examentuchtbeslissing, zijnde een sanctie opgelegd naar aanleiding van examenfeiten;
- c) de toekenning van een bewijs van bekwaamheid, dat aangeeft dat een student op grond van eerder verworven competenties of eerder verworven kwalificaties bepaalde competenties heeft verworven;
- d) de toekenning van een vrijstelling, zijnde de opheffing van de verplichting om over een opleidingsonderdeel, of een deel ervan, examen af te leggen;
- e) een beslissing waarbij het volgen van een schakel- en/of voorbereidingsprogramma wordt opgelegd en waarbij de studieomvang van dergelijk programma wordt vastgesteld;
- f) het opleggen van een maatregel van studievoortgangsbewaking, bedoeld in artikel II.246;
- g) het weigeren van het opnemen van een bepaald opleidingsonderdeel in het diplomacontract waarvoor de student die een geïndividualiseerd traject volgt, zich nog niet eerder heeft ingeschreven;
- h) een beslissing inzake gelijkwaardigheid van een buitenlands diploma van hoger onderwijs met een Vlaams diploma van hoger onderwijs genomen krachtens artikel II.256.”

Aan dit begrip ontleent de Raad, krachtens artikel II.285, tweede lid, van de Codex zijn bevoegdheid om als administratief rechtscollege te oordelen:

“De Raad doet als administratief rechtscollege uitspraak over de beroepen die door studenten of personen op wie de beslissing betrekking heeft, worden ingesteld tegen studievoortgangsbepalingen, na uitputting van de in afdeling 2 bedoelde interne beroepsprocedure. De Raad doet als administratief rechtscollege uitspraak over de verzoeken die studenten in uitvoering van artikel II.204 rechtstreeks bij hem indienen om hun leerkrediet aan te passen omdat ze zich in een overmachtsituatie bevonden en de instelling voor hen geen aangepaste examenregeling heeft geboden.”

De bestreden beslissing, die ertoe strekt de inschrijving te weigeren aan iemand die niet voorheen als student aan verwerende partij was ingeschreven, is *prima facie* geen studievoortgangsbepaling zoals omschreven in artikel I.3, 69°, van de Codex.

Op grond van artikel II.285, vierde lid, van de Codex, is de Raad ook bevoegd om uitspraak te doen over vrijstellingen op grond van eerder verworven kwalificaties of een bewijs van bekwaamheid:

“Personen die nog niet ingeschreven zijn aan een instelling voor hoger onderwijs kunnen tegen een beslissing over een aanvraag om vrijstelling op grond van EVK's of van een bewijs van bekwaamheid maar 1 keer een beroep instellen bij de Raad ingeval ze in een periode van 4 jaar een aanvraag met dezelfde of vergelijkbare strekking hebben ingediend bij meerdere instellingen. Een dergelijk beroep dat een tweede keer is ingesteld, is onontvankelijk.”

De hier voorliggende bestreden beslissing is niet een beslissing met dergelijke strekking.

Artikel II.285, derde lid, van de Codex, ten slotte verleent de Raad de bevoegdheid om uitspraak te doen over beslissingen die het instellingsbestuur neemt op grond van een procedure bedoeld in artikel IV.93 van de Codex:

“De beslissingen genomen door het instellingsbestuur en door de stuurgroep Databank Hoger Onderwijs op grond van de procedure bedoeld in artikel IV.93, kunnen worden aangevochten voor de Raad. De Raad beoordeelt of de bestreden vermeldingen in overeenstemming zijn met de decretale en reglementaire bepalingen en, desgevallend, met de van toepassing zijnde onderwijs- en examenreglementen. De behandeling van een verzoekschrift ter zake door de

Raad leidt tot de gemotiveerde afwijzing van het beroep op grond van de onontvankelijkheid of ongegrondheid ervan, of tot de gemotiveerde vernietiging van de onrechtmatig genomen beslissing. In dat laatste geval brengt het instellingsbestuur of de door de stuurgroep aangewezen persoon de bestreden vermelding onverwijld in overeenstemming met de dragende redenen die hebben geleid tot de uitspraak van de Raad.”

Artikel IV.93 van de Codex heeft betrekking op het volgende:

“De hogeronderwijsinstellingen stellen een procedure op betreffende de melding en behandeling van verzoeken tot rechtzetting van materiële vergissingen en onjuistheden die de grondslag vormen voor een studievoortgangsbepaling, een weigering tot inschrijving als vermeld in artikel II.205, of de vaststelling, vermeerdering of vermindering van het leerkrediet overeenkomstig deel 2, titel 4, hoofdstuk 2, afdeling 3. De stuurgroep vermeld in artikel IV.91 stelt een procedure op betreffende de melding en behandeling van verzoeken tot rechtzetting van materiële vergissingen en onjuistheden, zoals vermeld in het vorige lid, die vastgesteld zijn na het afsluiten van de gegevens van het desbetreffende academiejaar.”

Deze bepaling is bij amendement nr. 30 ingevoerd (*Parl. St. VI. Parl. 2007-2008, nr. 1468/2, 18 e.v.*) als artikel *113quater* in het toenmalige Structuurdecreet, en kaderde in de oprichting van de Databank Hoger Onderwijs. Omtrent de redenen die aanleiding kunnen geven tot het opstarten van de hier vermelde procedure, bevat de parlementaire voorbereiding geen enkele nadere toelichting. Het amendement is vervolgens in eerste lezing aangenomen (*Parl. St. VI. Parl. 2007-2008, nr. 1468/4, 41 e.v.*) en lijkt vervolgens in het verslag namens de bevoegde commissie niet meer ter sprake te komen (*Parl. St. VI. Parl. 2007-2008, nr. 1468/6*).

Uit de letterlijke lezing van het huidige artikel IV.93 van de Codex – en de hiervoor in herinnering gebrachte parlementaire voorbereiding biedt geen aanknopingspunten voor een andere interpretatie – lijkt te volgen dat artikel 285, derde lid van de Codex de Raad enkel rechtsmacht verleent om zich uit te spreken over beroepen tegen hetzij (i) een studievoortgangsbepaling, hetzij (ii) een weigering tot inschrijving zoals vermeld in artikel II.205 van de Codex, hetzij (iii) een beslissing omtrent de vaststelling, vermeerdering of vermindering van het leerkrediet, wanneer het een interne beroepsprocedure betrof die betrekking had op de rechtzetting van materiële vergissingen en onjuistheden.

Zoals hierboven reeds is vastgesteld, is het voorwerp van huidig beroep geen studievoortgangsbepaling. Evenmin strekt de bestreden beslissing ertoe het leerkrediet van verzoeker vast te stellen, te vermeerderen of te verminderen.

De vraag rijst derhalve of de bestreden beslissing de hoedanigheid heeft van een weigering tot inschrijving zoals vermeld in artikel II.205, eerste lid van de Codex.

“Een hogeschool of universiteit kan de inschrijving van een student weigeren als hij een leerkrediet heeft dat kleiner of gelijk is aan nul.”

Deze vraag lijkt bevestigend te moeten worden beantwoord, maar opdat de Raad in toepassing van artikel IV.93 bevoegd zou zijn, is tevens vereist, zo lijkt, dat de beslissing omtrent artikel II.205 uitspraak doet over de rechtzetting van een materiële vergissing of onjuistheid.

Dat lijkt te dezen duidelijk niet het geval te zijn: de berekening van het leerkrediet staat niet ter discussie, noch heeft verzoeker in de interne procedure – of thans voor de Raad – aangevoerd dat er van een materiële vergissing sprake is.

De Raad heeft in voormeld arrest nr. 2.601 dan ook *prima facie* vastgesteld dat hij mogelijk niet bevoegd is om van huidig beroep kennis te nemen.

Standpunt van partijen

Aan partijen is de mogelijkheid geboden om hieromtrent standpunt in te nemen.

Verwerende partij gedraagt zich naar de wijsheid van de Raad, onder opgave van de volgende overwegingen:

“Artikel IV.93 Codex Hoger Onderwijs luidt als volgt:

“De hogeronderwijsinstellingen stellen een procedure op betreffende de melding en behandeling van verzoeken tot rechtzetting van materiële vergissingen en onjuistheden die de grondslag vormen voor een studievoortgangsbepaling, een weigering tot inschrijving als vermeld in artikel II.205, of de vaststelling, vermeerdering of vermindering van het leerkrediet overeenkomstig deel 2, titel 4, hoofdstuk 2, afdeling 3. De stuurgroep vermeld in artikel IV.91 stelt een procedure op betreffende de

melding en behandeling van verzoeken tot rechtzetting van materiële vergissingen en onjuistheden, zoals vermeld in het vorige lid, die vastgesteld zijn na het afsluiten van de gegevens van het desbetreffende academiejaar.”

Anders dan de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen lijkt te suggereren, gaat het in deze bepaling niet noodzakelijk om beroepsprocedures, maar wel om procedures zonder meer waarin de genoemde problematieken worden geregeld.

Bovendien kan die bepaling ook zo worden gelezen, dat aan de instellingen wordt gevraagd om met betrekking tot drie los van elkaar staande zaken procedures te voorzien, met name:

1. Een procedure betreffende de melding en behandeling van verzoeken tot rechtzetting van materiële vergissingen en onjuistheden die de grondslag vormen voor een studievoortgangsbepaling;
2. Een procedure met betrekking tot de weigering van inschrijving als vermeld in artikel II.205, d.i. een weigering die gestoeld is op het ontbreken van leerkrediet, en
3. Een procedure met betrekking tot de vaststelling, vermeerdering of vermindering van leerkrediet.

Aan de stuurgroep, bedoeld in artikel IV.91 wordt bovendien gevraagd om ook een procedure vast te stellen betreffende de melding en behandeling van verzoeken tot materiële vergissingen en onjuistheden die zijn vastgesteld na afsluiten van het desbetreffende academiejaar.

Deze drie situaties kunnen ook los van elkaar worden gelezen, op die wijze dat voor de tweede en derde situatie niet is vereist dat een materiële vergissing in het spel is. Onlogisch is dat ook niet. Er anders over oordelen, zou inderdaad tot gevolg hebben dat de rechtsbescherming van de student aanzienlijk wordt beperkt. Zo zou een student enkel een procedure ter beschikking hebben als zijn weigering op grond van het ontbreken van leerkrediet het gevolg zou zijn van een materiële vergissing in de vaststelling van zijn resterende leerkrediet, en in andere gevallen in de kou blijven staan en een beroep moeten doen op een andere rechter, waarbij nog de discussie rijst of dat de Raad van State is dan wel de gewone rechter, nu de verhouding tussen student en hogeronderwijsinstelling in eerste instantie als een contractuele verhouding wordt aangezien.

Verwerende partij heeft artikel IV.93 Codex Hoger Onderwijs alleszins altijd in die tweede zin begrepen. Ze heeft een procedure voor het rechtzetten van materiële vergissingen en onjuistheden die de grondslag vormen voor een studievoortgangsbepaling (art. 65 OER). Ze heeft eveneens een procedure voor weigeringen op grond van het ontbreken van leerkrediet (art. 11 OER; dit artikel maakt het mogelijk om een afwijking te vragen van de leerkredietvereiste. Er wordt niet voorzien in een intern beroep). Alleen voor de vaststelling, vermeerdering en vermindering van leerkrediet bevat het OER geen bijzondere procedure, nu de hogeronderwijsinstellingen zelf ook geen wijzigingen kunnen aanbrengen aan het leerkrediet van een student. Er zijn uiteraard wel geëigende procedures voor het doorgeven van informatie die relevant is voor het bepalen van het leerkrediet van een student.

De Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen heeft artikel IV.93 Codex Hoger Onderwijs (voormalig artikel 113^{quater} structuurdecreet) in het verleden kennelijk ook zo begrepen.

Verwerende partij verwijst in het bijzonder naar het arrest nr. 2012/301 d.d. 14 december 2012, dat een gelijkaardig geval betrof. Verwerende partij voerde destijds een exceptie van onbevoegdheid van de Raad aan, die evenwel werd verworpen:

“Artikel 113^{quater}, eerste lid, van het Structuurdecreet van 4 april 2003 bepaalt dat de hogeronderwijsinstellingen een procedure moeten instellen “betreffende de melding en behandeling van verzoeken tot rechtzetting van materiële vergissingen en onjuistheden die de grondslag vormen voor een studievoortgangsbepaling, een weigering tot inschrijving als vermeld in artikel 48 van het decreet van 14 maart 2008 betreffende de financiering van de werking van de hogescholen en de universiteiten in Vlaanderen of de vaststelling, de vermeerdering, of vermindering van het leerkrediet overeenkomstig hoofdstuk IV van het decreet van 14 maart 2008 betreffende de financiering van de werking van de hogescholen en universiteiten in Vlaanderen.”

Artikel 48 lid 1 van genoemd decreet luidt als volgt: “Een hogeschool of universiteit kan de inschrijving van een student weigeren als hij een leerkrediet heeft dat kleiner of gelijk is aan nul.”

Uit de combinatie van voormelde decretale bepalingen volgt dat een weigering tot inschrijving wegens ontoereikend leerkrediet wel degelijk onder de bevoegdheid van de Raad valt.

De bevoegdheid van de Raad betreffende leerkrediet staat aldus omschreven in artikel II.15 van het Aanvullingsdecreet. De beslissingen genomen door het instellingsbestuur en, voorts (artikel 113^{quater}, tweede lid) door de stuurgroep Databank Hoger Onderwijs op grond van de procedure, zoals vastgelegd in artikel 113^{quater}, kunnen worden aangevochten voor de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen.

De Raad kan in dat geval beoordelen of de bestreden vermeldingen in overeenstemming zijn met de decretale en reglementaire bepalingen en desgevallend met de van toepassing zijnde onderwijs- en examenregelingen.

In casu betreft het voorwerp een weigering van toelating tot inschrijving omwille van ontoereikend leerkrediet waarvoor de Raad bevoegd is op grond van hoger vermelde bepalingen.

De Raad beslist dat het beroep van verzoekende partij ontvankelijk is.”

Verzoeker zijnerzijds heeft op 5 december 2015 gemeld dat hij hoopt “dat de Raad zich positief zal uitspreken over [zijn] aanvraag om toch met een negatief leerkredietsaldo te

starten aan [verwerende partij], na een billijke periode van anderhalf jaar niet ingeschreven te zijn in het Vlaams hoger onderwijs”.

Beoordeling

De Raad ziet vooreerst taalkundige redenen om aan te nemen dat de decreetgever de procedures vermeld in artikel IV.93 van de Codex Hoger Onderwijs wel degelijk alle heeft bedoeld in het licht van de rechtzetting van materiële vergissingen en onjuistheden.

De lezing die verwerende partij aan artikel IV.93, eerste lid van de Codex Hoger Onderwijs geeft, overtuigt in syntactisch opzicht niet. Wanneer de interpretatie van verwerende partij wordt gevolgd, zou de desbetreffende zin zich in een eerste hypothese als volgt laten ontleden:

De hogeronderwijsinstellingen stellen een procedure op:

- betreffende de melding en behandeling van verzoeken tot rechtzetting van materiële vergissingen en onjuistheden die de grondslag vormen voor een studievoortgangsbeslissing,
- een weigering tot inschrijving als vermeld in artikel II.205, of
- de vaststelling, vermeerdering of vermindering van het leerkrediet overeenkomstig deel 2, titel 4, hoofdstuk 2, afdeling 3.

wat taalkundig ongerijmd is, aangezien dan een voorzetsel ('betreffende' of een synoniem daarvan) ontbreekt bij het tweede en derde gedachtestreepje.

Ook de volgende lezing:

De hogeronderwijsinstellingen stellen een procedure op betreffende:

- de melding en behandeling van verzoeken tot rechtzetting van materiële vergissingen en onjuistheden die de grondslag vormen voor een studievoortgangsbeslissing,
- een weigering tot inschrijving als vermeld in artikel II.205, of
- de vaststelling, vermeerdering of vermindering van het leerkrediet overeenkomstig deel 2, titel 4, hoofdstuk 2, afdeling 3.

komt niet overtuigend over, aangezien voor het tweede en derde gedachtestreepje om niet verklaarbare redenen de verwijzing ontbreekt naar een verzoek uitgaande van de student.

Een derde variant, luidend als volgt:

De hogeronderwijsinstellingen stellen een procedure op betreffende de melding en behandeling van:

- verzoeken tot rechtzetting van materiële vergissingen en onjuistheden die de grondslag vormen voor een studievoortgangsbeslissing,
- een weigering tot inschrijving als vermeld in artikel II.205, of
- de vaststelling, vermeerdering of vermindering van het leerkrediet overeenkomstig deel 2, titel 4, hoofdstuk 2, afdeling 3.

overtuigt om dezelfde reden evenmin.

Een vierde variant zou als volgt kunnen luiden:

De hogeronderwijsinstellingen stellen een procedure op betreffende de melding en behandeling van verzoeken:

- tot rechtzetting van materiële vergissingen en onjuistheden die de grondslag vormen voor een studievoortgangsbeslissing,
- een weigering tot inschrijving als vermeld in artikel II.205, of
- de vaststelling, vermeerdering of vermindering van het leerkrediet overeenkomstig deel 2, titel 4, hoofdstuk 2, afdeling 3.

De taalkundige aberratie daarvan is duidelijk.

De Raad ziet een mogelijke vijfde hypothese, die zich dan zou laten lezen als:

De hogeronderwijsinstellingen stellen een procedure op betreffende de melding en behandeling van verzoeken tot rechtzetting van:

- materiële vergissingen en onjuistheden die de grondslag vormen voor een studievoortgangsbeslissing,
- een weigering tot inschrijving als vermeld in artikel II.205, of
- de vaststelling, vermeerdering of vermindering van het leerkrediet overeenkomstig deel 2, titel 4, hoofdstuk 2, afdeling 3.

Deze lezing klemmt, omdat ware het zo dat de weigering tot inschrijving los zou staan van enige materiële vergissing of onjuistheid, niet valt in te zien waarom de decreetgever de interne procedure ter zake als een verzoek tot rechtzetting zou omschrijven. Bij gebrek aan materiële vergissing gaat het immers eerder om een geschil.

De Raad komt derhalve tot het besluit dat de taalkundig meest logische en dus overtuigende lezing van de voorliggende bepaling de volgende is:

De hogeronderwijsinstellingen stellen een procedure op betreffende de melding en behandeling van verzoeken tot rechtzetting van materiële vergissingen en onjuistheden die de grondslag vormen voor:

- een studievoortgangsbepaling,
- een weigering tot inschrijving als vermeld in artikel II.205, of
- de vaststelling, vermeerdering of vermindering van het leerkrediet overeenkomstig deel 2, titel 4, hoofdstuk 2, afdeling 3.

In die interpretatie is de Raad enkel bevoegd wanneer de hogeronderwijsinstelling de weigering tot inschrijving heeft gestoeld op een gebrek aan leerkrediet en de precieze hoegrootheid van het leerkrediet waarover de student nog beschikt, punt van discussie is. Aan die voorwaarde is te dezen niet voldaan.

Daarnaast zijn er naar oordeel van de Raad bovenal ook juridische overwegingen die tot hetzelfde besluit nopen.

De Raad brengt in herinnering dat hij enkel beschikt over een toegewezen bevoegdheid. Dit betekent dat – ten ware een schending van het gelijkheidsbeginsel zou worden aangevoerd, wat te dezen niet het geval is en waartoe de Raad ook ambtshalve geen redenen ziet – de Raad slechts kan oordelen over de geschillen die uitdrukkelijk aan zijn bevoegdheid zijn onderworpen, of waarvan op grond van de parlementaire voorbereiding moet worden aangenomen dat zulks de onmiskenbare bedoeling van de decreetgever was (RvS 17 april 2008, nr. 182.124, XXX; RvS 17 juni 2010, nr. 205.337, Van Der Hijden).

In de parlementaire voorbereiding bij wat thans artikel II.205 van de Codex Hoger Onderwijs is, heeft de decreetgever de beslissing van de hogeronderwijsinstelling om een student met negatief leerkrediet al dan niet in te schrijven, uitdrukkelijk geduid als een discretionaire bevoegdheid van de instelling: *“Studenten met een negatief leerkrediet zijn niet financierbaar. Dit betekent dat de hoger onderwijsinstelling noch inputfinanciering noch outputfinanciering krijgt voor deze studenten. De instelling beslist over de inschrijving van deze studenten.”*(Parl. St. VI. Parl. 2007-2008, nr. 1468/1, 15) en *“Als een student zijn/haar leerkrediet volledig heeft verbruikt zonder resultaat, geeft dit aan dat hij de aangeboden kansen niet voldoende benut heeft. Hier kan een instelling oordelen dat op basis van het studieverleden, verder studeren op dat ogenblik weinig kans tot slagen biedt. De instelling*

krijgt hier dan ook het recht om deze studenten te weigeren.” (Parl. St. VI. Parl. 2007-2008, nr. 1468/1, 47).

Het recht om de inschrijving om die redenen te weigeren werd door de afdeling Wetgeving van de Raad van State niet als onredelijk beschouwd, gelet op het gestelde doel, zijnde het bij de studenten zelf leggen van een deel van de verantwoordelijkheid voor de studievoortgang (*Parl. St. VI. Parl. 2007-2008, nr. 1468/1, 349*).

De Raad is bij de invoering van de voormelde bepaling noch uitdrukkelijk, noch impliciet bevoegd gemaakt voor wat in voorkomend geval in essentie voorkomt als een weigering tot inschrijving (de afdeling Wetgeving van de Raad van State bespreekt in haar voormeld advies de kwestie ook onder de titel ‘inschrijvingsrecht’).

De stelling van verwerende partij, dat deze interpretatie onlogisch is omdat zij tot gevolg zou hebben dat een student enkel een procedure ter beschikking heeft als zijn weigering op grond van het ontbreken van leerkrediet het gevolg zou zijn van een materiële vergissing in de vaststelling van zijn resterende leerkrediet, overtuigt niet.

Er is immers, in het licht van de ruime bescherming van het recht op inschrijving dat de decreetgever voor ogen heeft gehad, een relevant onderscheid te maken tussen enerzijds een student die nog over een bepaald leerkrediet beschikt en dus financierbaar is, en anderzijds een student die onbetwistbaar niet meer over leerkrediet beschikt. Het is immers in belangrijke mate dat aspect van financierbaarheid geweest dat de decreetgever de mogelijkheid van de weigering tot inschrijving heeft doen inschrijven in de Codex Hoger Onderwijs. In het raam van dat verschil is het voor de door de instelling te nemen beslissing evenzeer relevant om na te gaan of er zich bij de bepaling van de stand van het leerkrediet geen materiële vergissing heeft voorgedaan.

Nu er *in casu* geen betwisting over bestaat dat verzoeker over een negatief leerkrediet beschikt (-55 studiepunten) en de bepaling daarvan niet op een materiële vergissing berust, is de Raad dan ook van oordeel dat hij voor het voorliggend geschil niet bevoegd is.

Dat de onbevoegdheid van de Raad ertoe leidt dat diegene aan wie de inschrijving wordt geweigerd zich, zoals verwerende partij opmerkt, tot een andere rechter moet wenden, is geen

reden om alsnog tot de bevoegdheid van de Raad te besluiten. Verwerende partij toont ook niet aan waarom de bevoegdheid van een andere rechter de rechtsbescherming van de student aanzienlijk zou beperken, laat staan in die mate dat daarin een rechtsgrond zou kunnen worden gevonden die het gemis van bevoegdheid van de Raad on(grond)wettig zou kunnen doen bevinden.

De ambtshalve opgeworpen exceptie inzake de onbevoegdheid van de Raad is gegrond.

BESLISSING

De Raad verwerpt het beroep.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van 12 januari 2016, door de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen, I^e Kamer, samengesteld uit:

Jim Deridder,	voorzitter van de Raad
Jean Goossens	bijzitter
Daniël Cuypers	bijzitter
bijgestaan door	
Freya Gheysen	secretaris

De secretaris
Freya Gheysen

De voorzitter
Jim Deridder

Tegen dit arrest is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten arrest, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnventariseerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Arrest nr. 2.755 van 12 januari 2016 in de zaak 2015/527

In zake:

tegen:

I. Voorwerp van de vordering

Het beroep, ingesteld op 9 oktober 2015, strekt tot nietigverklaring van de beslissing van de interne beroepscommissie van 5 oktober 2015 waarbij het intern beroep onontvankelijk wordt verklaard.

II. Verloop van de rechtspleging

In het arrest nr. 2.659 heeft de Raad vastgesteld dat verzoeker zijn verzoekschrift in het Engels heeft opgesteld, en geoordeeld dat zulks in strijd is met de taalregeling die op de procedure voor de Raad van toepassing is.

Aan verzoeker werd de mogelijkheid geboden om een Nederlandse vertaling van dit stuk neer te leggen.

Verzoeker heeft een vertaling van zijn verzoekschrift ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 12 januari 2016.

Voorzitter van de Raad Jim Deridder heeft verslag uitgebracht.

Verzoeker is gehoord.

III. Feiten

Verzoeker was tijdens het academiejaar 2014-2015 ingeschreven voor het voorbereidingsprogramma en de Master [REDACTED].

Op basis van zijn resultaten in de masteropleiding werd verzoeker een maatregel van studievoortgangsbewaking opgelegd, ertoe strekkende dat herinschrijving in bepaalde opleidingen, waaronder de Master [REDACTED], niet mogelijk was. Dit omdat verzoeker reeds gedurende drie academiejaren was ingeschreven voor het opleidingsonderdeel '[REDACTED]', zonder daarvoor een credit te verwerven.

Bovendien werd een weigering tot inschrijving voor een periode van één academiejaar opgelegd wegens het niet slagen voor de opleidingsonderdelen '[REDACTED]', '[REDACTED]' en '[REDACTED]' gedurende twee academiejaren, in combinatie met het feit dat de cumulatieve studie-efficiëntie voor de masteropleiding op het einde van het academiejaar 2014-2015 slechts 44% bedroeg.

Op 11 september 2015 dient verzoeker een aanvraag tot afwijking in, ten einde alsnog tot inschrijving te worden toegelaten.

Op 21 september 2015 zendt de directeur van de studentenadministratie de beslissing ertoe strekkende dat de door verzoeker aangehaalde omstandigheden niet als voldoende werden beoordeeld om een toelating tot herinschrijving te verantwoorden.

Op 29 september 2015 tekent verzoeker tegen deze beslissing intern beroep aan.

Op grond van artikel 104 van het onderwijs- en examenreglement, dat bepaalt dat de beroepstermijn van vijf kalenderdagen voor beslissingen die geen examenbeslissing zijn aanvangt op de datum na deze van de kennisname, en dat de student geacht wordt kennis te hebben genomen van de beslissing op de dag van verzending van de beslissing, wordt verzoekers intern beroep bij beslissing van 5 oktober 2015 onontvankelijk verklaard.

Dit is de bestreden beslissing.

IV. Ontvankelijkheid

Verzoeker heeft tijdig een Nederlandse vertaling van zijn verzoekschrift ingediend.

Het beroep is ontvankelijk.

Van de Engelstalige nota van wederantwoord werd geen vertaling ingediend; de nota van wederantwoord is krachtens het voormelde arrest nr. 2.659 uit de debatten geweerd.

V. De middelen

Verzoeker steunt een enig middel op het redelijkheidsbeginsel en de motiveringsplicht.

Standpunt van partijen

Verzoeker voert aan dat hij problemen ondervond met de studie en de examens toen bepaalde opleidingsonderdelen werden hervormd. Hij wijst ook op een aantal privéproblemen met betrekking tot de aanpassing aan het leven Brussel, alsook verschillende verhuizingen en een moeilijke toegang tot studieboeken.

Verzoeker meent dat hij voldoende inzet en motivatie heeft aangetoond, en betreurt dat deze elementen niet in aanmerking zijn genomen in de interne beroepsprocedure. De termijn van de maatregel inzake studievoortgangsbewaking heeft een schadelijke impact op verzoekers onderwijs- en beroepsontwikkeling.

Hij vraagt om zijn situatie te beschouwen los van de behaalde resultaten en reikt een aantal mogelijke inspanningen aan om zijn masteropleiding succesvol te kunnen afronden.

In haar *antwoordnota* wijst verwerende partij erop dat de bestreden beslissing ertoe strekt om het intern beroep van verzoeker onontvankelijk te verklaren wegens laattijdigheid.

Verwerende partij stelt vast dat verzoeker die laattijdigheid niet ontkent, en evenmin omstandigheden aanvoert waaruit zou kunnen blijken dat hij de e-mail van 21 september 2015 houdende de initiële beslissing, pas op een later ogenblik heeft ontvangen.

Beoordeling

De bestreden beslissing stelt dat verzoekers beroep, ingesteld op 29 september 2015, laattijdig is gelet op de kennisgeving van de initiële beslissing per e-mail van 21 september 2015.

Waar verwerende partij niet bewijst op welke datum verzoeker van deze e-mail daadwerkelijk kennis heeft genomen – wat overeenkomstig artikel II.283, tweede lid van de Codex Hoger Onderwijs de beroepstermijn doet aanvangen – kan de Raad er niet omheen dat verzoeker op geen enkele wijze de door verwerende partij veronderstelde kennisname op 21 september 2015 betwist of in vraag stelt.

Meer nog, verzoeker wijdt geen enkele toelichting aan de problematiek van de onontvankelijkheid van het intern beroep.

Ter zitting stelt verzoeker dat hij tot 29 september 2015 in het buitenland verbleef. Hij stond voor het indienen van het beroep niet alleen onder stress omwille van de weigeringsbeslissing, maar dacht ook dat een korte overschrijding van de beroepstermijn niet tot de onontvankelijkheid van zijn intern beroep zou leiden.

Terzake wijst de Raad erop dat de beroepstermijnen van openbare orde zijn en dat de toelichting van verzoeker niet kan worden beschouwd als een bewijs van overmacht dat door de verwerende partij, zo zij hiervan al in kennis waren geweest, had moet worden aanvaard.

In deze omstandigheden dient de Raad vast te stellen dat het intern beroep terecht onontvankelijk werd verklaard.

Het enig middel is ongegrond.

BESLISSING

De Raad verwerpt het beroep.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van 12 januari 2016, door de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen, I^e Kamer, samengesteld uit:

Jim Deridder,	voorzitter van de Raad
Jan Geens	bijzitter
Daniël Cuypers	bijzitter
bijgestaan door	
Freya Gheysen	secretaris

De secretaris

Freya Gheysen

De voorzitter

Jim Deridder

Tegen dit arrest is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten arrest, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnterpreteerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Arrest nr. 2.751 van 12 januari 2016 in de zaak 2015/597

In zake: [REDACTED]

tegen: [REDACTED]

I. Voorwerp van de vordering

Het beroep, ingesteld op 21 oktober 2015, strekt tot nietigverklaring van de beslissing van de rector van 19 oktober 2015 waarbij de inschrijving wordt geweigerd in de mate dat deze haar beschikbaar leerkrediet te boven gaat.

II. Verloop van de rechtspleging

Verwerende partij heeft een nota van antwoord ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 12 januari 2016.

Voorzitter van de Raad Jim Deridder heeft verslag uitgebracht.

Verzoekster en [REDACTED], die verschijnt voor de verwerende partij, zijn gehoord.

III. Feiten

Verzoekster is sinds het academiejaar 2012-2013 ingeschreven in het hoger onderwijs.

Tijdens de academiejaren 2012-2013 en 2013-2014 was zij ingeschreven in de opleiding Bachelor of science in de Biomedische Wetenschappen aan een andere instelling dan verwerende partij. Zij nam in elk academiejaar 60 studiepunten op en behaalde geen enkele credit.

Van de initieel toegekende 140 studiepunten had verzoekster en derhalve op dat ogenblik nog 20 over.

In het academiejaar 2014-2015 schreef verzoekster zich in aan verwerende partij voor de opleiding Bachelor of science in de Tandheelkunde. Zij nam opnieuw 60 studiepunten op. Aangezien verzoekster credits behaalde ten belope van 22 studiepunten en zij nog valt onder de toepassing van artikel II.203, §3, laatste lid van de Codex Hoger Onderwijs, kreeg verzoekster 44 studiepunten terug.

Verzoekster beschikt op het einde van dat academiejaar derhalve over een saldo van 4 studiepunten aan leerkrediet.

Op grond van de bepalingen van artikel 11, §2 van het onderwijs- en examenreglement (verder: het OER) van verwerende partij kan verzoekster voor het academiejaar 2015-2016 slechts inschrijven ten belope van haar saldo leerkrediet.

Verzoekster dient een verzoek tot afwijking van deze regel in, ertoe strekkende om toelating te bekomen om voor 38 studiepunten te kunnen inschrijven. Verzoekster verwijst in haar motivering naar het auto-ongeluk waarin haar vader betrokken was tijdens het academiejaar 2012-2013 en de weerslag daarvan op het gezinsleven van verzoekster, alsook naar haar onwetendheid omtrent het mechanisme van het leerkrediet.

De interne beroepsinstantie beslist op 19 oktober 2015 om het verzoek af te wijzen. De beslissing is gemotiveerd als volgt:

“In antwoord op uw verzoek deel ik u mee dat ik u – ondanks begrip voor uw situatie – geen individuele uitzondering kan toestaan bij uw inschrijving voor het academiejaar 2015-2016 cf. artikel 11: Toelatingsvoorwaarden inzake leerkrediet van het Onderwijs en examenreglement 2015-2016.

De reden voor deze beslissing is dat u tijdens uw studieloopbaan onvoldoende studievoortgang heeft gemaakt en dat dit de [verwerende partij] voorlopig onvoldoende vooruitzichten op een betere studievoortgang biedt. Daarnaast beschikt u ook nog steeds over de mogelijkheid om leerkrediet dubbel terug te verdienen, dus raad ik u aan om dit academiejaar te bewijzen en volgend academiejaar eventueel een nieuwe aanvraag in te dienen.”

Dit is de thans bestreden beslissing.

IV. Ontvankelijkheid

Verwerende partij gedraagt zich wat diens bevoegdheid betreft naar de wijsheid van de Raad, onder opgave van de volgende overwegingen:

“Artikel IV.93 Codex Hoger Onderwijs luidt als volgt:

“De hogeronderwijsinstellingen stellen een procedure op betreffende de melding en behandeling van verzoeken tot rechtzetting van materiële vergissingen en onjuistheden die de grondslag vormen voor een studievoortgangsbeslissing, een weigering tot inschrijving als vermeld in artikel II.205, of de vaststelling, vermeerdering of vermindering van het leerkrediet overeenkomstig deel 2, titel 4, hoofdstuk 2, afdeling 3. De stuurgroep vermeld in artikel IV.91 stelt een procedure op betreffende de melding en behandeling van verzoeken tot rechtzetting van materiële vergissingen en onjuistheden, zoals vermeld in het vorige lid, die vastgesteld zijn na het afsluiten van de gegevens van het desbetreffende academiejaar.”

Anders dan de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbeslissingen in het genoemde arrest lijkt te suggereren, gaat het in deze bepaling niet noodzakelijk om beroepsprocedures, maar wel om procedures zonder meer waarin de genoemde problematieken worden geregeld.

Bovendien kan die bepaling ook zo worden gelezen, dat aan de instellingen wordt gevraagd om met betrekking tot drie los van elkaar staande zaken procedures te voorzien, met name:

1. Een procedure betreffende de melding en behandeling van verzoeken tot rechtzetting van materiële vergissingen en onjuistheden die de grondslag vormen voor een studievoortgangsbeslissing;
2. Een procedure met betrekking tot de weigering van inschrijving als vermeld in artikel II.205, d.i. een weigering die gestoeld is op het ontbreken van leerkrediet, en
3. Een procedure met betrekking tot de vaststelling, vermeerdering of vermindering van leerkrediet.

Aan de stuurgroep, bedoeld in artikel IV.91 wordt bovendien gevraagd om ook een procedure vast te stellen betreffende de melding en behandeling van verzoeken tot materiële vergissingen en onjuistheden die zijn vastgesteld na afsluiten van het desbetreffende academiejaar.

Deze drie situaties kunnen ook los van elkaar worden gelezen, op die wijze dat voor de tweede en derde situatie niet is vereist dat een materiële vergissing in het spel is. Onlogisch is dat ook niet. Er anders over oordelen, zou inderdaad tot gevolg hebben dat de rechtsbescherming van de student aanzienlijk wordt beperkt. Zo zou een student enkel een procedure ter beschikking hebben als zijn weigering

op grond van het ontbreken van leerkrediet het gevolg zou zijn van een materiële vergissing in de vaststelling van zijn resterende leerkrediet, en in andere gevallen in de kou blijven staan en een beroep moeten doen op een andere rechter, waarbij nog de discussie rijst of dat de Raad van State is dan wel de gewone rechter, nu de verhouding tussen student en hogeronderwijsinstelling in eerste instantie als een contractuele verhouding wordt aangezien.

Verwerende partij heeft artikel IV.93 Codex Hoger Onderwijs alleszins altijd in die tweede zin begrepen. Ze heeft een procedure voor het rechtzetten van materiële vergissingen en onjuistheden die de grondslag vormen voor een studievoortgangsbeslissing (art. 65 OER). Ze heeft eveneens een procedure voor weigeren op grond van het ontbreken van leerkrediet (art. 11 OER; dit artikel maakt het mogelijk om een afwijking te vragen van de leerkredietvereiste. Er wordt niet voorzien in een intern beroep). Alleen voor de vaststelling, vermeerdering en vermindering van leerkrediet bevat het OER geen bijzondere procedure, nu de hogeronderwijsinstellingen zelf ook geen wijzigingen kunnen aanbrengen aan het leerkrediet van een student. Er zijn uiteraard wel geëigende procedures voor het doorgeven van informatie die relevant is voor het bepalen van het leerkrediet van een student.

De Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbeslissingen heeft artikel IV.93 Codex Hoger Onderwijs (voormalig artikel 113^{quater} structuurdecreet) in het verleden kennelijk ook zo begrepen.

Verwerende partij verwijst in het bijzonder naar het arrest nr. 2012/301 d.d. 14 december 2012, dat een gelijkaardig geval betrof. Verwerende partij voerde destijds een exceptie van onbevoegdheid van de Raad aan, die evenwel werd verworpen:

“Artikel 113^{quater}, eerste lid, van het Structuurdecreet van 4 april 2003 bepaalt dat de hogeronderwijsinstellingen een procedure moeten instellen “betreffende de melding en behandeling van verzoeken tot rechtzetting van materiële vergissingen en onjuistheden die de grondslag vormen voor een studievoortgangsbeslissing, een weigering tot inschrijving als vermeld in artikel 48 van het decreet van 14 maart 2008 betreffende de financiering van de werking van de hogescholen en de universiteiten in Vlaanderen of de vaststelling, de vermeerdering, of vermindering van het leerkrediet overeenkomstig hoofdstuk IV van het decreet van 14 maart 2008 betreffende de financiering van de werking van de hogescholen en universiteiten in Vlaanderen.”

Artikel 48 lid 1 van genoemd decreet luidt als volgt: “Een hogeschool of universiteit kan de inschrijving van een student weigeren als hij een leerkrediet heeft dat kleiner of gelijk is aan nul.”

Uit de combinatie van voormelde decretale bepalingen volgt dat een weigering tot inschrijving wegens ontoereikend leerkrediet wel degelijk onder de bevoegdheid van de Raad valt.

De bevoegdheid van de Raad betreffende leerkrediet staat aldus omschreven in artikel II.15 van het Aanvullingsdecreet. De beslissingen genomen door het instellingsbestuur en, voorts (artikel 113quater, tweede lid) door de stuurgroep Databank Hoger Onderwijs op grond van de procedure, zoals vastgelegd in artikel 113 quater, kunnen worden aangevochten voor de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen.

De Raad kan in dat geval beoordelen of de bestreden vermeldingen in overeenstemming zijn met de decretale en reglementaire bepalingen en desgevallend met de van toepassing zijnde onderwijs- en examenregelingen.

In casu betreft het voorwerp een weigering van toelating tot inschrijving omwille van ontoereikend leerkrediet waarvoor de Raad bevoegd is op grond van hoger vermelde bepalingen.

De Raad beslist dat het beroep van verzoekende partij ontvankelijk is.”

Verwerende partij verwijst ook naar het arrest nr. 2.601 van de Raad. In die zaak was de vraag aan de orde of de Raad bevoegd is om zich uit te spreken over een weigering tot inschrijving, gesteund op artikel II.205 van de Codex Hoger Onderwijs (leerkrediet kleiner dan of gelijk aan nul).

Beoordeling

’s Raads overwegingen in het door verwerende partij aangehaalde arrest nr. 2.601 zijn *in casu* niet relevant.

Anders dan in die zaak, waar het ging om een weigering tot inschrijving omwille van een negatief saldo aan leerkrediet, houdt de bestreden beslissing geen gehele weigering tot inschrijving in – verzoekster kan immers worden ingeschreven ten belope van het beschikbare leerkrediet – noch bevindt verzoekster zich in de omstandigheden bedoeld in artikel II.205 van de Codex Hoger Onderwijs, aangezien haar leerkrediet niet gelijk aan of lager dan nul is.

In de marge merkt de Raad dan ook op dat verwerende partij ten onrechte stelt dat de procedure die in artikel 11 van het OER is opgenomen, steunt op artikel II.205 van de Codex. Deze laatste bepaling heeft uitdrukkelijk enkel betrekking op studenten die een leerkrediet hebben lager dan of gelijk aan nul. Het toepassingsgebied van artikel 11 van het OER is evenwel veel ruimer, aangezien het de omvang van de inschrijving in principe beperkt tot het voorhanden saldo aan leerkrediet. Op grond hiervan kan de inschrijving in een modeltraject

van 60 studiepunten worden geweigerd aan een student die, bijvoorbeeld, over slechts 55 studiepunten aan leerkrediet beschikt.

Bovendien kan de bestreden beslissing, steunend op artikel 11 van het OER van verwerende partij, geen algehele weigering tot inschrijving inhouden. Artikel 11, §1 van het OER luidt als volgt:

Voor een inschrijving via een diplomacontract of examencontract met het oog op het behalen van een diploma in een bacheloropleiding of een master-na-bacheloropleiding en voor een inschrijving via een creditcontract of examencontract met het oog op het behalen van een creditbewijs, kunnen studenten zich inschrijven ten belope van hun nog voorhanden zijnde leerkrediet. Dit geldt niet voor studenten die zich voor het eerst inschrijven in een bacheloropleiding aan de [verwerende partij]: zij kunnen zich slechts inschrijven in een bacheloropleiding indien zij voldoende leerkrediet hebben om alle nog resterende studiepunten van het eerste modeltrajectjaar op te nemen.

Deze bepaling biedt geen rechtsgrond om verzoekster de inschrijving te verbieden ten belope van haar saldo aan leerkrediet, zijnde 4 studiepunten.

De hier bestreden beslissing is te beschouwen als de weigering van het opnemen van een bepaald opleidingsonderdeel in het diplomacontract waarvoor de student die een geïndividualiseerd traject volgt, zich nog niet eerder heeft ingeschreven. Ten aanzien van een dergelijke beslissing is de Raad bevoegd op grond van artikel I.3, 69°, g) van de Codex Hoger Onderwijs. Dat de motivering om de opname van bepaalde opleidingsonderdelen in het curriculum te weigeren gesteund is op de stand van het verzoeksters leerkrediet, is daarbij niet relevant.

De Raad is bevoegd.

V. De middelen

Verzoekende partij steunt een enig middel op de materiële motiveringsplicht, de formele motiveringsplicht (tegenstrijdigheid van motieven) en het redelijkheidsbeginsel.

Standpunt van partijen

Verzoekster zet uiteen dat zij slechts in september 2015 kennis heeft gekregen van het saldo van haar leerkrediet en van de werking van het leerkredietsysteem.

Zij wijst erop dat zij bij aanvang van het academiejaar 2014-2015 over slechts 20 studiepunten leerkrediet beschikte, maar niettemin een curriculum van 60 studiepunten heeft mogen opnemen. Verder stipt zij aan dat zij, mocht zij van een en ander op de hoogte zijn geweest, haar Nederlandse opleiding had stopgezet om de opleiding tandheelkunde bij verwerende partij te volgen.

De bestreden beslissing is volgens verzoekster ook tegenstrijdig gemotiveerd, aangezien alle vakken van het eerste semester meer dan 4 studiepunten bedragen en zij zich derhalve pas kan 'bewijzen' door in het tweede semester het opleidingsonderdeel '.....' (4 studiepunten) op te nemen en middels het behalen van een credit aldus over 8 studiepunten te beschikken. Verzoekster vraagt zich af hoe verwerende partij op basis daarvan alleen de studievoortgang zal kunnen beoordelen.

Ten slotte wijst verzoekster erop dat zij beseft onvoldoende studievoortgang te hebben geboekt, maar dat zij wel reeds heeft bewezen tot goede resultaten in staat te zijn. Zij brengt ter zake onder de aandacht dat zij haar vwo-diploma (voorbereidend wetenschappelijk onderwijs) in één jaar heeft behaald waar de meeste leerlingen daar twee jaar over doen, en dat zij tot nu toe studeren en werken steeds heeft gecombineerd.

In haar *antwoordnota* stelt verwerende partij dat de beslissing steunt op artikel 11 van het OER, een bepaling die op haar beurt is gesteund op artikel II.205 van de Codex Hoger Onderwijs, en dat de beslissing om een student geen inschrijving te verlenen die zijn beschikbaar leerkrediet te boven gaat een discretionaire beslissing uitmaakt waarop de Raad slechts een marginaal toezicht mag uitoefenen.

Verwerende partij stelt dat de studieloopbaan van verzoekster zwak is: tijdens de academiejaren 2012-2013 en 2013-2014 behaalde zij geen enkele credit, en het vorige academiejaar behaalde zij er slechts ten belope van 22 studiepunten met bovendien matige scores.

Dat verzoekster onvoldoende kennis had van het leerkrediet(systeem) overtuigt verwerende partij niet: verzoekster geeft zelf aan in het academiejaar 2014-2015 én via de trajectbegeleider informatie te hebben gekregen, en dat er ook aan de vorige hogeronderwijsinstelling waar zij was ingeschreven, over werd geïnformeerd. Bovendien is er ook op de website van verwerende partij heel wat informatie beschikbaar. Verzoekster kon zich, zo stelt verwerende partij, voldoende informeren.

Verzoeksters inschrijving voor 60 studiepunten in het academiejaar 2014-2015, terwijl zij slechts over een leerkrediet van 20 studiepunten beschikte, wordt door verwerende partij verklaard doordat verwerende partij bij de inschrijving niet op de hoogte was van verzoeksters studieverleden in het hoger onderwijs, en bij gebreke aan rijksregisternummer ook geen opzoeken kon doen. Toen de stand van het leerkrediet duidelijk werd, was de inschrijving reeds gerealiseerd.

Alleszins heeft verzoekster de extra kans die zij vorig jaar heeft gekregen, niet te baat genomen om voldoende studievoortgang te boeken.

Wat de beweerde tegenstrijdigheid betreft, stelt verwerende partij dat de overwegingen van de rector om zich eerst te bewijzen geen dragend motief vormen van de weigeringsbeslissing, doch enkel goede raad. Verwerende partij concretiseert deze goede raad in haar antwoordnota, door te wijzen op de mogelijkheid om een inschrijving te nemen aan een instelling die geen strikte leerkredieteisen stelt, of aan een buitenlandse instelling.

Wat de motivering van de beslissing ten slotte aangaat, wijst verwerende partij erop dat uit verzoeksters dossier niet blijkt dat zij de opleiding aankan en dat ook reeds bewezen heeft: verzoekster behaalde gedurende twee academiejaren aan een andere instelling geen enkele credit en boekte in het academiejaar 2014-2015 slechts beperkte studievoortgang. De moeilijke familiale omstandigheden die werden aangehaald, waren in dat academiejaar reeds verholpen.

Beoordeling

Bij de overwegingen inzake de ontvankelijkheid heeft de Raad reeds uiteengezet dat de bestreden beslissing niet gesteund kan zijn op artikel II.205 van de Codex Hoger Onderwijs, en dat zij slechts met artikel 11 van het OER van verwerende partij in

overeenstemming is wanneer de weigering tot inschrijving beperkt is tot een curriculum dat groter in omvang is dan 4 studiepunten, zijnde het leerkrediet waarover verzoekster beschikt.

Verzoekster wijst er terecht op dat dit de strekking is van de bestreden beslissing.

De bestreden beslissing is, in het licht van argumenten die verzoekster heeft aangehaald in haar verzoek aan de rector, summier gemotiveerd.

Kritiek dat de bestreden beslissingen een aantal van verzoeksters argumenten onbeantwoord laat, is *prima facie* niet van elke grond ontbloot. Verzoekster beroept zich evenwel – behoudens de kritiek inzake de tegensstrijdige motieven – niet op een schending van de formele motiveringsplicht, en is integendeel in staat de overwegingen die zij in de bestreden beslissing leest te bekritisieren.

Aangezien de formele motiveringsplicht niet van openbare orde is, vermag de Raad niet de bestreden beslissing op die rechtsgrond te vernietigen.

Artikel 11, §2 van het OER van verwerende partij luidt als volgt:

§2. Uitzonderlijke toelating tot inschrijving bij tekort aan leerkrediet. Bij tekort aan leerkrediet kan een individuele uitzondering worden toegestaan door de Rector.
Studenten dienen daartoe een gemotiveerde aanvraag in bij de directie Onderwijsaangelegenheden, afdeling Studentenadministratie en studieprogramma's, via [e-mailadres]. De studenten betalen het gewone studiegeld.

De beoordeling van deze uitzonderlijke toelating is een discretionaire bevoegdheid, waarover de Raad slechts een marginale toetsing kan uitvoeren. De Raad herinnert eraan dat hij de student in dat opzicht niet kan beschermen tegen strenge beslissingen, maar enkel tegen onwettige. In het raam van het redelijkheidsbeginsel betekent dit dat de bestreden beslissing dermate kennelijk onredelijk moet zijn dat het ondenkbaar is dat een andere, voorzichtig handelende hogeronderwijsinstelling, in dezelfde omstandigheden tot eenzelfde beslissing zou komen.

Daarvan overtuigt verzoekster onvoldoende.

Met verwerende partij moet worden vastgesteld dat verzoekster de drie voorgaande academiejaren reeds aan een Vlaamse universiteit was ingeschreven. Zij kan dan ook geacht worden vertrouwd te zijn met het mechanisme van het leerkrediet. Bovendien volgt uit een onvoldoende kennis van het leerkredietstelsel niet dat de bestreden beslissing daardoor onredelijk zou zijn. Een en ander doet immers geen afbreuk aan de studieresultaten zoals zij voorliggen.

Het feit dat verzoekster in het academiejaar 2014-2015 een inschrijving ten belope van 60 studiepunten heeft gekregen terwijl haar saldo aan leerkrediet slechts 20 bedroeg, wordt door verwerende partij geïd met een redelijke verklaring, die door verzoekster niet wordt tegengesproken. De Raad merkt bovendien op dat zelfs indien verwerende partij destijds bewust de inschrijving had toegestaan, dit niet verhindert dat zij bij aanvang van het volgende academiejaar opnieuw toepassing mag maken van de bepalingen van artikel 11 van het OER. Met andere woorden, ook een bewuste afwijking van de leerkredietvereiste in het academiejaar 2014-2015 doet voor verzoekster geen verworven recht ontstaan om voor het academiejaar 2015-2016 opnieuw een afwijking te verkrijgen.

De bestreden beslissing is bovendien niet derwijze tegenstrijdig gemotiveerd dat zij daardoor onregelmatig zou worden. Verzoekster kan inschrijven ten belope van 4 studiepunten, en wanneer zij voor het opleidingsonderdeel slaagt zal zij een nieuwe aanvraag kunnen indienen die dan aan een nieuwe beoordeling wordt onderworpen.

De inschatting dat verzoekster de voorbije jaren onvoldoende studievoortgang heeft geboekt, kan tenslotte niet kennelijk onredelijk worden genoemd. In de academiejaren 2012-2013 en 2013-2014 was verzoekster telkens voor 60 studiepunten ingeschreven en behaalde zij geen enkele credit. Ook in het academiejaar 2014-2015 was de studievoortgang beperkt.

Het enig middel is ongegrond.

BESLISSING

De Raad verwerpt het beroep.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van 12 januari 2016, door de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen, I^e Kamer, samengesteld uit:

Jim Deridder,	voorzitter van de Raad
Jan Geens	bijzitter
Daniël Cuypers	bijzitter
bijgestaan door	
Freya Gheysen	secretaris

De secretaris

Freya Gheysen

De voorzitter

Jim Deridder

Tegen dit arrest is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten arrest, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnterpreteerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Arrest nr. 2.761 van 12 januari 2016 in de zaak 2015/598

In zake: [REDACTED]

Tegen: [REDACTED]

I. Voorwerp van de vordering

Het beroep, ingesteld op 21 oktober 2015, strekt tot nietigverklaring van de beslissing van de examencommissie van 14 oktober 2015.

II. Verloop van de rechtspleging

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 12 januari 2016.

Kamervoorzitter Karla Van Lint heeft verslag uitgebracht.

III. Feiten

Verzoeker is in het academiejaar 2014-2015 ingeschreven in de opleiding “Bachelor [REDACTED]”.

Voor het opleidingsonderdeel “[REDACTED]” bekomt verzoekende partij een examencijfer van 9/20 en voor het opleidingsonderdeel “[REDACTED]” bekomt verzoekende partij een examencijfer van 6/20.

Verzoekende partij stelde op datum van 10 september 2015 een intern beroep in bij de examencommissie van de onderwijsinstelling.

Bij beslissing van de examencommissie op datum van 24 september 2015 werd het intern beroep ontvankelijk, doch ongegrond verklaard.

Wat het opleidingsonderdeel “[REDACTED]” betreft, stelt de interne beroepsbeslissing dat het examen verlopen is conform de instructies die hieromtrent vooraf werden gegeven en is het een competentiegerichte evaluatie. Volgens het verslag van de docent was het afgelegde examen

enerzijds door de zwakke vraagbeantwoording en gebrekkige materiaal-technische kennis in het algemeen, en anderzijds door de niet-diepgaande rapportering van dien aard dat er te weinig kwantitatieve en kwalitatieve vooruitgang was om de vereiste eindcompetenties te halen.

Wat het opleidingsonderdeel '■■■■■' betreft, stelt de interne beroepsinstantie dat enige onduidelijkheid rond het al dan niet inrichten van een tweede zittijd voor dit opleidingsonderdeel tijdig werd uitgeklaard zodat de studieperiode voor de tweede zit nooit in het gedrang is gekomen. Verder stelt de betrokken docent in zijn verslag dat het eerste deel van het examen tien vragen omvatte, dit deel met een negatieve markering beoordeeld werd en er maximaal 8 punten werden toegekend. De vragen uit dit deel zijn afkomstig uit een groter aantal vragen die op voorhand in het academiejaar aan de studenten werden gegeven. Volgens de docent heeft de student van dit deel (met tien vragen) zeven vragen niet ingevuld en één vraag foutief beantwoord zodat het met geen enkele quoteringsmethode mogelijk is om voldoende punten te halen.

De beslissing op intern beroep werd bij schrijven van 24 september 2015 aan verzoekende partij overgemaakt.

Bij aangetekend schrijven van 28 september 2015 diende verzoekende partij een verzoekschrift in bij de Raad.

Bij arrest nr. 2.556 in dossier 2015/433 d.d. 29 oktober 2015 werd de afstand van het beroep door de Raad vastgesteld.

De interne beroepsinstantie had op 14 oktober 2015 reeds een nieuwe beslissing genomen.

De interne beroepsinstantie, zijnde de examencommissie, besliste om de eerder genomen beslissingen d.d. 24 september 2015 met betrekking tot dit dossier in te trekken. Wat het opleidingsonderdeel '■■■■■' betreft, wordt aan de student de kans geboden de evaluatie te hernemen. Wat het opleidingsonderdeel '■■■■■' betreft, beslist de examencommissie dat de correctie van het afgelegde examen opnieuw wordt uitgevoerd aan de hand van de meegeleverde correctiesleutel door een collega van de faculteit terzake deskundig. Op de examenkopij worden bovendien de correctienotities van prof. [S.] verwijderd zodat de

correctie objectief kan verlopen. Daarnaast zal het quoteringsysteem gebruikt bij dit examen door een expert geëvalueerd worden.

Deze beslissing op intern beroep werd per brief van 14 oktober 2015 aan verzoekende partij overgemaakt.

Bij aangetekend schrijven van 21 oktober 2015 diende verzoekende partij een verzoekschrift in bij de Raad.

IV. Ontvankelijkheid

Standpunt van de partijen

Met een e-mail van 4 december 2015 meldt verwerende partij aan de Raad dat zij van verzoeker een mail had gekregen met de vraag om het verzoekschrift als onbestaande te beschouwen.

In opvolging hiervan bevestigt verzoeker met een e-mail van 4 december 2015 dat hij het verzoek tot hoger beroep intrekt, aangezien inmiddels tot een onderling akkoord werd gekomen.

Beoordeling

De Raad beschouwt de kennisgeving van verzoekende partij als een afstand van beroep.

Er zijn geen redenen om die afstand niet toe te staan.

BESLISSING

De Raad stelt de afstand vast.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van 12 januari 2016, door de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen, IIIe Kamer, samengesteld uit:

Karla Van Lint,	kamervoorzitter
Henri Verhaaren	bijzitter
Jean Goossens	bijzitter
bijgestaan door	
Melissa Thijs	secretaris

De secretaris

Melissa Thijs

De voorzitter

Karla Van Lint

Tegen dit arrest is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten arrest, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïntinventariseerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Arrest nr. 2.752 van 12 januari 2016 in de zaak 2015/606

In zake: [REDACTED]

tegen: [REDACTED]

I. Voorwerp van de vordering

Het beroep, ingesteld op 27 oktober 2015, strekt tot nietigverklaring van de studievoortgangsbepaling van 8 oktober 2015 en van de beslissing van de interne beroepsinstantie van 19 oktober 2015 waarbij het intern beroep onontvankelijk wordt verklaard.

II. Verloop van de rechtspleging

Verwerende partij heeft een antwoordnota ingediend en verzoekende partij heeft een wederantwoordnota ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 12 januari 2016.

Voorzitter van de Raad Jim Deridder heeft verslag uitgebracht.

[REDACTED], die verschijnt voor de verwerende partij, is gehoord.

Verwerende partij stelt dat zij de wederantwoordnota en de bijhorende stukken van verzoekende partij niet heeft ontvangen. De mededeling hiervan aan de Raad bevat inderdaad geen toezending in kopie aan verwerende partij. Verwerende partij vraagt om deze stukken buiten de debatten te houden. De Raad beslist aldus.

III. Feiten

Verzoeker is sinds het academiejaar 2010-2011 ingeschreven in de opleiding Farmaceutische Wetenschappen.

In het academiejaar 2014-2015 schrijft verzoeker zich voor het eerst in voor de opleiding Master of science in de Farmaceutische Zorg; hij neemt daarbij ook het opleidingsonderdeel ‘masterproef’ op in zijn studiepakket.

In het academiejaar 2014-2015 behaalt verzoeker in geen van beide examenzittijden een credit voor dit opleidingsonderdeel.

Omwille van dit tekort en de regels van volgtijdelijkheid, kan verzoeker in het academiejaar 2015-2016 het opleidingsonderdeel ‘stage’ niet in zijn curriculum opnemen.

Op 20 september 2015 richt verzoeker een verzoek tot afwijking van de volgtijdelijkheidsregels aan de curriculumcommissie.

In zitting van 8 oktober 2015 weigert de curriculumcommissie om aan verzoeker een afwijking toe te staan op de volgtijdelijkheid. Deze beslissing luidt als volgt:

“[Verzoeker] vroeg een GIT tussen 1ste Master en 2de Master van 84 studiepunten aan, inclusief de masterproef en de stage.

De curriculumcommissie hanteert als regel dat studenten die niet geslaagd zijn voor de masterproef niet mogen starten met de stage.

Tijdens het zomerreces wordt hiervan, bij wijze van gunst, afgeweken en mogen alle studenten reeds een aantal weken stage lopen als eerste kennismaking (met nog beperkte verantwoordelijkheden in de stage-apotheek). Studenten die na de 2de zitting geen credit behaalden voor de masterproef, mogen zich niet inschrijven voor de stage in de officina. Het (herhaaldelijk) niet slagen voor de verdediging van de masterproef wijst op onvoldoende maturiteit, en op onvoldoende beheersing van de farmaceutische basiskennis en competenties die nodig zijn om het vorderende leereffect van de stage (waarbij de stagiair steeds meer verantwoordelijkheid opneemt binnen de stage-apotheek) én de patiëntveiligheid te garanderen. Met deze volgtijdelijkheidsregel neemt de faculteit haar verantwoordelijkheden op t.o.v. de patiëntveiligheid én t.o.v. de stagemeesters die de stagiairs in hun apotheek toelaten.

De faculteit staat wel toe om de masterproef verdediging af te leggen in de examenperiode van januari (volgens programma is dit in juni) en als na de officiële bekendmaking van de resultaten blijkt dat de student geslaagd is voor

zijn masterproef, zal bij de aanvang van het 2de semester de stage toegevoegd worden aan het curriculum. Vanaf dat ogenblik kan de student de stage verderzetten.

Aan het opleidingsonderdeel ‘Stage met Geïntegreerde Farmaceutische Kennis (GFK)’ hangt ook een tweede luik, namelijk GFK, vast. Aangezien alle casussen die in het kader van GFK besproken worden tijdens het eerste semester, gekend moeten zijn voor het finale elektronische stage-examen in juni of september, laat de titularis van het vak ‘Stage met GFK’, professor [K.B.], toe dat de studenten die hun masterproef nog niet konden verwerken, toch alle lopende GFK-opdrachten tijdens het 1ste semester verder blijven volgen en afwerken. De GFK-taken zijn persoonlijk en worden niet uitgevoerd op de stageplaats.

De curriculumcommissie keurt unaniem de aanvraag van [verzoeker] om zich gelijktijdig in te schrijven voor stage en masterproef af en gaat akkoord met boven vernoemde regeling.”

Dit is de eerste bestreden beslissing.

Tegen deze beslissing tekent verzoeker op 9 oktober 2015 beroep aan bij het intern beroepsorgaan. Hij zet daarin het volgende uiteen:

“Volgens de GIT-regels mag de stage enkel worden opgenomen in het curriculum, indien aan alle eisen is voldaan. Omdat ik hier vooralsnog helaas niet aan heb voldaan, kan ik de stage nog niet opnemen in het curriculum. Er staat beschreven dat in het geval van uitzonderlijke redenen van deze regel af kan worden geweken. Om deze redenen heb ik een aantal weken terug een verzoek ingediend voor een afwijkende GIT-aanvraag.

Er zijn verschillende redenen voor mijn ingediende afwijkende GIT-aanvraag. Allereerst het feit dat ik dit jaar alle 1^e mastervakken heb behaald, met uitzondering van mijn masterproefverdediging. Deze is in juni eerder dit jaar onvoldoende beoordeeld, de herkansing is helaas wederom onvoldoende beoordeeld. Om deze reden kan ik mijn stage niet verder zetten vanaf de inhaalweek (14/12/2015), waardoor ik studievertraging op zal lopen. Dit terwijl ik in het 1^e semester 1^e zittijd twee keuzevakken (..... en) en het van ‘.....’, goed voor in totaal slechts 12 studiepunten, zal afleggen. Aangezien dit geen vullend programma is, zoals de gewoonlijke 30 studiepunten, zou ik dit prima kunnen combineren met mijn stage. De periode vanaf de inhaalweek zou dus uitermate geschikt zijn als stageperiode, indien mijn aanvraag goed zou worden gekeurd. In het andere geval zou deze periode niet efficiënt benut kunnen worden en tevens studievertraging opleveren.

Ten tweede het feit dat ik mijn stage niet zou kunnen hervatten tijdens de inhaalweek in december, maakt dat ik 7 weken stage zou verliezen in december, januari en februari, en dat ik daardoor niet zou kunnen afstuderen in juni. De GIT-regel voelt eerder aan als een studievoortgangsbelemmering, in plaats van een

maatregel die genomen wordt om de patiëntveiligheid in de apotheek te garanderen.

Ten slotte zou een 2^e zit mij hinderen, welke ik automatisch zou krijgen indien niet akkoord wordt gegaan met mijn afwijkende GIT aanvraag, in verband met mijn ambities voor een vervolgopleiding aan de [andere instelling] waarvan 1 september 2016 de aanvangsdatum is.

Helaas is de curriculumcommissie niet akkoord gegaan met mijn afwijkende GIT aanvraag. De reden van de curriculumcommissie luidt als volgt: ‘Het (herhaaldelijk) niet slagen voor de verdediging van de masterproef wijst op onvoldoende maturiteit, en op onvoldoende beheersing van de farmaceutische basiskennis en competenties die nodig zijn om het vorderende leereffect van de stage (waarbij de stagiair steeds meer verantwoordelijkheid opneemt binnen de stage-apotheek) én de patiëntveiligheid te garanderen.’

Zelf ben ik van mening dat ik de farmaceutische basiskennis en competenties, nodig voor het verantwoord doorlopen van de stage, wel degelijk beheers, gebleken uit de resultaten van alle andere onderdelen van de 1e master FZ en mijn bachelor diploma FW, welke ik allemaal ruim voldoende heb behaald. Het herhaaldelijk niet slagen voor de masterproefverdediging is naar mijn mening meer te wijten aan een ongunstige samenloop van omstandigheden, en niet aan het ontbreken van farmaceutische kennis en competenties.

Om deze redenen zou ik graag een beroep willen aantekenen bij het beroepsorgaan van de faculteit farmaceutische wetenschappen tegen deze ongunstige beslissing van de curriculumcommissie.

Nogmaals wil ik benadrukken dat ik zeer gemotiveerd ben om het laatste academiejaar van de opleiding Farmaceutische Zorg zonder studievertraging succesvol af te ronden.”

De interne beroepsinstantie behandelt verzoekers beroep in zitting van 19 oktober 2015, en beslist om het beroep onontvankelijk te verklaren:

“[Verzoeker] heeft zijn bezwaarschrift niet op de reglementaire wijze ingediend. Het OER (art. 29, §6) schrijft voor dat dit ‘op straffe van onontvankelijkheid’ per aangetekend schrijven dient te gebeuren. De trajectbegeleidster had echter aan alle studenten, die van plan waren in beroep te gaan tegen hun GIT beslissing, de betreffende tekst van het OER bezorgd en ook mondeling toegelicht. Niettemin heeft [verzoeker] de voorziene procedure niet gevolgd. Hij heeft zijn bezwaarschrift in het laboratorium aan de decaan afgegeven, maar de decaan was toen afwezig en heeft dus ook geen ontvangstbewijs kunnen verstrekken en/of hem kunnen wijzen op de niet-conformiteit van de gevolgde procedure.

Besluit. Gezien de duidelijkheid van het OER inzake de te volgen procedure en in acht genomen het feit dat de trajectbegeleidster deze procedure in geschrifte (fotokopie van art. 29 §6 van het OER) en mondeling aan [verzoeker] toegelicht heeft, ziet de beroepscommissie zich genoodzaakt om diens bezwaarschrift/beroep onontvankelijk te verklaren.”

Dit is de tweede thans bestreden beslissing.

IV. Ontvankelijkheid

In de *antwoordnota* werpt verwerende partij op dat het beroep slechts ontvankelijk is in de mate dat het is gericht tegen de tweede bestreden beslissing, omdat het intern beroep volle devolutieve werking heeft zodat de beslissing van de interne beroepsinstantie in de plaats is gekomen van deze van de curriculumcommissie, en deze laatste daardoor uit het rechtsverkeer is verdwenen.

Beoordeling

Verwerende partij dient te worden bijgetreden in haar stelling dat de tweede bestreden beslissing werd genomen door een orgaan met volheid van bevoegdheid.

Artikel 30, 6 van het OER van verwerende partij bepaalt het volgende:

§6. Beroepsmogelijkheid:

De student kan tegen een ongunstige beslissing over een aanvraag voor de samenstelling van een curriculum beroep aantekenen bij het door de faculteitsraad daartoe aangewezen beroepsorgaan. Dat beroepsorgaan heeft een andere samenstelling dan de curriculumcommissie, wordt voorgezeten door de decaan, bevat ZAP-leden die geen lid zijn van de curriculumcommissie en wordt samen met de contactgegevens vermeld in het aanvullende facultaire reglement.

De student kan zich laten bijstaan door een raadsman. Behalve indien deze is ingeschreven op de tabel van de Orde van de advocaten of op de lijst van de advocaten-stagiairs, moet de raadsman houder zijn van een schriftelijke volmacht, op straffe van onontvankelijkheid van het beroep.

Het beroep wordt ingesteld door middel van een ondertekend en gedagtekend verzoekschrift dat op straffe van onontvankelijkheid per aangetekend schrijven wordt ingediend bij de decaan. Het bevat minstens de identiteit van de betrokken student, de bestreden beslissing(en) en een feitelijke omschrijving van de ingeroepen bezwaren. De student verstuurt tezelfdertijd een elektronische versie van deze brief via e-mail, ten titel van inlichting, aan de decaan. Als datum van het beroep geldt de datum van het postmerk van de aangetekende zending.

Het beroep moet zijn ingesteld binnen de vervalt termijn van vijf kalenderdagen te rekenen vanaf de kalenderdag na die waarop de student kennis heeft genomen van

de betrokken beslissing. Wanneer de laatste dag van de vervaltermijn een zaterdag, zondag of wettelijke feestdag is, wordt die termijn verlengd tot de eerstvolgende werkdag waarop de postdiensten open zijn.

Het beroepsorgaan behandelt het beroep op stukken. Het kan evenwel elkeen van wie het de aanwezigheid nuttig acht voor de behandeling van het dossier, uitnodigen om gehoord te worden.

De beslissing van het beroepsorgaan wordt aan de student (en, in voorkomend geval, ook aan de raadsman) ter kennis gebracht binnen een termijn van vijftien kalenderdagen, die ingaat op de dag na die waarop het beroep werd ingesteld. De kennisgeving gebeurt per e-mail en per aangetekende brief. Indien over het verzoekschrift niet tijdig kan worden beslist door het bevoegde facultaire beroepsorgaan, wordt dat binnen dezelfde termijn van vijftien kalenderdagen ter kennis gebracht van de student en diens raadsman, in welk geval eveneens een uiterste datum wordt meegedeeld waarop kennis zal worden gegeven van de beslissing.

Bij gebreke aan enige bepaling waaruit zou kunnen worden afgeleid dat de beroepsinstantie slechts over een verbrekingsbevoegdheid beschikt, is de Raad van oordeel dat de beroepsinstantie bij haar beslissing opnieuw oordeelt over de grond van de zaak. In die omstandigheden komt deze beslissing in de plaats van de initiële studievoortgangsbepaling, die daardoor uit de rechtsorde verdwijnt en niet meer op ontvankelijke wijze het voorwerp van een beroep bij de Raad kan uitmaken.

De bekommernissen die verzoeker tot uiting brengt, en waarvoor de Raad begrip kan opbrengen, vermogen niet de beslissing van de curriculumcommissie te doen herleven.

De exceptie is gegrond. Het beroep is enkel ontvankelijk in de mate dat het is gericht tegen de tweede bestreden beslissing (verder: de bestreden beslissing).

Nu de grond van het geschil, met name verzoekers vraag om het opleidingsonderdeel ‘stage’ in zijn curriculum te mogen opnemen – terecht of onterecht, dat komt hieronder aan bod – niet het voorwerp uitmaakt van de bestreden beslissing, staat het voorschrift van artikel II.291, tweede lid van de Codex Hoger Onderwijs in de weg dat de Raad zich over die grond zou uitspreken. De Raad zou dan immers onvermijdelijk in de plaats treden van de bevoegde instantie van verwerende partij, wat de voormelde bepaling precies verbiedt.

V. De middelen

Eerste middel

In een eerste middel steunt verzoeker zich op het redelijkheidsbeginsel en de motiveringsplicht.

Standpunt van partijen

Verzoeker voert aan dat hij, in tegenstelling tot wat de curriculumcommissie heeft overwogen, de farmaceutische basiskennis en competenties wel degelijk voldoende beheerst om tot de stage te worden toegelaten.

Hij verwijst ter zake naar de resultaten die hij voor andere opleidingsonderdelen dan de masterproef behaalde: wat dat opleidingsonderdeel betreft, stelt verzoeker dat het niet slagen eerder toe te schrijven is aan een ongunstige samenloop van omstandigheden dan aan een gemis aan kennis en competenties.

In haar *antwoordnota* stelt verwerende partij dat het middel onontvankelijk is, omdat het debat thans beperkt is tot de vraag of de interne beroepsinstantie het intern beroep al dan niet terecht onontvankelijk heeft verklaard.

Beoordeling

Zoals hierboven reeds in herinnering is gebracht, vermag de Raad op grond van artikel II.291, tweede lid van de Codex Hoger Onderwijs niet om zijn appreciatie in de plaats te stellen van die van de hogeronderwijsinstelling of haar organen.

Nu de enige op ontvankelijke wijze in het geding zijnde bestreden beslissing zich niet over de grond van de zaak heeft uitgesproken, kunnen middelen desbetreffend in de huidige stand van de zaak niet dienstig worden opgeworpen, aangezien zij niet zijn gericht tegen de bestreden beslissing.

Het middel dient te worden verworpen.

Tweede middel

In een tweede middel betwist verzoeker de onontvankelijkheid van zijn intern beroep.

Standpunt van partijen

Verzoeker stelt dat hij niet schriftelijk is ingelicht over de beroepsmodaliteiten die dienen te worden nageleefd. Verzoeker verwijst ter zake naar een e-mail d.d. 23 oktober 2015 die in het raam van zijn dossier werd verzonden door de beleidsadviseur van verwerende partij aan de trajectbegeleider, en waarin wordt erkend dat de vermelding van de beroepsmodaliteiten noodzakelijk is.

In de *antwoordnota* betwist verwerende partij dat verzoeker niet op de hoogte werd gesteld van de beroepsmodaliteiten.

Zij stelt dat verzoeker vooreerst kort na de bekendmaking van de beslissing van de curriculumcommissie, persoonlijk door de facultaire trajectbegeleider mondeling toelichting heeft gekregen omtrent de vormvereisten van een eventueel beroep: volgens verwerende partij volstaat een dergelijke mondelinge mededeling om aan de informatievereiste ter zake te voldoen. Bovendien, zo vervolgt verwerende partij, heeft de trajectbegeleider aan verzoeker ook een kopie van de desbetreffende bepaling uit het OER meegegeven.

Daarnaast werd verzoeker ook per e-mail op de hoogte gebracht van zowel de beslissing van de curriculumcommissie als van de beroepsmogelijkheden. Verwerende partij verwijst naar een automatisch gegenereerde e-mail van 9 oktober 2015 verzonden aan het door de instelling ter beschikking gestelde e-mailadres van verzoeker. In die e-mail zijn de beroepsmodaliteiten meegedeeld.

Beoordeling

Wat de wijze van kennisgeving van de beroepsmodaliteiten betreft, bepaalt artikel 35 van het Openbaarheidsdecreet het volgende:

Een beslissing of een administratieve handeling met individuele strekking, die beoogt rechtsgevolgen te hebben voor één of meer bestuurden of voor een ander bestuur, wordt slechts geldig ter kennis gebracht als tevens de beroepsmogelijkheden en de modaliteiten van het beroep worden vermeld.

Bij ontstentenis daarvan neemt de termijn voor het indienen van een beroep een aanvang vier maanden nadat de betrokkene in kennis werd gesteld van de akte of van de beslissing met individuele strekking.

Zoals verwerende partij geacht wordt te weten, houdt dit voorschrift in dat de beroepsmodaliteiten schriftelijk, hetzij in, hetzij samen met de beslissing, aan de bestemming worden meegedeeld.

De beweerde mondelinge mededeling van de beroepsmodaliteiten voldoet daaraan niet. Ook de afgifte van een kopie van de reglementaire bepalingen inzake de beroepstermijn wordt niet aangetoond.

Verwerende partij stelt in haar antwoordnota het volgende: *“Verzoeker is vooreerst, kort na de bekendmaking van de beslissing van de curriculumcommissie, persoonlijk bij de facultaire trajectbegeleider [...] geweest.”* en *“Verzoeker werd inderdaad bovendien ook via e-mail op de hoogte gebracht van zowel de beslissing van de curriculumcommissie als van de beroepsmogelijkheid ertegen.”*

De Raad leidt uit de stukken af dat de beslissing van de curriculumcommissie per brief aan verzoeker is meegedeeld (cf. ‘de bekendmaking’). Van een dergelijk begeleidend – al dan niet aangetekend – schrijven bij de beslissing van de curriculumcommissie wordt evenwel geen kopie voorgelegd. Aangezien de beslissing van de curriculumcommissie zelf geen beroepsmodaliteiten vermeldt, levert verwerende partij niet het bewijs dat deze modaliteiten aan verzoeker zijn meegedeeld naar aanleiding van deze eerste kennisgeving.

Daarnaast voert verwerende partij aan dat verzoeker ook per e-mail van 9 oktober 2015 in kennis is gesteld van de beslissing van de curriculumcommissie, samen met de beroepsmodaliteiten. Verwerende partij legt ter zake een schermafdruck voor (stuk 3 administratief dossier).

De termijnen voor het instellen van een intern beroep zijn geregeld in artikel II.283 van de Codex Hoger Onderwijs. Deze bepaling luidt als volgt:

De student die oordeelt dat een ongunstige studievoortgangsbepaling aangetast is door een schending van het recht, heeft toegang tot een interne beroepsprocedure, waarvan de vormen zijn vastgelegd in het onderwijs- en examenreglement.

De student stelt een verzoek tot heroverweging van de studievoortgangsbepaling in binnen een vervaltermijn van 5 kalenderdagen, die ingaat op:

1° in het geval van een examenbeslissing : de dag na deze van de proclamatie;

2° in het geval van een andere studievoortgangsbepaling : de dag na deze waarop de student kennis heeft genomen van de genomen beslissing.

De beslissing van de curriculumcommissie is geen examenbeslissing, zodat de beroepstermijn aanvangt op het moment van kennisname van de beslissing door de student. In navolging van de rechtspraak van de Raad van State (RvS 1 juli 2010, nr. 206.215, Rattan en RvS 1 juli 2010, nr. 206.216, Shah) is het de vaste rechtspraak van de Raad dat de decretale bepaling ‘kennisname’ in zijn letterlijke betekenis moet worden toegepast.

Verwerende partij toont niet aan wanneer verzoeker daadwerkelijk kennis heeft genomen van de e-mail van 9 oktober 2015, zodat de beroepstermijn dient te worden berekend overeenkomstig de bepalingen van artikel 35 van het Openbaarheidsdecreet.

De onregelmatigheid in de betekening van de beslissing van de curriculumcommissie – met name dat niet naar genoeg van recht is bewezen dat de beroepsmodaliteiten zijn meegedeeld – raakt evenwel niet aan de rechtsgeldigheid van die beslissing zelf. De vaststelling dat verzoeker zijn intern beroep niet met een aangetekende brief heeft ingediend blijft overeind en wordt door verzoeker niet betwist.

De Raad is dan ook van oordeel dat de bovenstaande tekortkoming met betrekking tot de betekening van de beslissing van de curriculumcommissie, niet kan leiden tot de vernietiging van de bestreden beslissing.

Verzoeker beschikt, in toepassing van artikel 35 van het Openbaarheidsdecreet, wel nog steeds over de mogelijkheid om zijn beroep – opnieuw, en ditmaal conform de vormvereisten – in te dienen. De decretale beroepstermijn vangt immers pas aan vier maanden na de kennisname.

Of verzoeker door de onregelmatige betekening van de beslissing van de curriculumcommissie en het daardoor ontstane tijdsverloop schade heeft geleden en hoe deze in voorkomend geval moet worden begroot, behoort niet tot de bevoegdheid van de Raad.

Het tweede middel kan niet tot de vernietiging van de bestreden beslissing leiden.

BESLISSING

De Raad verwerpt het beroep.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van 12 januari 2016, door de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen, I^e Kamer, samengesteld uit:

Jim Deridder,	voorzitter van de Raad
Jan Geens	bijzitter
Daniël Cuypers	bijzitter
bijgestaan door	
Freya Gheysen	secretaris

De secretaris

Freya Gheysen

De voorzitter

Jim Deridder

Tegen dit arrest is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten arrest, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnventariseerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Arrest nr. 2.762 van 12 januari 2016 in de zaak 2015/612

In zake: [REDACTED]

Tegen: [REDACTED]

I. Voorwerp van de vordering

Het beroep, ingesteld op 23 oktober 2015, strekt tot nietigverklaring van de studievoortgangsbepaling van 11 september 2015 waarbij aan verzoeker de herinschrijving voor het academiejaar 2015-2016 werd geweigerd en de beslissing van de interne beroepscommissie van 9 oktober 2015 waarbij het intern beroep van verzoeker ontvankelijk, doch ongegrond werd verklaard.

II. Verloop van de rechtspleging

Verwerende partij heeft een antwoordnota ingediend. Verzoekende partij heeft een wederantwoordnota ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 12 januari 2016.

Kamervoorzitter Karla Van Lint heeft verslag uitgebracht.

Advocaat [REDACTED] (loco advocaat [REDACTED]), die verschijnt voor de verzoekende partij, en advocaat [REDACTED], die verschijnt voor de verwerende partij, zijn gehoord.

III. Feiten

Verzoeker is sinds het academiejaar 2013-2014 ingeschreven in het “Schakelprogramma Master in de bedrijfskunde” en de opleiding “Master in de bedrijfskunde”. In het schakelprogramma nam verzoeker 36 studiepunten op en behaalde hij credits voor 9 van de 36 studiepunten. Aangezien verzoeker niet was geslaagd voor minstens de helft van de opgenomen studiepunten in het schakelprogramma, werd hem bij zijn herinschrijving een

bindende voorwaarde opgelegd. In de Master nam verzoeker 6 studiepunten op en behaalde hij credits voor 6 van de 6 studiepunten.

Vervolgens is verzoeker in het academiejaar 2014-2015 opnieuw ingeschreven in het “Schakelprogramma Master in de bedrijfskunde” en de opleiding “Master in de bedrijfskunde”. In het schakelprogramma nam verzoeker 27 studiepunten op en behaalde hij credits voor 6 van de 27 studiepunten. Hiermee voldoet hij niet aan de opgelegde bindende voorwaarden. Omdat verzoeker niet voor de helft van het aantal ingeschreven studiepunten credits behaalde en voor 4 van de 5 opleidingsonderdelen geen credit behaalde na minimum 4 examenkansen, besliste de examencommissie op 11 september 2015 om de herinschrijving in het academiejaar 2015-2016 te weigeren. In de Master nam verzoeker 30 studiepunten op en behaalde hij credits voor 24 van de 30 studiepunten. Omdat verzoeker niet meer mag inschrijven in het schakelprogramma, krijgt hij ook hier de proclamatievorm ‘inschrijving niet toegelaten’.

Verzoekende partij stelde op datum van 25 september 2015 een intern beroep in bij de interne beroepscommissie van de onderwijsinstelling.

Bij beslissing van de interne beroepscommissie op datum van 9 oktober 2015 werd het intern beroep ontvankelijk, doch ongegrond verklaard.

De interne beroepsbeslissing stelde dat overeenkomstig artikel II.264 Codex Hoger Onderwijs in artikel 85 van het Onderwijs- en Examenreglement 2014-2015 (hierna: OER) het opleggen van bindende studievoorwaarden voor studenten wordt gekoppeld aan een minimaal te leveren relatieve studieprestatie (50% van de opgenomen studiepunten). Ingeval een student niet voldoet aan deze bindende voorwaarde, kan het academiejaar nadien een inschrijving worden geweigerd. *In casu* stelt de interne beroepscommissie vast dat de faculteit een bindende voorwaarde heeft opgelegd aan verzoeker, nadat hij in het academiejaar 2013-2014 geen 50% van de opgenomen studiepunten in het schakelprogramma heeft behaald (hij behaalde slechts 9 van de 36 opgenomen studiepunten). Deze bindende voorwaarde luidde dat hij minstens de helft van de opgenomen studiepunten diende te behalen.

Verzoeker behaalde in het academiejaar 2014-2015 slechts 6 van de 27 opgenomen studiepunten. De studievoortgangsc commissie besliste om de herinschrijving te weigeren op

grond van het niet voldoen aan de bindende voorwaarde. Bovendien behaalde verzoeker voor 4 van de 5 opleidingsonderdelen geen credit na minimum 4 examenkansen.

De interne beroepscommissie stelt vast dat verzoeker reeds sinds het academiejaar 2013-2014 is ingeschreven in een schakelprogramma van 45 studiepunten en dat hij na 2 academiejaren nog steeds 21 studiepunten moet verwerven. De interne beroepscommissie stelt ook vast dat verzoeker reeds één maal bindende voorwaarden werden opgelegd en hem dusdanig werden gecommuniceerd, zodat hij gewaarschuwd was dat hij voldoende studievoortgang diende te maken in het schakelprogramma teneinde een weigering voor het academiejaar 2015-2016 te ontlopen. De commissie stelt vast dat verzoeker 5 nog af te leggen opleidingsonderdelen opgenomen heeft in het laatste academiejaar. Verzoeker behaalde echter slechts één credit en voldeed derhalve niet aan de opgelegde bindende voorwaarde. Rekening houdend met de gebrekkige studievoortgang van verzoeker de afgelopen twee jaar, meent de commissie dat het niet onredelijk, laat staan kennelijk onredelijk is om deze eerder door de studievoortgangscommissie genomen weigeringsbeslissing te herbevestigen.

Verder stelt de interne beroepscommissie dat ze begrip kan opbrengen voor het feit dat verzoeker werk en studie combineert, maar wijst erop dat het louter de verantwoordelijkheid van verzoeker is dat hij door zijn professionele bezigheden onvoldoende studievoortgang gemaakt heeft en aldus niet voldeed aan de bindende voorwaarden. De commissie is van oordeel dat de door verzoeker ingeroepen studiegerelateerde omstandigheden niet van die aard zijn dat ze de beslissing onredelijk, laat staan kennelijk onredelijk maken, temeer daar ze het gevolg zijn van persoonlijke keuzes van verzoeker om de meermaals geboden kansen tot afstuderen niet te grijpen. De interne beroepscommissie stelt vast dat het aantal opgenomen studiepunten en de ingeroepen omstandigheden louter het gevolg zijn van de vrije persoonlijke keuzes van verzoeker zelf. De interne beroepscommissie is bijgevolg van oordeel dat het niet onredelijk is om te stellen dat deze persoonlijke omstandigheden niet van die aard zijn om het niet-voldoen aan bindende voorwaarden te verantwoorden.

De commissie stelt tevens vast dat de ingeroepen omstandigheden door verzoeker niet ernstig worden bewezen. De commissie stelt bovendien vast dat er geen overtuigende elementen worden aangebracht om aan te nemen dat het in het volgend academiejaar beter zal gaan met de studievoortgang van verzoeker. De commissie is bijgevolg van oordeel dat, gelet op de beperkte voorgelegde stukken, het niet onredelijk, laat staan kennelijk onredelijk is dat de

ingeroepen omstandigheden als niet in die mate bijzonder worden beoordeeld om ondanks het niet-ervullen van de bindende voorwaarden toch nog toegelaten te worden.

De beslissing op intern beroep werd op 22 oktober 2015 aan verzoekende partij overgemaakt.

Bij aangetekend schrijven gedateerd op 23 oktober 2015 diende verzoekende partij een verzoekschrift in bij de Raad.

IV. Ontvankelijkheid

Verwerende partij voert aan dat het beroep bij de Raad onontvankelijk is in zoverre het gericht is tegen de oorspronkelijke examenbeslissing dd. 11 september 2015.

Verzoeker tekent beroep aan tegen de studievoortgangsbepaling van 11 september 2015 waarbij aan verzoeker de inschrijving voor het academiejaar 2015-2016 werd geweigerd (eerste bestreden beslissing) en tegen de beslissing van de interne beroepscommissie van 9 oktober 2015 (tweede bestreden beslissing).

Uit artikel 153 §2 van het onderwijs- en examenreglement (verder: OER) van verwerende partij blijkt dat de interne beroepsinstantie bevoegd is om, in voorkomend geval, de bestreden beslissing te wijzigen.

Dit betekent dat zij voor de beoordeling van de grond van de zaak in de plaats treedt van de examencommissie. In dat geval verdwijnt de beslissing van de examencommissie uit de rechtsorde, en kan zij niet meer het voorwerp uitmaken van een beroep bij de Raad.

Verzoekers beroep wordt derhalve onontvankelijk verklaard in de mate dat het is gericht tegen de eerste bestreden beslissing.

Wel kan verzoeker onregelmatigheden die kleven aan deze beslissing, nog op ontvankelijke wijze aanvoeren tegen de beslissing op intern beroep.

Verwerende partij betwist niet de ontvankelijkheid van het beroep in zoverre het is gericht tegen de tweede bestreden beslissing (verder: de bestreden beslissing) en de Raad ziet evenmin redenen om zulks te doen.

Het beroep is in die mate ontvankelijk.

V. De middelen

A. Eerste middel

Uit het verzoekschrift kan worden opgemaakt dat de verzoekende partij zich in een eerste middel beroept op een schending van artikel 85, §1 van het OER.

Standpunt van partijen

Verzoeker stelt dat hij is ingeschreven via diplomacontract teneinde het diploma van Master in de bedrijfskunde te behalen. Teneinde dit diploma te behalen, diende verzoeker enkele vakken te volgen via een schakelprogramma en diverse mastervakken. Verzoeker nam in het academiejaar 2014-2015 in totaal 57 studiepunten op. Van die 57 studiepunten was hij geslaagd voor 30 studiepunten, hetzij 52,63%. Hoewel dus geslaagd voor minstens de helft van de punten, werd verzoeker een herinschrijving voor het academiejaar 2015-2016 geweigerd. De interne beroepscommissie motiveert de beslissing door te stellen dat verzoeker niet voor minstens de helft van de studiepunten in het schakelprogramma was geslaagd (27 opgenomen, waarvan 6 geslaagd). Uit artikel 85, §1 OER blijkt volgens verzoeker evenwel geenszins dat er een splitsing dient plaats te vinden tussen het schakelprogramma en het masterjaar.

Het artikel vermeldt immers “de herinschrijving via diplomacontract voor dezelfde opleiding”. Verzoeker was in het academiejaar 2014-2015 nog steeds ingeschreven om een diploma te halen van Master in de bedrijfskunde. Verzoeker verwijst tevens naar de definitie van het begrip “schakelprogramma” in het OER. Uit deze definitie blijkt dat het schakelprogramma op zich geen opleiding is, maar een programma. Dit wordt opgelegd aan een student in het kader van het volgen van een *masteropleiding*. Dit betekent volgens verzoeker dat het schakelprogramma *an sich* niet valt onder artikel 85, §1 OER, gezien dat artikel de herinschrijving van een “opleiding” vermeldt. Verder stelt artikel 85, §1 OER dat de student geslaagd dient te zijn voor “minstens de helft van de opgenomen studiepunten”. In het academiejaar 2014-2015 heeft verzoeker 57 studiepunten opgenomen. Hij was voor 30 studiepunten geslaagd, hetgeen meer dan de helft is.

Hieruit blijkt volgens verzoeker duidelijk dat hij er terecht van uit ging dat, indien hij voor de helft van de 57 opgenomen studiepunten geslaagd was, hij zich zou kunnen herinschrijven. Minstens dient er volgens verzoeker geoordeeld te worden dat de examencommissie het artikel niet op een andere wijze kan uitleggen aan verzoeker, temeer daar zij de opstellers zijn van het OER. Indien er twijfel is over de bepalingen, dan dienen deze uitgelegd te worden in het voordeel van de niet-opsteller, zijnde verzoeker (artikel 1162 B.W.).

In haar *antwoordnota* stelt verwerende partij, met verwijzing naar artikel 85, §1 en artikel 2 van het OER, dat “opleiding” dient te worden geïnterpreteerd als de structurerende eenheid van het onderwijsaanbod, waarvoor een diplomacontract wordt gesloten. Uit artikel 2 van het OER en de website van verwerende partij volgt dat een schakelprogramma en een masteropleiding als twee onderscheiden opleidingen dienen te worden beschouwd, waarvoor telkens een afzonderlijk diplomacontract wordt gesloten. Door verwerende partij werden met verzoeker ook twee diplomacontracten gesloten, m.n. één diplomacontract voor het schakelprogramma en één diplomacontract voor de masteropleiding. Aldus dient bij de beoordeling (i) of bindende voorwaarden kunnen worden opgelegd en (ii) of aan een eerder opgelegde bindende voorwaarde werd voldaan, enkel te worden gekeken naar de studieresultaten behaald in het kader van het betrokken diplomacontract, zoals ook blijkt uit artikel 85, §1 OER. Volgens verwerende partij tracht verzoeker ten onrechte aan te tonen dat uit de term “programma” moet worden afgeleid dat artikel 85, §1 OER niet van toepassing is op een schakelprogramma. Volgens verwerende partij vormt ook een schakelprogramma echter een “structurerende eenheid van het onderwijsaanbod”. Het wordt bekroond met een getuigschrift. Volgens verwerende partij is enkel de vraag of het ‘programma’ en de ‘opleiding’ onder één en hetzelfde diplomacontract vallen relevant. In dergelijk geval zou de opgelegde bindende voorwaarde inderdaad op zowel het ‘programma’ als de ‘opleiding’ slaan. Dat is *in casu* echter niet het geval: verzoeker ondertekende twee afzonderlijke diplomacontracten.

Dat verwerende partij slechts rekening diende te houden met de studiepunten behaald in het kader van het diplomacontract waarvoor de bindende voorwaarde werd opgelegd, *in casu* het schakelprogramma, vindt ook bevestiging in artikel II.246, §2 van de Codex Hoger Onderwijs. Verwerende partij verwijst ook naar eerdere rechtspraak van de Raad, met name besluit nr. 2012/275, waarin werd geoordeeld dat studiepunten behaald in de ene opleiding niet kunnen worden bijgeteld bij deze behaald in de andere opleiding om het opleggen van

een bindende studievoortgangsbewakingsmaatregel uit te sluiten. Verwerende partij heeft bijgevolg terecht slechts rekening gehouden met de studiepunten behaald voor het schakelprogramma. Nu verzoeker niet had voldaan aan de hem opgelegde bindende voorwaarde, kon verwerende partij rechtsgeldig verzoeker weigeren zich opnieuw voor het schakelprogramma in te schrijven. De bestreden beslissing houdt dan ook geenszins een schending in van het OER.

Beoordeling

Verzoekende partij beroept zich in een eerste middel op het niet reglementair karakter van de genomen studievoortgangsbeslissing.

De Raad herinnert eraan dat hij zijn beoordeling over de studievoortgang van een student niet in de plaats mag stellen van de bevoegde instanties van de onderwijsinstelling, maar dat hij evenwel nagaat of de bestreden beslissing niet onregelmatig tot stand is gekomen en of deze niet kennelijk onredelijk is. Deze appreciatiebevoegdheid van de Raad is niet anders wat voorliggende studievoortgangsbeslissing betreffende het opleggen van bindende voorwaarden en het weigeren van een inschrijving betreft.

In casu stelt de Raad vast dat verzoekende partij in het academiejaar 2013-2014 was ingeschreven in het schakelprogramma Master of science in de bedrijfskunde (hij behaalde van de in totaal 36 effectief opgenomen studiepunten voor 9 studiepunten een creditbewijs, wat overeenkomt met een studie-efficiëntie van 25 %). Hij was ook ingeschreven in de opleiding Master of science in de bedrijfskunde (hij behaalde een creditbewijs voor de zes studiepunten waarvoor hij was ingeschreven).

Gelet op het gebrek aan studievoortgang gedurende het academiejaar 2013-2014 (verzoekende partij had minder dan de helft van de opgenomen studiepunten in het schakelprogramma verworven), besliste de examencommissie om verzoekende partij een bindende voorwaarde op te leggen voor haar herinschrijving in het schakelprogramma op grond van art. 85, §1 van het Onderwijs- en Examenreglement. Verzoekende partij diende te slagen voor minstens de helft van de in het academiejaar 2014-2015 opgenomen studiepunten. De Raad stelt op basis van het dossier vast dat verzoekende partij van de 27 opgenomen studiepunten uit het schakelprogramma slechts voor 6 studiepunten een creditbewijs behaalde. Zij werd vervolgens geweigerd om zich in te schrijven in het academiejaar 2015-2016 voor

het schakelprogramma omdat hij niet voldeed aan de bindende voorwaarde, met name: hij behaalde geen 50 % studie-efficiëntie. In het masterprogramma behaalde hij wel 30 van de 36 opgenomen studiepunten.

Het artikel 85, §1 van het OER betreft de uitvoering op niveau van de instelling van artikel II.246 Codex Hoger Onderwijs. In dit artikel, dat gradueel is opgebouwd, wordt het opleggen van bindende studievoorwaarden voor studenten gekoppeld aan een minimaal te leveren relatieve studieprestatie. Ingeval een student niet voldoet aan deze bindende voorwaarde, kan het academiejaar nadien een inschrijving worden geweigerd.

Het is belangrijk dat studenten die niet akkoord gaan met een bindende voorwaarde dit reeds aankaarten op het ogenblik van het ‘opleggen’ van deze voorwaarde, zo niet wordt deze beslissing definitief. Dit impliceert dan het aanvaarden van deze opgelegde voorwaarde. Het ‘bindend’ karakter heeft tot gevolg dat het niet voldoen aan deze voorwaarde in principe *in se* een weigering van inschrijving het academiejaar nadien kan verantwoorden, tenzij er door de student uitzonderlijke omstandigheden worden ingeroepen die kunnen verantwoorden waarom het afgelopen academiejaar aan deze bindende voorwaarden niet is kunnen voldaan worden.

De Raad stelt vast dat verzoeker de hem in het academiejaar 2013-2014 opgelegde bindende voorwaarde (zie stuk 2a van het administratief dossier van de verwerende partij) niet aangevochten heeft, waardoor deze dan ook een definitief karakter heeft gekregen. Verzoeker ontkent ook niet dat hij kennis heeft genomen van deze bindende voorwaarde. Hij stelt wel na afloop van het academiejaar dat hij niet correct werd geïnformeerd, in die zin dat de bindende voorwaarde enkel betrekking zou hebben op de in het schakelprogramma opgenomen studiepunten.

De Raad zal hierna in eerste instantie onderzoeken in hoeverre *in casu* het opleggen van deze bindende voorwaarde specifiek ten aanzien van het schakelprogramma reglementair is gebeurd. In dit verband komt de Raad tot de volgende vaststellingen:

Artikel II.246 Codex Hoger Onderwijs geeft aan wanneer een ‘bindende’ voorwaarde kan opgelegd worden door de onderwijsinstelling.

“ Art. II.246.1 §1. Het instellingsbestuur kan volgende maatregelen van studievoortgangsbewaking nemen:

- 1° het opleggen van bindende voorwaarden voor de inschrijving. Deze bindende voorwaarden betreffen in beginsel geen evaluatie- en/of deliberatiecriteria die strenger zijn dan de regels die in de instelling algemeen gelden. Het instellingsbestuur kan de studievoortgang van de student wel afhankelijk maken van een deliberatie door een het orgaan of de persoon die verantwoordelijk is voor de bepaling van de studievoortgang; (gew. bij Vereenvoudigingsdecreet, art. 25, inw. AJ 2014-2015);*
- 2° het weigeren van de inschrijving van de student. Van deze mogelijkheid wordt slechts gebruik gemaakt indien voorheen zonder positief resultaat bindende voorwaarden voor de inschrijving werden opgelegd of indien uit de gegevens van het dossier manifest blijkt dat het opleggen van dergelijke bindende voorwaarden geen positief resultaat zal opleveren. Van deze mogelijkheid kan steeds gebruik worden gemaakt bij een onder creditcontract of examencontract met het oog op het behalen van individuele credits ingeschreven student die zich al tweemaal voor een bepaald opleidingsonderdeel heeft ingeschreven zonder dat hij daarvoor een creditbewijs heeft behaald.*

§2. Maatregelen van studievoortgangsbewaking als vermeld in paragraaf 1, punt 1°, kunnen worden opgelegd aan een onder diplomacontract ingeschreven student die na een academiejaar niet ten minste 50% van de studiepunten heeft verworven waarop het diplomacontract betrekking heeft.”

Uit de lezing van dit artikel blijkt, aldus de Raad, dat de toepassing van de bindende voorwaarden in het kader van artikel II.246 Codex Hoger Onderwijs betrekking heeft op de studiepunten die in een bepaald studiecontract zijn opgenomen en op de in het studiecontract aangegane inschrijving voor een bepaald onderwijsprogramma. Het betreffende artikel II.246 maakt in zijn toepassingsgebied geen melding van, of onderscheid m.b.t bepaalde opleidingen en heeft *in se* wat het opleggen van maatregelen van studievoortgangsbewaking betreft ook geen opleidingsprogramma- of instelling-overschrijdende draagwijdte.

In zijn contract engageert de student zich immers ten aanzien van de instelling om minimaal een bepaalde prestatienorm (50%) te halen, dit wil zeggen te slagen voor de

¹ Artikel II.246. : Flexibiliseringsdecreet, artikel 52.

opleidingsonderdelen vermeld in zijn contract. Indien hij deze norm (verhouding opgenomen en verworven studiepunten) niet haalt, kan de instelling bindende voorwaarden koppelen aan een volgende inschrijving, omdat de student bij ongewijzigd studietempo het gevaar loopt om zijn studie niet te voltooien binnen een redelijke termijn. Pas indien hij na deze tweede inschrijving opnieuw niet voldoet aan de voorwaarden bepaald in zijn studiecontract, kan de instelling hem eventueel een volgende inschrijving weigeren.

Voor de berekening van de studie-efficiëntie moet dus enkel rekening gehouden worden met de in een specifiek studiecontract opgenomen studiepunten.

In casu werd artikel II.246 toegepast op een schakelprogramma. Verzoeker stelt dat een schakelprogramma geen opleiding als dusdanig betreft waarvoor een diplomacontract kan worden afgesloten. Het betreft een opleidingsprogramma dat leidt tot een getuigschrift en niet tot een diploma. In die zin kan artikel 85, §1 van het OER niet louter van toepassing zijn op een schakelprogramma.

De Raad stelt in dit verband vast dat de Codex Hoger Onderwijs als volgt bepaalt: *“Artikel 1.3, 20° Definitie diplomacontract : een contract, aangegaan door een instellingsbestuur met de student die zich inschrijft met het oog op het behalen van een graad of diploma van een opleiding of die zich inschrijft voor een schakel- of voorbereidingsprogramma”*.

In het artikel II.246 wordt studievoortgangsbewaking gekoppeld aan studiepunten aangegaan in een bepaald studiecontract, *in casu* een diplomacontract. De Codex Hoger Onderwijs bepaalt expliciet dat ook voor schakelprogramma's - die weliswaar leiden tot een getuigschrift en niet tot een diploma - een diplomacontract wordt afgesloten, zodat naar het oordeel van de Raad het betreffende decretale artikel ook van toepassing is op deze onderwijsprogramma's.

De Raad stelt vast dat artikel 85, §1 van het OER (stuk 4 van verwerende partij) de implementatie betreft van dit decretaal artikel en conform hiermee werd opgesteld. In die zin moet deze bepaling uit het OER ook in het licht van de contouren van deze decretale bepaling geïnterpreteerd worden. Door zoals verzoeker aanhoudt te stellen dat het betreffende artikel van het OER geen toepassing vindt op een schakelprogramma, zou in voorkomend geval verwerende partij een andere, meer beperkte invulling hebben gegeven aan het artikel II.246 van de Codex Hoger Onderwijs. Uit de redactie van de decretale bepaling blijkt niet dat

schakelprogramma's of voorbereidingsprogramma's uitgesloten worden van de mogelijke toepassing om bindende voorwaarden op te leggen. Het betreffende artikel maakt geen onderscheid tussen verschillende soorten studieprogramma's/opleidingen. Verzoeker kan dus niet stellen dat, doordat schakelprogramma's niet expliciet worden vermeld in het betreffende artikel, in de context van deze studieprogramma's, waarvoor ook een diplomacontract kan worden aangegaan, geen bindende voorwaarden zoals vermeld in artikel II.246 kunnen worden opgelegd. Het artikel 85 van het OER kan dus niet in beperkende zin worden gelezen.

De Raad wijst verder op de samenlezing van volgende bepalingen uit het OER (artikel 2 en artikelen 46 en 47), waaruit duidelijk blijkt dat een inschrijving voor een schakelprogramma als een afzonderlijke inschrijving wordt beschouwd. Ook in de Codex Hoger Onderwijs wordt een inschrijving van een schakelprogramma als een studieprogramma beschouwd waarvoor afzonderlijk wordt ingeschreven (zie lezing van de artikelen I.3,56°, II.183, II.186, II.196,3°).

In casu stelt de Raad verder ook vast dat:

- (1) ten aanzien van verzoeker twee afzonderlijke diplomacontracten werden opgesteld (zie stuk 6a en 6b);
- (2) ten aanzien van verzoeker voor de beide academiejaren telkens twee afzonderlijke puntenbladen werden opgesteld voor het masterprogramma en het schakelprogramma, waarin expliciet melding werd gemaakt van de studievoortgangsbewakingsmaatregelen. Voor het masterprogramma 2013-2014 werd "verderzetting studietraject" gemeld (stuk 2b van de verwerende partij). Voor het schakelprogramma 2013-2014 werd concreet aangegeven dat bindende voorwaarden werden opgelegd (stuk 2a van de verwerende partij). Voor het academiejaar 2014-2015 werd op beide puntenbladen afzonderlijk gemeld: "inschrijving niet toegelaten";
- (3) Verzoeker heeft deze puntenbladen met melding van de studievoortgangsmatregelen en de beroepsmodaliteiten ontvangen via Self Service studenten, in uitvoering van artikel 85, §5 van het OER, en heeft op dat ogenblik ook geen bezwaar aangetekend, wat zoals hoger aangegeven tot gevolg heeft dat hij de bindende voorwaarde gekoppeld aan zijn volgende inschrijving voor het schakelprogramma heeft aanvaard;
- (4) De afzonderlijke diplomacontracten - daargelaten of verzoeker deze heeft ondertekend voor akkoord of hiermee via Self Service studenten heeft ingestemd in uitvoering van artikel 48 van het OER - werden via de zelfservice voor studenten aan verzoeker ter kennis gebracht. Verzoeker heeft op dat ogenblik geen enkel bezwaar aangebracht tegen de inhoud. Artikel 6

van het betreffende diplomacontract stelt bovendien dat, behoudens uitdrukkelijke opzegging, het diplomacontract stilzwijgend wordt verlengd met één academiejaar. Het eindigt in ieder geval bij het behalen van het diploma.

Deze documenten, die in uitvoering van het OER aan de studenten ter kennis zijn gebracht via Self Service studenten, laten naar het oordeel van de Raad geen twijfel mogelijk over de draagwijdte van de opgelegde studievoortgangsmaatregel.

De Raad stelt verder dat het slagen voor een schakelprogramma een voorwaarde is om in aanmerking te kunnen komen voor het uitreiken van een masterdiploma. De weigering van inschrijving, die *in casu* uitsluitend betrekking heeft op het schakelprogramma, leidt er toe dat onrechtstreeks ook voor het masterprogramma verzoeker niet verder kan ingeschreven worden. Weliswaar laat de decreetgever toe dat een gelijktijdige inschrijving kan worden toegestaan, maar een uitsluitende inschrijving voor de master vanuit een professionele bachelor zonder het voorheen geslaagd verklaren voor een schakelprogramma is decretaal niet mogelijk. In voorkomend geval wordt decretaal niet aan de algemene toelatingsvoorwaarden voldaan (zie artikel II.183 Codex Hoger Onderwijs).

Voorliggende studievoortgangsbeslissing betreft derhalve uitsluitend de weigering voor inschrijving op grond van studievoortgangsbewaking en heeft in het licht van het voorgaande dan ook enkel betrekking op het schakelprogramma. Het is dan ook binnen de context van het schakelprogramma dat de studie-efficiëntie moet berekend worden.

De Raad stelt vast dat, gezien verzoeker niet aan de 50 % studie-efficiëntie heeft voldaan in het academiejaar 2013-2014 (hij behaalde slechts 9 van de 36 opgenomen studiepunten) en gezien hij opnieuw niet voldeed aan de 50 % studie-efficiëntie in het academiejaar 2014-2015 (hij behaalde slechts 6 van de 27 opgenomen studiepunten) en derhalve niet voldeed aan de hem reglementair opgelegde bindende voorwaarde, een weigering voor het schakelprogramma *in se* reglementair is gebeurd en conform de Codex Hoger Onderwijs.

Het middel is niet gegrond.

B. Tweede middel

Uit het verzoekschrift kan worden opgemaakt dat de verzoekende partij zich in een tweede middel beroept op uitzonderlijke omstandigheden.

Standpunt van partijen

Verzoeker voert aan dat de beslissing van de interne beroepscommissie stelt dat verzoeker inroept dat de examendata van de vakken uit het schakelprogramma beter verenigbaar waren met zijn werkagenda dan de examendata van de vakken uit het masterprogramma. Dit is volgens verzoeker geenszins correct. Verzoeker is werkstudent. Het is absoluut niet eenvoudig om werk en het afleggen van examens te combineren. Verzoeker heeft er dan ook bewust voor gekozen om een opleiding te starten bij verwerende partij, daar zij specifieke programma's voor werkstudenten aanbiedt. De lessen vinden 's avonds plaats, de examens normaal gezien ook. In de tweede zittijd dienden echter ook door de werkstudenten de examens overdag gemaakt te worden. Aangezien de tweede zittijd in de zomervakantie valt, hebben de collega's van verzoeker (met kinderen) voorrang om hun vakantie te regelen. Dit bracht met zich mee dat verzoeker voor drie examens in tweede zittijd geen verlof heeft kunnen nemen, met als gevolg dat hij niet aanwezig en dus ook niet geslaagd was voor deze vakken. De specifieke omstandigheden gelinkt aan het statuut van werkstudent hebben bijgevolg bijgedragen tot het niet-geslaagd zijn voor bepaalde vakken.

De resultaten van verzoeker hebben echter reeds aangetoond dat hij over voldoende vaardigheden beschikt om de opleiding tot een goed einde te brengen. Het is de combinatie van werk en studies die het moeilijk maakt. Indien verzoeker zich zou kunnen herinschrijven in het academiejaar 2015-2016, dan dient hij in het eerste semester nog 3 opleidingsonderdelen af te werken en in het tweede semester nog 2 opleidingsonderdelen en zijn masterproef. Verzoeker ziet dit absoluut als een haalbare kaart en is uiterst gemotiveerd om zijn opleiding in het derde jaar af te ronden en het diploma te behalen.

In haar *antwoordnota* stelt verwerende partij dat zij begrijpt dat de combinatie leren en werken voor studenten een grotere inspanning vergt dan wanneer een student zich voltijds op zijn studies kan concentreren. Evenwel slagen vele studenten er zonder problemen in om leren en werken te combineren, onder andere door een beheersbaar aantal opleidingsonderdelen per jaar te volgen. Verzoeker bevindt zich op dit vlak niet in een uitzonderlijke omstandigheid die een uitzonderlijke toegeeflijkheid van verwerende partij vereist. Zo had verzoeker een kleiner studiepakket kunnen opnemen of in eerste zittijd kunnen slagen (en aldus examens in de

tweede zittijd kunnen vermijden). Verwerende partij voorziet tevens in artikel 111 van het OER dat een student in geval van een overmachtsituatie voor een examen gewettigd afwezig kan zijn. Indien dit organisatorisch mogelijk is, legt de examinerator dan een nieuw examenmoment vast. Verzoeker heeft evenwel van deze regeling geen gebruik gemaakt. Verwerende partij merkt tevens op dat de bestreden beslissing een materiële vergissing behelst. Precies het omgekeerde werd bedoeld: het beroep betreft immers niet het masterprogramma, maar het schakelprogramma. De beroepsinstantie kwam tot de conclusie dat *in casu* geen sprake is van uitzonderlijke omstandigheden.

Verder stelt verwerende partij dat verzoeker nog heel wat studiepunten dient te behalen vooraleer hij zijn masterdiploma in ontvangst zou kunnen nemen. In het schakelprogramma moet verzoeker nog 21 van de 60 studiepunten behalen, in de masteropleiding nog 24 van de 60 studiepunten, waaronder de masterproef. Verzoeker stelt reeds te hebben aangetoond dat hij over voldoende vaardigheden beschikt om de opleiding tot een goed einde te brengen, maar dat wordt door de feiten niet gestaafd. Net als de bewering dat verzoeker uiterst gemotiveerd is om zijn diploma te behalen, kan dit volgens verwerende partij niet worden ingeroepen om de kennelijke onredelijkheid van de bestreden beslissing aan te tonen.

Beoordeling

Verzoeker beroept zich in een tweede middel op de kennelijke onredelijkheid van de genomen studievoortgangsbepaling.

Inzake de door het decreet aan de instelling toegekende beoordelingsbevoegdheid om in de concrete gevallen die zich voordoen bindende voorwaarden op te leggen en een inschrijving te weigeren, heeft de Raad reeds in eerdere rechtspraak gesteld dat dit impliceert dat elk geval op zijn eigen merites moet worden onderzocht en beoordeeld, rekening houdende met de gegevens eigen aan de zaak. Het gegeven dat instellingen werken met in hun reglementering voorafgaandelijk uitgewerkte richtlijnen en beleidsregels wat de invulling van de bindende voorwaarden betreft en de weigering van inschrijving, doet daaraan geen afbreuk. Een instelling moet voldoende rekening houden met de bijzondere omstandigheden waarin de student zich bevond bij het nemen van de betreffende studievoortgangsbepaling. De student dient de beroepsinstantie evenwel tijdig en onderbouwd in kennis te stellen van zijn bijzondere omstandigheden.

In casu is de weigering van inschrijving het gevolg van het feit dat verzoeker niet heeft voldaan aan de hem eerder opgelegde ‘bindende’ voorwaarde ten aanzien van het schakelprogramma. De Raad heeft reeds hoger het belang aangegeven dat studenten bij het opleggen van de bindende voorwaarde (wat als een verwittiging kan beschouwd worden) in voorkomend geval reeds bezwaar aantekenen. *In se* volgt uit het niet voldoen aan een definitief geworden ‘bindende’ voorwaarde, zoals *in casu*, dat een student in principe geweigerd wordt voor een volgende inschrijving. De verwerende partij moet wel ingeval verzoeker zoals *in casu* bijzondere omstandigheden inroept, deze onderzoeken en nagaan in hoeverre de ingeroepen omstandigheden een redelijke verantwoording inhouden voor het niet voldoen aan deze bindende voorwaarde het afgelopen academiejaar. Het is in deze context dat de door verzoeker ingeroepen bijzondere omstandigheden moeten beschouwd worden.

De Raad stelt vooreerst in dit verband vast dat verzoeker geen privé-gerelateerde/familiale omstandigheden heeft ingeroepen. De omstandigheden die hij inroept zijn onderwijs-gerelateerd. Meer specifiek beroept verzoeker zich op de moeilijke combinatie van zijn onderwijscurriculum met zijn werk, in het bijzonder het moeilijke schema om de examens van het schakelprogramma af te leggen tijdens de zomervakantie.

Hij roept tevens in dat hij met zijn reeds afgelegd studietraject in de masteropleiding aantoont dat hij deze opleiding wel degelijk aankan.

De Raad stelt vast dat de interne beroepsinstantie de ingeroepen bijzondere studie-gerelateerde omstandigheden heeft onderzocht. De beroepsinstantie schrijft deze volledig toe aan de persoonlijke keuzes van de verzoeker en beschouwt ze als onvoldoende bewijskrachtig. Gezien het lange studietraject zonder succes in het schakelprogramma, acht zij de beslissing niet kennelijk onredelijk.

De Raad kan enigszins begrip opbrengen voor de niet-evidente combinatie van de werk-studie situatie van de verzoeker, die tot gevolg kan hebben dat hij niet voldeed aan de hem opgelegde bindende studievoorwaarden. De Raad stelt echter vast dat verzoeker noch bij aanvang van het academiejaar bij de mededeling van zijn onderwijscurriculum via Self Service studenten, noch tijdens het academiejaar of bij de eerste examenperiode, noch tijdens de examenperiode van de tweede zitting enige melding heeft gemaakt van problemen wat de combinatie met het werk betreft, noch heeft verzoeker wegens het niet-toegestane verlof op zijn werk gebruik gemaakt van de mogelijkheid om een aangepast examenschema wegens

overmacht aan te vragen tijdens de zomervakantie. In voorkomend geval kon verwerende partij tijdig nagaan of een aanpassing van het onderwijscurriculum of een aangepast examenschema niet aan de orde was. De Raad begrijpt niet, temeer gezien verzoeker onder bindende voorwaarde was ingeschreven en het statuut van een werkstudent heeft, dat hij niet eerder van deze praktische moeilijkheden melding heeft gemaakt, zodat gepast kon geremedieerd worden.

Het zonder enige eerdere signalen tijdens het academiejaar inroepen van deze bijzondere omstandigheden komt hierdoor weinig overtuigend over.

De reeds afgelegde opleidingsonderdelen uit het masterprogramma vormen op zich ook geen verschoning voor het na twee academiejaren nog steeds niet met succes afleggen van meer dan de helft van de opleidingsonderdelen uit het schakelprogramma. Het slagen voor het schakelprogramma is nu eenmaal een *conditio sine qua non* om in aanmerking te kunnen komen voor het masterdiploma.

Verzoeker heeft echter de duidelijke verwittiging die hij heeft gekregen om ten minste voor de helft van de in het schakelprogramma opgenomen studiepunten te slagen, niet voldoende ernstig genomen. De Raad betreurt het feit dat verzoeker niet tijdig heeft ingezien dat het belangrijk is om bij voorrang aandacht te hebben voor het afwerken van het schakelprogramma. De Raad kan echter niet anders dan vaststellen, zoals hoger aangegeven, dat de communicatie in dit verband op de documenten eenduidig is en geen andere interpretatie toelaat.

De Raad is in het licht van voorgaande overwegingen van oordeel dat de verzoekende partij niet afdoende aantoont dat de situatie waarin zij verkeerde het niet voldoen aan de bindende voorwaarde in het bijzonder kan verschonen, zodat het de Raad niet onredelijk, laat staan kennelijk onredelijk voorkomt dat verzoekende partij een verdere inschrijving in het schakelprogramma geweigerd wordt, nadat zij niet aan de haar opgelegde bindende voorwaarden heeft voldaan.

Het middel is niet gegrond.

C. Derde middel

Uit het verzoekschrift kan worden opgemaakt dat de verzoekende partij zich in een derde middel – in ondergeschikte orde - beroept op een schending van het evenredigheidsbeginsel.

Standpunt van partijen

Verzoeker stelt dat, indien hij had geweten dat de bindende voorwaarde – hoewel ten onrechte – enkel en alleen betrekking heeft op het schakelprogramma, hij in het academiejaar 2014-2015 minder opleidingsonderdelen uit de master had opgenomen en zich had gefocust op de onderdelen van het schakelprogramma. Bovendien ontving hij na zijn resultaten een e-mail waarin stond dat hij opnieuw een bindende voorwaarde opgelegd kreeg en hij zich wel kon herinschrijven voor het academiejaar 2015-2016. Op zijn minst is hier volgens verzoeker dus sprake van een miscommunicatie, maar wel één met bijzonder zware gevolgen voor hem. Verzoeker wordt gedwongen de opleiding stop te zetten en kan dus het masterdiploma niet behalen. Verzoeker is van oordeel dat de sanctie *in casu* bijzonder onevenredig is met de oorzaak ervan en deze derhalve dient te worden herzien.

In haar *antwoordnota* stelt verwerende partij dat de puntenbladen van verzoeker voor het academiejaar 2013-2014 geen ruimte voor interpretatie laten: waar verzoeker reeds in eerste zitting zijn definitieve puntenblad voor de masteropleiding ontving, met daarop de vermelding ‘Verderzetting studietraject’, en zonder enige vermelding van een bindende voorwaarde, ontving hij na afloop van de tweede zitting enkel nog het puntenblad voor het schakelprogramma, met duidelijke vermelding van de hem opgelegde bindende voorwaarde. Ingeval van twijfel met betrekking tot de opgelegde studievoortgangsbewakingsmaatregel, was het aan verzoeker om zich hierover te informeren, wat hij heeft nagelaten.

Wat betreft de e-mail die verzoeker op 12 september 2015 vanwege de studentenadministratie van verwerende partij heeft ontvangen, benadrukt verwerende partij dat dit een vergissing betrof. Deze e-mail werd per vergissing aan verzoeker overgemaakt, alsook aan alle andere studenten die een beslissing tot weigering van herinschrijving hadden gekregen. Deze vergissing werd daags nadien al rechtgezet, door middel van een volgende e-mail. Verzoeker kan geen rechten ontleen aan deze materiële vergissing vanwege verwerende partij.

Beoordeling

De Raad verwijst dienaangaande naar de bespreking bij het eerste en tweede middel. De Raad stelt vast dat ingevolge het OER de bindende voorwaarden bekend worden gemaakt via de Self Service van de studenten en dat deze bekendmaking ook *in casu* niet ontkend wordt door

verzoeker, zodat hij bezwaarlijk kan stellen dat hij niet op de hoogte was van de opgelegde bindende voorwaarde en de juiste context, met name een weigering voor het schakelprogramma. De bindende voorwaarde zoals vermeld op de betreffende puntenbladen heeft duidelijk enkel betrekking op het schakelprogramma. Los van de ondertekening door verzoeker van de twee diplomacontracten is het - zoals bij de bespreking van het eerste middel werd aangegeven - ook duidelijk op basis van de aangeboden studiecontracten en de bepalingen in het OER dat een inschrijving bij verwerende partij voor een schakelprogramma en de daarop aansluitende masteropleiding elk met een afzonderlijk contract gebeurt. Dit was ook in het voorgaande academiejaar 2013-2014 het geval.

Wat de miscommunicatie betreft over de mededeling van de weigeringsbeslissing via e-mail, is de Raad van oordeel dat verzoeker in dit verband onvoldoende zijn belang aantoonde. Verzoeker heeft op ontvankelijke wijze beroep ingesteld tegen de weigeringsbeslissing vermeld op het puntenblad en toont onvoldoende aan in hoeverre de eerdere misleidende communicatie over het opleggen van bindende voorwaarden zijn rechten bij de verdediging van zijn dossier heeft geschonden.

De Raad begrijpt dat verzoeker nu geconfronteerd wordt met zware gevolgen. Zoals hoger aangegeven kan de Raad echter niet concluderen dat gezien verzoeker niet heeft voldaan aan een binnen het decretaal toegestane kader opgelegde 'bindende' voorwaarde, verwerende partij op een kennelijke onredelijke wijze deze studievoortgangsbeslissing heeft genomen. De weigeringsbeslissing betreft geen onevenredige sanctie, maar de uitvoering van de 'bindende' voorwaarde na een eerste verwittiging. Verzoeker was op de hoogte van, of alleszins voldoende ingelicht over de gevolgen ingeval van niet voldoende slagen voor opleidingsonderdelen uit het schakelprogramma. De ingeroepen bijzondere omstandigheden overtuigen de Raad niet van het beweerde kennelijk onredelijk karakter.

De Raad stelt evenwel ten overvloede dat niets verzoeker weerhoudt om volgend academiejaar een nieuwe aanvraag voor inschrijving in het schakelprogramma in te dienen op basis van een goed onderbouwd nieuw dossier, waaruit blijkt dat verzoeker een beter evenwicht heeft gevonden tussen zijn werk- en studiesituatie en ook aantoonde bij voorrang aandacht te zullen besteden aan het slagen voor het schakelprogramma.

Het middel is niet gegrond.

Verzoeker geeft in zijn *wederantwoordnota* tot slot aan dat hij nooit zijn instemming heeft gegeven met het studiecontract, dat hij ook niet heeft ondertekend. Hij was dus niet op de hoogte van het feit dat beide studieprogramma's voorwerp waren van een afzonderlijk studiecontract en dat de bindende voorwaarde enkel betrekking had op het schakelprogramma.

De Raad stelt dat dit middel - voor zover het kan begrepen worden als het feit dat verzoeker niet regelmatig was ingeschreven, gezien hij niet heeft ingestemd met de inhoud van zijn studiecontract - een nieuw middel betreft dat niet eerder noch in het intern beroep, noch in het extern beroepschrift is aangehaald. Dit middel is derhalve - gezien niets verzoeker weerhield om dit reeds eerder in te roepen en het middel ook niet van openbare orde is - niet ontvankelijk, omdat het een *novum* betreft.

De Raad stelt ten overvloede dat een aanvaarding via Self Service Studenten (artikel 47 van het OER) ook de instemming met het studiecontract inhoudt. Artikel 6 van het betreffende diplomacontract stelt bovendien dat, behoudens uitdrukkelijke opzegging, het diplomacontract stilzwijgend wordt verlengd met één academiejaar. Het eindigt in ieder geval bij het behalen van het diploma.

Voorzover dit middel inhoudt dat verzoeker niet op de hoogte kon zijn van het feit dat de studievoortgangsbewaking op slechts één studiecontract - met name het schakelprogramma - betrekking had, is het niet gegrond. De Raad verwijst in dit verband naar de bespreking van het eerste en derde middel.

Dit middel is, voor zover ontvankelijk, niet gegrond.

Het beroep is niet gegrond.

BESLISSING

De Raad verwerpt het beroep.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van 12 januari 2016, door de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen, IIIe Kamer, samengesteld uit:

Karla Van Lint, kamervoorzitter

Henri Verhaaren, bijzitter

Jean Goossens, bijzitter

bijgestaan door

Melissa Thijs, secretaris

De secretaris

Melissa Thijs

De voorzitter

Karla Van Lint

Tegen dit arrest is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten arrest, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnterpreteerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Arrest nr. 2.806 van 2 februari 2016 in de zaak 2015/648

In zake: [REDACTED]

Tegen: [REDACTED]

I. Voorwerp van de vordering

Het beroep, ingesteld op 18 november 2015, strekt tot nietigverklaring van de beslissing van een gelegenheidscommissie van 19 oktober 2015 waarbij aan de verzoeker geen plaats binnen het contingent van verwerende partij voor specialisatie gegeven kan worden en de beslissing van de interne beroepsinstantie van 12 november 2015 waarbij het intern beroep van verzoeker onontvankelijk werd verklaard.

II. Verloop van de rechtspleging

Verwerende partij heeft een antwoordnota ingediend. Verzoekende partij heeft een wederantwoordnota ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 12 januari 2016.

Kamervoorzitter Karla Van Lint heeft verslag uitgebracht.

Verzoekster, advocaat [REDACTED] en advocaat [REDACTED], die verschijnen voor de verzoekende partij, en advocaat [REDACTED] en advocaat [REDACTED], die verschijnen voor de verwerende partij, zijn gehoord.

III. Feiten

Verzoekende partij is in het academiejaar 2015-2016 ingeschreven in de opleiding “Master in de Geneeskunde”.

Op 15 september 2015 stelde ze zich kandidaat om toegelaten te worden tot de master-na-master in de specialistische geneeskunde, en meer bepaald tot de specialisatie-opleiding geriatrie.

Op 19 oktober 2015 besliste een gelegenheidscommissie van de Faculteit geneeskunde van verwerende partij om verzoekende partij geen plaats toe te kennen binnen het contingent voor specialisatie van verwerende partij.

Verzoekende partij stelde op datum van 3 november 2015 een intern beroep in bij de interne beroepsinstantie van de onderwijsinstelling.

Bij beslissing van de interne beroepsinstantie op datum van 12 november 2015 werd het intern beroep onontvankelijk verklaard.

De interne beroepsinstantie stelde dat zij niet bevoegd is en dat het beroep bijgevolg onontvankelijk is.

De beslissing op intern beroep werd bij aangetekend schrijven van 12 november 2015 aan verzoekende partij overgemaakt.

Bij aangetekend schrijven van 18 november 2015 diende verzoekende partij een verzoekschrift in bij de Raad.

IV. Ontvankelijkheid – Bevoegdheid van de Raad

Standpunt van de partijen

Verwerende partij betwist vooreerst dat de beslissing van de gelegenheidscommissie als een ‘examenbeslissing’ in de zin van artikel I.3, 69°, a) van de Codex Hoger Onderwijs en artikel 151, eerste lid, a) van het OER kan worden gekwalificeerd. Verwerende partij verwijst in dit verband naar de omschrijving van het begrip ‘examenbeslissing’ in de voorbereidende werkzaamheden met betrekking tot het ontwerp van decreet betreffende – onder meer – de rechtspositieregeling van de student waarmee de (toenmalige) Raad voor examenbetwistingen werd opgericht.

Vervolgens verduidelijkt ze dat om het beroep van arts-specialist te mogen uitoefenen men, na het behalen van het Masterdiploma in de Geneeskunde, een opleiding moet volgen die bestaat uit de academische vervolgopleiding in de specialistische geneeskunde (de ManaMa) enerzijds en uit de beroepsopleiding (de zgn. stage) anderzijds. Ze benadrukt dat om de vervolgopleiding in de specialistische geneeskunde te mogen aanvatten, men dient te beschikken over het zgn. “*universitair attest*” of “*aanvaardingsattest*”. Volgens haar heeft het voorliggende beroep betrekking op de weigering tot afgifte van het voormelde aanvaardingsattest. Ze merkt in dit verband nog op dat dit aanvaardingsattest eveneens een vereiste is om de (stages in het kader van de) beroepsopleiding te mogen aanvangen.

Verwerende partij stelt vervolgens dat enkel de zogenaamde “*geattesteerde kandidaten*”, zijnde kandidaten aan wie het voormeld aanvaardingsattest werd toegekend, toegang krijgen tot de beroepsopleiding. Een KB van 12 juni 2008 bepaalt per jaar het maximum aantal geattesteerde kandidaten dat toegang krijgt tot de beroepsopleiding voor universiteiten die vallen onder de bevoegdheid van de Vlaamse Gemeenschap en de bevoegdheid van de Franse Gemeenschap. Verwerende partij stipt aan dat slechts wanneer een student wordt toegelaten tot de universitaire vervolgopleiding in de specialistische geneeskunde, hij of zij in aanmerking komt voor een stageplaats in het kader van de beroepsopleiding.

Verwerende partij merkt op dat het voormelde ‘aanvaardingsattest’ wordt afgeleverd op basis van een bekwaamheidsonderzoek en een vergelijkende selectie van de kandidaten. De plaatsen voor de ManaMa in de Specialistische Geneeskunde worden ingevuld in de loop van het academiejaar dat de eigenlijke ManaMa voorafgaat. Dit gebeurt door een commissie, samengesteld uit de daartoe aangestelde personen verbonden aan de faculteit Geneeskunde en Farmacie. Verwerende partij benadrukt dat deze commissie finaal beslist of een kandidaat wordt aanvaard en dus geschikt wordt verklaard voor de discipline waarin hij opgeleid wil worden.

Volgens verwerende partij blijkt hieruit dat het bedoelde aanvaardingsattest geenszins een eindoordeel inhoudt over ‘*het voldoen voor een opleidingsonderdeel, meer opleidingsonderdelen van een opleiding, of een opleiding als geheel*’ (in de zin van artikel I.3, 69° Codex Hoger Onderwijs of artikel 151, eerste lid, a) OER), maar houdt het een oordeel in over de geschiktheid van de kandidaat-student om de bedoelde specialisatieopleiding aan te vatten. Verwerende partij meent dat er nog geen uitspraak kan worden gedaan over het

voldoen voor één of meerdere opleidingsonderdelen of een opleiding, nu de desbetreffende specialisatieopleiding nog geen aanvang heeft genomen en er bovendien ook geen diplomacontract werd gesloten tussen verwerende partij en verzoekster. Ze merkt nog op dat het slagen in het zevende jaar Master in de Geneeskunde geenszins een verbintenis inhoudt van de universitaire instelling om de geslaagde student ook effectief tot de specialisatieopleiding in de door hem/haar gekozen afstudeerrichting toe te laten.

Verwerende partij verwijst in dit verband ten slotte nog naar een arrest van de Raad van State van 13 oktober 2015 waarin, volgens haar, de kwalificatie van de toekenning of weigering van een aanvaardingsattest als ‘examenbeslissing’ zeer nadrukkelijk werd afgewezen.

Daarnaast betwist verwerende partij ook dat de beslissing van de gelegenheidscommissie als een andere ‘studievoortgangsbepaling’ in de zin van artikel I.3, 69° van de Codex Hoger Onderwijs en artikel 151, eerste lid, a) van het OER kan worden gekwalificeerd. Ze meent dat er overduidelijk geen sprake is van (i) een ‘examentuchtbeslissing’, (ii) een ‘toekenning van een vrijstelling’, (iii) een ‘beslissing waarbij het volgen van een schakel- en of voorbereidingsprogramma wordt opgelegd’, (iv) een beslissing tot ‘het opleggen van een maatregel van studievoortgangsbewaking’, of (v) een ‘beslissing inzake gelijkwaardigheid van een buitenlands diploma van hoger onderwijs’.

Volgens verwerende partij kan ook niet ernstig worden beweerd dat de weigering van een aanvaardingsattest aan verzoekster als een weigering tot ‘toekenning van een bewijs van bekwaamheid’ in de zin van artikel I.3, 69°, c) van de Codex Hoger Onderwijs zou moeten worden beschouwd. Ze stelt dat het bewijs van bekwaamheid louter aangeeft dat een student op grond van eerder verworven kwalificaties bepaalde competenties heeft verworven. Ze verwijst naar het uitgangspunt van de flexibilisering van het hoger onderwijs, waarin deze bevoegdheidsgrond zijn oorsprong vindt. Volgens haar gaat het om een beoordeling *ex post* door een validerende instantie van bepaalde, eerder verworven, kwalificaties of competenties, op grond waarvan het instellingsbestuur kan beslissen om vrijstellingen voor bepaalde opleidingsonderdelen of een gehele opleiding toe te kennen, zodat de student dus wordt ontheven van de verplichting over een opleidingsonderdeel, of een deel ervan, examen af te leggen. Verwerende partij merkt op dat het *in casu* een *ex ante* beoordeling betreft, op grond waarvan een student (al dan niet) geschikt wordt geacht om de (beroeps)opleiding als arts-specialist aan te vatten. Er is geen enkele evaluatie van enige opleiding of onderdeel daarvan, noch gaat het om een valorisatie van eerder verworven competenties.

Verwerende partij is ten slotte van mening dat er ook geen sprake kan zijn van een beslissing houdende de weigering tot ‘het opnemen van een bepaald opleidingsonderdeel in het diplomacontract waarvoor de student die een geïndividualiseerd traject volgt, zich nog niet eerder heeft ingeschreven’ in de zin van artikel I.3, 69°, g) van de Codex Hoger Onderwijs. Ze stelt dat daarvoor vereist zou zijn dat er een diplomacontract is gesloten tussen verzoekster en verwerende partij, wat *in casu* niet het geval is. Ze benadrukt dat het voorliggende beroep betrekking heeft op de (weigering tot) toekenning van een aanvaardingsattest, welke toekenning per definitie het sluiten van het diplomacontract voorafgaat.

In haar *wederantwoordnota* beaamt verzoekende partij dat de beslissing waarbij haar een ‘aanvaardingsattest’ werd geweigerd geen examenbeslissing met betrekking tot een opleidingsonderdeel *sensu stricto* inhoudt. Volgens haar gaat het hier echter over een beslissing die een eindoordeel inhoudt over een opleiding als geheel. Ze benadrukt dat zij zonder dit aanvaardingsattest immers de vervolgopleiding ManaMa in de specialistische geneeskunde niet kan aanvatten.

In ondergeschikte orde is verzoekende partij van oordeel dat de beslissing een toekennen van een bewijs van bekwaamheid in de zin van art. I.3, 69°, c°) Codex Hoger Onderwijs is. Ze benadrukt dat de Raad art. I.3, 69° Codex Hoger Onderwijs herhaaldelijk als een niet-limitatieve bepaling heeft geïnterpreteerd. Ze merkt op dat de Raad van State stelde dat het aan de Raad voor Betwistingen inzake Studievoortgangsbepalingen toekomt om te oordelen of de betwiste beslissing onder een ander onderdeel van art. I.3, 69° Codex Hoger Onderwijs valt.

Vervolgens stelt verzoekende partij dat de nadruk gelegd dient te worden op de impact die de ManaMa heeft op de studier carrière van een student geneeskunde om de ware impact in te schatten van een (gebrek aan) bevoegdheid van de Raad. Ze benadrukt dat de weigeringsbeslissing erop neerkomt dat aan verzoekende partij de toegang tot een opleidingsonderdeel, dat essentieel is in de studier carrière van een student geneeskunde, wordt ontzegd. Volgens haar wordt het basisdiploma master in de geneeskunde immers door vele studenten geneeskunde beschouwd als een loutere tussenfase in de richting van het uiteindelijke doel van hun studietraject, met name het afwerken van een vervolgopleiding.

Verzoekende partij merkt op dat op dit vlak studenten geneeskunde die een weigeringsbeslissing wensen aan te vechten op een andere manier behandeld worden dan studenten die een andere beslissing wensen aan te vechten met betrekking tot hun normale studievoortgang, vermits de geneeskundestudenten die geweigerd worden om zich te specialiseren zich tot de Raad van State moeten wenden. Volgens haar worden daardoor bovendien ook studenten geneeskunde op een verschillende wijze behandeld in vergelijking met andere studenten die geen opleiding geneeskunde volgen, aangezien voor deze laatste studenten er geen twijfel bestaat dat studievoortgangsbetwistingen die in het kader van hun normale studievoortgang rijzen onder de bevoegdheid van de Raad vallen. Daarnaast stelt verzoekende partij dat ook de Raad van State er reeds eerder op wees dat de gebrekkige bewoordingen van de decretale bepalingen op gespannen voet staan met het gelijkheidsbeginsel.

Verder stelt verzoekende partij dat de Raad in het verleden reeds gesteld heeft dat uit al de mogelijke interpretaties van art. I.3, 69° Codex Hoger Onderwijs een grondwetsconforme interpretatie gekozen moet worden. Volgens haar mag de invulling van het begrip ‘studievoortgangsbeslissing’ zich niet beperken tot een strikte lezing van de oplijsting die in de Codex Hoger Onderwijs wordt gegeven. Ze stelt dat een restrictieve invulling immers tot gevolg zou hebben dat ze, in tegenstelling tot andere studenten die studievoortgangsbeslissingen willen betwisten, zich dient te wenden tot de Raad van State. Verzoekende partij meent dan ook dat art. I.3, 69° Codex Hoger Onderwijs op zodanige wijze geïnterpreteerd dient te worden dat het ook de beoordeling, die de gelegenheidscommissie van verwerende partij nam met betrekking tot de aflevering van een aanvaardingsattest, omvat.

In uiterst ondergeschikte orde, met name in de mate dat de Raad voor Betwistingen inzake Studievoortgangsbeslissingen van oordeel zou zijn dat de beslissing niet onder art. I.3, 69° Codex Hoger Onderwijs valt, vraagt verzoekende partij aan de Raad om volgende prejudiciële vraag aan het Grondwettelijk Hof te stellen:

“Schenden de artikelen II.285, tweede lid, en I.3, 69°, van de Vlaamse Codex Hoger Onderwijs de artikelen 10, 11 en 13 van de Grondwet, in samenhang gelezen met artikel 6.1 en 13 EVRM, doordat de beslissing van een universiteit, om aan een student geen aanvaardingsattest toe te kennen teneinde deze toe te laten een master-na-master opleiding specialistische geneeskunde aan te vatten, geen voor de Raad voor Betwistingen inzake Studievoortgangsbeslissingen aanvechtbare

studievoortgangsbepaling zou zijn, terwijl andere studenten die studievoortgangsbepalingen in het kader van hun normale studievoortgang willen betwisten wel voor de Raad voor Betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen kunnen opkomen in rechte?”

Beoordeling

1. De Raad voor Betwistingen inzake Studievoortgangsbepalingen (hierna ‘de Raad’ genoemd) stelt op basis van voorliggend dossier vast dat om te worden toegelaten tot de academische vervolgopleiding in de specialistische geneeskunde (de Master- na masteropleiding) een student in het bezit moet zijn van een zgn. “*universitair attest*” of “*aanvaardingsattest*”. Voorliggend beroep heeft betrekking op de weigering tot afgifte van het voormelde aanvaardingsattest, wat impliceert dat verzoekende partij niet toegelaten wordt tot de master- na masteropleiding in de specialistische geneeskunde. Het feit dat voorliggend attest eveneens een vereiste is om de stages in het kader van de beroepsopleiding met het oog op de beroepserkenning te mogen aanvangen is niet direct relevant in het kader van de huidige beoordeling over de bevoegdheid van deze Raad.

2. De Raad wenst vooreerst te stellen dat het verweermiddel van verwerende partij dat het *in casu* niet om een student gaat die ingeschreven is in een bepaalde opleiding, waarmee een diplomacontract werd afgesloten *in se* niet doorslaggevend is bij het al dan niet bevoegd verklaren van de Raad. Artikel II.285 van de Codex Hoger Onderwijs bepaalt dat:

“.....De Raad doet als administratief rechtscollege uitspraak over de beroepen die door studenten of personen op wie de beslissing betrekking heeft, worden ingesteld tegen studievoortgangsbepalingen, na uitputting van de in afdeling 2 bedoelde interne beroepsprocedure.”

De Raad heeft in die zin reeds eerder geoordeeld dat (zie besluit nr. 2012/074):

“De Raad zag in het licht hiervan niet in waarom de uitslag van een toelatingsproef niet als een studievoortgangsbepaling kan worden beschouwd in hoofde van iemand die zich slechts voor een opleiding kan inschrijven na het slagen voor een toelatingsproef.

....

De Raad is van oordeel dat de toelatingsproef om ingeschreven te worden voor een opleidingsonderdeel of een opleiding, bedoeld is om na te gaan of de kandidaat-student(e) vanuit zijn of haar vooropleiding of eerder verworven competenties of kwalificaties aan de vereiste voorwaarden voldoet om voor dat opleidingsonderdeel of opleiding ingeschreven te worden in de onderwijsinstelling waar de toelatingsproef werd afgelegd.

Dit is des te meer het geval bij een toelatingsproef voor een opleidingsonderdeel of een opleiding met een artistieke inslag, waarbij gepeild wordt of de kandidaat-student(e) de minimale aanleg heeft om, in normale omstandigheden en met een voldoende studie-efficiëntie, het opleidingsonderdeel of de opleiding met succes te volgen.

De Raad is van oordeel dat in deze gedachtegang de beslissing over het al dan niet slagen voor een artistieke toelatingsproef kan worden beschouwd als een examenbeslissing in ruime zin, waarvoor de Raad bevoegd is om over de eventuele betwistingen uitspraak te doen. Dit oordeel sluit aan bij de overwegingen zoals verwoord in het arrest van de Raad van State nr. 200.012 van 26/1/2010.

.....”

De bevoegdheidsvraag die hier voorligt, lijkt de Raad *prima facie* gelijklopend met wat in het hiervoor geciteerde besluit aan bod komt. Betreft het *in casu* een betwisting die een evaluatie inhoudt van de competenties van een persoon om na te gaan in hoeverre deze vanuit zijn/haar vooropleiding of eerder verworven competenties of kwalificaties kan worden toegelaten tot een bepaalde opleiding? Betreft dit een studievoortgangsbepaling waarvoor op grond van de artikelen I.3, 69° en II.283 tot II.285 van de Codex Hoger Onderwijs zowel een intern beroep als een extern beroep bij de Raad openstaat? Verder in dit arrest wordt deze vraagstelling onderzocht.

3. Verzoekende partij wijst op het arrest van de Raad van State nr. 200.012 van 26 januari 2010, waarin als volgt werd overwogen:

“Nog steeds in de huidige stand van de procedure lijkt een andere lezing van het decreet en van de bedoeling van de decreetgever overigens op gespannen voet te komen met het grondwettelijk gelijkheidsbeginsel. De decreetgever heeft er immers nu eenmaal voor geopteerd om voor het hoger onderwijs een gespecialiseerd rechtscollege op te richten dat bevoegd is om, na uitputting van een administratief beroep en volgens een geëigende procedure in eerste aanleg uitspraak te doen over betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen en dat bij eventuele inwilliging van het beroep aan de onderwijsinstelling ook specifieke verplichtingen mag opleggen. Het valt moeilijk te verantwoorden waarom bij bepaalde studievoortgangsbepalingen, die naar hun aard en gevolg amper te onderscheiden zijn van elkaar, de aanvrager voor de ene wel en de andere niet de mogelijkheid heeft om een verzoek tot heroverweging in te dienen en vervolgens de ene wel en de andere niet aan de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen voorgelegd mag worden.” (eigen onderlijning)

In zijn besluit van 30 september 2014 nr. 2014/113 heeft deze Raad (zoals verzoekende partij aangeeft) in opvolging van dit arrest gesteld dat een grondwetsconforme interpretatie van een ‘examenbeslissing’ mogelijk is en dat deze techniek de Raad toelaat, en zelfs verplicht, de interpreteerbare wetgevende norm in het kader van het voorliggende externe beroep te zuiveren van de ongrondwettige interpretatie zonder dat hij zich tot het Grondwettelijk Hof dient te richten via de incidentele grondwettigheidstoetsing (artikel 26,§2 en §4 Bijz. W. GwH). De Raad van State heeft in zijn arrest nr. 232.534 van 13 oktober 2015 geoordeeld dat

de genomen beslissing geen ‘examenbeslissing’ betrof in de zin van artikel I.3, 69°. De Raad van State heeft zich verder niet uitgesproken over de al dan niet bevoegdheid, maar het verder onderzoek naar de bevoegdheid in het licht van artikel I.3, 69° aan deze Raad opgedragen.

De Raad gaat bij het verder onderzoek naar zijn bevoegdheid om de beslissing van de gelegenheidscommissie van 19 oktober 2015 te behandelen uit van een ruime lezing van zijn bevoegdheidsomschrijving conform met wat de Raad van State in dat verband heeft bepaald in het hoger geciteerd arrest nr. 200.012 van 26 januari 2010.

4. Verzoekende partij stelt in dit verband dat de Raad in het verleden reeds gesteld heeft dat uit al de mogelijke interpretaties van art. I.3, 69° Codex Hoger Onderwijs een grondwetsconforme interpretatie gekozen moet worden. Volgens haar mag de invulling van het begrip ‘studievoortgangsbepaling’ zich niet beperken tot een strikte lezing van de oplijsting die in de Codex Hoger Onderwijs wordt gegeven.

De beslissingen waarvoor de Raad bevoegd is verklaard zijn de volgende: studievoortgangsbepalingen:

- a) een examenbeslissing, zijnde elke beslissing die, al dan niet op grond van een deliberatie, een eindoordeel inhoudt over het voldoen voor een opleidingsonderdeel, meer opleidingsonderdelen van een opleiding, of een opleiding als geheel;*
- b) een examentuchtbeslissing, zijnde een sanctie opgelegd naar aanleiding van examenfeiten;*
- c) de toekenning van een bewijs van bekwaamheid, dat aangeeft dat een student op grond van eerder verworven competenties of eerder verworven kwalificaties bepaalde competenties heeft verworven;*
- d) de toekenning van een vrijstelling, zijnde de opheffing van de verplichting om over een opleidingsonderdeel, of een deel ervan, examen af te leggen;*
- e) een beslissing waarbij het volgen van een schakel- en/of voorbereidingsprogramma wordt opgelegd en waarbij de studieomvang van dergelijk programma wordt vastgesteld;*
- f) het opleggen van een maatregel van studievoortgangsbewaking, bedoeld in artikel II.245;*
- g) het weigeren van het opnemen van een bepaald opleidingsonderdeel in het diplomacontract waarvoor de student die een geïndividualiseerd traject volgt, zich nog niet eerder heeft ingeschreven;*
- h) een beslissing inzake gelijkwaardigheid van een buitenlands diploma van hoger onderwijs met een Vlaams diploma van hoger onderwijs genomen krachtens artikel II.256;*

Belangrijk in deze context is om na te gaan wat gemeenschappelijk is aan deze in artikel I.3, 69° opgesomde studievoortgangsbepalingen, waarvan de decreetgever het noodzakelijk acht om deze aan de bevoegdheid van de Raad toe te vertrouwen.

De Raad overloopt hierna de diverse studievoortgangsbepalingen die door de hogeronderwijsinstellingen worden genomen in het kader van hun onderwijsopdracht:

- In het geval van een examenbeslissing blijkt duidelijk uit de decretale bewoordingen dat het een eindbeoordeling van de competenties van een student betreft, en meer specifiek de erkenning dat een student blijkens een evaluatie (examen in de ruime zin) de competenties eigen aan een bepaald (deel)opleidingsonderdeel of opleiding in zijn geheel heeft verworven.
- De toekenning van een vrijstelling, zijnde de opheffing van de verplichting om over een opleidingsonderdeel, of een deel ervan, examen af te leggen kan door de instelling worden onderzocht, al dan niet voorafgaand aan een inschrijving. Artikel II.241 Codex Hoger Onderwijs bepaalt dat de instellingen op basis van eerder verworven kwalificaties of een bewijs van bekwaamheid een onderzoek uitvoert naar de verworven competenties van de studenten op basis van stukken. De instelling kan het onderzoek ook laten verlopen via een 'bekwaamheidsonderzoek'. Dit kan, zoals uit de praktijk blijkt, allerlei vormen aannemen zoals bv. een taalexamen. Het onderzoek dat de instelling uitvoert, betreft de inhoudelijke aansluiting tussen de beoogde competenties/leerresultaten van het betrokken opleidingsonderdeel, of deel ervan, waarvoor de vrijstelling wordt gevraagd, en de geattesteerde EVK's of EVC's die de student of persoon kan aantonen.
- Een beslissing waarbij het volgen van een schakel- en/of voorbereidingsprogramma wordt opgelegd en waarbij de studieomvang van dergelijk programma wordt vastgesteld, betreft *in fine* een beslissing voorafgaand aan de start van een opleiding, waarbij bepaald wordt of een student al dan niet rechtstreeks kan worden toegelaten tot een vervolgopleiding. Ook in dat geval gaat er een onderzoek/beoordeling van de competenties vooraf, op basis waarvan al dan niet een schakel- of voorbereidingsprogramma wordt opgelegd en ook de inhoud en de omvang van dat programma in voorkomend geval wordt bepaald. De beslissing wordt genomen na onderzoek van de inhoudelijke verwantschap tussen de leerresultaten/competenties van beide opleidingen. In het kader van een al dan niet rechtstreekse toelating, waarvoor de Raad op grond van dit punt e) bevoegd is, kan de beslissing ook afhankelijk gemaakt worden van een onderzoek naar de bekwaamheid van een student om bv. de master- na masteropleiding aan te vatten (zie artikel II.190 §2). Ook een dergelijk onderzoek kan allerlei vormen aannemen. In voorkomend geval kan al dan niet een voorbereidingsprogramma worden opgelegd.
- Het opleggen van een maatregel van studievoortgangsbewaking, bedoeld in artikel II.246 waarvoor de Raad bevoegd is, gebeurt eveneens op basis van een voorafgaand onderzoek van

de instelling naar de bereikte resultaten van een student waarbij een inschatting wordt gemaakt van zijn capaciteiten/competenties om een bepaalde opleiding met succes af te werken binnen een redelijke termijn op basis van zijn reeds afgelegd studietraject, al dan niet in de eigen opleiding/instelling. Ook deze beslissing vergt *in fine* een onderzoek naar competenties van een student in het kader van een bepaalde opleiding.

- Wat de studievoortgangsbepaling betreft die het weigeren van het opnemen van een bepaald opleidingsonderdeel in het diplomacontract waarvoor de student die een geïndividualiseerd traject volgt zich nog niet eerder heeft ingeschreven: een dergelijke bepaling houdt opnieuw een beoordeling in, voorafgaandelijk aan de inschrijving, van de competenties van een student om het betreffende opleidingsonderdeel op te nemen met als gevolg een opname in het curriculum en studiecontract van de student. Hier kunnen volgtijdelijkheidsregels op grond van reeds bereikte leerresultaten/competenties spelen, maar kan ook de zwaarte van het studieprogramma een rol spelen.

- Wat tot slot rechtstreekse diplomering betreft, heeft de Raad van State (arrest nr. 200.012 van 26 januari 2010) gesteld dat het gaat om een beoordeling van de competenties van een persoon met het oog op de uitreiking van een diploma en dit derhalve een evaluatiebeslissing in de ruime zin betreft die onder de bevoegdheid van de Raad valt.

De studievoortgangsbepalingen h) en c) vallen buiten de scope van de door de onderwijsinstelling genomen beslissingen:

- De toekenning van een bewijs van bekwaamheid gebeurt op niveau van de associaties door een validerende instantie en kadert in principe niet binnen de onderwijsopdracht van de instellingen zelf. Het gaat wel om een valorisatie van eerder verworven competenties waarvoor de kandidaat dan een attest verwerft (een bewijs van bekwaamheid). De valorisatie gebeurt aan de hand van een vergelijking van de verworven competenties met de leerresultaten van een bepaalde opleiding of opleidingsonderdeel. Op basis van dit bewijs van bekwaamheid kan de onderwijsinstelling in een tweede fase een vrijstelling toekennen.
- Beslissingen inzake de erkenning van de gelijkwaardigheid van het buitenlandse studiebewijs uitgereikt in het hoger onderwijs en het onderzoek met betrekking tot de niveaugelijkwaardigheid worden genomen door de erkenningsautoriteit Naric. Ook hier gaat het *in fine* om een valorisatie van eerder verworven

competenties/kwalificaties op grond waarvan een diploma voor een bepaalde opleiding als gelijkwaardig wordt beschouwd.

- Verder onderscheidt zich de beslissing b) duidelijk van de overige studievoortgangsbepalingen omdat hier het voorwerp het opleggen van een tuchtsanctie betreft, weliswaar in de context van een examen.

Al deze beslissingen (met uitzondering van een examentuchtbeslissing) hebben naar het oordeel van de Raad gemeenschappelijk dat zij *in se* een beoordeling/valorisering inhouden van de competenties van een persoon. Een dergelijk onderzoek naar de competenties kan gebeuren al dan niet voorafgaand aan een opleiding en kan diverse vormen aannemen. In functie van de soort studievoortgangsbepaling opgesomd in artikel I.3, 69° kan het bestaan uit een klassiek examen of vorm van permanente evaluatie, een assessment, een bekwaamheidsonderzoek, een inhoudelijke vergelijking van verworven competenties op grond van stukken, ... Al deze studievoortgangsbepalingen hebben directe gevolgen voor zijn of haar studievoortgang in een bepaalde opleiding. Er is dus ook telkens een duidelijke link met een bepaalde opleiding en de verdere studievoortgang. Zoals hoger reeds aangehaald kan het gaan om al dan niet ingeschreven studenten. De gemeenschappelijke criteria zijn derhalve: evaluatie/beoordeling/valorisatie van competenties; link met een bepaalde opleiding; met een vorm van attestering (toelating/aanvaarding/vrijstelling/creditbewijs/diploma) die effect heeft op de studievoortgang.

5. Bij de oprichting van de Raad heeft de decreetgever ervoor gekozen om aan de Raad geen algemene bevoegdheid toe te kennen voor (alle) eenzijdige beslissingen die door een hogeronderwijsinstelling in het kader van haar onderwijsopdracht ten aanzien van een student worden genomen. In de loop der jaren werden in het kader van een flexibele context van het hoger onderwijs naast de ‘examenbeslissing’ ook andere studievoortgangsbepalingen, die een attestering van de bekwaamheid (al dan niet voorafgaand aan de opleiding) betreffen, uitdrukkelijk toegevoegd aan de lijst van beslissingen waarvoor de Raad bevoegd is (zoals hoger aangegeven).

Door toename over de jaren heen van de opgesomde studievoortgangsbepalingen wordt de juiste bepaling van de bevoegdheid van de Raad op basis van deze lijst echter steeds complexer omdat ze vaak ook afhangt van de concrete formulering van het beroepsschrift of de formulering van de beslissing, of omdat er een inhoudelijke verwevenheid is tussen

verschillende soorten beslissingen.² Zolang er echter decretaal geen ruimere invulling van de bevoegdheden gebeurt, waardoor de rechtszekerheid zou gebaat zijn, is de Raad in principe enkel bevoegd voor die aspecten die haar uitdrukkelijk zijn toegewezen. Dit wil zeggen dat een bepaalde beslissing steeds onder de decretaal omschreven studievoortgangsbepalingen moet kunnen gebracht worden.

Het komt de Raad dus niet toe om zelf zijn uitdrukkelijk toegewezen bevoegdheid uit te breiden met nieuwe soorten van beslissingen in het licht van een grondwettelijke interpretatie, tenzij voorafgaand een arrest van het Grondwettelijk Hof hem hiertoe de ruimte geeft.³ De vraag die wel rijst, is of de Raad de hem toegewezen bevoegdheid meer homogeen kan benaderen op grond van het gelijkheidsbeginsel of vanuit het oogpunt van de rechtszekerheid. De Raad is van oordeel dat in het licht van het arrest nr. 200.012 van 26 januari 2010 van de Raad van State een dergelijke grondwetsconforme interpretatie van een studievoortgangsbepaling mogelijk moet zijn. De Raad van State heeft in de context van dat arrest gesteld dat de ‘rechtstreekse diplomering’ (hoewel niet *expressis verbis* voorkomend in de decretale opsomming), door haar gemeenschappelijke aard en gevolg amper te onderscheiden van de overige studievoortgangsbepalingen, wel degelijk tot de bevoegdheid van de Raad behoort. Het betrof *in casu* een eindoordeel over de reeds elders verworven competenties en kwalificaties met het oog op het rechtstreeks uitreiken van een diploma, wat *in se* een combinatie betreft van hoger aangehaalde studievoortgangsbepalingen a) (examenbeslissing) en d) (vrijstellingsbeslissing op grond van EVC-EVK). De Raad van State heeft naar het oordeel van deze Raad met dit arrest de weg aangegeven naar een meer homogene benadering van de bevoegdheid van de Raad.

In de lijn hiervan kan gesteld worden dat, ingeval een bepaalde beslissing aan de gemeenschappelijke kenmerken (wat aard en gevolg betreft) beantwoordt, die de Raad hoger heeft vastgesteld, eigen aan de genoemde decretaal uitdrukkelijk toegewezen studievoortgangsbepalingen, deze als een studievoortgangsbepaling *sensu lato* kan beschouwd worden waarvoor de Raad bevoegd is.

6. In het licht van het voorgaande wordt verder onderzocht in hoeverre de beslissing van de gelegenheidscommissie van 19 oktober 2015 beschouwd kan worden als een

² Zie de aanbevelingen in het jaarverslag 2014 van de Raad.

³ Zie ook hieromtrent het arrest nr. 2.801 van 27 januari 2016 in de zaak 2015/599.

studievoortgangsbepaling en derhalve beantwoordt aan de hoger opgesomde gemeenschappelijke criteria.

De Raad leest in de antwoordnota van verwerende partij dat deze bepaling wordt genomen op basis van een bekwaamheidsonderzoek en een vergelijkende selectie van de kandidaten. Verwerende partij stelt verder in haar antwoordnota dat er *in casu* geen enkele evaluatie van enige opleiding of onderdeel daarvan aan de orde is, noch dat het gaat om een valorisatie van eerder verworven competenties. Verwerende partij verwijst ook in dit verband naar een arrest van de Raad van State van 13 oktober 2015 waarin de kwalificatie van de toekenning of weigering van een aanvaardingsattest als ‘examenbeslissing’ zeer nadrukkelijk werd afgewezen.

Zonder in te gaan op de specificiteit van de hoger vermelde zeer complexe zaak (besluit nr. 2014/113 van 30 september 2014) heeft, zoals hoger reeds aangegeven, de Raad van State (zonder zich zelf uit te spreken over de bevoegdheid van deze Raad) weliswaar in zijn arrest nr. 232.534 van 13 oktober 2015 *in concreto* in de betreffende zaak geoordeeld dat er geen sprake was van een examenbeslissing (en ook niet, in ruimere formulering, van een evaluatiebeslissing) in de zin van artikel I.3, 69°. Dit verhindert echter niet dat ook in voorliggende zaak de *in concreto* genomen bepaling van de gelegenheidscommissie van 19 oktober 2015 getoetst wordt op haar onderscheid naar aard en gevolg met de studievoortgangsbepalingen opgesomd in de Codex Hoger Onderwijs.

De Raad stelt dat bij het onderzoek *in casu* naar in hoeverre er in dit dossier inhoudelijk een beoordeling van de competenties, die in het kader van de master- na masteropleiding specialisatiegeneeskunde worden vooropgesteld, aan de orde is, de bewoordingen van de bepaling van de gelegenheidscommissie doorslaggevend zijn.

Om te oordelen of in voorliggende zaak de door de gelegenheidscommissie genomen bepaling om het aanvaardingsattest niet toe te kennen al dan niet als een studievoortgangsbepaling kan beschouwd worden, moet de Raad dus voorliggende bepaling en de achterliggende beweegredenen onderzoeken.

De bepaling van 19 oktober 2015 van de gelegenheidscommissie luidt:

“De commissie beslist unaniem dat [verzoekende partij] niet gerangschikt wordt en dat zij niet in aanmerking komt voor een plaats binnen het contingent [van verwerende partij] voor de discipline

waarin zij opgeleid wil worden. De door [verzoekende partij] behaalde studieresultaten wegen immers niet op tegen de vaststelling van de commissie dat [verzoekende partij] heeft doen blijken dat zij niet over de vereiste professionele kwaliteiten en waarden (zoals respect, inlevingsvermogen en verantwoordelijkheid) beschikt waar een toekomstig arts-specialist in de Geriatrie aan moet voldoen. De commissie houdt bij haar beoordeling bovendien rekening met de trage studievoortgang en het bijzonder lange studietraject van [verzoekende partij] in het kader van de basisopleiding Bachelor en Master in de Geneeskunde.”

De Raad is van oordeel dat voorliggende beslissing *sensu stricto* geen examenbeslissing betreft waarbij een eindoordeel wordt gegeven over een opleidingsonderdeel of een opleiding in zijn geheel en dit ook niet *sensu stricto* een andere van de in artikel art. I.3, 69° opgesomde studievoortgangsbepalingen betreft.

Zoals eerder gesteld laat het hoger aangehaalde arrest van de Raad van State naar het oordeel van de Raad wel toe om de invulling van wat een studievoortgangsbepaling is meer homogeen te benaderen op basis van gemeenschappelijke kenmerken in de zin van “een beoordeling van competenties in de context van een opleiding die leidt tot een vorm van attestering met belang voor de studievoortgang”.

De Raad stelt vooreerst vast dat in de beslissing van 19 oktober 2015 de aangegeven juridische en feitelijke overwegingen *prima facie* echter niet toelaten om duidelijk vast te stellen op basis van welke precieze grond tot de evaluatie ten aanzien van de verzoekende partij is besloten. De beslissing stelt dat

“zij niet over de vereiste professionele kwaliteiten en waarden (zoals respect, inlevingsvermogen en verantwoordelijkheid) beschikt waar een toekomstig arts-specialist in de Geriatrie aan moet voldoen. De commissie houdt bij haar beoordeling bovendien rekening met de trage studievoortgang en het bijzonder lange studietraject van [verzoekende partij] in het kader van de basisopleiding Bachelor en Master in de Geneeskunde.”

Ook in het kader van de reguliere opleidingsonderdelen wordt onder meer als leerresultaat vooropgesteld dat het beheersen van de algemene en specifieke beroepsgerichte competenties nodig voor de zelfstandige aanwending van wetenschappelijke of artistieke kennis op het niveau van een beginnend beroepsbeoefenaar, moeten worden verworven (artikel II.141, 4,e) Codex Hoger Onderwijs).

Heeft de commissie zich gebaseerd op resultaten van opleidingsonderdelen of deelopleidingsonderdelen, en zo ja op welke? Zijn deze resultaten definitief vastgelegd? Werd

in casu een nieuw onderzoek/assessment verricht naar deze beroepsgerichte competenties en attitude op basis waarvan verzoekende partij is beoordeeld en niet geschikt verklaard? Werd de beslissing genomen op basis van eerder reeds verworven competenties in het kader van de opleiding geneeskunde die in het kader van huidige beoordeling, niet als voldoende beschouwd werden om te worden gevaloriseerd?

Uit de lezing van voorliggende beslissing blijkt wel duidelijk dat de gelegenheidscommissie heeft geoordeeld dat verzoekende partij niet over de nodige competenties (vereiste professionele kwaliteiten en waarden (zoals respect, inlevingsvermogen en verantwoordelijkheid)) beschikt om een attest te krijgen. Dat dit tot gevolg heeft dat verzoekster niet wordt geselecteerd en derhalve niet kan worden ingeschreven is *in se* niet de beslissing die de Raad onderzoekt, maar wel de onderliggende beslissing, met name: de vraag of de beoordeling over de competenties van verzoekster regelmatig en niet kennelijk onredelijk is gebeurd. Het is derhalve niet de niet-selectie of niet- inschrijving *in se* die in voorliggend dossier voorligt, maar wel de evaluatiebeslissing over de door verzoekster bereikte competenties/beroepsattitude in vergelijking met de begincompetenties die noodzakelijk zijn voor het volgen van een master- na masteropleiding in de Specialistische Geneeskunde. Dit is een studievoortgangsbepaling die de Raad moet kunnen beoordelen op regelmatigheid en redelijkheid.

7. Op basis van de lezing van de beslissing van 19 oktober 2015 concludeert de Raad dat deze beslissing een *ex post* beoordeling inhoudt van de beroepsgerichte competenties van de verzoekende partij om in aanmerking te komen voor een attest waaruit blijkt dat ze succesvol een master- na masteropleiding kan volgen, wat naar het oordeel van de Raad als een studievoortgangsbepaling *sensu lato* kan begrepen worden. Dit is *in se* naar aard en gevolg niet anders dan bv. een beslissing van een examencommissie over het bereiken van de competenties gelinkt aan een bepaald opleidingsonderdeel en de uitreiking van een creditbewijs (artikel I.3, 69°, a). Dit is *in se* ook naar aard en gevolg niet anders dan een beslissing van een toelatingscommissie om een student niet rechtstreeks toe te laten tot een vervolgopleiding op basis van zijn kwalificaties en hem/haar al dan niet een voorbereidingsprogramma op te leggen (artikel I.3, 69°, e). Dit is *in se* naar aard en gevolg ook niet anders dan bepalen dat een persoon niet over de nodige competenties beschikt om een vrijstelling te bekomen (artikel I.3, 69°, d) of om rechtstreeks gediplomeerd te worden. In al deze gevallen heeft er een beoordeling /valorisatie plaats van de competenties gelinkt aan

een bepaalde opleiding en wordt de studievoortgang belemmerd of al dan niet stopgezet. De beslissing van de gelegenheidscommissie van 19 oktober 2015 beantwoordt naar het oordeel van de Raad aan de gemeenschappelijke kenmerken van deze studievoortgangsbepalingen.

De Raad stelt dan ook dat hij in het licht van het hoger geciteerde arrest van de Raad van State bevoegd is om deze zaak te onderzoeken. Bijgevolg moet de beslissing van de interne beroepsinstantie op grond waarvan het beroep is afgewezen wegens niet ontvankelijkheid worden vernietigd.

In de huidige lezing van het dossier moet de beslissing beschouwd worden als een studievoortgangsbepaling *sensu lato* en moet de interne beroepsinstantie in eerste instantie de grond van deze beslissing verduidelijken en een onderzoek doen naar de middelen ten gronde die verzoekende partij heeft voorgelegd in het kader van het interne beroep.

Gezien de Raad zich op basis van de huidige meegedeelde beslissing bevoegd acht, is de in ondergeschikte orde gevraagde voorlegging van een prejudiciële vraag aan het Grondwettelijk Hof niet aan de orde in de huidige stand van de procedure.

BESLISSING

1. De Raad vernietigt de beslissing van de interne beroepsinstantie van 12 november 2015.

2. De interne beroepsinstantie zal uiterlijk tegen 2 maart 2016 een nieuwe beslissing nemen.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van 2 februari 2016, door de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen, IIIe Kamer, samengesteld uit:

Karla Van Lint, kamervoorzitter

Henri Verhaaren bijzitter

Jean Goossens bijzitter

bijgestaan door

Melissa Thijs secretaris

De secretaris

Melissa Thijs

De voorzitter

Karla Van Lint

Tegen dit arrest is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten arrest, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnventariseerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Arrest nr. 2.753 van 12 januari 2016 in de zaak 2015/657

In zake: [REDACTED]

tegen: [REDACTED]

I. Voorwerp van de vordering

Het beroep, ingesteld op 26 november 2015, strekt tot nietigverklaring van de beslissing van de interne beroepsinstantie van 6 oktober 2015 waarbij het intern beroep onontvankelijk wordt verklaard.

II. Verloop van de rechtspleging

Verwerende partij heeft een antwoordnota ingediend en verzoeker heeft een wederantwoordnota ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 12 januari 2016.

Voorzitter van de Raad Jim Deridder heeft verslag uitgebracht.

Verzoeker en [REDACTED], die verschijnt voor de verwerende partij, zijn gehoord.

III. Feiten

Verzoeker is in het academiejaar 2014-2015 ingeschreven in de opleiding bachelor of science in de Industriële Wetenschappen: bouwkunde.

Hij neemt in zijn curriculum onder meer het opleidingsonderdeel ‘Ontwerpen II’ op.

Verzoeker neemt voor dit opleidingsonderdeel enkel aan het examen deel in de tweede examenzittijd en behaalt daarbij een examencijfer van 7/20.

De proclamatie vindt plaats op 10 september 2015.

Verzoeker, die stelt tussen 2 en 18 september 2015 in het buitenland te hebben verbleven, deelt met een e-mail van 15 september 2015 mee dat hij tegen dit examenresultaat beroep instelt. Op 18 september 2015 zendt hij ter zake een aangetekend schrijven aan de rector.

De interne beroepsinstantie behandelt verzoekers beroep in zitting van 6 oktober 2015, en beslist als volgt:

“De student vermeldt in het verzoekschrift de volgende argumenten:

- De student merkt op dat hij omwille van een stage de eerste weken van het afgelopen academiejaar in het buitenland verbleef en afwezig was. De docenten waren hiervan op de hoogte en hij mocht alleen werken.
- Op 1 september, vlak voor een ander examen, vernam hij dat zijn [werk] onvolledig was. Hij verwees toen naar een e-mail waarin de afspraken stonden die werden gemaakt en moest die doorsturen naar mr. [I.V.]. Sindsdien hoorde hij niets meer, tot hij op zijn puntenbriefje 7/20 zag staan.
- Het vak bestaat uit twee delen met name burgerlijke bouwkunde, waarvoor hij 31,58/20 [*bedoeld wordt: 13,58/20*] behaalde, wat voor een derde van de punten meetelt, en het ontwerpen van een woning. Een 7/20 voor het vak betekent dat hij voor het ontwerp maar iets meer dan 3,5/20 heeft behaald, wat hem zeer onwaarschijnlijk lijkt, vermits hij na feedback in januari maar kleine aanpassingen meer moest doen.

De institutionele beroepscommissie heeft kennis genomen van de argumenten zoals die zijn geformuleerd in het beroepsschrift.

De institutionele beroepscommissie stelt vast dat de student zijn beroep instelde per aangetekend schrijven met poststempel van 16 september [*bedoeld wordt: 18 september*]. De student stuurde ook een e-mail naar de institutionele ombudsdienst.

Blijkens artikel 95 OER dient het beroep te worden ingesteld binnen de vervalt termijn van vijf kalenderdagen te rekenen, wat examenbeslissingen betreft, vanaf de kalenderdag na de dag van de proclamatie. Deze termijn is een decretaal bepaalde termijn (artikel II.283 Codex Hoger Onderwijs) waarvan niet kan worden afgeweken. De ontvankelijkheid *ratione temporis* van een intern beroep raakt immers de openbare orde.

De proclamatie is de bekendmaking van de examencijfers en/of deliberatiebeslissingen op openbare of op elektronische wijze of via de puntenlijst.

De proclamatie heeft voor het eerste deliberatiepakket van de opleiding tot bachelor of laws in de rechten [*bedoeld wordt: bachelor of science in de Industriële Wetenschappen: bouwkunde*], zoals de student ook zelf opmerkt, plaats gevonden op 10 september 2015. De eerste dag van de beroepstermijn was bijgevolg 11 september, en de beroepstermijn nam een einde op dinsdag 15 september 2015.

Het beroep werd pas ingesteld bij aangetekend[e] brief met poststempel op 18 september 2015.

Het is bijgevolg onontvankelijk.

De student merkt in zijn aangetekend schrijven op dat hij zijn verzoek reeds op 15 september 2015 per e-mail bezorgde. Dit kan de onontvankelijkheid evenwel niet ongedaan maken. Blijkens artikel 95 OER dient een intern beroep immers per aangetekende brief te worden ingesteld, en deze formaliteit staat voorgeschreven op straffe van onontvankelijkheid.

De student merkt ook nog op dat hij reeds een aangetekende brief stuurde vanuit Iran, maar geen zekerheid heeft dat die brief ook zou aankomen, en dat hij dus veiligheidshalve een tweede aangetekende brief heeft verstuurd vanuit België. De institutionele beroepscommissie leest dit argument als dat de student zich beroept op overmacht.

De commissie stelt evenwel vast dat de student geen enkel bewijs voorlegt dat hij inderdaad een poging heeft gedaan om reeds vanuit Iran een aangetekende brief te versturen. Bij gebrek aan bewijs hiervan kan dit argument niet worden aangenomen.

Het beroep is onontvankelijk.”

Dit is de bestreden beslissing.

Verzoeker neemt van deze beslissing kennis op 21 november 2015.

IV. Ontvankelijkheid

In de *antwoordnota* werpt verwerende partij op dat het beroep onontvankelijk is omdat het verzoekschrift niet is ondertekend.

In zijn *wederantwoordnota* gaat verzoeker op deze exceptie niet in.

Beoordeling

Artikel II.294, §2 van de Codex Hoger Onderwijs schrijft met betrekking tot de indiening van een beroep bij de Raad het volgende voor:

§2. De beroepen worden ingesteld bij wijze van verzoekschrift, waarin ten minste een feitelijke omschrijving is opgenomen van de ingeroepen bezwaren.
Het verzoekschrift wordt gedagtekend en, op straffe van onontvankelijkheid, ondertekend door de verzoeker of zijn raadsman.

De ondertekening van een bij de Raad ingesteld beroep is door de decreetgever uitdrukkelijk op straffe van onontvankelijkheid voorgeschreven.

De Raad stelt vast dat verzoekers verzoekschrift niet is ondertekend en dat verzoeker niet antwoordt op de ter zake door verwerende partij opgeworpen exceptie.

Ter zitting stelt verzoeker dat hij wellicht vergeten is zijn verzoekschrift te ondertekenen. Verzoeker wijt dit aan het feit dat hij het verzoekschrift op de laatst nuttige dag heeft opgesteld en dat hij weinig tijd had, omdat hij opnieuw op het werk moest zijn.

De Raad kan er begrip voor opbrengen dat het combineren van werken en studeren praktische bekommernissen met zich brengt. Gelet op het voorschrift van artikel II.294 van de Codex zoals hierboven geciteerd, betekent dit evenwel niet dat het gemis aan handtekening op het verzoekschrift verschoonbaar is.

De exceptie dient dan ook gegrond te worden bevonden.

Het beroep is onontvankelijk.

BESLISSING

De Raad verwerpt het beroep.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van 12 januari 2016, door de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen, I^e Kamer, samengesteld uit:

Jim Deridder,

voorzitter van de Raad

Jan Geens bijzitter

Daniël Cuypers bijzitter

bijgestaan door

Freya Gheysen secretaris

De secretaris

Freya Gheysen

De voorzitter

Jim Deridder

Tegen dit arrest is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten arrest, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnventariseerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Zitting van 14 januari 2016

Arrest nr. 2.781 van 14 januari 2016 in de zaak 2015/591

In zake: [REDACTED]

Tegen: [REDACTED]

I. Voorwerp van de vordering

Verzoekende partij tekent beroep aan tegen de beslissing van Naric-Vlaanderen waarbij het diploma “Máster universitario en educación multicultural” niet als volledig gelijkwaardig werd erkend met de Vlaamse graad van “Master of Science in de pedagogische wetenschappen”, noch met het Vlaamse niveau van “Master”.

II. Verloop van de rechtspleging

Verwerende partij heeft een antwoordnota ingediend. Verzoekende partij heeft een wederantwoordnota ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 14 januari 2016.

Kamervoorzitter Bertel De Groote heeft verslag uitgebracht.

Verzoekende partij en de heer [REDACTED], die verschijnt voor de verwerende partij, zijn gehoord.

III. Feiten

Verzoekende partij behaalde in 2012 in Spanje het diploma van “Máster universitario en educación multicultural”.

Het beroep betreft de volledige gelijkwaardigheid van het diploma van “Máster universitario en educación multicultural” met het Vlaams diploma van “Master of Science in de pedagogische wetenschappen” en met het Vlaamse niveau van “Master”.

Bij beslissing van Naric-Vlaanderen op datum van 22 september 2015 werd beslist dat het Spaans diploma niet volledig gelijkwaardig werd verklaard.

De definitieve erkenningsbeslissing stelde dat het studiebewijs niet als volledig gelijkwaardig wordt erkend met de Vlaamse graad van “Master of Science in de pedagogische wetenschappen” omdat er een substantieel verschil bestaat. Dit wordt als volgt gemotiveerd:

*“§2. **De leerresultaten:** Een negatief advies wegens de te beperkte overeenkomsten met de Vlaamse master in de pedagogische wetenschappen: u volgde een 2-jarige masteropleiding van 87 ECTS-punten (waarbij 1 ECTS-punt staat voor 10 uren onderwijs en studie (tegenover 25 à 30 uren in Vlaanderen)). De inhoud is heel specifiek gericht op ‘multiculturele educatie’. Er is geen stage gevolgd. Geen enkele van de algemene vakken uit de Vlaamse Master pedagogische wetenschappen maakt deel uit van het gevolgde masterprogramma.*

*§3. **Niveau:** Een negatief advies wegens de indruk van een onvoldoende wetenschappelijk niveau. De inhoudsbeschrijvingen van de vakken suggereren een eerder oppervlakkige en weinig geconcretiseerde en gesystematiseerde uitwerking van thema’s. Ook de benamingen van heel wat vakken zijn nogal vaag. Bij een aantal vakken is er ook een expliciete ideologische component aanwezig. Dit alles geeft een weinig wetenschappelijke indruk.*

*§4. **De studieomvang:** Een negatief advies wegens de te beperkte studieomvang en het ontbreken van een stage.”*

De definitieve erkenningsbeslissing stelde verder dat het studiebewijs niet als volledig gelijkwaardig erkend wordt met het Vlaamse niveau van “Master”. Dit is gebaseerd op een onderzoek naar de niveaugelijkwaardigheid op basis van de niveaudecriptoren. De beslissing stelt dat de inhoudsbeschrijvingen van de vakken een eerder oppervlakkige en weinig geconcretiseerde en gesystematiseerde uitwerking van de thema’s suggereren. Ook stelt ze dat de opleiding van een onvoldoende wetenschappelijk niveau lijkt te zijn.

De beslissing werd meegedeeld via een schrijven op datum van 22 september 2015.

Bij aangetekend schrijven van 21 oktober 2015 diende verzoekende partij een verzoekschrift in bij de Raad.

IV. Ontvankelijkheid

De Raad gaat, desnoods ambtshalve, de ontvankelijkheid van het verzoekschrift na.

De Raad merkt in dit verband op dat verzoekende partij in haar verzoekschrift niet aanduidt in welke mate en waarom zij zich niet kan vinden in de negatieve beslissing van Naric-Vlaanderen om het studiebewijs niet als volledig gelijkwaardig te erkennen met het Vlaamse niveau van “Master”. De Raad ziet dan ook niet in op welke wijze verzoekster zich, wat dit betreft, richt tegen de beslissing van Naric-Vlaanderen.

Vermits het verzoekschrift geen minimale uiteenzetting van bezwaren ten aanzien van deze beslissing bevat – zoals nochtans voorgeschreven door artikel II.294, §2, eerste lid Codex Hoger Onderwijs – wordt het beroep van verzoekende partij aldus ambtshalve onontvankelijk verklaard in zoverre het betrekking heeft op de beslissing van Naric-Vlaanderen om het studiebewijs niet als volledig gelijkwaardig te erkennen met het Vlaamse niveau van “Master”. Zelfs indien de Raad mocht aannemen dat verzoekster in de wederantwoordnota argumenten mocht ontwikkelen betreffende de niveaugelijkwaardigheid, wat niet het geval is, kan de Raad er niet omheen dat deze niet in het initiële verzoekschrift zijn opgenomen.

Verwerende partij betwist niet de ontvankelijkheid van het beroep in zoverre het is gericht tegen de beslissing van Naric-Vlaanderen om het studiebewijs niet als volledig gelijkwaardig te erkennen met de Vlaamse graad van “Master of Science in de pedagogische wetenschappen” en de Raad ziet evenmin redenen om zulks te doen.

Het beroep is in die mate ontvankelijk.

V. De middelen

Enig middel

Uit het verzoekschrift kan worden opgemaakt dat de verzoekende partij zich in een enig middel beroept op de schending van het redelijkheidsbeginsel, gecombineerd met het motiveringsbeginsel.

Standpunt van partijen

Verzoekende partij stelt vooreerst dat uit het studieprogramma blijkt dat één ECTS-punt gelijkgesteld wordt met 10 uren, doch ze merkt op dat ze voor elk vak thuis verschillende taken heeft moeten taken en dat deze extra tijd niet gespecificeerd is in het studieprogramma. Ze benadrukt dat de vereiste kredieten van deze Master 60 ECTS-punten zijn en dat ze 27 ECTS-punten meer gekregen heeft dan het vereiste. Verder stipt ze aan dat ze ook de

erkenning van de “Máster universitario en mediación familiar y con menores” heeft aangevraagd en dat dit wel gelijkwaardig werd verklaard met het niveau van “Máster”, hoewel deze slechts 60 ECTS bevat.

Vervolgens stelt verzoekende partij dat deze Master een betrekkelijk nieuw onderwerp analyseert. Volgens haar is er in België geen Master die gericht is op een “Multiculturele – Interculturele Educatie” zodat de vakken van deze master dan ook geen deel uitmaken van een Vlaamse Master. Verzoekende partij vraagt zich dan ook af wat er met een officiële Spaanse Master gebeurt die op zo een specifiek thema gericht is.

Ten slotte stelt verzoekende partij dat er een misverstand bestaat omtrent haar stage. Ze merkt op dat ze wel degelijk stage heeft gelopen. Volgens haar staat de stage in het studieprogramma als “Practicum” of “Eindwerk professionele master” (15 ECTS-punten) en bestaat het uit 8 weken (240 uren) stage in een Spaanse instelling (het Rode Kruis) en een scriptie of verslag van 50 pagina’s. Ze benadrukt dat de stage geëvalueerd werd door de tutor van de Master en door de tutor van de instelling. Verzoekende partij stipt nog aan dat ze na deze 8 weken stage nog 11 weken bij het Rode Kruis is gebleven als vrijwilliger. Hiervan heeft ze reeds een certificaat toegevoegd.

Verwerende partij stelt in haar *antwoordnota* dat het ECTS in Spanje bij wet van 2001 werd ingevoerd. Ze benadrukt dat, net als in de rest van Europa, 60 studiepunten één jaar studie vertegenwoordigen, waarbij 1 studiepunt staat voor 25 à 30 uur studie(-last). Volgens haar verwijzen de 10 uur uit het studieprogramma naar het aantal contacturen en het oude creditsysteem in het Spaanse hoger onderwijs. Verwerende partij stelt dat er een duidelijk verschil is tussen de Vlaamse master in de pedagogie en de Spaanse master vermits de eerste 120 ECTS-punten telt en de tweede 87. Verder stelt verwerende partij dat de algemene vakken uit de Vlaamse Master ontbreken in de Spaanse Master. Op basis van het voorgaande is er volgens verwerende partij aldus een substantieel verschil in de leerresultaten van beide opleidingen. Voor wat de gelijkwaardigheid met het niveau van Master betreft, is verwerende partij van mening dat er in Vlaanderen masteropleidingen bestaan van 1 jaar en dus 60 ECTS-punten zodat de 87 ECTS-punten daarvoor geen argument kunnen zijn. Vermits de gelijkwaardigheid met de Vlaamse Master in de Pedagogie onderzocht werd, moet volgens verwerende partij echter vergeleken worden met de 120 ECTS-punten die deze opleiding omvat.

Vervolgens stipt verwerende partij aan dat zij ambtshalve zal nagaan of er een niveaugelijkwaardigheid kan worden toegekend, indien er geen overeenstemmende Vlaamse opleiding bestaat. Ze benadrukt dat een niveaugelijkwaardigheid bevestigt dat het buitenlandse diploma een hoger onderwijs diploma is met ten minste het niveau van een Vlaamse graad van ‘bachelor’, ‘master’ of ‘doctor’, uitgereikt door een hoger onderwijsinstelling (hogeschool of universiteit).

Ten slotte stelt verwerende partij dat het voor haar onduidelijk is of er stage werd gelopen gedurende de opleiding. Zo spreekt het attest van het Rode Kruis van een “vrijwillige stage” en treedt het onvoldoende in detail wat de taken betreft. Verder erkent verwerende partij dat het diplomasupplement het vak “eindwerk professionele master” vermeldt, doch ze stelt dat uit de documenten onvoldoende kan worden opgemaakt of het al dan niet om een begeleide stage gaat. Verwerende partij stelt ook dat ze het verslag waarvan sprake in het verzoekschrift niet in het dossier terug te vinden is. Ze wil er bovendien op wijzen dat het aantonen van het bewijs van de stage onvoldoende is om tot een volledige gelijkwaardigheid met de master in de pedagogie te besluiten, gelet op het vastgestelde substantieel verschil in de leerresultaten.

In haar *wederantwoordnota* merkt verzoekende partij vooreerst op dat haar aanvraag een officiële master van de Spaanse universiteit betreft. Verder stelt ze dat de Spaanse master gericht is op de multiculturele educatie, maar dat sommige vakken toch een vergelijkbare inhoud hebben met de vakken van de Vlaamse Master. Volgens haar is een volledige gelijkwaardigheid met de Vlaamse Master niet mogelijk omdat deze laatste 120 ECTS-punten telt, maar een niveaugelijkwaardigheid of een specifieke gelijkwaardigheid is wel mogelijk. Ten slotte voegt verzoekende partij nog een aantal documenten toe waaruit volgens haar blijkt dat de stage bij het Rode Kruis wel een begeleide stage betrof en dat ze nog andere stages gelopen heeft.

Beoordeling

De Raad herinnert eraan dat het hem niet toekomt om zijn appreciatie in de plaats te stellen van die van de bevoegde instanties. De Raad ziet er wel op toe dat de bestreden beslissingen op regelmatige wijze tot stand zijn gekomen en binnen de grenzen van de redelijkheid liggen. Tevens beoordeelt de Raad of de beslissing op afdoende wijze is gemotiveerd.

Verwijzend naar de artikelen 4 en 5 van het besluit van de Vlaamse Regering van 14 juni 2013 betreffende de voorwaarden en de procedure tot de erkenning van buitenlandse studiebewijzen uitgereikt in het hoger onderwijs, verklaart Naric-Vlaanderen het studiebewijs van verzoekende partij niet volledig gelijkwaardig met de Vlaamse graad van “Master of Science in de pedagogische wetenschappen”.

Voormelde bepalingen hebben betrekking op het ‘substantieel verschil’ dat de erkenning van een buitenlands diploma in de weg staat. Zij luiden respectievelijk als volgt:

“Art. 4

§1. De bewijslast van het substantieel verschil ligt bij de erkenningsautoriteit.

§2. De houder van het buitenlands studiebewijs dient te goeder trouw alle adequate informatie over het buitenlands studiebewijs te verstrekken, zodat de erkenningsautoriteit het onderzoek naar de erkenning van de volledige gelijkwaardigheid van het buitenlands studiebewijs kan voeren”.

Art. 5.

§1. Het substantieel verschil kan uitsluitend betrekking hebben op vier elementen. Die vier elementen zijn het niveau van het buitenlands studiebewijs, de leerresultaten, de studieomvang en de kwaliteit van de opleiding leidende tot het buitenlands studiebewijs.

§2. Met leerresultaten worden bedoeld de leerresultaten van de opleiding leidende tot het buitenlands studiebewijs. Die leerresultaten worden vergeleken met de leerresultaten van de opleiding leidende tot het Vlaams hoger onderwijsdiploma.

Bij ontstentenis van onderwijskwalificaties worden de opleidingsprofielen bepaald krachtens het decreet van 15 juni 2007 betreffende het volwassenenonderwijs als referentiekader gebruikt.

Bij ontstentenis van de domeinspecifieke leerresultaten worden de referentiekaders van de visitatierapporten als bedoeld in artikel 51 van hetzelfde decreet als referentiekader gebruikt.

Bij ontstentenis van de leerresultaten van de opleiding leidende tot het buitenlands studiebewijs wordt de inhoud van het opleidingsprogramma of van de essentiële opleidingsonderdelen die leiden tot het buitenlands studiebewijs vergeleken met de inhoud van het opleidingsprogramma of met de essentiële opleidingsonderdelen die leiden tot het Vlaams hogeronderwijsdiploma.

§3. Met niveau wordt het kwalificatieniveau van het studiebewijs in de kwalificatiestructuur of de opleidingsstructuur van het hoger onderwijs bedoeld.

§4. Met studieomvang wordt de studieduur van de opleiding bedoeld, eventueel uitgedrukt in een aantal studiepunten dat vertaald kan worden via het European Credit Transfer System. De studieduur omvat de eenheden van de onderwijs-, leer- en evaluatieactiviteiten waarmee de studieomvang wordt uitgedrukt.

§5. Met kwaliteit wordt de kwaliteit van het opleidingsprogramma bedoeld, waaronder de kwaliteit van het afstudeerprojecten de wijze van evalueren, of de kwaliteit van de uitreikende hogeronderwijsinstelling, eventueel gewaarborgd door een onafhankelijke kwaliteitswaarborginstantie.”

In casu verbindt Naric-Vlaanderen de niet-erkenning van het door verzoekende partij aangeboden diploma als volledig gelijkwaardig met de Vlaamse graad van ‘Master of Science in de pedagogische wetenschappen’, zowel aan de leerresultaten en de studieomvang van de tot het buitenlands studiebewijs leidende opleiding als aan het niveau van het buitenlands studiebewijs.

In haar verzoekschrift haalt verzoekende partij argumenten aan met betrekking tot elementen die Naric-Vlaanderen heeft verbonden aan een substantieel verschil wat de leerresultaten betreft. Verwerende partij vergelijkt immers de leerresultaten van de opleiding leidende tot het buitenlands studiebewijs met de leerresultaten van de opleiding leidend tot het Vlaams diploma waarmee de gelijkwaardigheid wordt onderzocht.

Verzoekende partij verwijst met name naar het feit dat de Spaanse Master 87 ECTS-punten omvat, dat deze betrekking heeft op een nieuw onderwerp en dat ze wel stage gelopen heeft.

Niettegenstaande art. 5, § 4 de, eventueel in studiepunten uitgedrukte, studieduur van de opleiding (onderwijs-, leer- en evaluatieactiviteiten) met de studieomvang verbindt, lijkt ook een verband tussen de omvang van een opleiding en de ermee beoogde leerresultaten niet uitgesloten.

In casu put verzoekster geen argument uit de band tussen de omvang van een opleiding en het aantal studiepunten dat zij beslaat.

Tevens stelt de Raad vast dat verwerende partij haar motivering inzake de leerresultaten niet uitsluitend verbindt aan de studieomvang. De verwerende partij wijst bijvoorbeeld tevens op het ontbreken van overlappende algemene vakken. De Raad stelt wat de verhouding tussen studieomvang en leerresultaten betreft, vast dat de mate waarin de programma's met elkaar vergelijkbaar zijn, negatief wordt beïnvloed door de verschillen in studieomvang van enerzijds het ter erkenning aangeboden diploma en anderzijds het masterdiploma waarmee om gelijkwaardigverklaring wordt verzocht.

De Raad merkt op dat de Vlaamse “Master in de pedagogische wetenschappen” – waarmee gelijkwaardigheid wordt beoogd – een studieomvang van 120 ECTS-punten heeft, terwijl verzoekende partij een studieprogramma van 87 ECTS-punten voltooid heeft en op die manier het ter vergelijking aangeboden diploma heeft bekomen. Dat verzoekster aanvoert dat voor een master 60 studiepunten kunnen volstaan – waarbij zij ook verwijst naar de niveaugelijkwaardigheid die zij verkreeg op basis van een master m.b.t. bemiddeling met een studieomvang van 60 studiepunten – maakt de vergelijking door verwerende partij van de aangeboden master met de master in de pedagogische wetenschappen, niet onrechtmatig, noch kennelijk onredelijk. De Raad herinnert er hierbij aan dat deze laatste aan Vlaamse universiteiten een studieomvang van 120 studiepunten heeft

Ook indien de Raad er vanuit gaat dat in het Spaanse programma één studiepunt overeenkomt met een studietijd van 25 à 30 uur – kan hij er niet omheen dat het verschil tussen 120 en 87 credits aanzienlijk is. Het laat in voorliggend geval niet toe te beslissen dat de aldus gemotiveerde weigeringsbeslissing van verwerende partij om die reden onrechtmatig of kennelijk onredelijk is.

De Raad merkt op in het dossier (bijv. Calendar 2009-2010: 1 Credit ECTS = 5 hours in-person class + 2 hours virtual class + 3 hours independent student's work) aanwijzingen aan te treffen dat 1 door verzoekster gevolgde credit een studie-omvang van 10 uur zou bedragen. Hij houdt evenwel rekening met de verduidelijking van verzoekende partij in de wederantwoordnota dat 1 ECTS met 10 lesuren overeenkomt en dat zij daarnaast verschillende taken/activiteiten diende te vervullen. Deze nuance is in overeenstemming met de door verwerende partij in de antwoordnota opgenomen verduidelijking dat zowel in België als in Spanje 1 ECTS met een gelijkaardige studieomvang overeenstemt.

De Raad wijst erop dat hij reeds eerder geoordeeld heeft dat de omvang van een opleiding op zichzelf niet beslissend is om de gelijkwaardigheid van diploma's te beoordelen, maar dat een verschil in omvang, zoals *in casu*, wel een relevante factor van vergelijking inhoudt. Het is aan de verzoekende partij om aan te tonen dat er toch sprake is van gelijkwaardige opleidingen, ondanks het verschil in studiepunten.

De Raad stelt, wat het substantiële verschil inzake leerresultaten betreft, tevens vast dat verzoekende partij het voor de vergelijking van diploma's pertinente argument van verwerende partij dat de inhoud van de Spaanse Master heel specifiek gericht is op 'multiculturele educatie' niet betwist, wel integendeel.

Verzoekende partij merkt immers op dat de ter erkenning aangeboden master een betrekkelijk nieuw onderwerp analyseert. Tevens stelt zij dat wanneer er in België geen master gericht is op 'Muticulturele – Interculturele educatie', de vakken van deze master vanzelfsprekend geen deel uitmaken van de Vlaamse Master. Dat sommige vakken volgens verzoekster een vergelijkbare inhoud hebben tast de op de vergelijking van de programma's gebaseerde beslissing van verwerende partij dat de leerresultaten een substantieel verschil vertonen volgens de Raad *in casu* niet aan.

Wat de stage betreft, waarvan verzoekster beweert deze gevolgd te hebben, stelt de Raad vast dat verzoekster hieromtrent als bijlage bij haar wederantwoordnota een aantal documenten toevoegt. De Raad benadrukt dat een verzoeker *na* het indienen van het verzoekschrift slechts bijkomende overtuigingsstukken aan het dossier kan laten toevoegen, voor zover deze bij de opmaak van het verzoekschrift nog niet aan de verzoeker bekend waren.¹

De Raad kan de bij de wederantwoordnota gevoegde stukken aldus niet bij zijn beoordeling betrekken, vermits deze stukken bij verzoekende partij reeds bekend waren bij het opstellen van het verzoekschrift. Bovendien heeft verwerende partij ook pas bij het ontvangen van de wederantwoordnota kennis gekregen van deze stukken. Zij had dus niet de kans om hierop te reageren, laat staan deze bij de totstandkoming van de aangevochten beslissing te betrekken.

¹ Artikel II.295, §1, tweede lid Codex Hoger Onderwijs.

Ter zitting verklaart verwerende partij aan de hand van de in de vorige alinea bedoelde en door verzoekster bijgebrachte stukken desgevallend ambtshalve te zullen onderzoeken of een herziening van de beslissing, wat de afwijzing van de niveaugelijkwaardigheid betreft, zich opdringt.

In het verzoekschrift wordt aangevoerd dat met betrekking tot de stage sprake is van een misverstand en dat verzoekende partij, conform het studieprogramma, een stage heeft gelopen en hierover rapporteerde. In de dossierstukken treft de Raad een verklaring aan (van de Provincial Secretary of Red Cross Spain in Huelva) waarin sprake is van vrijwilligerswerk. De Raad kan bijgevolg niet beslissen dat verwerende partij onrechtmatig of onzorgvuldig handelde door er bij haar vergelijking van het studieprogramma leidend tot het diploma van verzoekende partij met het Vlaamse programma van Master in de pedagogische wetenschappen van uit te zijn gegaan dat verzoekende partij geen stage heeft gelopen.

De Raad merkt ten overvloede op dat het feit dat verzoekster een stage zou hebben gelopen de conclusie door verwerende partij, namelijk dat sprake is van een substantieel verschil in het licht van het besluit van de Vlaamse Regering van 14 juni 2013 betreffende de voorwaarden en de procedure tot de erkenning van buitenlandse studiebewijzen uitgereikt in het hoger onderwijs, niet onrechtmatig of kennelijk onredelijk zou hebben gemaakt. De Raad komt tot deze overweging in het licht van de concrete omstandigheden van het dossier en de motivering van de aangevochten beslissing.

Op basis van het voorgaande ziet de Raad geen redenen om de beslissing om het aangeboden studiebewijs van verzoekende partij niet als volledig gelijkwaardig te erkennen met de Vlaamse ‘Master in de pedagogische wetenschappen’, te vernietigen.

Eerst in de wederantwoordnota werpt verzoekende partij op dat haar geen “specifieke gelijkwaardigheid” is verleend voor sommige vakken uit de Master in de pedagogische wetenschappen. Zelfs zo de Raad acht zou mogen slaan op dit niet in het verzoekschrift vervatte argument, ziet hij niet in hoe zulks de legaliteit van de beslissing van verwerende instantie, die dergelijke specifieke gelijkwaardigheid niet kan toekennen, zou kunnen aantasten.

Ter zitting wijst verwerende partij verzoekster terzake nog op de bestaande EVC- en EVK-procedures waarop zij voor een nuttige verderzetting naar erkenning en gelijkwaardigheid een beroep zou kunnen doen.

Het middel is niet gegrond.

BESLISSING

De Raad verwerpt het beroep.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van 14 januari 2016, door de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen, IIe Kamer, samengesteld uit:

Bertel De Groote, kamervoorzitter

Piet Versweyvelt, bijzitter

Jan Geens, bijzitter

bijgestaan door

Freya Gheysen, secretaris

De secretaris

Freya Gheysen

De voorzitter

Bertel De Groote

Tegen dit arrest is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten arrest, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnventariseerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Arrest nr. 2.780 van 14 januari 2016 in de zaak 2015/638

In zake: [REDACTED]

Tegen: [REDACTED]

I. Voorwerp van de vordering

Het beroep, ingesteld op 10 november 2015, strekt tot nietigverklaring van de studievoortgangsbepaling van 10 oktober 2015 waarbij de aanvraag tot een vrijstelling voor het opleidingsonderdeel ‘Statistiek IV’ van verzoeker wordt geweigerd en de beslissing van de interne beroepsinstantie van 5 november 2015 waarbij het intern beroep van verzoeker ontvankelijk, doch ongegrond werd verklaard.

II. Verloop van de rechtspleging

Verwerende partij heeft een antwoordnota ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 14 januari 2016.

Kamervoorzitter Bertel De Groote heeft verslag uitgebracht.

Mevrouw [REDACTED], die verschijnt voor de verwerende partij, is gehoord.

III. Feiten

Verzoeker is in het academiejaar 2015-2016 ingeschreven in de opleiding “Master in de Psychologie”.

Voor het opleidingsonderdeel “Statistiek IV” wordt de aanvraag tot vrijstelling van verzoekende partij geweigerd.

Verzoekende partij stelde op datum van 16 oktober 2015 een intern beroep in bij de vicerector Studentenbeleid en Sportbeleid van de onderwijsinstelling.

Bij beslissing van de interne beroepsinstantie op datum van 5 november 2015 werd het intern beroep ontvankelijk, doch ongegrond verklaard.

De interne beroepsbeslissing stelde dat de tijdsperiode waarin de student bepaalde credits behaalde niet als argument gebruikt kan worden waarom een vrijstelling wordt afgewezen. Ze benadrukt dat een vrijstellingsaanvraag enkel en alleen op basis van de vaststelling van duidelijke verschillen qua leerinhoud of –doelstellingen kan worden afgewezen. De interne beroepsinstantie merkt op dat ze daarom aan de faculteit gevraagd heeft om de beslissing om deze vrijstelling niet toe te staan inhoudelijk te motiveren.

Zo verwijst de vicedecaan Onderwijs, op basis van overleg met de docent van het betrokken opleidingsonderdeel, naar het feit dat opleidingsonderdeel ‘Statistiek IV’ volledig gericht is op de opleiding tot psychologie, zodat zowel de voorbeelden als de specifieke problemen te maken hebben met statistiek voor psychologie. Hij benadrukt dat dit een fundamenteel andere insteek is in vergelijking met de statistische opleidingsonderdelen uit de opleiding tot Bio-ingenieur. Volgens de onderwijsdecaan wordt ook op andere domeinen een verschil in klemtoon vastgesteld. Zo ligt bij de categorische predictoren de focus zeer sterk op interpretatie, en niet enkel op de methode om categorische predictoren op te nemen. Ten slotte wijst de onderwijsdecaan erop dat bepaalde topics (bv. covariantie-analyse) niet of in veel mindere mate aan bod gekomen zijn.

De interne beroepsinstantie benadrukt dat het OER bepaalt dat een deelvrijstelling enkel kan worden toegestaan voor zover deze betrekking heeft op een onderwijsleeractiviteit of een afgerond geheel van de examenmaterie. Aangezien de verschillen die worden vastgesteld geen betrekking hebben op dergelijke afzonderlijke delen van de cursus is evenmin een deelvrijstelling mogelijk.

De beslissing op intern beroep werd bij schrijven van 5 november 2015 aan verzoekende partij overgemaakt.

Bij aangetekend schrijven van 10 november 2015 diende verzoekende partij een verzoekschrift in bij de Raad.

IV. Ontvankelijkheid

Standpunt van de partijen

Uit de antwoordnota blijkt dat de eerdere interne beroepsbeslissing door verwerende partij heroverwogen werd. De vicerector Studentenbeleid stuurde de student op 15 december 2015 een nieuwe beslissing waarbij de vrijstelling voor het opleidingsonderdeel ‘Statistiek IV (Standaard statistische methoden voor psychologische gegevens: Regressie-, variantie- en factoranalyse)’ alsnog werd toegekend, zodat het beroepsdossier zonder voorwerp geworden is.

Met een e-mail van 25 december 2015 deelt verzoekende partij vervolgens het volgende mee aan de Raad: *“Gezien de genomen beslissingen door de interne beroepsinstantie van [verwerende partij] zelf i.k.v. procedure 2015/638 is het onderwerp van beroep bij de Raad niet langer van toepassing. Daarom doe ik afstand van mijn beroep en kan de procedure 2015/638 als afgesloten worden beschouwd.”*.

Beoordeling

De Raad beschouwt de kennisgeving van verzoekende partij als een afstand van beroep.

Er zijn geen redenen om die afstand niet toe te staan.

BESLISSING

De Raad stelt de afstand vast.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van 14 januari 2016, door de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen, Ite Kamer, samengesteld uit:

Bertel De Groote, kamervoorzitter

Piet Versweyvelt, bijzitter

Jan Geens, bijzitter

bijgestaan door

Freya Gheysen, secretaris

De secretaris

Freya Gheysen

De voorzitter

Bertel De Groote

Tegen dit arrest is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten arrest, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnventariseerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Zitting van 19 januari 2016

Arrest nr. 2.789 van 19 januari 2016 in de zaak 2015/673

In zake: [REDACTED]

tegen: [REDACTED]

I. Voorwerp van de vordering

Het beroep, ingesteld op 7 december 2015, strekt tot nietigverklaring van de examencommissie van 30 november 2015.

II. Verloop van de rechtspleging

Verwerende partij heeft een antwoordnota ingediend en verzoekende partij heeft een wederantwoordnota ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 19 januari 2016.

Voorzitter van de Raad Jim Deridder heeft verslag uitgebracht.

Advocaat [REDACTED], die verschijnt voor verzoekende partij en mevrouw [REDACTED], die verschijnt voor de verwerende partij, zijn gehoord.

Ter zitting legt verwerende partij een bijkomend stuk neer, met name de ‘algemene bundel architectonisch ontwerpen: studio 3’. Verzoeker verzet zich niet tegen de neerlegging van dit stuk, dat in de voorgaande procedures tussen partijen overigens reeds van het administratief dossier deel uitmaakte.

III. Feiten

Verzoeker is ingeschreven in de opleiding Bachelor in de Architectuur.

In het academiejaar 2014-2015 behaalt verzoeker voor het opleidingsonderdeel ‘Ontwerpen 3’ een examencijfer van 9/20.

Het cijfer werd volgens de instelling definitief vastgesteld door de examencommissie en op 1 juli 2015 vrijgegeven via het digitale studentendossier.

Per e-mail en aangetekend schrijven van 3 juli 2015 tekent de raadsman van verzoeker intern beroep aan.

De voorzitter van de interne beroepscommissie behandelt het beroep van verzoeker op 7 juli 2015, en verklaart het onontvankelijk op grond van de overweging dat het verzoekschrift is ondertekend door de advocaat van verzoeker en niet door verzoeker zelf, en dat het onderwijs- en examenreglement (verder: OER) niet in een dergelijke mogelijkheid tot vertegenwoordiging voorziet.

Bij arrest nr. 2.280 van 25 augustus 2015 heeft de Raad de beslissing van de voorzitter van de interne beroepscommissie vernietigd.

Vervolgens is verzoeker uitgenodigd voor een hoorzitting door de interne beroepscommissie op 2 september 2015.

De beroepscommissie besluit om het intern beroep ontvankelijk maar ongegrond te verklaren.

Bij arrest nr. 2.405 van 1 oktober 2015 heeft de Raad de beslissing van de beroepscommissie vernietigd.

Op 5 oktober 2015 neemt de interne beroepscommissie een nieuwe beslissing, ertoe strekkend de initiële studievoortgangsbeslissing van de examencommissie d.d. 1 juli 2015 te vernietigen.

Op 9 oktober 2015 neemt de examencommissie op haar beurt een nieuwe beslissing, luidend als volgt:

“De examencommissie van de bachelor architectuur heeft student [verzoeker] op vrijdag 9 oktober om 9u gehoord en hem toegelicht waarom hij niet geslaagd is op ‘Ontwerpen 3’ in academiejaar 2014-2015. Dit aan de hand van de motivatie d.d. 6 oktober 2015, opgesteld door de coördinerend verantwoordelijke en alle juryleden, hier als bijlage aangehecht. De examencommissie verklaart zich akkoord met deze motivatie.

De examencommissie besluit in haar zitting d.d. 9 oktober 9u30 dat op basis van deze gegevens het eindresultaat van 9/20 op Ontwerpen 3 correct tot stand is gekomen en afdoende werd gemotiveerd.”

Tegen deze beslissing stelt verzoeker een beroep in bij de Raad, alsook een willig beroep bij verwerende partij. In het raam van de laatste procedure komt de interne beroepscommissie tot het oordeel dat de beslissing van de examencommissie van 9 oktober 2015 niet correct tot stand was gekomen.

Op 23 oktober 2015 beslist de interne beroepscommissie in het raam van het willig beroep het volgende:

“De interne beroepscommissie verklaart het beroep gegrond en vernietigt dienvolgens de beslissing van de examencommissie d.d. 9 oktober 2015. Zij vraag de examencommissie ene nieuwe, afdoend gemotiveerde en kennelijk redelijke beslissing te nemen waarbij de projecten in hun bestaande toestand opnieuw worden beoordeeld op de wijze zoals omschreven hierboven en waarbij de student de presentaties voor de 4 modules en het portfolio overdoet met de modaliteit dat van de presentaties een geluidsopname en notulen wordt gemaakt.”

Bij arrest nr. 2.702 van 8 december 2015 heeft de Raad het bij hem ingestelde beroep zonder voorwerp verklaard.

Navolgend wordt tussen verwerende partij en de raadsliden van verzoeker overleg gepleegd met betrekking tot de samenstelling van de jury. Uit een e-mail van verwerende partij van 26 oktober 2015 blijkt dat er bezorgdheid bestaat omtrent de objectiviteit in hoofde van de jury:

“Er blijkt nog enige onduidelijkheid te bestaan m.b.t. de samenstelling van de jury’s voor de nieuwe presentatie van student [verzoeker]. De interne beroepscommissie had begrepen dat de samenstelling van de jury dezelfde mocht zijn van de student op voorwaarde dat de presentaties werden opgenomen en er notulen van werden gemaakt. Uit het telefonisch onderhoud met mr. [REDACTED] daarnet dien ik op te vatten dat de student wel heeft begrepen dat er een nieuw

samengestelde jury komt bovenop de opname en notulen. De beslissing van de interne beroepscommissie is op dit punt echter stilzwijgend.

Ik heb daarom de examencommissie gecontacteerd met de vraag wat hun standpunt hierin was. Zij geven de voorkeur aan werken met dezelfde jury-samenstellingen omdat zij schrik hebben om nadien het verwijt te krijgen dat de nieuwe jury's strenger zouden zijn geweest, niet voldoende voorkennis hadden, niet gelijk behandeld met andere studenten door andere juriesamenstelling, ... Zij achten het dus veel objectiever om wel met dezelfde juriesamenstelling te werken. De objectiviteitstoets kan gevoerd worden aan de hand van de notulen en de audio-opnames. Eventueel kan daaraan gekoppeld gebruik worden gemaakt van de in het OER voorziene mogelijkheid om een ombudspersoon aanwezig te laten zijn bij de presentaties (art. 1.6 examenreglement); ik dacht in deze aan de centrale ombudspersoon van de [verwerende partij] zodat er geen betrokkenheid met de faculteit is?"

De raadslieden van verzoeker antwoorden hierop dat de aanwezigheid van de centrale ombudsman vereist is ter garantie van de objectiviteit en neutraliteit van de nieuwe beoordelingen.

Met een e-mail van 28 oktober 2015 wordt verzoeker meegedeeld dat de examencommissie zich zal gedragen naar de beslissing van de interne beroepscommissie:

"De examencommissie bachelor architectuur wenst de uitspraak van de Interne Beroepscommissie Studievoortgangsbepalingen d.d. 23 oktober 2015 (besluit 145 22 – 23.10.2015) na te komen en zal derhalve een nieuwe, afdoend gemotiveerde en kennelijk redelijke beslissing (nieuw examenresultaat) nemen ten laatste eind november 2015.

Momenteel beraadt de commissie zich samen met het onderwijsteam van Ontwerpen 3 over de data van de nieuwe jurypresentaties die, zoals overeengekomen, zullen worden bijgewoond door de centrale ombudspersoon. Van zodra ze bekend zijn, worden ze meteen aan jou overgemaakt."

Op 29 oktober 2015 ontvangt verzoeker een e-mail met mededeling van het volgende:

"betreft: nieuwe jurering projecten 'ontwerpen 3' 2014-2015

Dinsdag 03/11 om 16u30 vindt de jurering plaats van Module 1.

De juryleden zijn:

[S.D.B.]

[S.G.]

[T.L.]

[L.S.]

De jury wordt ook bijgewoond door [L.Q.], zij is ‘centrale ombuds’.

Gelieve uw plannen en maquette mee te brengen, wij beschikken enkel over een digitale versie.

Het tijdstip van de jury’s van de overige modules staat nog niet vast, gezien een aantal juryleden in het buitenland vertoeven, info volgt.”

Verzoeker legt het examen van Module 1 af op 3 november 2015, Module 3 en Module 5 volgen op 10 november 2015, op 20 november 2015 wordt Module 2 afgelegd en op 24 november 2015 Module 4.

Bij het afleggen van het examen van de modules 1, 3 en 5 – dus op 3 en 10 november 2015 – heeft verzoeker de indruk dat er geen geluidsopnames worden gemaakt. Zijn raadslieden zenden op 12 november 2015 een e-mail aan verwerende partij:

“(…)

Onze cliënt is op dit ogenblik voor het opleidingsonderdeel ‘Ontwerpen 3’ opnieuw voor de verschillende jury’s in de verschillende modules zijn werk aan het verdedigen.

Zoals afgesproken is bij de verdediging telkens de centrale ombudsman aanwezig. Cliënt heeft echter de indruk dat er geen geluidsopname wordt gemaakt van de verdediging.

Wij willen u erop wijzen dat de beroepscommissie uitdrukkelijk in haar beslissing een geluidsopname heeft opgelegd. Mocht blijken na de verdediging en na de deliberatie dat wij geen geluidsopnames kunnen beluisteren betreffende de verdediging voor alle modules, dan zal u begrijpen dat de eindbeslissing opnieuw is aangetast door een onwettigheid. Dit maal zal het dan vooral zijn omdat de examencommissie de beslissing van het centrale beroepsorgaan niet heeft nageleefd.”

Hierop komt daags nadien, op 13 november 2015, een reactie van de heer [L.S.], coördinator van studio 3 bachelor architect. Hij meldt aan verzoeker het volgende:

“betreft jury module 2 ‘ontwerpen 3’ 2014-2015

Ik heb net met [P.B.] overlegd over zijn ‘kalender’.

We willen graag vrijdag 20/11 voorstellen, om 13u.

Past dit voor u?

Betref jury module 1, 3, 5: Hiervan zijn zeer uitgebreide notulen gemaakt maar geen geluidsopname. Dit alles uiteraard in de aanwezigheid van de centrale ombuds.

De examencommissie heeft het begrip ‘modaliteiten’ geïnterpreteerd als ‘mogelijkheden’. Dit blijkt discutabel.

Om alle onduidelijkheid hieromtrent weg te nemen willen we u vragen of je de jury’s van module 1, 3, 5 wil herdoen, dit keer met geluidsopnames, of dat de uitgebreide notulen volstaan voor u voor deze jury’s.

Van de nog af te leggen jury’s van module 2 en 4 worden in ieder geval zowel uitgebreide notulen als wel geluidsopnames gemaakt.

Graag antwoord.”

Twee antwoorden volgen.

Verzoeker zelf mailt op 14 november 2015 (stuk O administratief dossier) het volgende:

“Voor mij is de presentatie van module 2 goed op 20/11 om 13 uur, waar zal dit plaatsvinden? Moet module 4 dan ook gepresenteerd worden of deze dinsdag en indien zo om welk uur en waar vindt dit plaats?

Ook ga ik ermee akkoord dat [H.C.] vervangen wordt door [S.M.] zoals u het vorige week voorstelde zodat we [H.C.] er niet mee hoeven te belasten in zijn drukke agenda.

I.v.m. het opnieuw doen van module 1, 3 en 5 neem ik nog even in beraad.

I.v.m. de keuze van de zone en scenario voor module 3 wens ik als zone het centrum te kiezen gevolgd door de industrie en tot slot de zoo, als scenario wens ik voorlopig het scenario van [S.T.] te kiezen.

Is het gekozen scenario definitief? Of kan deze in het ontwerpproces nog gewijzigd worden?”

Verzoekers raadslieden antwoorden hunnerzijds in een e-mail van 16 november 2015 aan verwerende partij:

“Wij hebben via onze cliënt een mail ontvangen waarin de heer [S.] erkent dat er geen geluidsopname is van de presentaties die onze cliënt heeft afgelegd oktober/november. Nochtans heeft de Beroepscommissie dit uitdrukkelijk beslist en heeft de examencommissie deze beslissing bevestigd. Dit verbaast ons dan ook enorm.

De heer [S.] stelt dat de examencommissie het begrip ‘modaliteiten’ heeft geïnterpreteerd als ‘mogelijkheden’ en dat het zodoende discutabel is. Uiteraard is niets minder waar. Het spijt ons om te moeten vernemen dat de constructieve houding van onze cliënt niet beantwoord wordt met een constructieve houding vanuit de faculteit. Nochtans heeft onze cliënt vergaande toegevingen gedaan en

zijn deze tijden zeer zwaar voor hem qua werklast maar ook psychisch zijn zij zwaar te dragen voor hem. Vooral dit laatste lijkt mij niet te stroken met de wijze waarop [verwerende partij] zich naar de buitenwereld toe wenst te profileren.

Bijkomend stelt de heer [S.], zonder enige vorm van excuses en zonder enig besef van de impact op onze cliënt, voor om de presentaties waarvoor er geen geluidsopname is opnieuw af te leggen. U moet verstaan dat de werklast voor onze cliënt gigantisch hoog ligt doordat hij beide jaren combineert. In plaats van aan te moedigen dat een student zich inzet voor zijn studies, maakt [verwerende partij] het quasi onmogelijk voor de student om met succes zijn studies af te leggen. Dit kan ons inziens niet de bedoeling zijn. Zeker niet nu wij meegegaan zijn in een ‘minnelijke’ regeling welke ook ten voordele is van [verwerende partij].

Cliënt neemt op dit ogenblik **nog geen standpunt in aangaande de vragen van de heer [S.]**. De eindbeslissing, bij afwezigheid van een geluidsopname, is onwettig. Het lijkt ons aangewezen om op zeer korte termijn (lees: deze week) een vergadering te hebben met u en iemand van het centraal bestuur van [verwerende partij]. Wij gaan ervan uit dat het centraal bestuur ook niet akkoord kan gaan met de manier van handelen van de betreffende faculteit. Aangezien het academiejaar steeds meer vordert, benadrukken wij dan ook de ernst en de urgentie van onze vraag tot overleg.”

Verzoeker ontvangt op deze e-mail geen enkel antwoord meer. De reeds geplande presentaties van 20 en 24 november 2015 gaan door. Verwerende partij achtte op het op dat ogenblik niet opportuun om nog een ander voorstel te doen dan dat wat reeds was geformuleerd.

Op 30 november 2015 neemt de examencommissie de beslissing om verzoeker het examencijfer van 9/20 toe te kennen. Deze beslissing is gemotiveerd als volgt:

Het besluit 145 22 van de Interne beroepscommissie studievoortgangsbeslissingen van de [verwerende partij] dd 23.10.15, met betrekking tot de betwisting van het examencijfer voor het opleidingsonderdeel ‘ontwerpen 3’ luidde als volgt:

De interne beroepscommissie verklaart het beroep gegrond en vernietigt dienvolgens de beslissing van de examencommissie dd 9 oktober 2015. Zij vraagt de examencommissie een nieuwe, afdoend gemotiveerde en kennelijk redelijke beslissing te nemen waarbij de projecten in hun bestaande toestand opnieuw worden beoordeeld op de wijze zoals omschreven hierboven en waarbij de student de presentaties voor de 4 modules en het portfolio overdoet met de modaliteit dat van de presentaties een geluidsopname en notulen wordt gemaakt.

Zoals gemeld per e-mail dd 28 oktober heeft de examencommissie zich bereid verklaard de beslissing van de interne beroepscommissie te volgen.

Zij heeft in navolging van deze beslissing gevraagd aan de coördinerend verantwoordelijke van het opleidingsonderdeel ‘ontwerpen 3’, Dhr. [S.], om de nieuwe jurypresentaties te organiseren. Deze presentaties vonden de afgelopen maand (november 2015) plaats. De examencommissie stelt vast dat:

- de student telkens op behoorlijke wijze op de hoogte werd gebracht wanneer en waar de (volgende) presentatie zou plaatsvinden;
- de student aanwezig was voor alle nieuwe jurypresentaties alsook dat alle juryleden aanwezig waren voor de nieuwe jurypresentaties;
- de centrale ombudspersoon van [verwerende partij] of haar plaatsvervanger steeds aanwezig was bij de jurypresentaties als onafhankelijke waarnemer;
- de jury's collegiaal hebben beraadslaagd na elke jurypresentatie en er voor de beoordeling van elke module van het opleidingsonderdeel een omstandig gemotiveerd cijfer werd bezorgd aan de examencommissie;
- Er voor elke nieuwe jurypresentatie uitgebreid werd genotuleerd wat resulteert in en schriftelijke neerslag van elke jurypresentatie;
- De coördinerend verantwoordelijke de beslissing van de interne beroepscommissie geïnterpreteerd heeft als dat de audio opnames en de notulen geen cumulatieve voorwaarden waren maar alternerende.

De examencommissie bachelor architectuur van de [verwerende partij] heeft in haar vergadering dd donderdag 26 november om 13u, kennis genomen van de omstandige notulen en de quoterings van alle nieuwe jury's van Ontwerpen 3, met toelichting door coördinerend verantwoordelijke [L.S.]. Zie bijlagen.

De commissie stelt hierbij vast dat niet van alle nieuwe jury 's geluidsopnames werden gemaakt. Gelet op het feit van de omstandige notulen en het mail-verkeer tussen de student en de coördinerend verantwoordelijke waarin de student dd 14.11.15 het volgende schreef: ‘.... I.v.m. het opnieuw doen van module 1,3 en 5 neem ik nog even in beraad.....’ (zie bijlage).

Gelet op het feit tot op vandaag hieromtrent geen verder bericht vanwege [verzoeker] werd ontvangen door de examencommissie of door de coördinerend verantwoordelijke, gaat de commissie er van uit dat de student zich akkoord verklaart met de gehanteerde evaluatiewijze.

De examencommissie is op basis van voorgaande argumenten van oordeel dat de nieuwe jury presentaties correct verlopen zijn en dat er afdoende gemotiveerde juryverslagen werden opgemaakt door de verschillende jury's, van dewelke de examencommissie kennis nam. De examencommissie is de mening toegedaan dat uit het geheel van deze juryverslagen die aan deze beslissing als bijlage worden toegevoegd, blijkt dat de student niet de nodige eindcompetenties behaalt om te kunnen slagen voor het opleidingsonderdeel ‘ontwerpen 3’, hetgeen hierna verder wordt gemotiveerd:

Er werd vastgesteld dat de student op verschillende evaluatiecriteria van de diverse oefeningen duidelijk onvoldoende haalt. Deze tekortkomingen werden door de coördinerend verantwoordelijke in detail uit de doeken gedaan aan de examencommissie en staan uitvoerig beschreven in de 5 juryverslagen. De examencommissie stelt vast dat de gehanteerde argumentatie duidelijk omschreven, afdoende gemotiveerd en consistent is.

Bij een terugkoppeling naar de algemene eindcompetenties betekent dit:

- Dat de student onvoldoende analyse kan maken van de ruimtelijke aspecten van het wonen in functie van een ontwerp.

De student vertoont stelselmatig de gewoonte om het opgegeven programma (ontoelaatbaar) te vereenvoudigen of te banaliseren (module 1, 2, 3, 4). Hij stelt zich daarbij weinig kritisch op naar de consequenties van zijn ontwerpbeslissingen (programmatorische tekortkomingen, functionele oververeenvoudiging, planmatige fouten, ...).

-Dat de student onvoldoende onderzoeksresultaten kan interpreteren en integreren in het ontwerpproces.

De vertaling van onderzoeksresultaten naar het ontwerp zelf laat te wensen over. In 3 bachelor is de stedelijke context van groot belang, het onderzoek naar input vanuit de concrete context is hierbij fundamenteel. In alle ontwerpmodules (module 1, 2, 3, 4) schiet de student hier ruim in tekort. De analyse en het onderzoek van de context vinden geen vervolg in het ontwerp. Belangrijke omgevingsfactoren worden gewoon vergeten.

-De student kan onvoldoende een woonconcept ontwikkelen vanuit een gegeven programma en context.

De aangeboden woonconcepten blijken in de meeste gevallen (module 1, 2, 3, 4) weinig met de context te maken te hebben of de impact van de context is verwaarloosd. De student focust te zeer op het gebouw zelf.

-Dat de student onvoldoende een woonconcept kan ontwerpen vanuit het gegeven van duurzaamheid.

In geen enkel van de ontwerpen is een bijzondere aandacht te onderkennen wat betreft de problematiek van duurzaamheid. Enkel het ontwerp in module 4 vertoont hierbij een lichte aanzet (herbestemming).

-Dat de student onvoldoende een woon- en ontwerpproces beeldend en woordelijk kan communiceren.

Bij de mondelinge toelichting bij de 5 modules brengt de student telkenmale een te “simpele” functionele opsomming van plankenmerken. De student beschikt alsnog niet over de capaciteiten om een pakkend inhoudelijk verhaal te brengen. De toelichting van module 5 (portfolio) maakt dit schrijnend duidelijk. In module 5 wordt de student gevraagd om een inhoudelijke voorstelling te brengen van datgene waarvoor hij als student staat, als ware het

een sollicitatie naar 1 master. De functionele opsomming van feiten zoals ze door de student werd gebracht is niet gevraagd en getuigt van onvoldoende diepgang.

De beeldende communicatie is onvoldoende, dikwijls ontbreken gevraagde tekeningen (module 1, 3, 4). De student focust stelselmatig te veel op het gebouw zelf en vergeet dikwijls de context. De tekeningen zijn ook dikwijls slecht georganiseerd of “slecht gekozen” (module 1, 3, 4) waardoor ze het de betrachter moeilijk maken of waardoor de essentie niet wordt getoond.

Op basis van de juryberaadselingen werd door de coördinerend verantwoordelijke en de juryleden het gewogen gemiddelde van 9/20 voor ‘Ontwerpen 3’ vastgesteld. De examencommissie sluit zich bij deze vaststelling aan en besluit dat [verzoeker] het nieuwe examencijfer van 9/20 krijgt omdat uit de juryverslagen blijkt dat hij de eindcompetenties, zoals vastgelegd in de studiegids, niet heeft behaald en aldus geen credit bekommt voor dit opleidingsonderdeel.”

Dit is de thans bestreden beslissing. Verzoeker stelt deze beslissing te hebben ontvangen op (dinsdag) 1 december 2015. Dit wordt door verwerende partij niet betwist.

Na kennisname van deze beslissing, nemen de raadslieden van verzoeker telefonisch contact op met verwerende partij. Verzoeker stelt dat daarbij niet alleen verontwaardiging werd uitgesproken over de strekking van de beslissing, maar ook uitdrukkelijk werd tegengesproken dat verzoeker geen standpunt zou hebben ingenomen omtrent het gevolg van het ontbreken van audio-opnames.

In antwoord daarop repliceert verwerende partij in een e-mail van 2 december 2015 dat zij “de uitspraak van de Raad van 8 december 2015 [wenst] af te wachten en daarna zal bekijken of en hoe zij in deze situatie bemiddelend kan optreden.”

De raadslieden van verzoeker antwoorden hierop ten slotte dat de Raad het beroep zonder voorwerp zal verklaren (het betreft het beroep ingesteld tegen de ondertussen door de beroepscommissie ingetrokken beslissing) en dat zij zich verplicht zien een nieuw beroep in te stellen tegen de beslissing van de examencommissie.

De Raad stipt nog aan dat de centrale ombud, die bij verzoekers presentaties aanwezig was, de volgende verklaring op eer heeft afgelegd:

“Op onderstaande data was de centrale ombuds aanwezig bij de jurering van student [verzoeker] in kader van het opleidingsonderdeel ‘Ontwerpen 3’:

- 03.11.2015 Module 1
- 10.11.2015 Module 3 en 5
- 20.11.2015 Module 2
- 24.11.2015 Module 4

Met betrekking tot de jurering van module 1, 3 en 5 werden geen audio-opnames voorzien, voor module 2 en 4 was dit wel het geval.

Wat de verdediging van de modules betreft, komt de student bij elke presentatie erg onvoorbereid over. Enkele voorbeelden:

- Module 1: de student deelde zijn vooraf meegedeelde beschikbare tijd niet efficiënt in. Zodra de voorziene presentatietijd verstreken was, werd aan de student gevraagd om af te ronden zodat kon gestart worden met de ondervraging. Hierdoor kwam het eigenlijke ontwerp onvoldoende aan bod tijdens de presentatie.
- Module 3 en 4: in tegenstelling tot de presentatie van module 1 gebruikt de student de voorziene tijd voor de presentatie van module 3 en 4 niet.
- Tijdens de presentatie van elke module komt de student heel onvoorbereid over: hij hanteert geen structuur in de presentatie, spreekt niet vlot, gaat niet efficiënt om met de beschikbare tijd,...

Wat de ondervraging van de student door de juryleden betreft, kan gesteld worden dat deze correct en sereen verlopen is (dit werd na afloop van elke module ook meegedeeld aan een lid van de examencommissie). Van de modules waarvoor geen audio-opname beschikbaar is, werd heel uitgebreid genoteerd door één van de juryleden zodat een omstandige verslaggeving mogelijk was.

Desondanks de centrale ombuds inhoudelijk niet kan oordelen over de presentaties, kon toch worden vastgesteld dat de student meerdere malen de basisprincipes van architectuur niet correct hanteerde:

- Tekenconventies:
 - o Een raam dat als deur gebruikt wordt (module 3)
 - o Verschillende aanzichten van dezelfde constructie komen niet overeen (module 3 en 4)
 - o Schaal van een maquette die niet klopt (module 2)
- Constructie: een onderbroken draagmuur (module 3)
- Energiepeil: onnodig warmteverlies (module 3)
- Een aantal 'vreemde' keuzes werden genomen door de student. Enkele voorbeelden:
 - o Zolderverdieping voorzien zonder trap naar de zolderkamer (module 1)
 - o Geen ramen voorzien in een slaapkamer (module 3)
 - o Een 'groendak' creëren op betonnen plaat op kelderniveau (module 3)
 - o Huizen met blinde muren voorzien (module 3)
 - o Geen zonne-oriëntatie hanteren (student kan noorden-zuiden niet aanduiden tijdens verdediging) (module 2)."

IV. Ontvankelijkheid

Verwerende partij betwist niet de ontvankelijkheid van het beroep.

De Raad ziet evenmin redenen om zulks ambtshalve te doen.

Het beroep is ontvankelijk.

V. Middelen

Eerste middel

Verzoeker steunt een eerste middel op een schending van: (i) de beslissing van de interne beroepscommissie d.d. 23 oktober 2015, (ii) de beslissing van de examencommissie van 28 oktober 2015, (iii) de rechten van verdediging, (iv) de beginselen van behoorlijk bestuur, waaronder het zorgvuldigheidsbeginsel, het redelijkheidsbeginsel en het onpartijdigheidsbeginsel en (v) de materiële motiveringsplicht.

Standpunt van partijen

Verzoeker stelt dat de bestreden beslissing in de eerste plaats de beslissing van de beroepscommissie van 23 oktober 2015 miskent wat de modaliteiten inzake onpartijdigheid en onafhankelijkheid betreft. In deze beslissing was bepaald dat zowel notulen als een audiobestand zouden worden gemaakt van elke presentatie, en de examencommissie heeft op 28 oktober 2015 uitdrukkelijk verklaard dit te aanvaarden. Voor drie van de vijf presentaties werd evenwel geen audio-opname gemaakt. Het gegeven dat verzoeker uitdrukkelijk heeft aangegeven dat dit gemis tot de onwettigheid van de eindbeoordeling van het opleidingsonderdeel zou leiden, heeft verwerende partij er niet toe aangezet om een oplossing te zoeken. Verzoeker betreurt dat zijn inspanningen om de vijf presentaties opnieuw af te leggen, waarvan twee op één dag, door verwerende partij niet werden beantwoord door een correcte houding harerzijds.

Volgens verzoeker is de vrees voor partijdigheid terecht en zijn de rechten van verdediging geschonden, zeker voor de beoordeling van module 1. Met betrekking tot die module betwist verzoeker de overwegingen in de bestreden beslissing dat hij zijn tijd slecht zou hebben benut (4/5 toelichting en 1/5 eigenlijk ontwerp), een tijdsverdeling die bovendien niet wordt bevestigd in de notulen van de toelichting. Integendeel, zo vervolgt verzoeker, blijkt uit de woordelijke omschrijving van zijn uiteenzetting dat de nagenoeg even lang is voor de toelichting bij het concept en de toelichting bij het ontwerp. Bovendien zijn de notulen volgens verzoeker onvolledig.

Ook de materiële motiveringsplicht – die verzoeker van openbare orde acht – wordt volgens verzoeker geschonden: de bestreden beslissing steunt op motieven die niet zijn bewezen en

die dus de beslissing niet kunnen verantwoorden. De overweging dat het ontbreken van audiobestanden niet problematisch is voor de wettigheid van de eindbeslissing, is volgens verzoeker gebaseerd op het motief dat hij een bericht zou hebben gelaten omtrent dat gemis aan opnames, waardoor hij zich akkoord zou hebben verklaard met het ontbreken ervan. Die overweging gaat voor verzoeker in tegen de feiten, daar hij nooit impliciet of expliciet met het ontbreken van audio-opnames heeft ingestemd en integendeel via zijn raadslieden in e-mails van 13 en 16 november 2015 heeft aangegeven dat het ontbreken van audio-opnames tot de onwettigheid van de beslissing zal leiden en dat nog geen standpunt werd ingenomen omtrent het aanbod van de heer [S.] om de drie reeds afgelegde modules nogmaals te herdoen.

Ook de evaluatie komt volgens verzoeker onder druk te staan nu er geen audio-opnames voorliggen. Hij stelt dat uit de beslissing van de beroepscommissie van 23 oktober 2015 blijkt dat de opnames een bijgevoegde waarde hebben in het raam van de quoterings, en dat bij het overlopen van de evaluatiefiche blijkt dat er voor de meeste modules geen algemene aandacht wordt besteed aan de presentaties, zodat de presentatie volgens verzoeker uiteindelijk slechts zeer gedeeltelijk als grondslag voor de quoterings heeft gediend.

Door de presentatie in de meeste gevallen niet apart te beoordelen, miskent de bestreden beslissing naar oordeel van verzoeker de draagwijdte van de beslissingen van de interne beroepscommissie van 23 oktober 2015 en van de examencommissie van 28 oktober 2015.

In haar *antwoordnota* repliceert verwerende partij dat de verdediging van de modules 1, 3 en 5 sereen verliep, dat dit ook wordt bevestigd door de aanwezige ombud, en dat er uitvoerig werd genotuleerd. Bij dit alles werden door verzoeker geen vragen gesteld.

Wat de audio-opnames betreft, stelt verwerende partij dat zij na ontvangst van het bericht van 12 november 2015 van verzoekers raadslieden onmiddellijk contact heeft genomen met de examencommissie. Uit de toelichting van de coördinerend verantwoordelijke blijkt dat het niet maken van audio-opnamen berustte op een misinterpretatie van de beslissing van de interne beroepscommissie. Aan verzoeker werd voorgesteld om de presentaties voor de modules 1, 3 en 5 te hernemen, wat werd gezien als de enige manier om de vermeende onwettigheid recht te zetten.

Verzoeker heeft daarna geen standpunt ingenomen over deze geboden mogelijkheid. Voor het door verzoeker gevraagde overleg zag verwerende partij geen ruimte, aangezien zij van oordeel was dat het herdoen van de voormelde presentaties de enige mogelijkheid was om aan

het gebrek aan audio-opnames te verhelpen. De modules 2 en 4 werden daarna door verzoeker afgelegd zonder verder opmerkingen met betrekking tot de audio-opnames.

Aangezien de examencommissie zich reeds in de beslissing van 28 oktober 2015 had voorgenomen om het examencijfer ten laatste eind november 2015 aan verzoeker over te maken, werd na het afronden van de presentaties niet verder gewacht en daar verzoeker geen verder bericht heeft gelaten omtrent het al dan niet hernemen van de modules 1, 3 en 5, is de examencommissie overgegaan tot het opstellen van de eindbeslissing.

Verwerende partij is van oordeel dat er bijgevolg niets ander kon worden gedaan dan op basis van de beschikbare gegevens – uitgebreide juryverslagen, de samenvattende evaluatiefiche, de mondelinge berichten van de centrale ombud dat alle presentaties sereen en correct waren verlopen, de audio-opnames van de modules 2 en 4 – tot een nieuwe beslissing komen. Verder benadrukt verwerende partij dat de audio-opnames slechts voor een beperkt aantal modules ontbreken en dat voor die modules de objectiviteit van de beoordeling van verzoeker kan worden nagegaan op basis van andere objectiviteitstoetsen die op vraag van verzoeker werden ingebouwd, met name: de uitgebreide nota's van de presentaties en de aanwezigheid van de centrale ombud.

In zijn *wederantwoordnota* beklemtoont verzoeker nogmaals dat het maken van audio-opnames én het opstellen van notulen cumulatief noodzakelijk werd geacht om de objectiviteit van de beoordeling te waarborgen. Verzoeker begrijpt dan ook niet waarom verwerende partij daaraan voorbijgaat, terwijl zij wél vasthoudt aan het andere aspect van de beslissing van de examencommissie, met name de datum waarop de nieuwe beslissing uiterlijk zou worden genomen. Verzoeker wijst er ook op dat hij tot tweemaal uitdrukkelijk en ondubbelzinnig heeft aangegeven dat de eindbeslissing bij gebreke aan audio-opnames onwettig zou zijn, waaruit blijkt dat hij met het ontbreken van deze opnames voor de modules 1, 3 en 5 niet akkoord kan gaan. Het motief van verwerende partij dat zij van verzoeker 'geen verder bericht' heeft ontvangen, gaat derhalve niet op. Het is integendeel verwerende partij die na de vraag tot overleg met het centraal bestuur niets meer van zich heeft laten horen. Verder zet verzoeker uiteen dat van enige rechtsverwerking in zijn hoofd geen sprake kan zijn, noch van een akkoord met de gang van zaken. Zulks kan ook niet worden afgeleid uit het feit dat verzoeker navolgend op 20 en 24 november 2015 nog presentaties heeft gehouden. In het voorstel van verwerende partij om de modules 1, 3 en 5 opnieuw af te leggen ziet verzoeker het bewijs dat de eindbeslissing zonder audio-bestanden voor die modules inderdaad onwettig is. Verwerende partij had overigens de onwettigheid zelf kunnen

verhelpen door verzoeker te verplichten de desbetreffende modules opnieuw af te leggen, aldus nog verzoeker.

Beoordeling

Er mag gewis worden gesteld dat verwerende partij en haar organen, in het bijzonder de examencommissie, bijzonder onzorgvuldig tewerk zijn gegaan, zeker in een dossier waarin de instelling ondertussen reeds sinds 1 juli 2015 – en vooralsnog zonder succes – tracht tot een beslissing te komen die vormelijk en inhoudelijk staande kan worden gehouden.

Dit geldt in de eerste plaats met betrekking tot de audio-opnames. De Raad begrijpt niet hoe de examencommissie er redelijkerwijze kan toe komen voor de drie eerst afgelegde modules geen audio-opnames te maken, nu niet alleen de interne beroepscommissie daartoe in haar beslissing van 23 oktober 2015 uitdrukkelijk opdracht had gegeven (*“... met de modaliteit dat van de presentaties een geluidsopname en notulen worden gemaakt.”*), maar de voorzitter van de examencommissie op 28 oktober 2015 ook had bevestigd dat *“de examencommissie bachelor architectuur [] de uitspraak van de Interne Beroepscommissie Studievoortgangsbepalingen dd 23 oktober 2015 (besluit 145 22 – 23.10.2015) [wenst] na te komen.”* Dat de examencommissie het woord ‘modaliteit’ heeft begrepen als ‘mogelijkheden’ – in plaats van ‘voorwaarde’ – is weinig ernstig.

Ook de weifelende houding nadat verzoeker op het probleem van de ontbrekende audio-opnames heeft gewezen, is weinig zorgvuldig. Verzoekers vraag tot overleg met de centrale diensten had een uitdrukkelijk antwoord verdiend, in plaats van de stilzwijgende afwachtende houding, en in de uitdrukkelijke berichten van verzoeker omtrent de – naar zijn oordeel – onvermijdelijke onwettigheid van de eindbeslissing bij gebreke aan geluidsopnames voor modules 1, 3 en 5 kan verwerende partij bezwaarlijk lezen dat verzoeker daaromtrent geen standpunt zou hebben ingenomen.

De vraag is evenwel of deze onzorgvuldigheden binnen de contouren van het eerste middel kunnen leiden tot de nietigheid van de bestreden beslissing.

In zoverre het middel steunt op de rechten van verdediging kan het alvast niet worden aangenomen.

De bestreden beslissing doet immers geen uitspraak over een tuchtrechtelijke inbreuk in hoofde van verzoeker. In de mate dat verzoeker eerder zou doelen op de hoorplicht, is de Raad van oordeel dat dit beginsel hier niet aan de orde is, nu het geschil geen betrekking heeft op het recht van verzoeker om zijn standpunt in het raam van een geschil te doen kennen, maar wel slaat op de vraag of zijn antwoorden op een examen correct en volledig zijn genoteerd.

Of de bestreden beslissing kon worden genomen spijs het ontbreken van audio-opnames, valt wat dit aspect van het geschil betreft samen met de materiële motiveringsplicht en het zorgvuldigheidsbeginsel.

Het maken van een audio-opname is niet voorgeschreven in het OER of in de studiegids van het opleidingsonderdeel. Het betreft derhalve geen algemeen vormvoorschrift. De opnames zijn door de beroepscommissie voorgeschreven – en door de examencommissie minstens impliciet bevestigd – om, samen met de notulen, de objectiviteit van de beoordeling in dit concreet geschil te waarborgen.

Ter zake op de zitting bevraagd, verklaart de raadsman van verzoeker dat het beoogde resultaat van de huidige beroepsprocedure er voor verzoeker in is gelegen dat de nietigverklaring door de Raad moet leiden tot een nieuwe, wettige beslissing van de instelling. Deze beslissing zou volgens verzoeker kunnen inhouden dat de heer [S.] wordt vervangen door een ander coördinerend verantwoordelijke en een ander jurylid, of dat de verwerende partij ambtshalve beslist om de modules 1, 3 en 5 opnieuw door verzoeker te laten afleggen zodat audio-opnames kunnen worden gemaakt. Omtrent deze modaliteiten wenst verzoeker alleszins overleg te plegen met het centrale bestuur van verwerende partij.

De Raad wijst erop dat verzoeker de heer [S.] niet heeft gewraakt als lid van de jury of als coördinerend verantwoordelijke, noch op enig ogenblik een opmerking heeft geformuleerd aangaande zijn lidmaatschap van de jury, zodat diens verwijdering uit het besluitvormingsproces niet op ontvankelijke wijze de finaliteit van het middel kan zijn.

Waar verzoeker een rechtsherstel – en dus ook zijn belang bij het middel – ziet in het opnieuw afleggen van de modules 1, 3 en 5 waarbij dan wél audio-opnames worden gemaakt, stelt de

Raad vast dat verwerende partij die mogelijkheid ook uitdrukkelijk heeft geboden op 13 november 2015, maar dat verzoeker daaromtrent geen standpunt heeft ingenomen. Het had op de weg van verzoeker gelegen om de totstandkoming van wat hij een onwettige beslissing noemt te vermijden, ook wanneer het opnieuw afleggen van de modules een bijkomende inspanning vraagt en deze enkel te wijten is aan de onzorgvuldigheid van verwerende partij. Minstens had verzoeker in voorkomend geval zijn principiële bereidheid moeten melden, met opgave van een tijdsbestek waarbinnen het afleggen van de modules voor hem mogelijk was.

De Raad begrijpt dat een voorafgaand overleg met het centrale bestuur van verwerende partij voor verzoeker nuttig kan lijken, maar wijst erop dat enkel de coördinerend verantwoordelijke of de examencommissie bevoegd kunnen zijn om het examencijfer vast te leggen, en het beoogde overleg met een niet bevoegd orgaan dus in rechte niet kan worden ingeroepen als motief om (vooralsnog) geen beslissing te nemen over het al dan niet opnieuw afleggen van de betrokken modules.

Anders dan verzoeker het ziet, is er hier geen sprake van al dan niet tegenstelbare rechtsverwerking in zijnen hoofde, maar wel van een vraag naar de medeverantwoordelijkheid van verzoeker voor de ontstane toestand. Ter zake is de Raad van oordeel dat verzoeker minstens zijn principiële bereidheid om de modules 1, 3 en 5 opnieuw af te leggen – bereidheid die er op grond van de verklaringen ter zitting wel degelijk blijkt te zijn – had moeten meedelen. Verzoeker geeft geen blijk van het rechtens vereiste belang door met de huidige procedure na te streven, althans wat het eerste middel betreft, wat hij tijdens de hernomen evaluatieprocedure – minstens impliciet – heeft geweigerd.

Het middel wordt verworpen.

Tweede middel

Verzoeker steunt een tweede middel op een schending van de formele motiveringsplicht.

Standpunt van partijen

Verzoeker zet uiteen dat voor kennisvragen het cijfermatig resultaat als motivering kan gelden, maar dat dit niet volstaat bij quoterings van een procesevaluatie. Bovendien vereist de redelijkheidstoets dat zowel de vragen als de antwoorden voldoende precies zijn gekend.

Toegepast op onderhavig geschil, wijst verzoeker erop dat verschillende onderdelen van het opleidingsonderdeel Module 3 (bedoeld wordt: Ontwerpen 3) worden beoordeeld door een jury waarbij de student telkenmale een presentatie geeft over de door hem opgestelde plannen en maquettes, en waarbij de juryleden vragen stellen en opmerkingen geven. Het gaat daarbij niet om kennisvragen zodat een uitgebreidere motivering dan enkel de score is vereist. Een verhoogde motiveringsplicht volgt volgens verzoeker ook uit het feit dat de bestreden beslissing op hem een zware impact heeft, nu zij verzoeker verhindert zijn bachelordiploma te behalen.

De motivering in de evaluatiefiche is voor verzoeker niet afdoende en maakt het niet mogelijk om de redelijkheid van de beslissing te beoordelen: de antwoorden die verzoeker heeft gegeven op de vragen die de jury heeft gesteld, zijn niet steeds weergegeven in de evaluatiefiche (in het bijzonder voor de modules 1, 3 en 5 waarvoor geen audioverslag voorhanden is). Verzoeker voert aan dat hij wel heeft geantwoord, hetgeen ook blijkt uit het gegeven dat ondanks het ontbreken van een antwoord in de evaluatiefiche wel een bedenking van de jury is genoteerd.

Voor module 3 stelt verzoeker dat bij een derde van de vragen zijn antwoord niet wordt weergegeven, en dat bij module 5 twee vragen werden gesteld, maar dat het antwoord van verzoeker niet is opgenomen bij de tweede vraag en slechts zeer summier bij de eerste.

Op grond van deze vaststellingen is het voor verzoeker onbegrijpelijk hoe het examencijfer van 9/20 tot stand is kunnen komen. De examencommissie heeft, nog steeds volgens verzoeker, immers niet kunnen nagaan of de score redelijk en correct is.

Verwerende partij repliceert in de *antwoordnota* dat het ontbreken van antwoorden op bepaalde nota's niet duidt op een hiaat in de verslaggeving. Integendeel: verzoeker had voor deze vragen geen antwoord. Het betreft vragen waarbij verzoeker werd geconfronteerd met aspecten waarmee hij in zijn ontwerpen geen rekening had gehouden, waardoor verzoeker ter plaatse geen antwoord kon geven. De bedenkingen die de jury heeft genoteerd bewijzen volgens verwerende partij niet dat de student wel heeft geantwoord, maar enkel dat de jury

deze aspecten op basis van de plannen heeft beoordeeld. De bedenkingen, zo vervolgt verwerende partij, verwijzen uitdrukkelijk naar de plannen en op geen enkel moment naar een antwoord van verzoeker.

Wat module 5 betreft, stelt verwerende partij dat de antwoorden die verzoeker heeft gegeven, werden neergeschreven. Bij vraag 1 werd als antwoord ‘evolutie’ genoteerd, wat het antwoord was op de vraag die werd gesteld (‘licht de inhoud van de tekening toe’). Op vraag 2 kon verzoeker geen antwoord geven. Het niet beantwoorden van vragen en het daarom leeg laten van het antwoordvak kan naar oordeel van verwerende partij bezwaarlijk leiden tot een schending van de materiële of de formele motiveringsplicht.

Op basis van de beschikbare en objectieve elementen heeft de examencommissie volgens verwerende partij op regelmatige wijze kunnen vaststellen dat verzoeker niet de gevraagde eindcompetenties heeft behaald zoals vastgelegd in de studiegids. De juryverslagen en de motivering van de bestreden beslissing bieden verzoeker voldoende inzicht in de motieven die de examencommissie tot haar beslissing hebben gebracht.

Wat de beweerde tegenstrijdigheden in de juryverslagen betreft, wijst verwerende partij erop dat verzoeker ter zake slechts één voorbeeld aanhaalt, namelijk de betwiste 1/5-4/5 verdeling in de tijd bij de presentatie van module 1. Verwerende partij doet daarbij het volgende gelden:

“Uit de formulering van deel 1: verhaal van de student, deel A blijkt dat de student in deel A 4 theoretische concepten heeft toegelicht alsook de resultaten van een interview. Het lijkt voor de hand liggend dat in een verslag theoretische uiteenzettingen van concepten beknopt worden weergegeven daar de inhoud van deze concepten gekend is bij de jury en de concepten reeds toegelicht waren in de opgave. Het louter vergelijken van het aantal woorden dat werd neergeschreven in deel A en deel B lijkt dus geen correcte tijdverhoudingsmeter voor een presentatie. De essentie van de presentatie, zoals ook aangegeven in de deliberatietekst, is punt B. Zowel de jury als de centrale ombuds formuleren hier de opmerking dat de student te veel tijd spendeert aan de algemene concepten en te weinig zijn eigen concept uitlegt.

De onderwijsinstelling leest geen verdere concrete voorbeelden in het verzoekschrift en wenst verder te benadrukken dat elke jury collegiaal en dus met één gemeenschappelijke beoordeling de hem/haar toegewezen module heeft beoordeeld. Elke examinerator doet dit in eer en geweten. Elke module had ook een specifieke opdracht. De beoordeling van de ene module moet dan ook los gezien worden van de beoordeling van een andere module; zij kunnen inhoudelijk niet tegen elkaar afgewogen worden.”

In zijn *wederantwoordnota* betwist verzoeker de lezing die verwerende partij aan de notulen geeft. Hij wijst erop dat zowel in module 3 als in de andere modules, een gemis aan antwoord steeds werd genoteerd als ‘antwoord: geen’, zodat niet kan worden aangenomen dat het gebrek aan enige weergave of vermelding ook blijk geeft van een gemis aan antwoord. Bovendien, zo vervolgt verzoeker, gaat het zelfs indien de these van verwerende partij zou worden aangenomen, in het licht van de formele motiveringsplicht nog steeds om een motivering achteraf, wat het vormgebrek niet kan herstellen.

Verder zet verzoeker nog het volgende uiteen:

“Wat betreft module 5 en meer concreet vraag 1 van de vragenronde (*‘deel 2: vragenronde’*) moet verzoekende partij vaststellen dat verwerende partij twee delen door elkaar lijkt te halen in haar antwoordnota, nl. ‘deel 1: verhaal van de student’ en ‘deel 2: vragenronde’. Uiteraard vormen het twee aparte delen en die moeten apart worden behandeld. Nl. bij het eerste deel moet het verhaal van de student worden beoordeeld en bij het tweede deel moeten de antwoorden van de student op de concrete vragen worden beoordeeld. Uiteraard zijn dit twee aparte beoordelingselementen welke een apart antwoord van de student vereisen en een aparte beoordeling van de jury. Uit de antwoordnota vloeit echter voort dat verwerende partij deze twee delen niet behandeld heeft als aparte beoordelingselementen waardoor verwerende partij gehandeld heeft in strijd met de studiegids van de [verwerende partij].

Aangaande de tegenstrijdigheid in de motivering voor wat betreft de beoordeling van module 1 stelt verwerende partij eigenlijk dat de **nota’ geen concrete weergave vormen van de presentatie van verzoekende partij** doordat *‘het aantal woorden dat werd neergeschreven in deel A en B lijkt dus geen correcte tijdverhoudingsmeter voor een presentatie’*. Dit is toch wel zeer merkwaardig. Uiteraard moeten uitgebreide nota’s, waarbij op basis van de formele motiveringsplicht en de redelijkheidstoets vereist is dat de antwoorden van de student moeten worden genoteerd, toelaten om te beoordelen of de student bondig of uitgebreid geantwoord heeft. Gelet op de functie en het doel van de nota’s vormen zij uiteraard wel een correcte tijdverhoudingsmeter. Indien het antwoord van de student lang was moet dit ook een weerslag vinden in de nota’s, eenzelfde geldt indien het antwoord kort zou zijn geweest. Het vergelijken van de antwoordlengte (of zoals verwerende partij het stelt het vergelijken van het aantal woorden) in de nota’s vormt uiteraard wel een middel om de tijdsverhouding vast te stellen. Anders oordelen zou inhouden dat in de nota’s niet het volledige antwoord van de student opgenomen is en dat er [passages] uit het antwoord van de student niet genoteerd werden hetgeen uiteraard een subjectieve aangelegenheid is en niet kan leiden tot een objectieve en rechtvaardige beoordeling van de student. Deze stelling van verwerende partij bevestigt dat er een noodzaak is aan een audio-opname hetgeen voor module 1 ontbreekt en dat het te deze niet gaat om een objectieve beoordeling.

Ten slotte wenst verzoekende partij op te merken dat hij nergens beweerd heeft dat de modules eenzelfde opdracht zouden betreffen en dat de beoordeling van de ene module niet losgezien kan worden van de beoordeling van een andere module. Verzoekende partij ziet niet in wat het doel is van verwerende partij met deze opmerking (laatste alinea pag. 8 antwoordnota).”

Beoordeling

De Raad stelt vooreerst vast dat verzoeker de notulen voor de modules 1, 3 en 5 niet van valsheid beticht overeenkomstig de daartoe geëigende procedure.

Dat er voor deze modules geen audio-opnames beschikbaar zijn waarmee de schriftelijke verslaggeving via de notulen kan worden vergeleken, is een gegeven waarover, wat de rechtsgevolgen ervan betreft, bij de beoordeling van het eerste middel reeds uitspraak is gedaan.

Inzake module 1, deel 1 stelt verzoeker dat de jury ten onrechte overweegt dat verzoeker 80% van de beschikbare tijd besteedt aan de inleiding, en slechts 20% aan het eigenlijke ontwerp. In aanmerking genomen de inhoud van de tekst die onder ‘A’ (inleiding) en ‘B’ (toelichting eigen ontwerp) is weergegeven, is de Raad van oordeel dat het niet kennelijk onredelijk of onjuist is te stellen dat verzoeker dieper is ingegaan op de inleiding dan op het eigen ontwerp. Daargelaten de precieze tijdsverhoudingen, is het bovendien een kritiek die tevens voorkomt op de verklaring op eer van de centrale ombuds, die door verzoeker niet wordt tegengesproken. Daarenboven komt de precieze tijdsverdeling slechts bij twee van de negen uitgeschreven overwegingen van de jury aan bod, zodat verzoeker niet aannemelijk maakt dat dit element in de weg heeft gestaan van een hoger deelcijfer voor module 1.

Inzake module 3 stelt verzoeker dat bij een derde van de vragen zijn antwoord niet wordt weergegeven. Het betreft de vragen 3, 4 en 9, waarbij telkens is vermeld: “*antwoord:* ”. Dit kan volgens verzoeker niet worden beschouwd als het ontbreken van een antwoord, omdat in die gevallen “*antwoord: geen*” is vermeld.

De kritiek van verzoeker overtuigt niet. Verzoeker maakt op geen enkele wijze aannemelijk dat hij de betrokken vragen wel zou hebben beantwoord. Evenmin maakt hij duidelijk welk antwoord hij zou hebben gegeven. Het feit dat de jury bij deze vragen vervolgens wel bedenkingen formuleert, bewijst niet dat verzoeker op de vraag heeft geantwoord. De

bedenkingen sluiten immers aan bij de vaststellingen die de jury reeds op basis van de voorliggende stukken had gedaan om tot zijn vraagstelling te komen.

Verzoekers kritiek heeft ook te lijden onder de vaststelling dat ook bij module 2, deel 2 (vragenronde), bij zowel vraag 2 als vraag 7 staat vermeld “*antwoord:* ” en er dus niet uitdrukkelijk is gestipuleerd dat er geen antwoord werd gegeven. Voor deze module, waarvoor verzoeker een deelcijfer van 9/20 behaalde (en waarvoor wel een audio-opname beschikbaar is), formuleert verzoeker geen kritiek als zouden antwoorden, die wel zouden zijn gegeven, op de notulen ontbreken.

Bij module 5 merkt verzoeker op dat zijn antwoord niet is opgenomen bij de tweede vraag en slechts summier bij de eerste vraag.

Bij de tweede vraag vermelden de notulen: “*antwoord: geen*”. Aangezien verzoeker in zijn wederantwoordnota zelf aangeeft dat die notitie alleszins wordt gebruikt wanneer geen antwoord werd gegeven, ziet de Raad niet in op welke grond hij ertoe gebracht kan worden aan te nemen dat bij deze vraag expliciet in strijd met de werkelijkheid zou zijn genotuleerd dat verzoeker niet heeft geantwoord.

Wat de eerste vraag betreft, levert verzoeker niet het bewijs dat wat op de notulen is vermeld onjuist of onvolledig zou zijn. Evenmin geeft verzoeker aan welk meer uitgebreid antwoord hij dan wel zou hebben gegeven. Dergelijke korte antwoorden van verzoeker zijn overigens ook elders in de notulen terug te vinden.

Het tweede middel is ongegrond.

Derde middel

Verzoeker steunt een derde middel op een schending van het OER, van de beginselen met betrekking tot de evaluatie van een opleidingsonderdeel in het hoger onderwijs en van de geldende evaluatiemethode.

Standpunt van partijen

Verzoeker zet uiteen dat de voormelde beginselen voorschrijven dat voor elk opleidingsonderdeel het uiteindelijke resultaat wordt bepaald door de titularis of verantwoordelijke voor het vak. Verzoeker koppelt dit ook aan het ‘specialiteitsbeginsel’, wat

inhoudt dat een orgaan van een administratieve overheid slechts de bevoegdheden heeft die eraan zijn toegekend.

In casu, zo vervolgt verzoeker, blijkt uit geen enkel stuk dat de jury de bevoegdheid zou hebben gekregen om voor het opleidingsonderdeel het examenresultaat vast te leggen; er is enkel bepaald dat een jury zal worden gebruikt als evaluatiemiddel, wat betekent dat de opleidingsverantwoordelijke zich op de bevindingen van de jury kan steunen om het eindresultaat vast te leggen.

In strijd met dit alles is het naar verzoekers oordeel de jury die het eindresultaat heeft vastgelegd.

In de *antwoordnota* wijst verwerende partij naar de bepalingen van de studiegidsfiche inzake wat ‘evaluatie’ en ‘jury’ betreft:

“Evaluatievorm en bijkomende condities

Er worden vijf deelevaluaties voorzien, telkens tijdens een onderwijsperiode en dus buiten de examenperiode.

In functie van het programma en de juiste invulling van de opgaves kunnen sommige deelevaluaties worden samengevoegd.

Module 1 (3G): 4/18 van totale punten

Module 2-3-4 (Stedelijke Ruimte, Sociale huisvesting, Woonondersteunende functie): samen 13/18 van de totaliteit, in functie van de tijdsbesteding

Portfolio: 1/18

De punten van de deelevaluaties kunnen niet behouden worden bij een volgende examenkans (tijdens een volgend academiejaar)

Evaluatie voorwaarden:

[...]

Om te slagen moet de student op minstens 2 van de 3 belangrijkste modules zijn geslaagd. De student ontvangt hierover meer informatie tijdens het academiejaar.

Evaluatie gevolgen:

[...]

Jury

Dit opleidingsonderdeel maakt gebruik van een interne jury, mogelijk aangevuld met externe juryleden. Mogelijk vindt deze jury plaats buiten de gebouwen van de [verwerende partij].”

Verder stelt verwerende partij dat overeenkomstig de artikelen 2.2, 3bis 3 en 6.1 van het OER een examencijfer voor een opleidingsonderdeel wordt vastgesteld door de coördinerend verantwoordelijke, tenzij anders bepaald in de studiegids. Het bureau van de examencommissie controleert vervolgens de examencijfers alvorens deze worden bekendgemaakt via de studentenadministratie. Het feit, besluit verwerende partij, dat gebruik wordt gemaakt van jury's als evaluatiemethode voor de deeltijfers van het opleidingsonderdeel 'ontwerpen 3' is correct aangegeven in de studiegids. Bovendien werd het uiteindelijke examencijfer, zoals is vermeld op de samenvattende evaluatiefiche, vastgesteld door de heer [S.] als coördinerend verantwoordelijke, en dus niet door de gehele jury. Het feit dat bovenaan de pagina de namen van de juryleden zijn vermeld, kan volgens verwerende partij niet worden gezien als een inmenging door deze juryleden in de totstandkoming van het examencijfer. Het gegeven dat enkel het gewogen gemiddelde van de jurycijfers leidt tot het eindcijfer kan niet worden gezien als een bevoegdheidsoverschrijding van de jury, daar de eindverantwoordelijkheid bij de coördinerend verantwoordelijke blijft liggen.

In zijn *wederantwoordnota* zet verzoeker nog het volgende uiteen:

“Verwerende partij verliest uit het oog dat het litigieuze opleidingsonderdeel ‘Ontwerpen 3’ bestaat uit 5 deelmodules. Uit de studiefiche blijkt dat deze 5 deelmodules elke voorwerp uitmaken van een deelevaluatie gequoteerd op een aantal punten. (stuk A verwerende partij). De studiefiche omschrijft dit duidelijk als de te volgen evaluatievorm. Er is bijgevolg geen sprake van een globale quoterings over de vijf submodules heen. Bovendien vermeldt de studiefiche duidelijk dat het opleidingsonderdeel [gebruik] maakt van een jury, maar deze vermelding vindt men niet terug onder de titel ‘Evaluatievorm’. Op geen enkele wijze heeft enige decreetstekst of enig reglement van verwerende partij een bevoegdheid aan de jury toegekend om de student te quoteren.

Wanneer men artikel 2.2.1 Examenregeling combineert met de evaluatievorm omschreven in de studiefiche, kan men niet anders besluiten dan dat de coördinerend verantwoordelijke de enige bevoegde persoon is om per deelmodule het eindcijfer vast te leggen. Impliciet vloeit uit de twee aangehaalde documenten voort dat de jury door de coördinerend verantwoordelijke enkel kan gebruikt worden om de deeltijfers vast te leggen.

Uit stuk P van verwerende partij blijkt duidelijk dat de deeltijfers voor elke module ‘gedelibereerd zijn in consensus’. Hieruit volgt dat de jury het examencijfer van het opleidingsonderdeel heeft vastgesteld, daar zij aan de oorsprong ligt van elk deeltijfer (zie ook standpunt verwerende partij bij de vierde kritiek: *“Eerst wordt, per module, door de jury een collegiaal deeltijfer*

toegekend”, blz. 10 antwoordnota), dat daarna simpelweg is opgeteld. Impliciet geeft verwerende partij dit ook toe waar zij stelt dat de taak van de coördinerend verantwoordelijke enkel zou zijn om een mathematische verdeelsleutel toe te passen (zie blz. 9 onderaan en blz. 10 bovenaan de antwoordnota). Aldus hebben de organen van verwerende partij gehandeld in strijd met de bevoegdheden hen toegekend op grond van de reglementen goedgekeurd door het bevoegde orgaan van verwerende partij.

Op geen enkele wijze heeft de coördinerend verantwoordelijke de hem toegewezen discretionaire bevoegdheid uitgeoefend, wat inhoudt dat hij het eindcijfer uiteindelijk bepaalt. De coördinerend verantwoordelijke bepaalt echter niet het eindcijfer in casu, zoals verwerende partij zelf uitdrukkelijk stelt in haar antwoordnota.”

Beoordeling

Artikel 2.2, eerste lid van het OER van verwerende partij bepaalt het volgende:

Artikel 2.2 Toekennen van examencijfers

1. Het examencijfer voor een opleidingsonderdeel (één cijfer per opleidingsonderdeel) wordt vastgelegd door de coördinerende verantwoordelijke van het opleidingsonderdeel, tenzij anders bepaald in de studiegids.

Blijkens de studiefiche van ‘Ontwerpen 3’ is de heer [L.S.] de coördinerend verantwoordelijke voor dit opleidingsonderdeel. De studiefiche stelt verder:

“Dit opleidingsonderdeel maakt gebruik van een interne jury, mogelijk aangevuld met externe juryleden. Mogelijk vindt deze jury plaats buiten de gebouwen van de [verwerende partij].”

Deze vermelding volstaat opdat een jury kan worden betrokken bij de beoordeling van een student.

Het gewicht van de vijf verschillende modules bij de berekening van het examencijfer, is ten dele vastgelegd in de studiefiche. Verzoekers stelling dat er geen sprake is van een globale quotering over de vijf submodules heen, is in strijd met artikel 2.2, 3^e lid van het OER van verwerende partij, dat voorschrijft dat behoudens in gevallen van een niet-numerieke resultaatsbepaling (geslaagd/niet geslaagd), het examencijfer voor een opleidingsonderdeel wordt uitgedrukt als een geheel getal met een maximale waarde van 20.

Uit het administratief dossier (samenvattende evaluatiefiche, stuk P) blijkt dat de eindbeslissing om aan verzoeker een examencijfer van 9/20 toe te kennen, uitgaat van de heer [L.S.], coördinerend verantwoordelijke.

Verwerende partij wordt bijgetreden in haar stelling dat de loutere samenvattende vermelding van de juryleden voor elke module op deze samenvattende evaluatiefiche, niet tot de conclusie kan leiden dat het uiteindelijke examencijfer door de jury is bepaald. Verder is de Raad van oordeel dat het feit dat het examencijfer *in casu* niet afwijkt van de cijfermatige verwerking van de deeltijfers, aan dat eindcijfer niet de kwalificatie van een beslissing van de coördinerend verantwoordelijke ontnemt.

Het derde middel is ongegrond.

Vierde middel

Verzoeker steunt een vierde middel op een schending van het onafhankelijkheids- en onpartijdigheidsbeginsel.

Standpunt van partijen

Verzoeker zet uiteen dat de objectieve onpartijdigheid in het gedrang komt wanneer een persoon in het raam van een procedure verschillende functies combineert, in het bijzonder wanneer deze persoon in één functie dient te oordelen over een evaluatie in een andere functie.

Uit de stukken van het dossier blijkt volgens verzoeker dat de heer [S.] enerzijds lid was van de jury's voor de verschillende modules en anderzijds de verantwoordelijke is om het eindresultaat van het opleidingsonderdeel te bepalen. In deze dubbele hoedanigheid is het voor verzoeker evident dat de heer [S.] op een subjectieve wijze de evaluatie van de jury's kon beïnvloeden. Bovendien ziet verzoeker niet in hoe de heer [S.] in zijn hoedanigheid van uiteindelijk beoordelaar, zijn eigen evaluaties als lid van de jury in vraag kan stellen of kan bekritisieren.

Verwerende partij kan zich daarbij volgens verzoeker niet beroepen op het feit dat hij akkoord zou zijn gegaan met de aanwezigheid van de heer [S.] tijdens de jurypresentatie. Een middel

dat betrekking heeft op de onpartijdigheid wordt, zo stelt verzoeker, door de Raad van State beschouwd als zijnde van openbare orde.

Verwerende partij ontkent in de *antwoordnota* stellig dat de heer [S.] door het cumuleren van de taken als coördinerend verantwoordelijke en jurylid de beginselen van onpartijdigheid en onafhankelijkheid zou hebben geschonden.

Verwerende partij zet ter zake het volgende uiteen:

“Vooreerst wenst de onderwijsinstelling hier te herinneren aan de vaste rechtspraak van uw Raad die ervan uitgaat dat aan de hoedanigheid van een examinerator of jurylid een vermoeden van objectiviteit en deskundigheid kleeft. Het is dus aan de verzoekende partij om uw Raad van het tegendeel te overtuigen. De student brengt hiervoor in zijn verzoekschrift geen concreet argument aan, behalve dan dat er een verhoogde waakzaamheid dient te zijn wanneer een persoon in één functie dient te oordelen over een evaluatie in een andere functie.

Dit probleem stelt zich echter niet bij de beoordeling van het betrokken opleidingsonderdeel. Eerst wordt, per module, door de jury een collegiaal deelcijfer toegekend. Deze deelcijfers worden vervolgens mathematisch in een exceltabel verwerkt volgens de wegingen zoals bekend gemaakt aan de studenten. Dit cijfer wordt dan volgens de regels zoals aangegeven in de studieleidraad afgerond en bekendgemaakt aan de studenten. Het louter mathematisch verwerken van deelcijfers als coördinerend verantwoordelijke kan niet gezien worden als een ‘andere functie’ waarin een persoon ‘oordeelt’ over een evaluatie, maar zoals het woord het zegt treedt deze persoon op als ‘coördinator’ voor het verwerken van cijfergegevens. De coördinerend verantwoordelijke kan op dat ogenblik niet meer raken aan deelcijfers die collegiaal werden vastgelegd door een jury. Mocht dit toch gebeuren, dan is dit bovendien zeer eenvoudig te controleren door de student aangezien na elke module het deelcijfer wordt vrijgegeven en staat het hem vrij deze materiële vergissing aan de examencommissie te melden.

In casu is de heer [S.] inderdaad jurylid van alle modules, aangezien hij de persoonlijke begeleider was van de student doorheen het opleidingsonderdeel. Daarnaast is de heer [S.] ook coördinerend verantwoordelijke voor het opleidingsonderdeel ‘ontwerpen 3’ en stond hij dus in voor het coördineren van de berekening van het eindcijfer van elke student. In deze laatste functie kon hij geen enkele invloed uitoefenen op het eindresultaat, daar de student zijn deelcijfers vooraf reeds kende. Zijn stem weegt dan ook niet zwaarder door dan die van zijn collega-juryleden tijdens de juryberaadslaging. De onderwijsinstelling is dan ook de mening toegedaan dat er geen sprake kan zijn van een schending van het onpartijdigheidsbeginsel, noch van het onafhankelijkheidsbeginsel.”

In zijn *wederantwoordnota* breng verzoeker hiertegen nog het volgende in:

“In de mate dat uit de reglementen van verwerende partij voortvloeit dat de coördinerend verantwoordelijke het eindcijfer van een opleidingsonderdeel vaststelt, d.w.z. een vaststelling op grond van een discretionaire bevoegdheid, is er volgens verzoekende partij wel degelijk een probleem inzake objectieve onpartijdigheid.

In tegenstelling tot wat verwerende partij beweert, vloeit een probleem inzake objectieve onpartijdigheid niet voort uit een concrete bewijsvoering inzake het mogelijk partijdig optreden van een overheid. Een schending van de objectieve onpartijdigheid vloeit voort uit het statuut van een overheid of uit de functies, die een overheidsorgaan bekleedt. Het volstaat een cumul van functies vast te stellen en daarbij ook aan te tonen dat een orgaan in één functie dient te beslissen over een element, waarover hij beslist in een andere functie, om de schending van het onpartijdigheidsbeginsel te bewijzen.

In huidige zaak heeft de coördinerend verantwoordelijke, als lid van de jury, mede de deelcijfers bepaald voor de verschillende deelmodules en is hij in beginsel, conform het OER van verwerende partij, ook eindverantwoordelijke om het examencijfer van het opleidingsonderdeel vast te stellen. Nergens blijkt uit dat het eindcijfer noodzakelijkerwijze een cijfer optelling is van deelcijfers. Aldus moet de coördinerend eindverantwoordelijke oordelen over een cijfer dat hij mee heeft bepaald als jurylid.”

Beoordeling

De studiefiche voor het betrokken opleidingsonderdeel sluit de coördinerend verantwoordelijke niet uit van lidmaatschap van de (interne) jury.

De Raad ziet *in concreto* ook geen reden waarom de aanwezigheid van de heer [L.S.] in de jury onverenigbaar zou zijn met zijn opdracht om het examencijfer toe te kennen.

Vooreerst ziet de Raad niet in hoe verzoeker de standpunten kan rijmen dat enerzijds enkel de coördinerend verantwoordelijke het eindcijfer mag bepalen, en anderzijds dat hij geen invloed op / deelname in de totstandkoming van de jurybeoordeling kan hebben. Voorts ziet de Raad van een dergelijke beweerde (mogelijke) beïnvloeding geen spoor. Uit de notulen blijkt dat de deelcijfers voor de modules steeds in consensus tussen de juryleden zijn vastgelegd. Verzoeker betwist niet de waarachtigheid van die vermelding.

Het vierde middel is ongegrond.

BESLISSING

De Raad verwerpt het beroep.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van 19 januari 2016, door de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen, I^e Kamer, samengesteld uit:

Jim Deridder,	voorzitter van de Raad
Jean Goossens	bijzitter
Jan Geens	bijzitter

bijgestaan door

Freya Gheysen	secretaris
---------------	------------

De secretaris

Freya Gheysen

De voorzitter

Jim Deridder

Tegen dit arrest is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten arrest, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnterpreteerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Arrest nr. 2.782 van 19 januari 2016 in de zaak 2015/677

In zake: [REDACTED]

tegen: [REDACTED]

I. Voorwerp van de vordering

Het beroep, ingesteld op 11 december 2015, strekt tot nietigverklaring van de beslissing van de interne beroepscommissie van 7 december 2015 waarbij het intern beroep ongegrond wordt verklaard.

II. Verloop van de rechtspleging

Verwerende partij heeft een antwoordnota ingediend en verzoekende partij heeft een wederantwoordnota ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 19 januari 2016.

Voorzitter van de Raad Jim Deridder heeft verslag uitgebracht.

Advocaat [REDACTED], die verschijnt voor de verwerende partij, is gehoord.

III. Feiten

Verzoeker is ingeschreven in de opleiding [REDACTED].

Tot de opleiding behoort het opleidingsonderdeel ‘[REDACTED]’.

De studie(deel)fiche voor dit opleidingsonderdeel bevat de volgende omschrijving van de studiedeelopdrachten:

“Opdrachtcategorie en weging in % per onderdeel

Aanbieding	1
Opdrachtcategorie	Examen Mondeling
Weging	30

Aanbieding	1
Opdrachtcategorie	ZELF Paper
Weging	30

Aanbieding	1
Opdrachtcategorie	ZELF Verslag
Weging	40

Opdrachten en wegingsfactor tov opdrachtcategorie

Aanbieding	1
Opdrachtcategorie	Examen Mondeling
Omschrijving opdracht	Verdediging (Verdedigin[g])
Weging in punten	1
Aandeel deelcijfer in eindcijfer	30
Tentamen	Nee
Notities	

Aanbieding	1
Opdrachtcategorie	ZELF Paper
Omschrijving opdracht	Essay (Essay)
Weging in punten	1
Aandeel deelcijfer in eindcijfer	30
Tentamen	Nee
Notities	

Aanbieding	1
Opdrachtcategorie	ZELF Verslag
Omschrijving opdracht	Verslagen (Verslagen)
Weging in punten	1
Aandeel deelcijfer in eindcijfer	40
Tentamen	Nee
Notities	Het examen is een evaluatief gesprek op basis van het essay en de kritische verslagen van de lezingen die de studenten gemaakt [hebben]

Verwerende partij stelt dat er geen onderscheid wordt gemaakt tussen de eerste en de tweede zitting.

In de eerste zitting diende verzoeker de paper niet tijdig in, waardoor hij de notering “AFW” kreeg. In de tweede zitting diende verzoeker de paper wel tijdig in, maar was hij – zonder kennisgeving aan de faculteit of de betrokken docent – afwezig op de mondelinge verdediging. Dit leidde andermaal tot de notering “AFW”.

Op 14 september 2015 neemt verzoeker kennis van het puntenoverzicht. Hij neemt daarop contact met de docent, prof. [T.]:

“Beste,

Ik heb zonet gezien dat ik voor het vak forum mijn punten nog niet heb gekregen (afwezig vermeld).

Heeft u mijn papers nog niet ontvangen? (2 verslagen van de lezing en het museumbezoek verstuurd op 08.06.2015 en paper met thema zee verstuurd op 20.08.2015 naar dit mailadres)

Vg,

[verzoeker]”

De docent antwoordt daarop het volgende:

“Beste [verzoeker], jazeker, maar de bedoeling was dat je ze kwam bediscussiëren en verdedigen: er is wel degelijk een mondeling examen voorzien en daar ben je niet verschenen, geen van de twee keren, in tegenstelling tot alle andere studenten. Het zou niet correct zijn om in jou geval dan een uitzondering te maken, wel?

Ik was dus zeer verbaasd dat je nu opnieuw niet verscheen, terwijl je toch uitgenodigd was om aan examen deel te nemen.

[...]”

Hierop repliceert verzoeker dat er sprake is van een misverstand, daar hij ervan uitging dat hij door de docent voor de bespreking zou worden uitgenodigd nadat die de paper had ontvangen.

Verzoeker vraagt of hij alsnog de bespreking kan houden. Op die vraag wordt niet ingegaan.

Op 14 september 2015 dient verzoeker intern beroep in tegen de notering “AFW” op het resultatenoverzicht. Hij zet hierbij het volgende uiteen:

“Ik ben ingeschreven in het academiejaar 2014-2015 aan [verwerende partij] voor de opleiding “[REDACTED]” en met dit verzoekschrift stel ik een beroep in bij de interne beroepscommissie van de faculteit Letteren en wijsbegeerte tegen:

- De studievoortgangsbepaling genomen op 14-09-2015.

I[k] ben het niet eens met deze beslissing omdat:

- Ik door een geval van overmacht niet aanwezig kon zijn voor de mondelinge verdediging van mijn paper voor het vak Forum ten gevolge van een misverstand in de communicatie met professor [T].

[...]”

Verzoeker voegt bij zijn beroep ook een ‘chronologisch verslag misverstand in de communicatie’.

De interne beroepscommissie behandelt het beroep van verzoeker in zitting van 18 september 2015; zij hoort daarbij verzoeker. De beroepscommissie besluit tot de ongegrondheid van het beroep, en motiveert de beslissing als volgt:

“De LW Beroepscommissie stelt vast dat het ingestelde beroep ontvankelijk is. U haalt in uw schriftelijk beroep aan dat u niet akkoord kan gaan met de manier waarop de titularis van het opleidingsonderdeel (OO) [REDACTED], prof. dr. [D.T.], het examen in de tweede zitting organiseerde. De beroepscommissie heeft de OO-fiche erop nagekeken en blijkt dat er duidelijk vermeld staat dat het examen ook in de tweede zitting bestaat uit een mondelinge verdediging. U schrijft dat u ‘door een geval van overmacht niet aanwezig kon zijn voor de mondelinge verdediging van mijn paper voor het vak Forum ten gevolge van een misverstand in de communicatie met prof. [D.T.]’.

De beroepscommissie stelt vast dat u in eerste en tweede zitting een afwezig (AFW) kreeg voor bovenvermeld OO. Op de vraag van de Voorzitter van de Beroepscommissie waarom u verwachtte dat de professor u uitnodigde voor het mondeling examen en of dat dan niet in de OO-fiche staat, antwoordde u ‘Euh...’. De Voorzitter stipuleerde daarop dat een OO-fiche ‘de wet’ is voor alle studenten. Daarop repliceerde u dat u als werkstudent het jammer zou vinden om dit OO opnieuw te doen wegens uw werk – u vroeg hiervoor loopbaanonderbreking aan – en uw familiesituatie. Het zou in 2015-2016 enkel een ‘thesisjaar’ voor u worden, zo concludeerde u uw betoog.

U sprak in uw betoog over uw familiesituatie maar lichtte dit geenszins verder mondeling toe noch haalde u dit element aan in uw schriftelijk beroep dat uitsluitend handelde over het examen van voornoemd OO.

De commissie erkent dat er misschien een moeilijke persoonlijke [] situatie is maar stelt vast dat u hierover geen stukken ter staving voorlegde. Het is aan u om de universiteit van uw moeilijke situatie tijdig op de hoogte te brengen zodat gepaste maatregelen kunnen getroffen worden. De commissie stelt echter vast dat u geen contact opgenomen heeft met de facultaire administratie, de studietrajectbegeleider of het Studiebegeleidingscentrum om dit te melden.

De Voorzitter leest nog het volgende voor uit een e-mailconversatie tussen de titularis, prof. Dr. [T.] en uzelf:

(e-mailt de titularis op 14 september 2015 om 13:29: ‘Beste [verzoeker], jazeker, maar de bedoeling was dat je ze kwam bediscussiëren en daar ben je niet verschenen, geen van de twee keren, in tegenstelling tot alle andere studenten. Het zou niet correct zijn om in jou geval dan een uitzondering te maken. Ik was dus zeer verbaasd dat je nu opnieuw niet verscheen, terwijl je toch uitgenodigd was om aan examens deel te nemen.’

(repliceert u op 14 september 2015 om 13:41): ‘beste, dan is hier sprake van een misverstand. Ik dacht dat ik na het versturen van mijn paper eventueel door jou uitgenodigd ging worden voor de bespreking ervan. Kan ik alsnog afspreken voor die bespreking?’

Na het aanhoren van de elementen die u schriftelijk en mondeling toelichtte ziet de interne beroepscommissie geen bijkomende elementen en dossierstukken (schriftelijke bewijzen) die uw beweringen kunnen staven om de beslissing van de LW examencommissie te herzien. De beroepscommissie is van oordeel dat het niet kennelijk onredelijk is om het examenresultaat afwezig (AFW) in tweede zitting te bekrachtigen en de initiële beslissing van de examencommissie, zijnde verderzetting studietraject, te behouden.”

Deze beslissing werd door de Raad vernietigd in het arrest nr. 2.661 van 1 december 2015.

Daarbij werd het volgende overwogen:

Het voorwerp van het geschil is er, zoals blijkt uit de wederantwoordnota, toe beperkt dat verzoeker het resultaat wil kennen, uitgedrukt in een examencijfer op 20, van de beoordelingen die hij kreeg voor de twee schriftelijke subonderdelen van het opleidingsonderdeel, met name de verslagen (40% van het totaal) en het essay (30%).

Verwerende partij heeft het middel aldus ook begrepen en ter zake verweer kunnen voeren. De exceptie *obscuri libelli* wordt in die mate verworpen.

Uit de stukken waarop de Raad vermag acht te slaan, blijkt dat het opleidingsonderdeel ‘[REDACTED]’ bestaat uit drie onderdelen, die in de opleidingsonderdeelfiche van elkaar worden onderscheiden en die elk een eigen gewicht krijgen in de berekening van het examencijfer voor het opleidingsonderdeel: verslagen (40%), essay (30%) en verdediging van het essay (30%).

Ofschoon verwerende partij in het raam van de onderwijsvrijheid over de bevoegdheid zou kunnen beschikken om te bepalen dat geen examencijfer wordt toegekend wanneer de student niet aan alle subonderdelen heeft deelgenomen, stelt de Raad vast dat een dergelijke bepaling op de opleidingsonderdeelfiche niet voorkomt.

Integendeel: de drie voormelde onderdelen worden afzonderlijk vermeld en gequoteerd. Uit de ‘aanvullende info’ op de fiche blijkt ook niet dat de mondelinge verdediging de punten die zijn gegeven op de schriftelijke werken, nog kan beïnvloeden.

Er bestaat, nog steeds op basis van de fiche, zelfs onduidelijkheid over het voorwerp van de mondelinge verdediging. In de ‘aanvullende info m.b.t. evaluatie’ is immers enerzijds vermeld “*het examen is een evaluatief gesprek op basis van het essay en de kritische verslagen van de lezingen die de studenten gemaakt hebben*” – wat lijkt te doen verstaan dat de kritische verslagen bij de mondelinge proef worden betrokken – en anderzijds “*de verslagen staan op 40% van de punten, het essay op zichzelf staat op 30% en de verdediging van het essay op 30% van de punten*” – wat dan weer lijkt te impliceren dat enkel het essay op de mondelinge proef aan bod komt.

Wat er ook van zij, de Raad kan uit de voorliggende stukken niet afleiden dat het niet deelnemen aan de mondelinge proef tot gevolg kan hebben dat de punten die afzonderlijk voor de verslagen en het essay werden toegekend, buiten beschouwing zouden mogen worden gelaten, en de afwezigheid op de mondelinge proef op zich kan volstaan om de vermelding ‘AFW’ te krijgen voor het gehele opleidingsonderdeel.

De stelling van verwerende partij dat verzoeker, al dan niet in toepassing van artikel 137 van het OER geen quoterings kan bekomen omdat hij geen mondelinge proef heeft afgelegd, kan derhalve niet worden gevolgd.

Verzoeker heeft dan ook recht op een examencijfer, waarbij het redelijk lijkt dat de afwezigheid op de mondelinge verdediging daarbij wordt verrekend als een 0, met een gewicht van 30% op het geheel.

Wat het *essay* betreft (30% van de punten): dit blijkt door verzoeker slechts op 20 augustus 2015 voor het eerst te zijn ingediend, zodat er wat deze werkvorm betreft geen discussie kan bestaan over het al dan niet behouden van een quoterings uit een vorige zitting, zoals bedoeld artikel 143 van het OER.

De Raad ziet derhalve geen redenen waarom verzoeker hiervoor geen quoterings zou moeten ontvangen.

In welke mate verzoeker recht heeft om ook de *verslagen* (40% van de punten) bij de berekening van het examencijfer te betrekken, wordt vooreerst bepaald door artikel 143 van het OER. Deze bepaling luidt als volgt:

“Indien in het formeel gedeelte van de opleidingsonderdeelfiche verschillende werkvormen worden aangeduid en deze afzonderlijk worden geëvalueerd of indien uit de fiche blijkt dat het examen uit verschillende onderdelen bestaat, dan wordt in de fiche opgenomen of het mogelijk is de resultaten van deze afzonderlijke evaluaties/onderdelen te behouden in een volgende examenperiode, evenals de voorwaarden waaronder dit kan gebeuren.”

Ofschoon er sprake is van verschillende werkvormen met een afzonderlijke evaluatie, blijft de fiche *in casu* stilzwijgend over de mogelijkheid om resultaten voor die werkvormen te behouden in een volgende examenperiode. In de antwoordnota geeft verwerende partij aan dat uit het gemis aan toelating tot behoud van resultaten, moet worden besloten dat zulks uitgesloten is. Deze interpretatie, die door verzoeker in zijn wederantwoordnota niet wordt tegengesproken, komt de Raad niet kennelijk onjuist voor.

De vraag rijst evenwel of deze bepaling ook betrekking heeft op schriftelijke stukken die worden ingediend. Ten einde daaromtrent geïnformeerd te worden, heeft de Raad aan beide partijen de volgende vraag voorgelegd:

Wanneer een student in de eerste examenzitting de verslagen en de paper heeft ingediend en het mondelinge examen heeft afgelegd, en vervolgens niet geslaagd wordt verklaard:

- dient de student dan én nieuwe verslagen op te stellen (eventueel met een ander onderwerp) én een nieuwe paper in te dienen?
- Is dit afhankelijk van de vraag of de student op een of beide subonderdelen een slaagcijfer behaalde?

Verwerende partij heeft hierop in een e-mail van 30 november 2015 het volgende geantwoord:

“Hieronder vindt u het antwoord op de door u vrijdag jl. gestelde vragen:

- dient de student dan én nieuwe verslagen op te stellen (eventueel met een ander onderwerp) én een nieuwe paper in te dienen?

Nee: de initiële verslagen en paper blijven gelden voor de tweede zitting, maar wel te verstaan: enkel en alleen indien de student geslaagd was op één en/of ander onderdeel/onderdelen - verslagen en paper - in de eerste zitting.

- Is dit afhankelijk van de vraag of de student op een of beide subonderdelen een slaagcijfer behaalde?

Indien een student niet geslaagd was op een onderdeel (bijv. voor de verslagen) dan dient de student deze opnieuw te maken en in te dienen voor de tweede zitting. In dit specifiek geval was verzoeker in de eerste zitting geslaagd voor beide onderdelen - verslagen en paper - maar kwam hij niet opdagen voor de mondelinge examens.”

Eveneens in een e-mail van 30 november 2015, bevestigt verzoeker dat hij in het raam van de twee examenzitting geen nieuwe opdracht voor het opmaken van een verslag heeft gekregen.

De Raad maakt hieruit op, zoals verwerende partij ook letterlijk stelt, dat voor het betrokken opleidingsonderdeel zowel het essay als de verslagen met hun quoterings van de eerste naar de tweede examenperiode worden overgedragen, wanneer de student daarvoor een slaagcijfer behaalde.

Verwerende partij bevestigt dat verzoeker voor de verslagen, ingediend in de eerste examenzitting, een slaagcijfer behaalde. Zij bevestigt tevens dat verzoeker in de tweede zitting een slaagcijfer behaalde voor het essay.

De conclusie moet dan ook luiden dat verzoeker voor het opleidingsonderdeel ‘[REDACTED]’ recht heeft op een examencijfer, waarbij de toegekende punten voor de verslagen voor 40% meetellen en de toegekende punten voor het essay voor 30%. Indien voor de mondelinge toelichting, die voor 30% meetelt, een nulquotering wordt gegeven wegens afwezigheid, dan is zulks niet kennelijk onredelijk.

Op basis van het aldus te bekomen examencijfer, dient verwerende partij zich opnieuw uit te spreken over de rechtsgevolgen die daaraan dienen te worden verbonden.

Het middel is in de aangegeven mate gegrond.

De beroepscommissie heeft zich vervolgens, blijkbaar op 7 december 2015, opnieuw over verzoekers beroep uitgesproken.

De beroepscommissie komt daarbij tot de volgende beslissing:

“De LW Beroepscommissie stelt vast dat de bestreden beslissing Afwezig (AFW) als examenresultaat in de tweede zitting van het academiejaar 2014-2015 voor het opleidingsonderdeel (OO) [REDACTED] inhoudt. De Raad oordeelde dat, rekening houdend met de ingediende verslagen en de paper, een quotering dient te worden toegekend, waarbij het de Raad ‘niet kennelijk onredelijk’ lijkt om voor de mondelinge verdediging het deelcijfer 0/30 (nul op dertig) toe te kennen.

Op basis van redelijke overwegingen oordeelt de LW beroepscommissie [dat] het kennelijk onredelijk zou zijn om het door de titularis initiële toegekende examenresultaat, zijnde ‘AFW’ voor bovenvermeld OO te behouden en herzielt ze het examenresultaat naar 07/20. De beslissing van de examencommissie wordt hierdoor niet gewijzigd en blijft ‘verderzetting studietraject’.

(...)”

Dit is de thans bestreden beslissing.

IV. Ontvankelijkheid

Verwerende partij betwist niet de ontvankelijkheid van het beroep.

De Raad ziet ook geen redenen om zulks ambtshalve te doen.

Het beroep is ontvankelijk.

V. De middelen

Enig middel

Verzoeker steunt in een enig middel op de motiveringsplicht en het beginsel *patere legem quam ipse fecisti*.

Standpunt van partijen

Verzoeker voert aan dat het toegekende examencijfer van 7/20 arbitrair is. Hij stelt dat hij met dit examencijfer net niet kan worden gedelibereerd en dat zijn studieverleden een beter resultaat doet vermoeden.

Bovendien is verzoeker van oordeel dat de aard van de opdracht kwalitatief was en dat hij een louter kwantitatieve beoordeling heeft gekregen. Verzoeker verwijst naar rechtspraak van de Raad van State waarin wordt overwogen dat een loutere toekenning van evaluatiescores, zonder andere verklaring en zonder enige toelichting, geen afdoende motivering vormt.

In haar *antwoordnota* wijst verwerende partij er vooreerst op dat de Raad bij de beoordeling van een ten aanzien van een student genomen examenbeslissing slechts over een marginaal toetsingsrecht beschikt.

Verder stipt verwerende partij aan dat in uitvoering van 's Raads voormeld arrest nr. 2.661, aan verzoeker scores werden toegekend conform de opleidingsonderdeelfiche, met dien verstande dat gelet op verzoekers afwezigheid op het mondeling examen, daarvoor een deelscore van 0/30 werd toegekend.

Voor de paper werd aan verzoeker een deelscore van 24/30 toegekend. Deze score (omgerekend 16/20) ligt volgens verwerende partij in de lijn van de resultaten die verzoeker in de voorbije academiejaren voor taken heeft behaald, alsook in de lijn van de resultaten voor de andere opleidingsonderdelen in het hier betrokken academiejaar.

Voor de verslagen wijst verwerende partij erop dat verzoeker slechts twee verslagen indiende, terwijl volgens de opleidingsonderdeelfiche een verslag moet worden opgemaakt van alle gastlezingen en excursies, wat erop neerkomt dat er in totaal negen te verslagen activiteiten waren. Aangezien er aldus voor verzoeker zeven verslagen ontbreken, is verwerende partij van oordeel dat een deelscore van 10/40 niet kennelijk onredelijk is.

Verzoeker behaalde bijgevolg de volgende deelcijfers:

- Mondeling examen: 0/30
- Paper: 24/30
- Verslagen: 10/40

zijnde 34/100, afgerond naar 7/20.

Dit examencijfer is naar oordeel van verwerende partij niet kennelijk onredelijk. Evenmin is het onvoldoende gemotiveerd: het volstaat immers dat kan worden nagegaan op grond van welke juridische en feitelijke gegevens de beslissing tot stand is gekomen. Te dezen is de bestreden beslissing volgens verwerende partij afdoende gemotiveerd door de verwijzing naar 's Raads arrest en de herziening van het examencijfer van 'AFW' naar 7/20.

Wat ten slotte het beginsel *patere legem quam ipse fecisti* betreft, zet verwerende partij uiteen dat het middel onontvankelijk is op grond van de *exceptio obscuri libelli* omdat een duidelijke uiteenzetting van de draagwijdte van het door verzoeker beoogde middel ontbreekt.

In zijn *wederantwoordnota* repliceert verzoeker dat uit de door hem voorgebrachte stukken blijkt dat hij aan alle gevraagde opdrachten heeft voldaan: hij zou met name slechts twee verslagen en één paper hebben moeten indienen. De negen verslagen worden volgens verzoeker enkel verwacht van studenten die niet op de lezingen en excursies aanwezig waren.

Bovendien, zo voegt verzoeker eraan toe, heeft er altijd verwarring bestaan over de opdrachten die in de loop van het academiejaar moesten worden vervuld. Verzoeker stelt dat medestudent [J.B.] om verduidelijking heeft gevraagd en dat daarop een antwoord is gekomen van professor [T.], waarin het bovenstaande wordt bevestigd.

Beoordeling

Wat vooreerst de omvang betreft van de opdracht met betrekking tot de verslagen, ontwaart de Raad in de door verzoeker voorgelegde stukken geen bewijs waaruit blijkt dat prof. [T.] heeft meegedeeld dat enkel de op de lezingen en excursies afwezige studenten daarover een verslag zouden moeten opstellen.

Wat wel voorligt zijn twee berichten op een sociale mediasite van de door verzoeker bedoelde medestudente [J.B], waarin deze stelt:

“Ik heb prof. [T.] een mail gestuurd. Ik heb gevraagd een overzicht van de taken door te sturen + inleverdatum”

en

“DUS TAKEN FORUM:

1. een lezing bijwonen, buiten [verwerende partij]. En daar een verslag over schrijven van 1 pagina
2. een museum of tentoonstelling bezoeken en daar een verslag over schrijven van 1 pagina
3. een essay schrijven van 3000 woorden
4. aanwezig zijn op de lezingen op [verwerende partij] en de excursies met de klas (en indien afwezig, een verslag schrijven van individueel bezoek)

1, 2 en 4 op 40% en 3 plus examen op 60%.”

Een verklaring of bericht waarin de betrokken docent zelf deze informatie doorgeeft, bevindt zich evenwel niet in het dossier. Een bericht van een medestudent op een sociale mediasite kan niet worden toegeschreven aan verwerende partij of haar organen.

Dat de betrokken docent de voormelde informatie zou verspreiden, zou overigens mogen verbazen, aangezien de studiedeelfiche uitdrukkelijk het volgende vermeldt:

“De manier van werken is de volgende: in het eerste semester worden er gastsprekers uitgenodigd om lezingen te geven. De studenten nemen allen verplicht deel, ook aan de discussie achteraf en schrijven nadien een kritische bespreking.

(...)

Het zou dan bestaan uit een tiental lezingen (...) en bvb. drie museumbezoeken en een colloquium.”

De studiedeelfiche maakt aldus duidelijk dat de studenten deelnemen aan de lezingen en een bespreking schrijven. Daargelaten dat de Raad niet meteen inziet – en verzoeker in zijn betoog ook niet duidelijk maakt – hoe een student afwezig kan zijn op een lezing en er toch een kritische bespreking van kan opstellen, blijkt derhalve niet uit de voorliggende stukken dat verzoeker slechts twee verslagen moest indienen.

Aangezien verzoeker de deelscore voor de verslagen niet op een andere grond betwist, en de deelscore niet is gesteund op een kwalitatieve beoordeling van de wél ingediende verslagen doch slechts op het ontbreken van de andere, is het middel in dat opzicht niet gegrond.

Voor de paper ontving verzoeker een score van 24/30.

Verzoeker betwist die score als dusdanig niet. Wel zet verzoeker uiteen dat de aard van de opdracht kwalitatief was, en dat in die gevallen het examen(deel)cijfer niet volstaat voor de motivering van de toegekende quoterings.

Deze kritiek treft doel.

De Raad heeft reeds meermaals overwogen dat bij proeven die geen kennisexamen uitmaken, de toegekende punten niet volstaan om het examencijfer te motiveren (zie bv. RvStvb. 7 augustus 2007, nr. 2007/022); er is geen reden om het thans anders te zien.

Spijts wat in artikel II.298, §1 van de Codex Hoger Onderwijs is bepaald met betrekking tot het administratief dossier dat de verwerende partij bij de Raad dient neer te leggen – meer bepaald wat in 2° wordt gesteld met betrekking tot “de examenkopij(en) of het stagerapport” – bevindt de kwestieuze paper zich niet in het administratief dossier.

Evenmin, overigens, een document waarop de score van 24/30 is vermeld, laat staan een onder woorden gebrachte motivering hoe de docent tot die quoterings is gekomen.

In die omstandigheden dient te worden besloten tot een schending van de motiveringsplicht.

Aanstelling van een deskundige

Verzoeker vordert de aanstelling van een onafhankelijk deskundige.

Verwerende partij stelt dat zulks niet mogelijk is, aangezien de appreciatie van een ander persoon niet in de plaats kan worden gesteld van deze van de onderwijsinstelling. Bovendien, stelt verwerende partij, is de aanstelling van een deskundige niet voorzien in de proceduregels die op de Raad van toepassing zijn.

Gelet op de vernietiging op grond van het bovenstaande, is er vooralsnog geen reden om over de vordering tot aanstelling van een deskundige uitspraak te doen.

BESLISSING

1. De Raad vernietigt de beslissing van de interne beroepscommissie van 7 december 2015.

2. Het daartoe bevoegde orgaan neemt een nieuwe beslissing ten aanzien van verzoeker, en doet zulks uiterlijk 2 februari 2016.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van 19 januari 2016, door de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen, I^e Kamer, samengesteld uit:

Jim Deridder,	voorzitter van de Raad
Jan Geens	bijzitter
Jean Goossens	bijzitter

bijgestaan door

Freya Gheysen	secretaris
---------------	------------

De secretaris
Freya Gheysen

De voorzitter
Jim Deridder

Tegen dit arrest is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd

een kopie van het aangevochten arrest, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnterpreteerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Arrest nr. 2.790 van 19 januari 2016 in de zaak 2015/683

In zake: [REDACTED]

tegen: [REDACTED]ⁿ

I. Voorwerp van de vordering

Het beroep, ingesteld op 14 december 2015, strekt tot nietigverklaring van de beslissing van de voorzitter van de interne beroepscommissie van 26 november 2015 waarbij het intern beroep onontvankelijk wordt verklaard.

II. Verloop van de rechtspleging

Verwerende partij heeft een antwoordnota ingediend en verzoekende partij heeft een wederantwoordnota ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 19 januari 2016.

Voorzitter van de Raad Jim Deridder heeft verslag uitgebracht.

Advocaat [REDACTED], die verschijnt voor de verwerende partij, is gehoord.

Spijts uitdrukkelijk verzoek daartoe in het aangetekend schrijven d.d. 18 december 2015 van het secretariaat, heeft verwerende partij nagelaten een kopie van het onderwijs- en examenreglement (verder: het OER) in het administratief dossier op te nemen.

De Raad betreft het OER ambtshalve bij het onderzoek. Ter zitting verklaart de raadsman van verwerende partij daartegen geen bezwaar te hebben.

III. Feiten

Verzoekster is ingeschreven in de opleiding Bachelor in het Onderwijs: kleuteronderwijs.

In het academiejaar 2014-2015 behaalde verzoekster voor het opleidingsonderdeel ‘[REDACTED]’ (3 studiepunten) geen credit.

Ten gevolge van een wijziging in het curriculum wordt het voormelde opleidingsonderdeel voor het academiejaar 2015-2016 gewijzigd, en wel naar ‘[REDACTED]’ (KL9).

Verzoekster werd van deze wijziging in kennis gesteld, en zij ondertekende op 20 september 2015 het contract van het opleidingsprogramma.

Op 16 november 2015 stelt verzoekster een intern beroep in tegen de wijziging van het curriculum. Zij doet daarbij het volgende gelden:

“Ik volg mijn 3e jaar opleiding aan de Hogeschool, [adres], aan de Faculteit [...], kleuteronderwijs.

In het weekend van 14-15 november 2015 verscheen op [elektronisch platform] mijn lessenrooster waarbij staat dat ik niet alleen het vak [REDACTED] dien mee te nemen dit schooljaar, doch ook de vakken van KL9 moet hernemen (d.i. [REDACTED]), [REDACTED] en [REDACTED] (vroeger [REDACTED])) omdat er vanaf dit schooljaar een nieuw systeem van kracht is gegaan. Al deze vakken overlappen met KL15 en zijn in geen geval te combineren.

Door de curriculumcommissie werd mij toegestaan ook mijn bachelorproef dit schooljaar te starten.

Aangezien ik een creditbewijs heb bekomen voor het 2e jaar kleuteronderwijs van de bovengenoemde vakken [REDACTED], wens ik uitdrukkelijk bezwaar in te dienen tegen het feit dat ik deze vakken opnieuw moet hernemen.

Ik kan me derhalve niet akkoord verklaren met het besluit van de Hogeschool omtrent het nieuwe curriculum.”

De interne beroepsinstantie behandelt verzoeksters beroep op 26 november 2015 en komt daarbij tot de volgende beslissing:

“Oordeel betreffende de ontvankelijkheid

Conform artikel 64 van de onderwijs- en examenregeling (OER) 2015-2016 van de [verwerende partij] onderzoekt de voorzitter van de interne beroepscommissie de ontvankelijkheid van het interne beroep. Dat houdt in dat hij nagaat of de klacht binnen de voorziene termijn, in de juiste vorm en met de juiste hoedanigheid werd ingesteld en of er kan worden uitgemaakt tegen welke studievoortgangsbepaling er beroep is ingesteld. Wanneer een klacht onontvankelijk is, wordt ze op gemotiveerde wijze afgewezen. De voorzitter van de interne beroepscommissie brengt de student per aangetekend schrijven op de hoogte van de gemotiveerde beslissing.

[Verzoekster] verklaart zich niet akkoord met het besluit van [verwerende partij] omtrent het nieuwe curriculum. Ze tekent beroep aan tegen het opnieuw moeten behalen van credits die zij meent reeds verworven te hebben. Zij haalt volgende argumenten aan:

- [Verzoekster] was vorig jaar niet geslaagd voor [.....] en moet dit opleidingsonderdeel hernemen. Door de curriculumwijzigingen binnen de opleiding bachelor in het onderwijs: kleuteronderwijs, werd [.....] gewijzigd in 'KL9'. [Verzoekster] schrijft dat in het weekend van 14 en 15 november op het digitaal leerplatform een lessenrooster verscheen waaruit bleek dat zij niet alleen [.....] moet hernemen maar ook de andere opleidingsonderdelen van KL9. [Verzoekster] wijst er op dat zij reeds een creditbewijs ontvangen heeft voor deze opleidingsonderdelen die zij nu zou moeten hernemen.
- De opleidingsonderdelen KL9 en KL15 kunnen volgens [verzoekster] niet gecombineerd worden. Bovendien werd aan de student toegestaan zich in te schrijven voor de bachelorproef.

De voorzitter van de interne beroepscommissie heeft zich bij de faculteit [...] bevestigd en stelt het volgende vast:

- [Verzoekster] was vorig academiejaar niet geslaagd voor het opleidingsonderdeel [.....]. Door een curriculumwijziging ([...] d.d. 27 maart 2015) vanaf academiejaar 2015-2016 in de opleiding bachelor in het onderwijs: kleuteronderwijs, werd het opleidingsonderdeel [.....] dit academiejaar gewijzigd in [.....] (door de student naar verwezen met 'KL9'). De door het [hogeschoolbestuur] goedgekeurde conversietabellen werden bij het samenstellen van het opleidingsprogramma van [verzoekster] correct gevolgd.
- Het opleidingsonderdeel [.....] maakt deel uit van het geïndividualiseerd opleidingsprogramma waarvoor de student zich heeft ingeschreven. [Verzoekster] heeft het contract van haar opleidingsprogramma op 20 september 2015 goedgekeurd en digitaal ondertekend.
- [.....] is een enkelvoudig opleidingsonderdeel en bestaat dus niet uit deelopleidingsonderdelen. Conform artikel 20 van de geldende onderwijs- en examenregeling kan enkel vrijstelling aangevraagd/verkregen worden voor een volledig opleidingsonderdeel of voor deelopleidingsonderdelen van een samengesteld opleidingsonderdeel. Voor onderdelen van een enkelvoudig opleidingsonderdeel kan men geen vrijstellingen verwerven.
- [Verzoekster] heeft geen vrijstelling aangevraagd voor (deel)opleidingsonderdelen conform de procedure opgenomen in artikel 20

van de geldende onderwijs- en examenregeling. Er werd geen studievoortgangsbeslissing genomen omtrent vrijstellingen.

- Het lessenrooster van [verzoekster] werd reeds voor het zomerreces 2015 gepubliceerd en kon vanaf dat moment steeds via het digitale leerplatform geconsulteerd worden. [Verzoekster] heeft echter slechts enkele dagen voor aanvang van de lessen [REDACTED] haar lessenrooster bekeken. Er is geen sprake van een nieuwe publicatie of van nieuwe informatie betreffende het opleidingsprogramma van de student. Het klopt dat de lessen van twee opleidingsonderdelen van haar geïndividualiseerd traject op hetzelfde moment plaatsvinden. De opleiding heeft bevestigd dat zij studenten met een geïndividualiseerd traject, steeds informeert over gepaste en haalbare oplossingen indien de lessen van verschillende opleidingsonderdelen in hun opleidingsprogramma samenvallen.

Betreffende de ontvankelijkheid van het door [verzoekster] ingestelde beroep wordt vastgesteld wat volgt:

- De curriculumwijziging waarvan sprake, is geen individuele studievoortgangsbeslissing maar een beslissing met algemene draagwijdte die door het [hogeschoolbestuur] werd genomen conform artikel 33, §4 van de geldende onderwijs- en examenregeling.
- [Verzoekster] heeft haar opleidingsprogramma goedgekeurd. Ze heeft geen vrijstellingen aangevraagd conform de procedure opgenomen in de geldende OER en er werd geen studievoortgangsbeslissing genomen betreffende het haar al dan niet toekennen van bewijzen van bekwaamheid of eerder verworven competenties.

Conform artikels I.3, 69° en II.283 van de Codex Hoger Onderwijs (d.d. 11 oktober 2013) en conform artikel 64 van het [hogeschool]OER is de interne beroepscommissie enkel bevoegd om zich uit te spreken over de gegrondheid van een beroep dat een student aantekent tegen een studievoortgangsbeslissing. De voorzitter van de interne beroepscommissie besluit dat uit het beroepsschrift van [verzoekster] niet blijkt tegen welke studievoortgangsbeslissing zij beroep aantekent. Hierom is het beroep niet ontvankelijk.

Beslissing

Gelet op het feit dat niet kan worden uitgemaakt tegen welke studievoortgangsbeslissing beroep wordt ingesteld, oordeelt de voorzitter van de interne beroepscommissie dat het beroep onontvankelijk is.

Vermits het intern beroep onontvankelijk is, dient niet meer op de grond van het beroep te worden ingegaan.

(...)”

Dit is de thans bestreden beslissing.

IV. Ontvankelijkheid

Verwerende partij betwist niet de ontvankelijkheid van het beroep.

De Raad ziet ook geen redenen om zulks ambtshalve te doen.

Het beroep is ontvankelijk.

V. De middelen

Verzoekende partij steunt een enig middel op het redelijkheidsbeginsel en de zorgvuldigheidsplicht.

Standpunt van partijen

Verzoekster bevestigt dat zij het contract van het opleidingsprogramma heeft goedgekeurd en ondertekend, maar stelt dat dit gebeurde omdat zij niet op de hoogte was van de inhoud van het nieuwe curriculum. De vakken, zo zet verzoekster uiteen, zijn op het contract niet gespecificeerd en nergens werd uitleg gegeven over het feit dat het opleidingsonderdeel '.....' overeenstemt met de vakken '.....', '.....', '.....' en '.....' uit het academiejaar 2014-2015.

Naar oordeel van verzoekster werd door de verwerende partij niet duidelijk gecommuniceerd dat er vakken zouden moeten worden hernomen waarvoor reeds een creditbewijs werd behaald. Zij stelt pas in het weekend van 14 en 15 november 2015 met het verschijnen van het lessenrooster op het elektronisch platform te hebben beseft dat zij deze vakken zou moeten hernemen. Het is, nog steeds volgens verzoekster, door de slechte communicatie van verwerende partij dat zij geen vrijstellingen heeft kunnen aanvragen.

Veel studenten, zo vervolgt verzoekster, verkeren in dezelfde situatie en hebben – vergeefs – de ombudsman ingeschakeld. Zij verwijst ter zake naar de voorgebrachte getuigenverklaringen. Ten slotte wijst verzoekster er op dat zij tot de bachelorproef werd toegelaten, terwijl in verzoeksters aanvraag daartoe uitdrukkelijk melding werd gemaakt van het herexamen voor (enkel) '.....'. Bij die aanvraag heeft niemand gerepliceerd dat er nog voor andere opleidingsonderdelen een nieuw examen diende te worden afgelegd.

Verzoekster vraagt, samen met haar beroep, een vrijstelling of deelvrijstelling voor het opleidingsonderdeel ‘[REDACTED]’, alleszins voor zover delen ervan overeenstemmen met de vakken ‘[REDACTED]’, ‘[REDACTED]’ en ‘[REDACTED]’.

In haar *antwoordnota* zet verwerende partij vooreerst uiteen dat het intern beroep terecht onontvankelijk werd verklaard.

Zij stelt ter zake het volgende:

“Volkomen terecht heeft de Interne Beroepscommissie bij beslissing van 26.11.2015 het initiële verzoek onontvankelijk verklaard.

Het voorwerp van het beroep betreft immers geen individuele studievoortgangsbeslissing, zijnde één van de noodzakelijke vereisten om op ontvankelijke wijze intern (en vervolgens gebeurlijk extern) beroep aan te tekenen (zie art. 64 OER, in overeenstemming met de artt. I.3,69° en II.283 Codex Onderwijs).

De curriculumwijziging betreft geen individuele beslissing naar de betrokken studente toe, doch wel een beslissing met algemene draagwijdte, betrekking hebbend op alle studenten van de betrokken opleiding, genomen conform art. 33 § 4 van de OER.

De loutere omstandigheid dat de verzoekende partij in haar verzoek voor de Raad melding maakt van het feit dat het huidige beroep thans gericht is tegen de ‘*studievoortgangsbeslissing waarbij ik het onderdeel [REDACTED] moet volgen waardoor ik de vakken waarvoor ik reeds een creditbewijs behaald heb zou moeten herdoen*’, verandert hier niets aan: zoals reeds gemeld werd eenvoudigweg hieromtrent geen studievoortgangsbeslissing getroffen, doch is dit enkel een uitvloeisel van de conversietabellen waarbij (zoals hieronder nog verduidelijkt) helemaal geen vakken dienen te worden herdaan waarvoor reeds een credit werd behaald.

Tot slot betreft de vraag die thans gesteld wordt tot het alsnog bekomen van een vrijstelling niet alleen een nieuw verzoek, meteen gericht aan de externe beroepscommissie, doch bovendien laattijdig.”

Ondergeschikt voert verwerende partij aan:

“Dat de verzoekende partij, zoals zij het in haar initieel verzoekschrift stelt, deze vakken (bedoeld wordt [REDACTED]) zou moeten ‘*hernemen*’ alwaar zij hiervoor reeds een credit zou hebben behaald, is een volstrekte misvatting.

De verzoekende partij heeft het contract van haar opleidingsprogramma op 20.09.2015 goedgekeurd en digitaal ondertekend (zie stuk 2), zoals zij ook erkent in haar huidig verzoekschrift.

Dat zij hierbij geen weet zou hebben gehad van haar nieuw curriculum, dient voor haar rekening te worden gelaten.

De conversietabellen werden meegedeeld, waaruit iedere student voor zich kon uitmaken welke veranderingen werden doorgevoerd (zie stuk 6).

Ook de communicatie die verstrekt werd naar de studenten toe, wordt hierbij voorgelegd (zie stuk 7).

Het uitgangspunt van het voormelde curriculum is heel erg nieuw, en dit zowel qua inhoud (vele nieuwe inhouden werden toegevoegd om de maatschappelijke en onderwijskundige relevantie van de opleiding bij te sturen) als qua structuur (resolute keuze voor een uitgesproken didactische én geïntegreerde aanpak, en dit als enige lerarenopleiding in Vlaanderen).

Het opleidingsonderdeel [REDACTED] komt in de nieuwe structuur niet meer voor.

Bij het opstellen van de conversietabel is van bij de start rekening gehouden met gelijklopende inhouden uit diverse leergebieden.

Om de conversietabel samen te stellen werd per [REDACTED]-opleidingsonderdeel in het nieuwe curriculum bekeken welke 2 leergebieden uit het oude curriculum in het nieuwe [REDACTED]-opleidingsonderdeel samenkwamen. Die koppeling is zo minutieus mogelijk doorgevoerd

Van een ‘opnieuw volgen’ van opleidingsonderdelen ‘*waarvoor reeds een credit werd behaald*’ is derhalve geen sprake.

Het opleidingsonderdeel waarvoor thans (ten onrechte : zie hoger) vrijstelling wordt gevraagd is bovendien een enkelvoudig opleidingsonderdeel, bestaande uit deelopleidingsonderdelen.

Conform de geldende regelgeving (meer bepaald art. 20 OER) kan enkel een vrijstelling worden bekomen ofwel voor een volledig opleidingsonderdeel ofwel voor deelopleidingsonderdelen van een samengesteld opleidingsonderdeel.

Voor vermeende onderdelen van een enkelvoudig opleidingsonderde[e]l, zoals in casu, kan m.a.w. geen vrijstelling worden bekomen.”

Verzoekende partij doet in haar *wederantwoordnota* gelden dat de communicatie naar de studenten (verwezen wordt naar stuk 7 van het administratief dossier) allesbehalve duidelijk was, wat volgens verzoekster ook blijkt uit het feit dat vele studenten het nieuwe curriculum hebben ondertekend om nadien pas tot de vaststelling te komen dat de vakken dienen te herdoen waarvoor zij reeds een creditbewijs hebben behaald.

In tegenstelling tot wat werd aangekondigd, namelijk dat in het nieuwe curriculum wordt gehonoreerd wat in het oude curriculum reeds werd verzilverd, wordt thans een volledig opleidingsonderdeel opgelegd met daarin delen waarvoor reeds een credit werd behaald.

Beoordeling

Ter zake ter zitting bevraagd, heeft de raadsman van verwerende partij verklaard dat de conversietabel die in het administratief dossier werd neergelegd wel degelijk zo moet worden begrepen dat deze aanduidt in welke credits de door de student in het academiejaar 2014-2015 of voorheen behaalde credits, worden omgezet

Verwerende partij voegt daaraan toe dat hieruit volgt dat verzoekende partij enkel voor het opleidingsonderdeel '■■■■■', thans omgezet in '■■■■■ (KL9)' geen credit heeft verworven en dat de andere opleidingsonderdelen waarvan verzoekster gewag maakt (■■■■■) overeenkomstig de conversietabel wel degelijk tot andere credits in het nieuwe curriculum hebben geleid.

In de mate dat verzoeksters beroep is gesteund op de grief dat zij voor voormelde opleidingsonderdelen een behaalde credit verloren ziet gaan, mist het beroep derhalve feitelijke grondslag.

Verder wijst de Raad er op dat hij – daargelaten de procedures met betrekking tot leerkrediet – overeenkomstig artikel II.292, §1 van de Codex Hoger Onderwijs slechts bevoegd is om, ten aanzien van beslissingen waaromtrent hij over rechtsmacht beschikt, de nietigverklaring van die beslissing uit te spreken.

De Raad is niet bevoegd om aan een verzoekende partij een credit toe te kennen, een vrijstelling te verlenen, enz.

In de mate dat verzoekster vordert dat de Raad een vrijstelling zou verlenen, is het beroep onontvankelijk wegens onbevoegdheid van de Raad.

In zoverre verzoeksters beroep kan worden begrepen als een geschil omtrent een vrijstelling, wijst de Raad op het volgende.

Het diplomacontract dat verzoekster heeft goedgekeurd en ondertekend bevat volgens de afdruk die beide partijen als stuk neerleggen, een opsomming van de betrokken opleidingsonderdelen. Daaronder bevindt zich ook, ten bedrage van 4 studiepunten, het opleidingsonderdeel '.....'.

Van een student die zich inschrijft voor een opleidingsonderdeel dat nieuw is in de opleiding, mag worden verwacht dat hij zich vergewist van de inhoud ervan.

Zo verzoekster meent dat haar ten onrechte geen (deel)vrijstelling werd verleend, dan had zij de daartoe geëigende procedure moeten instellen. Artikel 20, §1 van het OER 2015-2016 van verwerende partij bepaalt ter zake het volgende:

“Procedure voor vrijstelling/deelvrijstelling op basis van eerder verworven kwalificatie (EVK)

Een student die op basis van EVK's, zijnde creditbewijzen/getuigschriften van slagen, een vrijstelling/deelvrijstelling wenst te krijgen, richt een aanvraag aan de studietrajectbegeleider:

- uiterlijk op 15 oktober voor opleidingsonderdelen van het eerste semester en jaaropleidingsonderdelen. Bij inschrijving vanaf 1 oktober, richt men de aanvraag aan de studietrajectbegeleider binnen de 15 kalenderdagen na inschrijving;
- voor 1 maart voor opleidingsonderdelen van het tweede semester. Bij inschrijvingen vanaf 15 februari, richt men de aanvraag aan de studietrajectbegeleider binnen de 15 kalenderdagen na inschrijving.”

Uit de stukken waarop de Raad vermag acht te slaan, kan worden afgeleid dat het opleidingsonderdeel '.....' is aangevat tijdens het eerste semester, zodat verzoekster de ter beschikking staande procedure voor het aanvragen van een vrijstelling had moeten instellen uiterlijk op 15 oktober 2015. Zij heeft zulks niet gedaan.

Terecht stelt verwerende partij dat de discussie omtrent een vrijstelling of deelvrijstellingen thans niet alsnog kan worden gevoerd via het intern beroep dat verzoekster heeft ingesteld.

Indien verzoekster meent dat de onzorgvuldige houding van en een gebrekkige informatie door verwerende partij eraan de basis van liggen dat verzoekster verschalkt werd omtrent de

werkelijke inhoud van het opleidingsonderdeel ‘.....’ en de gevolgen van de invoering ervan, dan is dit een kwestie van burgerrechtelijke aansprakelijkheid waaromtrent de Raad niet bevoegd is.

In de marge wijst de Raad op de bepalingen van artikel II.225, §4 van de Codex Hoger Onderwijs, luidend als volgt:

§4. De hogeronderwijsinstellingen garanderen dat een student bij aanpassingen aan het curriculum zijn reeds verworven studiepunten kan valideren binnen het vernieuwde studieprogramma. De instellingen voorzien hiertoe in de noodzakelijke overgangsmaatregelen in het onderwijs- en examenreglement als vermeld in artikel II.222, 13°.

Deze bepaling is ingevoegd door artikel 16 van het Vereenvoudigingsdecreet (Decreet van 21 maart 2014 tot aanpassing van enkele hogeronderwijsbepalingen die de organisatie en controle van het onderwijs faciliteren en de plan- en implementatielasten verminderen) en is van toepassing vanaf het academiejaar 2014-2015 (cf. artikel 48 van het decreet).

Terwijl verwerende partij terecht opmerkt dat een curriculumwijziging op zich geen beslissing is waarvoor de Raad bevoegd is, kan een dergelijke beslissing, gelet op de bepalingen van het voormelde artikel II.225, §4 van de Codex Hoger Onderwijs *a priori* ook niet geheel los worden gezien van de problematiek van de vrijstellingen, aangezien zij een voor de hand liggend instrument zijn om de student toe te laten zijn bekomen credits te valideren.

Verwerende partij legt conversietabellen voor (stuk 6 administratief dossier) waaruit *prima facie* lijkt te kunnen worden afgeleid dat de door verzoekster ingeroepen credits zich kunnen vertalen in andere opleidingsonderdelen in het nieuwe curriculum, zoals – het is hierboven reeds aangegeven – door verwerende partij ter zitting ook is bevestigd.

Het komt de Raad voor dat verzoekster, gelet op het bovenstaande, in het academiejaar 2015-2016 derhalve enkel voor het nieuwe opleidingsonderdeel waarin de competenties van zijn opgegaan, opnieuw dient in te schrijven. Aangezien verzoekster voor geen credit behaalde en het examencijfer ook niet betwist, kan die vaststelling niet tot de nietigheid van de bestreden beslissing doen besluiten.

De Raad verwerpt het enig middel.

BESLISSING

De Raad verwerpt het beroep.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van 19 januari 2016, door de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen, I^e Kamer, samengesteld uit:

Jim Deridder, voorzitter van de Raad

Jan Geens bijzitter

Jean Goossens bijzitter

bijgestaan door

Freya Gheysen secretaris

De secretaris

Freya Gheysen

De voorzitter

Jim Deridder

Tegen dit arrest is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten arrest, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnventariseerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Arrest nr. 2.782 van 19 januari 2016 in de zaak 2015/677

In zake: [REDACTED]

tegen: [REDACTED]

I. Voorwerp van de vordering

Het beroep, ingesteld op 11 december 2015, strekt tot nietigverklaring van de beslissing van de interne beroepscommissie van 7 december 2015 waarbij het intern beroep ongegrond wordt verklaard.

II. Verloop van de rechtspleging

Verwerende partij heeft een antwoordnota ingediend en verzoekende partij heeft een wederantwoordnota ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 19 januari 2016.

Voorzitter van de Raad Jim Deridder heeft verslag uitgebracht.

Advocaat [REDACTED], die verschijnt voor de verwerende partij, is gehoord.

III. Feiten

Verzoeker is ingeschreven in de opleiding [REDACTED].

Tot de opleiding behoort het opleidingsonderdeel ‘[REDACTED]’.

De studie(deel)fiche voor dit opleidingsonderdeel bevat de volgende omschrijving van de studiedeelopdrachten:

“Opdrachtcategorie en weging in % per onderdeel

Aanbieding	1
Opdrachtcategorie	Examen Mondeling
Weging	30

Aanbieding	1
Opdrachtcategorie	ZELF Paper
Weging	30

Aanbieding	1
Opdrachtcategorie	ZELF Verslag
Weging	40

Opdrachten en wegingsfactor tov opdrachtcategorie

Aanbieding	1
Opdrachtcategorie	Examen Mondeling
Omschrijving opdracht	Verdediging (Verdedigin[g])
Weging in punten	1
Aandeel deelcijfer in eindcijfer	30
Tentamen	Nee
Notities	

Aanbieding	1
Opdrachtcategorie	ZELF Paper
Omschrijving opdracht	Essay (Essay)
Weging in punten	1
Aandeel deelcijfer in eindcijfer	30
Tentamen	Nee
Notities	

Aanbieding	1
Opdrachtcategorie	ZELF Verslag
Omschrijving opdracht	Verslagen (Verslagen)
Weging in punten	1
Aandeel deelcijfer in eindcijfer	40
Tentamen	Nee
Notities	Het examen is een evaluatief gesprek op basis van het essay en de kritische verslagen van de lezingen die de studenten gemaakt [hebben]

Verwerende partij stelt dat er geen onderscheid wordt gemaakt tussen de eerste en de tweede zitting.

In de eerste zitting diende verzoeker de paper niet tijdig in, waardoor hij de notering “AFW” kreeg. In de tweede zitting diende verzoeker de paper wel tijdig in, maar was hij – zonder kennisgeving aan de faculteit of de betrokken docent – afwezig op de mondelinge verdediging. Dit leidde andermaal tot de notering “AFW”.

Op 14 september 2015 neemt verzoeker kennis van het puntenoverzicht. Hij neemt daarop contact met de docent, prof. [T.]:

“Beste,

Ik heb zonet gezien dat ik voor het vak forum mijn punten nog niet heb gekregen (afwezig vermeld).

Heeft u mijn papers nog niet ontvangen? (2 verslagen van de lezing en het museumbezoek verstuurd op 08.06.2015 en paper met thema zee verstuurd op 20.08.2015 naar dit mailadres)

Vg,

[verzoeker]”

De docent antwoordt daarop het volgende:

“Beste [verzoeker], jazeker, maar de bedoeling was dat je ze kwam bediscussiëren en verdedigen: er is wel degelijk een mondeling examen voorzien en daar ben je niet verschenen, geen van de twee keren, in tegenstelling tot alle andere studenten. Het zou niet correct zijn om in jou geval dan een uitzondering te maken, wel?

Ik was dus zeer verbaasd dat je nu opnieuw niet verscheen, terwijl je toch uitgenodigd was om aan examen deel te nemen.

[...]”

Hierop repliceert verzoeker dat er sprake is van een misverstand, daar hij ervan uitging dat hij door de docent voor de bespreking zou worden uitgenodigd nadat die de paper had ontvangen.

Verzoeker vraagt of hij alsnog de bespreking kan houden. Op die vraag wordt niet ingegaan.

Op 14 september 2015 dient verzoeker intern beroep in tegen de notering “AFW” op het resultatenoverzicht. Hij zet hierbij het volgende uiteen:

“Ik ben ingeschreven in het academiejaar 2014-2015 aan [verwerende partij] voor de opleiding “[REDACTED]” en met dit verzoekschrift stel ik een beroep in bij de interne beroepscommissie van de faculteit Letteren en wijsbegeerte tegen:

- De studievoortgangsbepaling genomen op 14-09-2015.

I[k] ben het niet eens met deze beslissing omdat:

- Ik door een geval van overmacht niet aanwezig kon zijn voor de mondelinge verdediging van mijn paper voor het vak Forum ten gevolge van een misverstand in de communicatie met professor [T].

[...]”

Verzoeker voegt bij zijn beroep ook een ‘chronologisch verslag misverstand in de communicatie’.

De interne beroepscommissie behandelt het beroep van verzoeker in zitting van 18 september 2015; zij hoort daarbij verzoeker. De beroepscommissie besluit tot de ongegrondheid van het beroep, en motiveert de beslissing als volgt:

“De LW Beroepscommissie stelt vast dat het ingestelde beroep ontvankelijk is. U haalt in uw schriftelijk beroep aan dat u niet akkoord kan gaan met de manier waarop de titularis van het opleidingsonderdeel (OO) [REDACTED], prof. dr. [D.T.], het examen in de tweede zitting organiseerde. De beroepscommissie heeft de OO-fiche erop nagekeken en blijkt dat er duidelijk vermeld staat dat het examen ook in de tweede zitting bestaat uit een mondelinge verdediging. U schrijft dat u ‘door een geval van overmacht niet aanwezig kon zijn voor de mondelinge verdediging van mijn paper voor het vak Forum ten gevolge van een misverstand in de communicatie met prof. [D.T.]’.

De beroepscommissie stelt vast dat u in eerste en tweede zitting een afwezig (AFW) kreeg voor bovenvermeld OO. Op de vraag van de Voorzitter van de Beroepscommissie waarom u verwachtte dat de professor u uitnodigde voor het mondeling examen en of dat dan niet in de OO-fiche staat, antwoordde u ‘Euh...’. De Voorzitter stipuleerde daarop dat een OO-fiche ‘de wet’ is voor alle studenten. Daarop repliceerde u dat u als werkstudent het jammer zou vinden om dit OO opnieuw te doen wegens uw werk – u vroeg hiervoor loopbaanonderbreking aan – en uw familiesituatie. Het zou in 2015-2016 enkel een ‘thesisjaar’ voor u worden, zo concludeerde u uw betoog.

U sprak in uw betoog over uw familiesituatie maar lichtte dit geenszins verder mondeling toe noch haalde u dit element aan in uw schriftelijk beroep dat uitsluitend handelde over het examen van voornoemd OO.

De commissie erkent dat er misschien een moeilijke persoonlijke [] situatie is maar stelt vast dat u hierover geen stukken ter staving voorlegde. Het is aan u om de universiteit van uw moeilijke situatie tijdig op de hoogte te brengen zodat gepaste maatregelen kunnen getroffen worden. De commissie stelt echter vast dat u geen contact opgenomen heeft met de facultaire administratie, de studietrajectbegeleider of het Studiebegeleidingscentrum om dit te melden.

De Voorzitter leest nog het volgende voor uit een e-mailconversatie tussen de titularis, prof. Dr. [T.] en uzelf:

(e-mailt de titularis op 14 september 2015 om 13:29: ‘Beste [verzoeker], jazeker, maar de bedoeling was dat je ze kwam bediscussiëren en daar ben je niet verschenen, geen van de twee keren, in tegenstelling tot alle andere studenten. Het zou niet correct zijn om in jou geval dan een uitzondering te maken. Ik was dus zeer verbaasd dat je nu opnieuw niet verscheen, terwijl je toch uitgenodigd was om aan examens deel te nemen.’

(repliceert u op 14 september 2015 om 13:41): ‘beste, dan is hier sprake van een misverstand. Ik dacht dat ik na het versturen van mijn paper eventueel door jou uitgenodigd ging worden voor de bespreking ervan. Kan ik alsnog afspreken voor die bespreking?’

Na het aanhoren van de elementen die u schriftelijk en mondeling toelichtte ziet de interne beroepscommissie geen bijkomende elementen en dossierstukken (schriftelijke bewijzen) die uw beweringen kunnen staven om de beslissing van de LW examencommissie te herzien. De beroepscommissie is van oordeel dat het niet kennelijk onredelijk is om het examenresultaat afwezig (AFW) in tweede zitting te bekrachtigen en de initiële beslissing van de examencommissie, zijnde verderzetting studietraject, te behouden.”

Deze beslissing werd door de Raad vernietigd in het arrest nr. 2.661 van 1 december 2015.

Daarbij werd het volgende overwogen:

Het voorwerp van het geschil is er, zoals blijkt uit de wederantwoordnota, toe beperkt dat verzoeker het resultaat wil kennen, uitgedrukt in een examencijfer op 20, van de beoordelingen die hij kreeg voor de twee schriftelijke subonderdelen van het opleidingsonderdeel, met name de verslagen (40% van het totaal) en het essay (30%).

Verwerende partij heeft het middel aldus ook begrepen en ter zake verweer kunnen voeren. De exceptie *obscuri libelli* wordt in die mate verworpen.

Uit de stukken waarop de Raad vermag acht te slaan, blijkt dat het opleidingsonderdeel ‘[REDACTED]’ bestaat uit drie onderdelen, die in de opleidingsonderdeelfiche van elkaar worden onderscheiden en die elk een eigen gewicht krijgen in de berekening van het examencijfer voor het opleidingsonderdeel: verslagen (40%), essay (30%) en verdediging van het essay (30%).

Ofschoon verwerende partij in het raam van de onderwijsvrijheid over de bevoegdheid zou kunnen beschikken om te bepalen dat geen examencijfer wordt toegekend wanneer de student niet aan alle subonderdelen heeft deelgenomen, stelt de Raad vast dat een dergelijke bepaling op de opleidingsonderdeelfiche niet voorkomt.

Integendeel: de drie voormelde onderdelen worden afzonderlijk vermeld en gequoteerd. Uit de ‘aanvullende info’ op de fiche blijkt ook niet dat de mondelinge verdediging de punten die zijn gegeven op de schriftelijke werken, nog kan beïnvloeden.

Er bestaat, nog steeds op basis van de fiche, zelfs onduidelijkheid over het voorwerp van de mondelinge verdediging. In de ‘aanvullende info m.b.t. evaluatie’ is immers enerzijds vermeld *“het examen is een evaluatief gesprek op basis van het essay en de kritische verslagen van de lezingen die de studenten gemaakt hebben”* – wat lijkt te doen verstaan dat de kritische verslagen bij de mondelinge proef worden betrokken – en anderzijds *“de verslagen staan op 40% van de punten, het essay op zichzelf staat op 30% en de verdediging van het essay op 30% van de punten”* – wat dan weer lijkt te impliceren dat enkel het essay op de mondelinge proef aan bod komt.

Wat er ook van zij, de Raad kan uit de voorliggende stukken niet afleiden dat het niet deelnemen aan de mondelinge proef tot gevolg kan hebben dat de punten die afzonderlijk voor de verslagen en het essay werden toegekend, buiten beschouwing zouden mogen worden gelaten, en de afwezigheid op de mondelinge proef op zich kan volstaan om de vermelding ‘AFW’ te krijgen voor het gehele opleidingsonderdeel.

De stelling van verwerende partij dat verzoeker, al dan niet in toepassing van artikel 137 van het OER geen quoterings kan bekomen omdat hij geen mondelinge proef heeft afgelegd, kan derhalve niet worden gevolgd.

Verzoeker heeft dan ook recht op een examencijfer, waarbij het redelijk lijkt dat de afwezigheid op de mondelinge verdediging daarbij wordt verrekend als een 0, met een gewicht van 30% op het geheel.

Wat het *essay* betreft (30% van de punten): dit blijkt door verzoeker slechts op 20 augustus 2015 voor het eerst te zijn ingediend, zodat er wat deze werkvorm betreft geen discussie kan bestaan over het al dan niet behouden van een quoterings uit een vorige zitting, zoals bedoeld artikel 143 van het OER.

De Raad ziet derhalve geen redenen waarom verzoeker hiervoor geen quoterings zou moeten ontvangen.

In welke mate verzoeker recht heeft om ook de *verslagen* (40% van de punten) bij de berekening van het examencijfer te betrekken, wordt vooreerst bepaald door artikel 143 van het OER. Deze bepaling luidt als volgt:

“Indien in het formeel gedeelte van de opleidingsonderdeelfiche verschillende werkvormen worden aangeduid en deze afzonderlijk worden geëvalueerd of indien uit de fiche blijkt dat het examen uit verschillende onderdelen bestaat, dan wordt in de fiche opgenomen of het mogelijk is de resultaten van deze afzonderlijke evaluaties/onderdelen te behouden in een volgende examenperiode, evenals de voorwaarden waaronder dit kan gebeuren.”

Ofschoon er sprake is van verschillende werkvormen met een afzonderlijke evaluatie, blijft de fiche *in casu* stilzwijgend over de mogelijkheid om resultaten voor die werkvormen te behouden in een volgende examenperiode. In de antwoordnota geeft verwerende partij aan dat uit het gemis aan toelating tot behoud van resultaten, moet worden besloten dat zulks uitgesloten is. Deze interpretatie, die door verzoeker in zijn wederantwoordnota niet wordt tegengesproken, komt de Raad niet kennelijk onjuist voor.

De vraag rijst evenwel of deze bepaling ook betrekking heeft op schriftelijke stukken die worden ingediend. Ten einde daaromtrent geïnformeerd te worden, heeft de Raad aan beide partijen de volgende vraag voorgelegd:

Wanneer een student in de eerste examenzitting de verslagen en de paper heeft ingediend en het mondelinge examen heeft afgelegd, en vervolgens niet geslaagd wordt verklaard:

- dient de student dan én nieuwe verslagen op te stellen (eventueel met een ander onderwerp) én een nieuwe paper in te dienen?
- Is dit afhankelijk van de vraag of de student op een of beide subonderdelen een slaagcijfer behaalde?

Verwerende partij heeft hierop in een e-mail van 30 november 2015 het volgende geantwoord:

“Hieronder vindt u het antwoord op de door u vrijdag jl. gestelde vragen:

- dient de student dan én nieuwe verslagen op te stellen (eventueel met een ander onderwerp) én een nieuwe paper in te dienen?

Nee: de initiële verslagen en paper blijven gelden voor de tweede zitting, maar wel te verstaan: enkel en alleen indien de student geslaagd was op één en/of ander onderdeel/onderdelen - verslagen en paper - in de eerste zitting.

- Is dit afhankelijk van de vraag of de student op een of beide subonderdelen een slaagcijfer behaalde?

Indien een student niet geslaagd was op een onderdeel (bijv. voor de verslagen) dan dient de student deze opnieuw te maken en in te dienen voor de tweede zitting. In dit specifiek geval was verzoeker in de eerste zitting geslaagd voor beide onderdelen - verslagen en paper - maar kwam hij niet opdagen voor de mondelinge examens.”

Eveneens in een e-mail van 30 november 2015, bevestigt verzoeker dat hij in het raam van de twee examenzitting geen nieuwe opdracht voor het opmaken van een verslag heeft gekregen.

De Raad maakt hieruit op, zoals verwerende partij ook letterlijk stelt, dat voor het betrokken opleidingsonderdeel zowel het essay als de verslagen met hun quoterings van de eerste naar de tweede examenperiode worden overgedragen, wanneer de student daarvoor een slaagcijfer behaalde.

Verwerende partij bevestigt dat verzoeker voor de verslagen, ingediend in de eerste examenzitting, een slaagcijfer behaalde. Zij bevestigt tevens dat verzoeker in de tweede zitting een slaagcijfer behaalde voor het essay.

De conclusie moet dan ook luiden dat verzoeker voor het opleidingsonderdeel ‘[REDACTED]’ recht heeft op een examencijfer, waarbij de toegekende punten voor de verslagen voor 40% meetellen en de toegekende punten voor het essay voor 30%. Indien voor de mondelinge toelichting, die voor 30% meetelt, een nulquotering wordt gegeven wegens afwezigheid, dan is zulks niet kennelijk onredelijk.

Op basis van het aldus te bekomen examencijfer, dient verwerende partij zich opnieuw uit te spreken over de rechtsgevolgen die daaraan dienen te worden verbonden.

Het middel is in de aangegeven mate gegrond.

De beroepscommissie heeft zich vervolgens, blijkbaar op 7 december 2015, opnieuw over verzoekers beroep uitgesproken.

De beroepscommissie komt daarbij tot de volgende beslissing:

“De LW Beroepscommissie stelt vast dat de bestreden beslissing Afwezig (AFW) als examenresultaat in de tweede zitting van het academiejaar 2014-2015 voor het opleidingsonderdeel (OO) [REDACTED] inhoudt. De Raad oordeelde dat, rekening houdend met de ingediende verslagen en de paper, een quotering dient te worden toegekend, waarbij het de Raad ‘niet kennelijk onredelijk’ lijkt om voor de mondelinge verdediging het deelcijfer 0/30 (nul op dertig) toe te kennen.

Op basis van redelijke overwegingen oordeelt de LW beroepscommissie [dat] het kennelijk onredelijk zou zijn om het door de titularis initiële toegekende examenresultaat, zijnde ‘AFW’ voor bovenvermeld OO te behouden en herzielt ze het examenresultaat naar 07/20. De beslissing van de examencommissie wordt hierdoor niet gewijzigd en blijft ‘verderzetting studietraject’.

(...)”

Dit is de thans bestreden beslissing.

IV. Ontvankelijkheid

Verwerende partij betwist niet de ontvankelijkheid van het beroep.

De Raad ziet ook geen redenen om zulks ambtshalve te doen.

Het beroep is ontvankelijk.

V. De middelen

Enig middel

Verzoeker steunt in een enig middel op de motiveringsplicht en het beginsel *patere legem quam ipse fecisti*.

Standpunt van partijen

Verzoeker voert aan dat het toegekende examencijfer van 7/20 arbitrair is. Hij stelt dat hij met dit examencijfer net niet kan worden gedelibereerd en dat zijn studieverleden een beter resultaat doet vermoeden.

Bovendien is verzoeker van oordeel dat de aard van de opdracht kwalitatief was en dat hij een louter kwantitatieve beoordeling heeft gekregen. Verzoeker verwijst naar rechtspraak van de Raad van State waarin wordt overwogen dat een loutere toekenning van evaluatiescores, zonder andere verklaring en zonder enige toelichting, geen afdoende motivering vormt.

In haar *antwoordnota* wijst verwerende partij er vooreerst op dat de Raad bij de beoordeling van een ten aanzien van een student genomen examenbeslissing slechts over een marginaal toetsingsrecht beschikt.

Verder stipt verwerende partij aan dat in uitvoering van 's Raads voormeld arrest nr. 2.661, aan verzoeker scores werden toegekend conform de opleidingsonderdeelfiche, met dien verstande dat gelet op verzoekers afwezigheid op het mondeling examen, daarvoor een deelscore van 0/30 werd toegekend.

Voor de paper werd aan verzoeker een deelscore van 24/30 toegekend. Deze score (omgerekend 16/20) ligt volgens verwerende partij in de lijn van de resultaten die verzoeker in de voorbije academiejaren voor taken heeft behaald, alsook in de lijn van de resultaten voor de andere opleidingsonderdelen in het hier betrokken academiejaar.

Voor de verslagen wijst verwerende partij erop dat verzoeker slechts twee verslagen indiende, terwijl volgens de opleidingsonderdeelfiche een verslag moet worden opgemaakt van alle gastlezingen en excursies, wat erop neerkomt dat er in totaal negen te verslagen activiteiten waren. Aangezien er aldus voor verzoeker zeven verslagen ontbreken, is verwerende partij van oordeel dat een deelscore van 10/40 niet kennelijk onredelijk is.

Verzoeker behaalde bijgevolg de volgende deeltcijfers:

- Mondeling examen: 0/30
- Paper: 24/30
- Verslagen: 10/40

zijnde 34/100, afgerond naar 7/20.

Dit examencijfer is naar oordeel van verwerende partij niet kennelijk onredelijk. Evenmin is het onvoldoende gemotiveerd: het volstaat immers dat kan worden nagegaan op grond van welke juridische en feitelijke gegevens de beslissing tot stand is gekomen. Te dezen is de bestreden beslissing volgens verwerende partij afdoende gemotiveerd door de verwijzing naar 's Raads arrest en de herziening van het examencijfer van 'AFW' naar 7/20.

Wat ten slotte het beginsel *patere legem quam ipse fecisti* betreft, zet verwerende partij uiteen dat het middel onontvankelijk is op grond van de *exceptio obscuri libelli* omdat een duidelijke uiteenzetting van de draagwijdte van het door verzoeker beoogde middel ontbreekt.

In zijn *wederantwoordnota* repliceert verzoeker dat uit de door hem voorgebrachte stukken blijkt dat hij aan alle gevraagde opdrachten heeft voldaan: hij zou met name slechts twee verslagen en één paper hebben moeten indienen. De negen verslagen worden volgens verzoeker enkel verwacht van studenten die niet op de lezingen en excursies aanwezig waren.

Bovendien, zo voegt verzoeker eraan toe, heeft er altijd verwarring bestaan over de opdrachten die in de loop van het academiejaar moesten worden vervuld. Verzoeker stelt dat medestudent [J.B.] om verduidelijking heeft gevraagd en dat daarop een antwoord is gekomen van professor [T.], waarin het bovenstaande wordt bevestigd.

Beoordeling

Wat vooreerst de omvang betreft van de opdracht met betrekking tot de verslagen, ontwaart de Raad in de door verzoeker voorgelegde stukken geen bewijs waaruit blijkt dat prof. [T.] heeft meegedeeld dat enkel de op de lezingen en excursies afwezige studenten daarover een verslag zouden moeten opstellen.

Wat wel voorligt zijn twee berichten op een sociale mediasite van de door verzoeker bedoelde medestudente [J.B], waarin deze stelt:

“Ik heb prof. [T.] een mail gestuurd. Ik heb gevraagd een overzicht van de taken door te sturen + inleverdatum”

en

“DUS TAKEN FORUM:

1. een lezing bijwonen, buiten [verwerende partij]. En daar een verslag over schrijven van 1 pagina
2. een museum of tentoonstelling bezoeken en daar een verslag over schrijven van 1 pagina
3. een essay schrijven van 3000 woorden
4. aanwezig zijn op de lezingen op [verwerende partij] en de excursies met de klas (en indien afwezig, een verslag schrijven van individueel bezoek)

1, 2 en 4 op 40% en 3 plus examen op 60%.”

Een verklaring of bericht waarin de betrokken docent zelf deze informatie doorgeeft, bevindt zich evenwel niet in het dossier. Een bericht van een medestudent op een sociale mediasite kan niet worden toegeschreven aan verwerende partij of haar organen.

Dat de betrokken docent de voormelde informatie zou verspreiden, zou overigens mogen verbazen, aangezien de studiedeelfiche uitdrukkelijk het volgende vermeldt:

“De manier van werken is de volgende: in het eerste semester worden er gastsprekers uitgenodigd om lezingen te geven. De studenten nemen allen verplicht deel, ook aan de discussie achteraf en schrijven nadien een kritische bespreking.

(...)

Het zou dan bestaan uit een tiental lezingen (...) en bvb. drie museumbezoeken en een colloquium.”

De studiedeelfiche maakt aldus duidelijk dat de studenten deelnemen aan de lezingen en een bespreking schrijven. Daargelaten dat de Raad niet meteen inziet – en verzoeker in zijn betoog ook niet duidelijk maakt – hoe een student afwezig kan zijn op een lezing en er toch een kritische bespreking van kan opstellen, blijkt derhalve niet uit de voorliggende stukken dat verzoeker slechts twee verslagen moest indienen.

Aangezien verzoeker de deelscore voor de verslagen niet op een andere grond betwist, en de deelscore niet is gesteund op een kwalitatieve beoordeling van de wél ingediende verslagen doch slechts op het ontbreken van de andere, is het middel in dat opzicht niet gegrond.

Voor de paper ontving verzoeker een score van 24/30.

Verzoeker betwist die score als dusdanig niet. Wel zet verzoeker uiteen dat de aard van de opdracht kwalitatief was, en dat in die gevallen het examen(deel)cijfer niet volstaat voor de motivering van de toegekende quoterings.

Deze kritiek treft doel.

De Raad heeft reeds meermaals overwogen dat bij proeven die geen kennisexamen uitmaken, de toegekende punten niet volstaan om het examencijfer te motiveren (zie bv. RvStvb. 7 augustus 2007, nr. 2007/022); er is geen reden om het thans anders te zien.

Spijts wat in artikel II.298, §1 van de Codex Hoger Onderwijs is bepaald met betrekking tot het administratief dossier dat de verwerende partij bij de Raad dient neer te leggen – meer bepaald wat in 2° wordt gesteld met betrekking tot “de examenkopij(en) of het stagerapport” – bevindt de kwestieuze paper zich niet in het administratief dossier.

Evenmin, overigens, een document waarop de score van 24/30 is vermeld, laat staan een onder woorden gebrachte motivering hoe de docent tot die quoterings is gekomen.

In die omstandigheden dient te worden besloten tot een schending van de motiveringsplicht.

Aanstelling van een deskundige

Verzoeker vordert de aanstelling van een onafhankelijk deskundige.

Verwerende partij stelt dat zulks niet mogelijk is, aangezien de appreciatie van een ander persoon niet in de plaats kan worden gesteld van deze van de onderwijsinstelling. Bovendien, stelt verwerende partij, is de aanstelling van een deskundige niet voorzien in de proceduregels die op de Raad van toepassing zijn.

Gelet op de vernietiging op grond van het bovenstaande, is er vooralsnog geen reden om over de vordering tot aanstelling van een deskundige uitspraak te doen.

BESLISSING

1. De Raad vernietigt de beslissing van de interne beroepscommissie van 7 december 2015.

2. Het daartoe bevoegde orgaan neemt een nieuwe beslissing ten aanzien van verzoeker, en doet zulks uiterlijk 2 februari 2016.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van 19 januari 2016, door de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen, I^e Kamer, samengesteld uit:

Jim Deridder,	voorzitter van de Raad
Jan Geens	bijzitter
Jean Goossens	bijzitter

bijgestaan door

Freya Gheysen	secretaris
---------------	------------

De secretaris
Freya Gheysen

De voorzitter
Jim Deridder

Tegen dit arrest is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd

een kopie van het aangevochten arrest, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnterpreteerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Arrest nr. 2.790 van 19 januari 2016 in de zaak 2015/683

In zake: ██████████

tegen: ██████████n

I. Voorwerp van de vordering

Het beroep, ingesteld op 14 december 2015, strekt tot nietigverklaring van de beslissing van de voorzitter van de interne beroepscommissie van 26 november 2015 waarbij het intern beroep onontvankelijk wordt verklaard.

II. Verloop van de rechtspleging

Verwerende partij heeft een antwoordnota ingediend en verzoekende partij heeft een wederantwoordnota ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 19 januari 2016.

Voorzitter van de Raad Jim Deridder heeft verslag uitgebracht.

Advocaat ██████████, die verschijnt voor de verwerende partij, is gehoord.

Spijts uitdrukkelijk verzoek daartoe in het aangetekend schrijven d.d. 18 december 2015 van het secretariaat, heeft verwerende partij nagelaten een kopie van het onderwijs- en examenreglement (verder: het OER) in het administratief dossier op te nemen.

De Raad betreft het OER ambtshalve bij het onderzoek. Ter zitting verklaart de raadsman van verwerende partij daartegen geen bezwaar te hebben.

III. Feiten

Verzoekster is ingeschreven in de opleiding Bachelor in het Onderwijs: kleuteronderwijs.

In het academiejaar 2014-2015 behaalde verzoekster voor het opleidingsonderdeel ‘[REDACTED]’ (3 studiepunten) geen credit.

Ten gevolge van een wijziging in het curriculum wordt het voormelde opleidingsonderdeel voor het academiejaar 2015-2016 gewijzigd, en wel naar ‘[REDACTED]’ (KL9).

Verzoekster werd van deze wijziging in kennis gesteld, en zij ondertekende op 20 september 2015 het contract van het opleidingsprogramma.

Op 16 november 2015 stelt verzoekster een intern beroep in tegen de wijziging van het curriculum. Zij doet daarbij het volgende gelden:

“Ik volg mijn 3e jaar opleiding aan de Hogeschool, [adres], aan de Faculteit [...], kleuteronderwijs.

In het weekend van 14-15 november 2015 verscheen op [elektronisch platform] mijn lessenrooster waarbij staat dat ik niet alleen het vak [REDACTED] dien mee te nemen dit schooljaar, doch ook de vakken van KL9 moet hernemen (d.i. [REDACTED]), [REDACTED] en [REDACTED] (vroeger [REDACTED])) omdat er vanaf dit schooljaar een nieuw systeem van kracht is gegaan. Al deze vakken overlappen met KL15 en zijn in geen geval te combineren.

Door de curriculumcommissie werd mij toegestaan ook mijn bachelorproef dit schooljaar te starten.

Aangezien ik een creditbewijs heb bekomen voor het 2e jaar kleuteronderwijs van de bovengenoemde vakken [REDACTED], wens ik uitdrukkelijk bezwaar in te dienen tegen het feit dat ik deze vakken opnieuw moet hernemen.

Ik kan me derhalve niet akkoord verklaren met het besluit van de Hogeschool omtrent het nieuwe curriculum.”

De interne beroepsinstantie behandelt verzoeksters beroep op 26 november 2015 en komt daarbij tot de volgende beslissing:

“Oordeel betreffende de ontvankelijkheid

Conform artikel 64 van de onderwijs- en examenregeling (OER) 2015-2016 van de [verwerende partij] onderzoekt de voorzitter van de interne beroepscommissie de ontvankelijkheid van het interne beroep. Dat houdt in dat hij nagaat of de klacht binnen de voorziene termijn, in de juiste vorm en met de juiste hoedanigheid werd ingesteld en of er kan worden uitgemaakt tegen welke studievoortgangsbepaling er beroep is ingesteld. Wanneer een klacht onontvankelijk is, wordt ze op gemotiveerde wijze afgewezen. De voorzitter van de interne beroepscommissie brengt de student per aangetekend schrijven op de hoogte van de gemotiveerde beslissing.

[Verzoekster] verklaart zich niet akkoord met het besluit van [verwerende partij] omtrent het nieuwe curriculum. Ze tekent beroep aan tegen het opnieuw moeten behalen van credits die zij meent reeds verworven te hebben. Zij haalt volgende argumenten aan:

- [Verzoekster] was vorig jaar niet geslaagd voor [.....] en moet dit opleidingsonderdeel hernemen. Door de curriculumwijzigingen binnen de opleiding bachelor in het onderwijs: kleuteronderwijs, werd [.....] gewijzigd in 'KL9'. [Verzoekster] schrijft dat in het weekend van 14 en 15 november op het digitaal leerplatform een lessenrooster verscheen waaruit bleek dat zij niet alleen [.....] moet hernemen maar ook de andere opleidingsonderdelen van KL9. [Verzoekster] wijst er op dat zij reeds een creditbewijs ontvangen heeft voor deze opleidingsonderdelen die zij nu zou moeten hernemen.
- De opleidingsonderdelen KL9 en KL15 kunnen volgens [verzoekster] niet gecombineerd worden. Bovendien werd aan de student toegestaan zich in te schrijven voor de bachelorproef.

De voorzitter van de interne beroepscommissie heeft zich bij de faculteit [...] bevraagd en stelt het volgende vast:

- [Verzoekster] was vorig academiejaar niet geslaagd voor het opleidingsonderdeel [.....]. Door een curriculumwijziging ([...] d.d. 27 maart 2015) vanaf academiejaar 2015-2016 in de opleiding bachelor in het onderwijs: kleuteronderwijs, werd het opleidingsonderdeel [.....] dit academiejaar gewijzigd in [.....] (door de student naar verwezen met 'KL9'). De door het [hogeschoolbestuur] goedgekeurde conversietabellen werden bij het samenstellen van het opleidingsprogramma van [verzoekster] correct gevolgd.
- Het opleidingsonderdeel [.....] maakt deel uit van het geïndividualiseerd opleidingsprogramma waarvoor de student zich heeft ingeschreven. [Verzoekster] heeft het contract van haar opleidingsprogramma op 20 september 2015 goedgekeurd en digitaal ondertekend.
- [.....] is een enkelvoudig opleidingsonderdeel en bestaat dus niet uit deelopleidingsonderdelen. Conform artikel 20 van de geldende onderwijs- en examenregeling kan enkel vrijstelling aangevraagd/verkregen worden voor een volledig opleidingsonderdeel of voor deelopleidingsonderdelen van een samengesteld opleidingsonderdeel. Voor onderdelen van een enkelvoudig opleidingsonderdeel kan men geen vrijstellingen verwerven.
- [Verzoekster] heeft geen vrijstelling aangevraagd voor (deel)opleidingsonderdelen conform de procedure opgenomen in artikel 20

van de geldende onderwijs- en examenregeling. Er werd geen studievoortgangsbeslissing genomen omtrent vrijstellingen.

- Het lessenrooster van [verzoekster] werd reeds voor het zomerreces 2015 gepubliceerd en kon vanaf dat moment steeds via het digitale leerplatform geconsulteerd worden. [Verzoekster] heeft echter slechts enkele dagen voor aanvang van de lessen [REDACTED] haar lessenrooster bekeken. Er is geen sprake van een nieuwe publicatie of van nieuwe informatie betreffende het opleidingsprogramma van de student. Het klopt dat de lessen van twee opleidingsonderdelen van haar geïndividualiseerd traject op hetzelfde moment plaatsvinden. De opleiding heeft bevestigd dat zij studenten met een geïndividualiseerd traject, steeds informeert over gepaste en haalbare oplossingen indien de lessen van verschillende opleidingsonderdelen in hun opleidingsprogramma samenvallen.

Betreffende de ontvankelijkheid van het door [verzoekster] ingestelde beroep wordt vastgesteld wat volgt:

- De curriculumwijziging waarvan sprake, is geen individuele studievoortgangsbeslissing maar een beslissing met algemene draagwijdte die door het [hogeschoolbestuur] werd genomen conform artikel 33, §4 van de geldende onderwijs- en examenregeling.
- [Verzoekster] heeft haar opleidingsprogramma goedgekeurd. Ze heeft geen vrijstellingen aangevraagd conform de procedure opgenomen in de geldende OER en er werd geen studievoortgangsbeslissing genomen betreffende het haar al dan niet toekennen van bewijzen van bekwaamheid of eerder verworven competenties.

Conform artikels I.3, 69° en II.283 van de Codex Hoger Onderwijs (d.d. 11 oktober 2013) en conform artikel 64 van het [hogeschool]OER is de interne beroepscommissie enkel bevoegd om zich uit te spreken over de gegrondheid van een beroep dat een student aantekent tegen een studievoortgangsbeslissing. De voorzitter van de interne beroepscommissie besluit dat uit het beroepsschrift van [verzoekster] niet blijkt tegen welke studievoortgangsbeslissing zij beroep aantekent. Hierom is het beroep niet ontvankelijk.

Beslissing

Gelet op het feit dat niet kan worden uitgemaakt tegen welke studievoortgangsbeslissing beroep wordt ingesteld, oordeelt de voorzitter van de interne beroepscommissie dat het beroep onontvankelijk is.

Vermits het intern beroep onontvankelijk is, dient niet meer op de grond van het beroep te worden ingegaan.

(...)”

Dit is de thans bestreden beslissing.

IV. Ontvankelijkheid

Verwerende partij betwist niet de ontvankelijkheid van het beroep.

De Raad ziet ook geen redenen om zulks ambtshalve te doen.

Het beroep is ontvankelijk.

V. De middelen

Verzoekende partij steunt een enig middel op het redelijkheidsbeginsel en de zorgvuldigheidsplicht.

Standpunt van partijen

Verzoekster bevestigt dat zij het contract van het opleidingsprogramma heeft goedgekeurd en ondertekend, maar stelt dat dit gebeurde omdat zij niet op de hoogte was van de inhoud van het nieuwe curriculum. De vakken, zo zet verzoekster uiteen, zijn op het contract niet gespecificeerd en nergens werd uitleg gegeven over het feit dat het opleidingsonderdeel '.....' overeenstemt met de vakken '.....', '.....', '.....' en '.....' uit het academiejaar 2014-2015.

Naar oordeel van verzoekster werd door de verwerende partij niet duidelijk gecommuniceerd dat er vakken zouden moeten worden hernomen waarvoor reeds een creditbewijs werd behaald. Zij stelt pas in het weekend van 14 en 15 november 2015 met het verschijnen van het lessenrooster op het elektronisch platform te hebben beseft dat zij deze vakken zou moeten hernemen. Het is, nog steeds volgens verzoekster, door de slechte communicatie van verwerende partij dat zij geen vrijstellingen heeft kunnen aanvragen.

Veel studenten, zo vervolgt verzoekster, verkeren in dezelfde situatie en hebben – vergeefs – de ombudsman ingeschakeld. Zij verwijst ter zake naar de voorgebrachte getuigenverklaringen. Ten slotte wijst verzoekster er op dat zij tot de bachelorproef werd toegelaten, terwijl in verzoeksters aanvraag daartoe uitdrukkelijk melding werd gemaakt van het herexamen voor (enkel) '.....'. Bij die aanvraag heeft niemand gerepliceerd dat er nog voor andere opleidingsonderdelen een nieuw examen diende te worden afgelegd.

Verzoekster vraagt, samen met haar beroep, een vrijstelling of deelvrijstelling voor het opleidingsonderdeel ‘.....’, alleszins voor zover delen ervan overeenstemmen met de vakken ‘.....’, ‘.....’ en ‘.....’.

In haar *antwoordnota* zet verwerende partij vooreerst uiteen dat het intern beroep terecht onontvankelijk werd verklaard.

Zij stelt ter zake het volgende:

“Volkomen terecht heeft de Interne Beroepscommissie bij beslissing van 26.11.2015 het initiële verzoek onontvankelijk verklaard.

Het voorwerp van het beroep betreft immers geen individuele studievoortgangsbeslissing, zijnde één van de noodzakelijke vereisten om op ontvankelijke wijze intern (en vervolgens gebeurlijk extern) beroep aan te tekenen (zie art. 64 OER, in overeenstemming met de artt. I.3,69° en II.283 Codex Onderwijs).

De curriculumwijziging betreft geen individuele beslissing naar de betrokken studente toe, doch wel een beslissing met algemene draagwijdte, betrekking hebbend op alle studenten van de betrokken opleiding, genomen conform art. 33 § 4 van de OER.

De loutere omstandigheid dat de verzoekende partij in haar verzoek voor de Raad melding maakt van het feit dat het huidige beroep thans gericht is tegen de ‘*studievoortgangsbeslissing waarbij ik het onderdeel moet volgen waardoor ik de vakken waarvoor ik reeds een creditbewijs behaald heb zou moeten herdoen*’, verandert hier niets aan: zoals reeds gemeld werd eenvoudigweg hieromtrent geen studievoortgangsbeslissing getroffen, doch is dit enkel een uitvloeisel van de conversietabellen waarbij (zoals hieronder nog verduidelijkt) helemaal geen vakken dienen te worden herdaan waarvoor reeds een credit werd behaald.

Tot slot betreft de vraag die thans gesteld wordt tot het alsnog bekomen van een vrijstelling niet alleen een nieuw verzoek, meteen gericht aan de externe beroepscommissie, doch bovendien laattijdig.”

Ondergeschikt voert verwerende partij aan:

“Dat de verzoekende partij, zoals zij het in haar initieel verzoekschrift stelt, deze vakken (bedoeld wordt) zou moeten ‘*hernemen*’ alwaar zij hiervoor reeds een credit zou hebben behaald, is een volstrekte misvatting.

De verzoekende partij heeft het contract van haar opleidingsprogramma op 20.09.2015 goedgekeurd en digitaal ondertekend (zie stuk 2), zoals zij ook erkent in haar huidig verzoekschrift.

Dat zij hierbij geen weet zou hebben gehad van haar nieuw curriculum, dient voor haar rekening te worden gelaten.

De conversietabellen werden meegedeeld, waaruit iedere student voor zich kon uitmaken welke veranderingen werden doorgevoerd (zie stuk 6).

Ook de communicatie die verstrekt werd naar de studenten toe, wordt hierbij voorgelegd (zie stuk 7).

Het uitgangspunt van het voormelde curriculum is heel erg nieuw, en dit zowel qua inhoud (vele nieuwe inhouden werden toegevoegd om de maatschappelijke en onderwijskundige relevantie van de opleiding bij te sturen) als qua structuur (resolute keuze voor een uitgesproken didactische én geïntegreerde aanpak, en dit als enige lerarenopleiding in Vlaanderen).

Het opleidingsonderdeel [REDACTED] komt in de nieuwe structuur niet meer voor.

Bij het opstellen van de conversietabel is van bij de start rekening gehouden met gelijklopende inhouden uit diverse leergebieden.

Om de conversietabel samen te stellen werd per [REDACTED]-opleidingsonderdeel in het nieuwe curriculum bekeken welke 2 leergebieden uit het oude curriculum in het nieuwe [REDACTED]-opleidingsonderdeel samenkwamen. Die koppeling is zo minutieus mogelijk doorgevoerd

Van een ‘opnieuw volgen’ van opleidingsonderdelen ‘*waarvoor reeds een credit werd behaald*’ is derhalve geen sprake.

Het opleidingsonderdeel waarvoor thans (ten onrechte : zie hoger) vrijstelling wordt gevraagd is bovendien een enkelvoudig opleidingsonderdeel, bestaande uit deelopleidingsonderdelen.

Conform de geldende regelgeving (meer bepaald art. 20 OER) kan enkel een vrijstelling worden bekomen ofwel voor een volledig opleidingsonderdeel ofwel voor deelopleidingsonderdelen van een samengesteld opleidingsonderdeel.

Voor vermeende onderdelen van een enkelvoudig opleidingsonderde[e]l, zoals in casu, kan m.a.w. geen vrijstelling worden bekomen.”

Verzoekende partij doet in haar *wederantwoordnota* gelden dat de communicatie naar de studenten (verwezen wordt naar stuk 7 van het administratief dossier) allesbehalve duidelijk was, wat volgens verzoekster ook blijkt uit het feit dat vele studenten het nieuwe curriculum hebben ondertekend om nadien pas tot de vaststelling te komen dat de vakken dienen te herdoen waarvoor zij reeds een creditbewijs hebben behaald.

In tegenstelling tot wat werd aangekondigd, namelijk dat in het nieuwe curriculum wordt gehonoreerd wat in het oude curriculum reeds werd verzilverd, wordt thans een volledig opleidingsonderdeel opgelegd met daarin delen waarvoor reeds een credit werd behaald.

Beoordeling

Ter zake ter zitting bevraagd, heeft de raadsman van verwerende partij verklaard dat de conversietabel die in het administratief dossier werd neergelegd wel degelijk zo moet worden begrepen dat deze aanduidt in welke credits de door de student in het academiejaar 2014-2015 of voorheen behaalde credits, worden omgezet

Verwerende partij voegt daaraan toe dat hieruit volgt dat verzoekende partij enkel voor het opleidingsonderdeel '■■■■■', thans omgezet in '■■■■■ (KL9)' geen credit heeft verworven en dat de andere opleidingsonderdelen waarvan verzoekster gewag maakt (■■■■■) overeenkomstig de conversietabel wel degelijk tot andere credits in het nieuwe curriculum hebben geleid.

In de mate dat verzoeksters beroep is gesteund op de grief dat zij voor voormelde opleidingsonderdelen een behaalde credit verloren ziet gaan, mist het beroep derhalve feitelijke grondslag.

Verder wijst de Raad er op dat hij – daargelaten de procedures met betrekking tot leerkrediet – overeenkomstig artikel II.292, §1 van de Codex Hoger Onderwijs slechts bevoegd is om, ten aanzien van beslissingen waaromtrent hij over rechtsmacht beschikt, de nietigverklaring van die beslissing uit te spreken.

De Raad is niet bevoegd om aan een verzoekende partij een credit toe te kennen, een vrijstelling te verlenen, enz.

In de mate dat verzoekster vordert dat de Raad een vrijstelling zou verlenen, is het beroep onontvankelijk wegens onbevoegdheid van de Raad.

In zoverre verzoeksters beroep kan worden begrepen als een geschil omtrent een vrijstelling, wijst de Raad op het volgende.

Het diplomacontract dat verzoekster heeft goedgekeurd en ondertekend bevat volgens de afdruk die beide partijen als stuk neerleggen, een opsomming van de betrokken opleidingsonderdelen. Daaronder bevindt zich ook, ten bedrage van 4 studiepunten, het opleidingsonderdeel '.....'.

Van een student die zich inschrijft voor een opleidingsonderdeel dat nieuw is in de opleiding, mag worden verwacht dat hij zich vergewist van de inhoud ervan.

Zo verzoekster meent dat haar ten onrechte geen (deel)vrijstelling werd verleend, dan had zij de daartoe geëigende procedure moeten instellen. Artikel 20, §1 van het OER 2015-2016 van verwerende partij bepaalt ter zake het volgende:

“Procedure voor vrijstelling/deelvrijstelling op basis van eerder verworven kwalificatie (EVK)

Een student die op basis van EVK's, zijnde creditbewijzen/getuigschriften van slagen, een vrijstelling/deelvrijstelling wenst te krijgen, richt een aanvraag aan de studietrajectbegeleider:

- uiterlijk op 15 oktober voor opleidingsonderdelen van het eerste semester en jaaropleidingsonderdelen. Bij inschrijving vanaf 1 oktober, richt men de aanvraag aan de studietrajectbegeleider binnen de 15 kalenderdagen na inschrijving;
- voor 1 maart voor opleidingsonderdelen van het tweede semester. Bij inschrijvingen vanaf 15 februari, richt men de aanvraag aan de studietrajectbegeleider binnen de 15 kalenderdagen na inschrijving.”

Uit de stukken waarop de Raad vermag acht te slaan, kan worden afgeleid dat het opleidingsonderdeel '.....' is aangevat tijdens het eerste semester, zodat verzoekster de ter beschikking staande procedure voor het aanvragen van een vrijstelling had moeten instellen uiterlijk op 15 oktober 2015. Zij heeft zulks niet gedaan.

Terecht stelt verwerende partij dat de discussie omtrent een vrijstelling of deelvrijstellingen thans niet alsnog kan worden gevoerd via het intern beroep dat verzoekster heeft ingesteld.

Indien verzoekster meent dat de onzorgvuldige houding van en een gebrekkige informatie door verwerende partij eraan de basis van liggen dat verzoekster verschalkt werd omtrent de

werkelijke inhoud van het opleidingsonderdeel ‘.....’ en de gevolgen van de invoering ervan, dan is dit een kwestie van burgerrechtelijke aansprakelijkheid waaromtrent de Raad niet bevoegd is.

In de marge wijst de Raad op de bepalingen van artikel II.225, §4 van de Codex Hoger Onderwijs, luidend als volgt:

§4. De hogeronderwijsinstellingen garanderen dat een student bij aanpassingen aan het curriculum zijn reeds verworven studiepunten kan valideren binnen het vernieuwde studieprogramma. De instellingen voorzien hiertoe in de noodzakelijke overgangsmaatregelen in het onderwijs- en examenreglement als vermeld in artikel II.222, 13°.

Deze bepaling is ingevoegd door artikel 16 van het Vereenvoudigingsdecreet (Decreet van 21 maart 2014 tot aanpassing van enkele hogeronderwijsbepalingen die de organisatie en controle van het onderwijs faciliteren en de plan- en implementatielasten verminderen) en is van toepassing vanaf het academiejaar 2014-2015 (cf. artikel 48 van het decreet).

Terwijl verwerende partij terecht opmerkt dat een curriculumwijziging op zich geen beslissing is waarvoor de Raad bevoegd is, kan een dergelijke beslissing, gelet op de bepalingen van het voormelde artikel II.225, §4 van de Codex Hoger Onderwijs *a priori* ook niet geheel los worden gezien van de problematiek van de vrijstellingen, aangezien zij een voor de hand liggend instrument zijn om de student toe te laten zijn bekomen credits te valideren.

Verwerende partij legt conversietabellen voor (stuk 6 administratief dossier) waaruit *prima facie* lijkt te kunnen worden afgeleid dat de door verzoekster ingeroepen credits zich kunnen vertalen in andere opleidingsonderdelen in het nieuwe curriculum, zoals – het is hierboven reeds aangegeven – door verwerende partij ter zitting ook is bevestigd.

Het komt de Raad voor dat verzoekster, gelet op het bovenstaande, in het academiejaar 2015-2016 derhalve enkel voor het nieuwe opleidingsonderdeel waarin de competenties van zijn opgegaan, opnieuw dient in te schrijven. Aangezien verzoekster voor geen credit behaalde en het examencijfer ook niet betwist, kan die vaststelling niet tot de nietigheid van de bestreden beslissing doen besluiten.

De Raad verwerpt het enig middel.

BESLISSING

De Raad verwerpt het beroep.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van 19 januari 2016, door de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen, I^e Kamer, samengesteld uit:

Jim Deridder,	voorzitter van de Raad
---------------	------------------------

Jan Geens	bijzitter
-----------	-----------

Jean Goossens	bijzitter
---------------	-----------

bijgestaan door

Freya Gheysen	secretaris
---------------	------------

De secretaris

Freya Gheysen

De voorzitter

Jim Deridder

Tegen dit arrest is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten arrest, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnventariseerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Arrest nr. 2.782 van 19 januari 2016 in de zaak 2015/677

In zake: [REDACTED]

tegen: [REDACTED]

I. Voorwerp van de vordering

Het beroep, ingesteld op 11 december 2015, strekt tot nietigverklaring van de beslissing van de interne beroepscommissie van 7 december 2015 waarbij het intern beroep ongegrond wordt verklaard.

II. Verloop van de rechtspleging

Verwerende partij heeft een antwoordnota ingediend en verzoekende partij heeft een wederantwoordnota ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 19 januari 2016.

Voorzitter van de Raad Jim Deridder heeft verslag uitgebracht.

Advocaat [REDACTED], die verschijnt voor de verwerende partij, is gehoord.

III. Feiten

Verzoeker is ingeschreven in de opleiding [REDACTED].

Tot de opleiding behoort het opleidingsonderdeel ‘[REDACTED]’.

De studie(deel)fiche voor dit opleidingsonderdeel bevat de volgende omschrijving van de studiedeelopdrachten:

“Opdrachtcategorie en weging in % per onderdeel

Aanbieding	1
Opdrachtcategorie	Examen Mondeling
Weging	30

Aanbieding	1
Opdrachtcategorie	ZELF Paper
Weging	30

Aanbieding	1
Opdrachtcategorie	ZELF Verslag
Weging	40

Opdrachten en wegingsfactor tov opdrachtcategorie

Aanbieding	1
Opdrachtcategorie	Examen Mondeling
Omschrijving opdracht	Verdediging (Verdedigin[g])
Weging in punten	1
Aandeel deelcijfer in eindcijfer	30
Tentamen	Nee
Notities	

Aanbieding	1
Opdrachtcategorie	ZELF Paper
Omschrijving opdracht	Essay (Essay)
Weging in punten	1
Aandeel deelcijfer in eindcijfer	30
Tentamen	Nee
Notities	

Aanbieding	1
Opdrachtcategorie	ZELF Verslag
Omschrijving opdracht	Verslagen (Verslagen)
Weging in punten	1
Aandeel deelcijfer in eindcijfer	40
Tentamen	Nee
Notities	Het examen is een evaluatief gesprek op basis van het essay en de kritische verslagen van de lezingen die de studenten gemaakt [hebben]

Verwerende partij stelt dat er geen onderscheid wordt gemaakt tussen de eerste en de tweede zitting.

In de eerste zitting diende verzoeker de paper niet tijdig in, waardoor hij de notering “AFW” kreeg. In de tweede zitting diende verzoeker de paper wel tijdig in, maar was hij – zonder kennisgeving aan de faculteit of de betrokken docent – afwezig op de mondelinge verdediging. Dit leidde andermaal tot de notering “AFW”.

Op 14 september 2015 neemt verzoeker kennis van het puntenoverzicht. Hij neemt daarop contact met de docent, prof. [T.]:

“Beste,

Ik heb zonet gezien dat ik voor het vak forum mijn punten nog niet heb gekregen (afwezig vermeld).

Heeft u mijn papers nog niet ontvangen? (2 verslagen van de lezing en het museumbezoek verstuurd op 08.06.2015 en paper met thema zee verstuurd op 20.08.2015 naar dit mailadres)

Vg,

[verzoeker]”

De docent antwoordt daarop het volgende:

“Beste [verzoeker], jazeker, maar de bedoeling was dat je ze kwam bediscussiëren en verdedigen: er is wel degelijk een mondeling examen voorzien en daar ben je niet verschenen, geen van de twee keren, in tegenstelling tot alle andere studenten. Het zou niet correct zijn om in jou geval dan een uitzondering te maken, wel?

Ik was dus zeer verbaasd dat je nu opnieuw niet verscheen, terwijl je toch uitgenodigd was om aan examen deel te nemen.

[...]”

Hierop repliceert verzoeker dat er sprake is van een misverstand, daar hij ervan uitging dat hij door de docent voor de bespreking zou worden uitgenodigd nadat die de paper had ontvangen. Verzoeker vraagt of hij alsnog de bespreking kan houden. Op die vraag wordt niet ingegaan.

Op 14 september 2015 dient verzoeker intern beroep in tegen de notering “AFW” op het resultatenoverzicht. Hij zet hierbij het volgende uiteen:

“Ik ben ingeschreven in het academiejaar 2014-2015 aan [verwerende partij] voor de opleiding “[REDACTED]” en met dit verzoekschrift stel ik een beroep in bij de interne beroepscommissie van de faculteit Letteren en wijsbegeerte tegen:

- De studievoortgangsbepaling genomen op 14-09-2015.

I[k] ben het niet eens met deze beslissing omdat:

- Ik door een geval van overmacht niet aanwezig kon zijn voor de mondelinge verdediging van mijn paper voor het vak Forum ten gevolge van een misverstand in de communicatie met professor [T].

[...]”

Verzoeker voegt bij zijn beroep ook een ‘chronologisch verslag misverstand in de communicatie’.

De interne beroepscommissie behandelt het beroep van verzoeker in zitting van 18 september 2015; zij hoort daarbij verzoeker. De beroepscommissie besluit tot de ongegrondheid van het beroep, en motiveert de beslissing als volgt:

“De LW Beroepscommissie stelt vast dat het ingestelde beroep ontvankelijk is. U haalt in uw schriftelijk beroep aan dat u niet akkoord kan gaan met de manier waarop de titularis van het opleidingsonderdeel (OO) [REDACTED], prof. dr. [D.T.], het examen in de tweede zitting organiseerde. De beroepscommissie heeft de OO-fiche erop nagekeken en blijkt dat er duidelijk vermeld staat dat het examen ook in de tweede zitting bestaat uit een mondelinge verdediging. U schrijft dat u ‘door een geval van overmacht niet aanwezig kon zijn voor de mondelinge verdediging van mijn paper voor het vak Forum ten gevolge van een misverstand in de communicatie met prof. [D.T.]’.

De beroepscommissie stelt vast dat u in eerste en tweede zitting een afwezig (AFW) kreeg voor bovenvermeld OO. Op de vraag van de Voorzitter van de Beroepscommissie waarom u verwachtte dat de professor u uitnodigde voor het mondeling examen en of dat dan niet in de OO-fiche staat, antwoordde u ‘Euh...’. De Voorzitter stipuleerde daarop dat een OO-fiche ‘de wet’ is voor alle studenten. Daarop repliceerde u dat u als werkstudent het jammer zou vinden om dit OO opnieuw te doen wegens uw werk – u vroeg hiervoor loopbaanonderbreking aan – en uw familiesituatie. Het zou in 2015-2016 enkel een ‘thesisjaar’ voor u worden, zo concludeerde u uw betoog.

U sprak in uw betoog over uw familiesituatie maar lichtte dit geenszins verder mondeling toe noch haalde u dit element aan in uw schriftelijk beroep dat uitsluitend handelde over het examen van voornoemd OO.

De commissie erkent dat er misschien een moeilijke persoonlijke [] situatie is maar stelt vast dat u hierover geen stukken ter staving voorlegde. Het is aan u om de universiteit van uw moeilijke situatie tijdig op de hoogte te brengen zodat gepaste maatregelen kunnen getroffen worden. De commissie stelt echter vast dat u geen contact opgenomen heeft met de facultaire administratie, de studietrajectbegeleider of het Studiebegeleidingscentrum om dit te melden.

De Voorzitter leest nog het volgende voor uit een e-mailconversatie tussen de titularis, prof. Dr. [T.] en uzelf:

(e-mailt de titularis op 14 september 2015 om 13:29: ‘Beste [verzoeker], jazeker, maar de bedoeling was dat je ze kwam bediscussiëren en daar ben je niet verschenen, geen van de twee keren, in tegenstelling tot alle andere studenten. Het zou niet correct zijn om in jou geval dan een uitzondering te maken. Ik was dus zeer verbaasd dat je nu opnieuw niet verscheen, terwijl je toch uitgenodigd was om aan examens deel te nemen.’

(repliceert u op 14 september 2015 om 13:41): ‘beste, dan is hier sprake van een misverstand. Ik dacht dat ik na het versturen van mijn paper eventueel door jou uitgenodigd ging worden voor de bespreking ervan. Kan ik alsnog afspreken voor die bespreking?’

Na het aanhoren van de elementen die u schriftelijk en mondeling toelichtte ziet de interne beroepscommissie geen bijkomende elementen en dossierstukken (schriftelijke bewijzen) die uw beweringen kunnen staven om de beslissing van de LW examencommissie te herzien. De beroepscommissie is van oordeel dat het niet kennelijk onredelijk is om het examenresultaat afwezig (AFW) in tweede zitting te bekrachtigen en de initiële beslissing van de examencommissie, zijnde verderzetting studietraject, te behouden.”

Deze beslissing werd door de Raad vernietigd in het arrest nr. 2.661 van 1 december 2015.

Daarbij werd het volgende overwogen:

Het voorwerp van het geschil is er, zoals blijkt uit de wederantwoordnota, toe beperkt dat verzoeker het resultaat wil kennen, uitgedrukt in een examencijfer op 20, van de beoordelingen die hij kreeg voor de twee schriftelijke subonderdelen van het opleidingsonderdeel, met name de verslagen (40% van het totaal) en het essay (30%).

Verwerende partij heeft het middel aldus ook begrepen en ter zake verweer kunnen voeren. De exceptie *obscuri libelli* wordt in die mate verworpen.

Uit de stukken waarop de Raad vermag acht te slaan, blijkt dat het opleidingsonderdeel ‘[REDACTED]’ bestaat uit drie onderdelen, die in de opleidingsonderdeelfiche van elkaar worden onderscheiden en die elk een eigen gewicht krijgen in de berekening van het examencijfer voor het opleidingsonderdeel: verslagen (40%), essay (30%) en verdediging van het essay (30%).

Ofschoon verwerende partij in het raam van de onderwijsvrijheid over de bevoegdheid zou kunnen beschikken om te bepalen dat geen examencijfer wordt toegekend wanneer de student niet aan alle subonderdelen heeft deelgenomen, stelt de Raad vast dat een dergelijke bepaling op de opleidingsonderdeelfiche niet voorkomt.

Integendeel: de drie voormelde onderdelen worden afzonderlijk vermeld en gequoteerd. Uit de ‘aanvullende info’ op de fiche blijkt ook niet dat de mondelinge verdediging de punten die zijn gegeven op de schriftelijke werken, nog kan beïnvloeden.

Er bestaat, nog steeds op basis van de fiche, zelfs onduidelijkheid over het voorwerp van de mondelinge verdediging. In de ‘aanvullende info m.b.t. evaluatie’ is immers enerzijds vermeld *“het examen is een evaluatief gesprek op basis van het essay en de kritische verslagen van de lezingen die de studenten gemaakt hebben”* – wat lijkt te doen verstaan dat de kritische verslagen bij de mondelinge proef worden betrokken – en anderzijds *“de verslagen staan op 40% van de punten, het essay op zichzelf staat op 30% en de verdediging van het essay op 30% van de punten”* – wat dan weer lijkt te impliceren dat enkel het essay op de mondelinge proef aan bod komt.

Wat er ook van zij, de Raad kan uit de voorliggende stukken niet afleiden dat het niet deelnemen aan de mondelinge proef tot gevolg kan hebben dat de punten die afzonderlijk voor de verslagen en het essay werden toegekend, buiten beschouwing zouden mogen worden gelaten, en de afwezigheid op de mondelinge proef op zich kan volstaan om de vermelding ‘AFW’ te krijgen voor het gehele opleidingsonderdeel.

De stelling van verwerende partij dat verzoeker, al dan niet in toepassing van artikel 137 van het OER geen quoterings kan bekomen omdat hij geen mondelinge proef heeft afgelegd, kan derhalve niet worden gevolgd.

Verzoeker heeft dan ook recht op een examencijfer, waarbij het redelijk lijkt dat de afwezigheid op de mondelinge verdediging daarbij wordt verrekend als een 0, met een gewicht van 30% op het geheel.

Wat het *essay* betreft (30% van de punten): dit blijkt door verzoeker slechts op 20 augustus 2015 voor het eerst te zijn ingediend, zodat er wat deze werkvorm betreft geen discussie kan bestaan over het al dan niet behouden van een quoterings uit een vorige zitting, zoals bedoeld artikel 143 van het OER.

De Raad ziet derhalve geen redenen waarom verzoeker hiervoor geen quoterings zou moeten ontvangen.

In welke mate verzoeker recht heeft om ook de *verslagen* (40% van de punten) bij de berekening van het examencijfer te betrekken, wordt vooreerst bepaald door artikel 143 van het OER. Deze bepaling luidt als volgt:

“Indien in het formeel gedeelte van de opleidingsonderdeelfiche verschillende werkvormen worden aangeduid en deze afzonderlijk worden geëvalueerd of indien uit de fiche blijkt dat het examen uit verschillende onderdelen bestaat, dan wordt in de fiche opgenomen of het mogelijk is de resultaten van deze afzonderlijke evaluaties/onderdelen te behouden in een volgende examenperiode, evenals de voorwaarden waaronder dit kan gebeuren.”

Ofschoon er sprake is van verschillende werkvormen met een afzonderlijke evaluatie, blijft de fiche *in casu* stilzwijgend over de mogelijkheid om resultaten voor die werkvormen te behouden in een volgende examenperiode. In de antwoordnota geeft verwerende partij aan dat uit het gemis aan toelating tot behoud van resultaten, moet worden besloten dat zulks uitgesloten is. Deze interpretatie, die door verzoeker in zijn wederantwoordnota niet wordt tegengesproken, komt de Raad niet kennelijk onjuist voor.

De vraag rijst evenwel of deze bepaling ook betrekking heeft op schriftelijke stukken die worden ingediend. Ten einde daaromtrent geïnformeerd te worden, heeft de Raad aan beide partijen de volgende vraag voorgelegd:

Wanneer een student in de eerste examenzitting de verslagen en de paper heeft ingediend en het mondelinge examen heeft afgelegd, en vervolgens niet geslaagd wordt verklaard:

- dient de student dan én nieuwe verslagen op te stellen (eventueel met een ander onderwerp) én een nieuwe paper in te dienen?
- Is dit afhankelijk van de vraag of de student op een of beide subonderdelen een slaagcijfer behaalde?

Verwerende partij heeft hierop in een e-mail van 30 november 2015 het volgende geantwoord:

“Hieronder vindt u het antwoord op de door u vrijdag jl. gestelde vragen:

- dient de student dan én nieuwe verslagen op te stellen (eventueel met een ander onderwerp) én een nieuwe paper in te dienen?

Nee: de initiële verslagen en paper blijven gelden voor de tweede zitting, maar wel te verstaan: enkel en alleen indien de student geslaagd was op één en/of ander onderdeel/onderdelen - verslagen en paper - in de eerste zitting.

- Is dit afhankelijk van de vraag of de student op een of beide subonderdelen een slaagcijfer behaalde?

Indien een student niet geslaagd was op een onderdeel (bijv. voor de verslagen) dan dient de student deze opnieuw te maken en in te dienen voor de tweede zitting. In dit specifiek geval was verzoeker in de eerste zitting geslaagd voor beide onderdelen - verslagen en paper - maar kwam hij niet opdagen voor de mondelinge examens.”

Eveneens in een e-mail van 30 november 2015, bevestigt verzoeker dat hij in het raam van de twee examenzitting geen nieuwe opdracht voor het opmaken van een verslag heeft gekregen.

De Raad maakt hieruit op, zoals verwerende partij ook letterlijk stelt, dat voor het betrokken opleidingsonderdeel zowel het essay als de verslagen met hun quoterings van de eerste naar de tweede examenperiode worden overgedragen, wanneer de student daarvoor een slaagcijfer behaalde.

Verwerende partij bevestigt dat verzoeker voor de verslagen, ingediend in de eerste examenzittijd, een slaagcijfer behaalde. Zij bevestigt tevens dat verzoeker in de tweede zittijd een slaagcijfer behaalde voor het essay.

De conclusie moet dan ook luiden dat verzoeker voor het opleidingsonderdeel ‘[REDACTED]’ recht heeft op een examencijfer, waarbij de toegekende punten voor de verslagen voor 40% meetellen en de toegekende punten voor het essay voor 30%. Indien voor de mondelinge toelichting, die voor 30% meetelt, een nulquotering wordt gegeven wegens afwezigheid, dan is zulks niet kennelijk onredelijk.

Op basis van het aldus te bekomen examencijfer, dient verwerende partij zich opnieuw uit te spreken over de rechtsgevolgen die daaraan dienen te worden verbonden.

Het middel is in de aangegeven mate gegrond.

De beroepscommissie heeft zich vervolgens, blijkbaar op 7 december 2015, opnieuw over verzoekers beroep uitgesproken.

De beroepscommissie komt daarbij tot de volgende beslissing:

“De LW Beroepscommissie stelt vast dat de bestreden beslissing Afwezig (AFW) als examenresultaat in de tweede zittijd van het academiejaar 2014-2015 voor het opleidingsonderdeel (OO) [REDACTED] inhoudt. De Raad oordeelde dat, rekening houdend met de ingediende verslagen en de paper, een quotering dient te worden toegekend, waarbij het de Raad ‘niet kennelijk onredelijk’ lijkt om voor de mondelinge verdediging het deelcijfer 0/30 (nul op dertig) toe te kennen.

Op basis van redelijke overwegingen oordeelt de LW beroepscommissie [dat] het kennelijk onredelijk zou zijn om het door de titularis initiële toegekende examenresultaat, zijnde ‘AFW’ voor bovenvermeld OO te behouden en herziet ze het examenresultaat naar 07/20. De beslissing van de examencommissie wordt hierdoor niet gewijzigd en blijft ‘verderzetting studietraject’.

(...)”

Dit is de thans bestreden beslissing.

IV. Ontvankelijkheid

Verwerende partij betwist niet de ontvankelijkheid van het beroep.

De Raad ziet ook geen redenen om zulks ambtshalve te doen.

Het beroep is ontvankelijk.

V. De middelen

Enig middel

Verzoeker steunt in een enig middel op de motiveringsplicht en het beginsel *patere legem quam ipse fecisti*.

Standpunt van partijen

Verzoeker voert aan dat het toegekende examencijfer van 7/20 arbitrair is. Hij stelt dat hij met dit examencijfer niet kan worden gedelibereerd en dat zijn studieverleden een beter resultaat doet vermoeden.

Bovendien is verzoeker van oordeel dat de aard van de opdracht kwalitatief was en dat hij een louter kwantitatieve beoordeling heeft gekregen. Verzoeker verwijst naar rechtspraak van de Raad van State waarin wordt overwogen dat een loutere toekenning van evaluatiescores, zonder andere verklaring en zonder enige toelichting, geen afdoende motivering vormt.

In haar *antwoordnota* wijst verwerende partij er vooreerst op dat de Raad bij de beoordeling van een ten aanzien van een student genomen examenbeslissing slechts over een marginaal toetsingsrecht beschikt.

Verder stipt verwerende partij aan dat in uitvoering van 's Raads voormeld arrest nr. 2.661, aan verzoeker scores werden toegekend conform de opleidingsonderdeelfiche, met dien verstande dat gelet op verzoekers afwezigheid op het mondeling examen, daarvoor een deelscore van 0/30 werd toegekend.

Voor de paper werd aan verzoeker een deelscore van 24/30 toegekend. Deze score (omgerekend 16/20) ligt volgens verwerende partij in de lijn van de resultaten die verzoeker in de voorbije academiejaren voor taken heeft behaald, alsook in de lijn van de resultaten voor de andere opleidingsonderdelen in het hier betrokken academiejaar.

Voor de verslagen wijst verwerende partij erop dat verzoeker slechts twee verslagen indiende, terwijl volgens de opleidingsonderdeelfiche een verslag moet worden opgemaakt van alle gastlezingen en excursies, wat erop neerkomt dat er in totaal negen te verslagen activiteiten waren. Aangezien er aldus voor verzoeker zeven verslagen ontbreken, is verwerende partij van oordeel dat een deelscore van 10/40 niet kennelijk onredelijk is.

Verzoeker behaalde bijgevolg de volgende deelcijfers:

- Mondeling examen: 0/30
- Paper: 24/30
- Verslagen: 10/40

zijnde 34/100, afgerond naar 7/20.

Dit examencijfer is naar oordeel van verwerende partij niet kennelijk onredelijk. Evenmin is het onvoldoende gemotiveerd: het volstaat immers dat kan worden nagegaan op grond van welke juridische en feitelijke gegevens de beslissing tot stand is gekomen. Te dezen is de bestreden beslissing volgens verwerende partij afdoende gemotiveerd door de verwijzing naar 's Raads arrest en de herziening van het examencijfer van 'AFW' naar 7/20.

Wat ten slotte het beginsel *patere legem quam ipse fecisti* betreft, zet verwerende partij uiteen dat het middel onontvankelijk is op grond van de *exceptio obscuri libelli* omdat een duidelijke uiteenzetting van de draagwijdte van het door verzoeker beoogde middel ontbreekt.

In zijn *wederantwoordnota* repliceert verzoeker dat uit de door hem voorgebrachte stukken blijkt dat hij aan alle gevraagde opdrachten heeft voldaan: hij zou met name slechts twee verslagen en één paper hebben moeten indienen. De negen verslagen worden volgens verzoeker enkel verwacht van studenten die niet op de lezingen en excursies aanwezig waren.

Bovendien, zo voegt verzoeker eraan toe, heeft er altijd verwarring bestaan over de opdrachten die in de loop van het academiejaar moesten worden vervuld. Verzoeker stelt dat medestudent [J.B.] om verduidelijking heeft gevraagd en dat daarop een antwoord is gekomen van professor [T.], waarin het bovenstaande wordt bevestigd.

Beoordeling

Wat vooreerst de omvang betreft van de opdracht met betrekking tot de verslagen, ontwaart de Raad in de door verzoeker voorgelegde stukken geen bewijs waaruit blijkt dat prof. [T.] heeft meegedeeld dat enkel de op de lezingen en excursies afwezige studenten daarover een verslag zouden moeten opstellen.

Wat wel voorligt zijn twee berichten op een sociale mediasite van de door verzoeker bedoelde medestudente [J.B], waarin deze stelt:

“Ik heb prof. [T.] een mail gestuurd. Ik heb gevraagd een overzicht van de taken door te sturen + inleverdatum”

en

“DUS TAKEN FORUM:

1. een lezing bijwonen, buiten [verwerende partij]. En daar een verslag over schrijven van 1 pagina
2. een museum of tentoonstelling bezoeken en daar een verslag over schrijven van 1 pagina
3. een essay schrijven van 3000 woorden
4. aanwezig zijn op de lezingen op [verwerende partij] en de excursies met de klas (en indien afwezig, een verslag schrijven van individueel bezoek)

1, 2 en 4 op 40% en 3 plus examen op 60%.”

Een verklaring of bericht waarin de betrokken docent zelf deze informatie doorgeeft, bevindt zich evenwel niet in het dossier. Een bericht van een medestudent op een sociale mediasite kan niet worden toegeschreven aan verwerende partij of haar organen.

Dat de betrokken docent de voormelde informatie zou verspreiden, zou overigens mogen verbazen, aangezien de studiedeelfiche uitdrukkelijk het volgende vermeldt:

“De manier van werken is de volgende: in het eerste semester worden er gastsprekers uitgenodigd om lezingen te geven. De studenten nemen allen verplicht deel, ook aan de discussie achteraf en schrijven nadien een kritische bespreking.

(...)

Het zou dan bestaan uit een tiental lezingen (...) en bvb. drie museumbezoeken en een colloquium.”

De studiedeelfiche maakt aldus duidelijk dat de studenten deelnemen aan de lezingen en een bespreking schrijven. Daargelaten dat de Raad niet meteen inziet – en verzoeker in zijn betoog ook niet duidelijk maakt – hoe een student afwezig kan zijn op een lezing en er toch een kritische bespreking van kan opstellen, blijkt derhalve niet uit de voorliggende stukken dat verzoeker slechts twee verslagen moest indienen.

Aangezien verzoeker de deelscore voor de verslagen niet op een andere grond betwist, en de deelscore niet is gesteund op een kwalitatieve beoordeling van de wél ingediende verslagen doch slechts op het ontbreken van de andere, is het middel in dat opzicht niet gegrond.

Voor de paper ontving verzoeker een score van 24/30.

Verzoeker betwist die score als dusdanig niet. Wel zet verzoeker uiteen dat de aard van de opdracht kwalitatief was, en dat in die gevallen het examen(deel)cijfer niet volstaat voor de motivering van de toegekende quoterings.

Deze kritiek treft doel.

De Raad heeft reeds meermaals overwogen dat bij proeven die geen kennisexamen uitmaken, de toegekende punten niet volstaan om het examencijfer te motiveren (zie bv. RvStvb. 7 augustus 2007, nr. 2007/022); er is geen reden om het thans anders te zien.

Spijts wat in artikel II.298, §1 van de Codex Hoger Onderwijs is bepaald met betrekking tot het administratief dossier dat de verwerende partij bij de Raad dient neer te leggen – meer bepaald wat in 2° wordt gesteld met betrekking tot “de examenkopij(en) of het stagerapport” – bevindt de kwestieuze paper zich niet in het administratief dossier.

Evenmin, overigens, een document waarop de score van 24/30 is vermeld, laat staan een onder woorden gebrachte motivering hoe de docent tot die quoterings is gekomen.

In die omstandigheden dient te worden besloten tot een schending van de motiveringsplicht.

Aanstelling van een deskundige

Verzoeker vordert de aanstelling van een onafhankelijk deskundige.

Verwerende partij stelt dat zulks niet mogelijk is, aangezien de appreciatie van een ander persoon niet in de plaats kan worden gesteld van deze van de onderwijsinstelling. Bovendien, stelt verwerende partij, is de aanstelling van een deskundige niet voorzien in de proceduregels die op de Raad van toepassing zijn.

Gelet op de vernietiging op grond van het bovenstaande, is er vooralsnog geen reden om over de vordering tot aanstelling van een deskundige uitspraak te doen.

BESLISSING

1. De Raad vernietigt de beslissing van de interne beroepscommissie van 7 december 2015.

2. Het daartoe bevoegde orgaan neemt een nieuwe beslissing ten aanzien van verzoeker, en doet zulks uiterlijk 2 februari 2016.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van 19 januari 2016, door de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen, I^e Kamer, samengesteld uit:

Jim Deridder,	voorzitter van de Raad
Jan Geens	bijzitter
Jean Goossens	bijzitter

bijgestaan door

Freya Gheysen	secretaris
---------------	------------

De secretaris
Freya Gheysen

De voorzitter
Jim Deridder

Tegen dit arrest is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd

een kopie van het aangevochten arrest, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnterpreteerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Arrest nr. 2.790 van 19 januari 2016 in de zaak 2015/683

In zake: ██████████

tegen: ██████████n

I. Voorwerp van de vordering

Het beroep, ingesteld op 14 december 2015, strekt tot nietigverklaring van de beslissing van de voorzitter van de interne beroepscommissie van 26 november 2015 waarbij het intern beroep onontvankelijk wordt verklaard.

II. Verloop van de rechtspleging

Verwerende partij heeft een antwoordnota ingediend en verzoekende partij heeft een wederantwoordnota ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 19 januari 2016.

Voorzitter van de Raad Jim Deridder heeft verslag uitgebracht.

Advocaat ██████████, die verschijnt voor de verwerende partij, is gehoord.

Spijts uitdrukkelijk verzoek daartoe in het aangetekend schrijven d.d. 18 december 2015 van het secretariaat, heeft verwerende partij nagelaten een kopie van het onderwijs- en examenreglement (verder: het OER) in het administratief dossier op te nemen.

De Raad betreft het OER ambtshalve bij het onderzoek. Ter zitting verklaart de raadsman van verwerende partij daartegen geen bezwaar te hebben.

III. Feiten

Verzoekster is ingeschreven in de opleiding Bachelor in het Onderwijs: kleuteronderwijs.

In het academiejaar 2014-2015 behaalde verzoekster voor het opleidingsonderdeel ‘[REDACTED]’ (3 studiepunten) geen credit.

Ten gevolge van een wijziging in het curriculum wordt het voormelde opleidingsonderdeel voor het academiejaar 2015-2016 gewijzigd, en wel naar ‘[REDACTED]’ (KL9).

Verzoekster werd van deze wijziging in kennis gesteld, en zij ondertekende op 20 september 2015 het contract van het opleidingsprogramma.

Op 16 november 2015 stelt verzoekster een intern beroep in tegen de wijziging van het curriculum. Zij doet daarbij het volgende gelden:

“Ik volg mijn 3e jaar opleiding aan de Hogeschool, [adres], aan de Faculteit [...], kleuteronderwijs.

In het weekend van 14-15 november 2015 verscheen op [elektronisch platform] mijn lessenrooster waarbij staat dat ik niet alleen het vak [REDACTED] dien mee te nemen dit schooljaar, doch ook de vakken van KL9 moet hernemen (d.i. [REDACTED]), [REDACTED] en [REDACTED] (vroeger [REDACTED])) omdat er vanaf dit schooljaar een nieuw systeem van kracht is gegaan. Al deze vakken overlappen met KL15 en zijn in geen geval te combineren.

Door de curriculumcommissie werd mij toegestaan ook mijn bachelorproef dit schooljaar te starten.

Aangezien ik een creditbewijs heb bekomen voor het 2e jaar kleuteronderwijs van de bovengenoemde vakken [REDACTED], wens ik uitdrukkelijk bezwaar in te dienen tegen het feit dat ik deze vakken opnieuw moet hernemen.

Ik kan me derhalve niet akkoord verklaren met het besluit van de Hogeschool omtrent het nieuwe curriculum.”

De interne beroepsinstantie behandelt verzoeksters beroep op 26 november 2015 en komt daarbij tot de volgende beslissing:

“Oordeel betreffende de ontvankelijkheid

Conform artikel 64 van de onderwijs- en examenregeling (OER) 2015-2016 van de [verwerende partij] onderzoekt de voorzitter van de interne beroepscommissie de ontvankelijkheid van het interne beroep. Dat houdt in dat hij nagaat of de klacht binnen de voorziene termijn, in de juiste vorm en met de juiste hoedanigheid werd ingesteld en of er kan worden uitgemaakt tegen welke studievoortgangsbeslissing er beroep is ingesteld. Wanneer een klacht onontvankelijk is, wordt ze op gemotiveerde wijze afgewezen. De voorzitter van de interne beroepscommissie brengt de student per aangetekend schrijven op de hoogte van de gemotiveerde beslissing.

[Verzoekster] verklaart zich niet akkoord met het besluit van [verwerende partij] omtrent het nieuwe curriculum. Ze tekent beroep aan tegen het opnieuw moeten behalen van credits die zij meent reeds verworven te hebben. Zij haalt volgende argumenten aan:

- [Verzoekster] was vorig jaar niet geslaagd voor [.....] en moet dit opleidingsonderdeel hernemen. Door de curriculumwijzigingen binnen de opleiding bachelor in het onderwijs: kleuteronderwijs, werd [.....] gewijzigd in 'KL9'. [Verzoekster] schrijft dat in het weekend van 14 en 15 november op het digitaal leerplatform een lessenrooster verscheen waaruit bleek dat zij niet alleen [.....] moet hernemen maar ook de andere opleidingsonderdelen van KL9. [Verzoekster] wijst er op dat zij reeds een creditbewijs ontvangen heeft voor deze opleidingsonderdelen die zij nu zou moeten hernemen.
- De opleidingsonderdelen KL9 en KL15 kunnen volgens [verzoekster] niet gecombineerd worden. Bovendien werd aan de student toegestaan zich in te schrijven voor de bachelorproef.

De voorzitter van de interne beroepscommissie heeft zich bij de faculteit [...] bevraagd en stelt het volgende vast:

- [Verzoekster] was vorig academiejaar niet geslaagd voor het opleidingsonderdeel [.....]. Door een curriculumwijziging ([...] d.d. 27 maart 2015) vanaf academiejaar 2015-2016 in de opleiding bachelor in het onderwijs: kleuteronderwijs, werd het opleidingsonderdeel [.....] dit academiejaar gewijzigd in [.....] (door de student naar verwezen met 'KL9'). De door het [hogeschoolbestuur] goedgekeurde conversietabellen werden bij het samenstellen van het opleidingsprogramma van [verzoekster] correct gevolgd.
- Het opleidingsonderdeel [.....] maakt deel uit van het geïndividualiseerd opleidingsprogramma waarvoor de student zich heeft ingeschreven. [Verzoekster] heeft het contract van haar opleidingsprogramma op 20 september 2015 goedgekeurd en digitaal ondertekend.
- [.....] is een enkelvoudig opleidingsonderdeel en bestaat dus niet uit deelopleidingsonderdelen. Conform artikel 20 van de geldende onderwijs- en examenregeling kan enkel vrijstelling aangevraagd/verkregen worden voor een volledig opleidingsonderdeel of voor deelopleidingsonderdelen van een samengesteld opleidingsonderdeel. Voor onderdelen van een enkelvoudig opleidingsonderdeel kan men geen vrijstellingen verwerven.
- [Verzoekster] heeft geen vrijstelling aangevraagd voor (deel)opleidingsonderdelen conform de procedure opgenomen in artikel 20

van de geldende onderwijs- en examenregeling. Er werd geen studievoortgangsbeslissing genomen omtrent vrijstellingen.

- Het lessenrooster van [verzoekster] werd reeds voor het zomerreces 2015 gepubliceerd en kon vanaf dat moment steeds via het digitale leerplatform geconsulteerd worden. [Verzoekster] heeft echter slechts enkele dagen voor aanvang van de lessen [REDACTED] haar lessenrooster bekeken. Er is geen sprake van een nieuwe publicatie of van nieuwe informatie betreffende het opleidingsprogramma van de student. Het klopt dat de lessen van twee opleidingsonderdelen van haar geïndividualiseerd traject op hetzelfde moment plaatsvinden. De opleiding heeft bevestigd dat zij studenten met een geïndividualiseerd traject, steeds informeert over gepaste en haalbare oplossingen indien de lessen van verschillende opleidingsonderdelen in hun opleidingsprogramma samenvallen.

Betreffende de ontvankelijkheid van het door [verzoekster] ingestelde beroep wordt vastgesteld wat volgt:

- De curriculumwijziging waarvan sprake, is geen individuele studievoortgangsbeslissing maar een beslissing met algemene draagwijdte die door het [hogeschoolbestuur] werd genomen conform artikel 33, §4 van de geldende onderwijs- en examenregeling.
- [Verzoekster] heeft haar opleidingsprogramma goedgekeurd. Ze heeft geen vrijstellingen aangevraagd conform de procedure opgenomen in de geldende OER en er werd geen studievoortgangsbeslissing genomen betreffende het haar al dan niet toekennen van bewijzen van bekwaamheid of eerder verworven competenties.

Conform artikels I.3, 69° en II.283 van de Codex Hoger Onderwijs (d.d. 11 oktober 2013) en conform artikel 64 van het [hogeschool]OER is de interne beroepscommissie enkel bevoegd om zich uit te spreken over de gegrondheid van een beroep dat een student aantekent tegen een studievoortgangsbeslissing. De voorzitter van de interne beroepscommissie besluit dat uit het beroepsschrift van [verzoekster] niet blijkt tegen welke studievoortgangsbeslissing zij beroep aantekent. Hierom is het beroep niet ontvankelijk.

Beslissing

Gelet op het feit dat niet kan worden uitgemaakt tegen welke studievoortgangsbeslissing beroep wordt ingesteld, oordeelt de voorzitter van de interne beroepscommissie dat het beroep onontvankelijk is.

Vermits het intern beroep onontvankelijk is, dient niet meer op de grond van het beroep te worden ingegaan.

(...)”

Dit is de thans bestreden beslissing.

IV. Ontvankelijkheid

Verwerende partij betwist niet de ontvankelijkheid van het beroep.

De Raad ziet ook geen redenen om zulks ambtshalve te doen.

Het beroep is ontvankelijk.

V. De middelen

Verzoekende partij steunt een enig middel op het redelijkheidsbeginsel en de zorgvuldigheidsplicht.

Standpunt van partijen

Verzoekster bevestigt dat zij het contract van het opleidingsprogramma heeft goedgekeurd en ondertekend, maar stelt dat dit gebeurde omdat zij niet op de hoogte was van de inhoud van het nieuwe curriculum. De vakken, zo zet verzoekster uiteen, zijn op het contract niet gespecificeerd en nergens werd uitleg gegeven over het feit dat het opleidingsonderdeel '.....' overeenstemt met de vakken '.....', '.....', '.....' en '.....' uit het academiejaar 2014-2015.

Naar oordeel van verzoekster werd door de verwerende partij niet duidelijk gecommuniceerd dat er vakken zouden moeten worden hernomen waarvoor reeds een creditbewijs werd behaald. Zij stelt pas in het weekend van 14 en 15 november 2015 met het verschijnen van het lessenrooster op het elektronisch platform te hebben beseft dat zij deze vakken zou moeten hernemen. Het is, nog steeds volgens verzoekster, door de slechte communicatie van verwerende partij dat zij geen vrijstellingen heeft kunnen aanvragen.

Veel studenten, zo vervolgt verzoekster, verkeren in dezelfde situatie en hebben – vergeefs – de ombudsman ingeschakeld. Zij verwijst ter zake naar de voorgebrachte getuigenverklaringen. Ten slotte wijst verzoekster er op dat zij tot de bachelorproef werd toegelaten, terwijl in verzoeksters aanvraag daartoe uitdrukkelijk melding werd gemaakt van het herexamen voor (enkel) '.....'. Bij die aanvraag heeft niemand gerepliceerd dat er nog voor andere opleidingsonderdelen een nieuw examen diende te worden afgelegd.

Verzoekster vraagt, samen met haar beroep, een vrijstelling of deelvrijstelling voor het opleidingsonderdeel ‘.....’, alleszins voor zover delen ervan overeenstemmen met de vakken ‘.....’, ‘.....’ en ‘.....’.

In haar *antwoordnota* zet verwerende partij vooreerst uiteen dat het intern beroep terecht onontvankelijk werd verklaard.

Zij stelt ter zake het volgende:

“Volkomen terecht heeft de Interne Beroepscommissie bij beslissing van 26.11.2015 het initiële verzoek onontvankelijk verklaard.

Het voorwerp van het beroep betreft immers geen individuele studievoortgangsbeslissing, zijnde één van de noodzakelijke vereisten om op ontvankelijke wijze intern (en vervolgens gebeurlijk extern) beroep aan te tekenen (zie art. 64 OER, in overeenstemming met de artt. I.3,69° en II.283 Codex Onderwijs).

De curriculumwijziging betreft geen individuele beslissing naar de betrokken studente toe, doch wel een beslissing met algemene draagwijdte, betrekking hebbend op alle studenten van de betrokken opleiding, genomen conform art. 33 § 4 van de OER.

De loutere omstandigheid dat de verzoekende partij in haar verzoek voor de Raad melding maakt van het feit dat het huidige beroep thans gericht is tegen de ‘*studievoortgangsbeslissing waarbij ik het onderdeel moet volgen waardoor ik de vakken waarvoor ik reeds een creditbewijs behaald heb zou moeten herdoen*’, verandert hier niets aan: zoals reeds gemeld werd eenvoudigweg hieromtrent geen studievoortgangsbeslissing getroffen, doch is dit enkel een uitvloeisel van de conversietabellen waarbij (zoals hieronder nog verduidelijkt) helemaal geen vakken dienen te worden herdaan waarvoor reeds een credit werd behaald.

Tot slot betreft de vraag die thans gesteld wordt tot het alsnog bekomen van een vrijstelling niet alleen een nieuw verzoek, meteen gericht aan de externe beroepscommissie, doch bovendien laattijdig.”

Ondergeschikt voert verwerende partij aan:

“Dat de verzoekende partij, zoals zij het in haar initieel verzoekschrift stelt, deze vakken (bedoeld wordt) zou moeten ‘*hernemen*’ alwaar zij hiervoor reeds een credit zou hebben behaald, is een volstrekte misvatting.

De verzoekende partij heeft het contract van haar opleidingsprogramma op 20.09.2015 goedgekeurd en digitaal ondertekend (zie stuk 2), zoals zij ook erkent in haar huidig verzoekschrift.

Dat zij hierbij geen weet zou hebben gehad van haar nieuw curriculum, dient voor haar rekening te worden gelaten.

De conversietabellen werden meegedeeld, waaruit iedere student voor zich kon uitmaken welke veranderingen werden doorgevoerd (zie stuk 6).

Ook de communicatie die verstrekt werd naar de studenten toe, wordt hierbij voorgelegd (zie stuk 7).

Het uitgangspunt van het voormelde curriculum is heel erg nieuw, en dit zowel qua inhoud (vele nieuwe inhouden werden toegevoegd om de maatschappelijke en onderwijskundige relevantie van de opleiding bij te sturen) als qua structuur (resolute keuze voor een uitgesproken didactische én geïntegreerde aanpak, en dit als enige lerarenopleiding in Vlaanderen).

Het opleidingsonderdeel [REDACTED] komt in de nieuwe structuur niet meer voor.

Bij het opstellen van de conversietabel is van bij de start rekening gehouden met gelijklopende inhouden uit diverse leergebieden.

Om de conversietabel samen te stellen werd per [REDACTED]-opleidingsonderdeel in het nieuwe curriculum bekeken welke 2 leergebieden uit het oude curriculum in het nieuwe [REDACTED]-opleidingsonderdeel samenkwamen. Die koppeling is zo minutieus mogelijk doorgevoerd

Van een ‘opnieuw volgen’ van opleidingsonderdelen ‘*waarvoor reeds een credit werd behaald*’ is derhalve geen sprake.

Het opleidingsonderdeel waarvoor thans (ten onrechte : zie hoger) vrijstelling wordt gevraagd is bovendien een enkelvoudig opleidingsonderdeel, bestaande uit deelopleidingsonderdelen.

Conform de geldende regelgeving (meer bepaald art. 20 OER) kan enkel een vrijstelling worden bekomen ofwel voor een volledig opleidingsonderdeel ofwel voor deelopleidingsonderdelen van een samengesteld opleidingsonderdeel.

Voor vermeende onderdelen van een enkelvoudig opleidingsonderde[e]l, zoals in casu, kan m.a.w. geen vrijstelling worden bekomen.”

Verzoekende partij doet in haar *wederantwoordnota* gelden dat de communicatie naar de studenten (verwezen wordt naar stuk 7 van het administratief dossier) allesbehalve duidelijk was, wat volgens verzoekster ook blijkt uit het feit dat vele studenten het nieuwe curriculum hebben ondertekend om nadien pas tot de vaststelling te komen dat de vakken dienen te herdoen waarvoor zij reeds een creditbewijs hebben behaald.

In tegenstelling tot wat werd aangekondigd, namelijk dat in het nieuwe curriculum wordt gehonoreerd wat in het oude curriculum reeds werd verzilverd, wordt thans een volledig opleidingsonderdeel opgelegd met daarin delen waarvoor reeds een credit werd behaald.

Beoordeling

Ter zake ter zitting bevraagd, heeft de raadsman van verwerende partij verklaard dat de conversietabel die in het administratief dossier werd neergelegd wel degelijk zo moet worden begrepen dat deze aanduidt in welke credits de door de student in het academiejaar 2014-2015 of voorheen behaalde credits, worden omgezet

Verwerende partij voegt daaraan toe dat hieruit volgt dat verzoekende partij enkel voor het opleidingsonderdeel '■■■■■■■■■■', thans omgezet in '■■■■■■■■■■ (KL9)' geen credit heeft verworven en dat de andere opleidingsonderdelen waarvan verzoekster gewag maakt (■■■■■■■■■■) overeenkomstig de conversietabel wel degelijk tot andere credits in het nieuwe curriculum hebben geleid.

In de mate dat verzoeksters beroep is gesteund op de grief dat zij voor voormelde opleidingsonderdelen een behaalde credit verloren ziet gaan, mist het beroep derhalve feitelijke grondslag.

Verder wijst de Raad er op dat hij – daargelaten de procedures met betrekking tot leerkrediet – overeenkomstig artikel II.292, §1 van de Codex Hoger Onderwijs slechts bevoegd is om, ten aanzien van beslissingen waaromtrent hij over rechtsmacht beschikt, de nietigverklaring van die beslissing uit te spreken.

De Raad is niet bevoegd om aan een verzoekende partij een credit toe te kennen, een vrijstelling te verlenen, enz.

In de mate dat verzoekster vordert dat de Raad een vrijstelling zou verlenen, is het beroep onontvankelijk wegens onbevoegdheid van de Raad.

In zoverre verzoeksters beroep kan worden begrepen als een geschil omtrent een vrijstelling, wijst de Raad op het volgende.

Het diplomacontract dat verzoekster heeft goedgekeurd en ondertekend bevat volgens de afdruk die beide partijen als stuk neerleggen, een opsomming van de betrokken opleidingsonderdelen. Daaronder bevindt zich ook, ten bedrage van 4 studiepunten, het opleidingsonderdeel '.....'.

Van een student die zich inschrijft voor een opleidingsonderdeel dat nieuw is in de opleiding, mag worden verwacht dat hij zich vergewist van de inhoud ervan.

Zo verzoekster meent dat haar ten onrechte geen (deel)vrijstelling werd verleend, dan had zij de daartoe geëigende procedure moeten instellen. Artikel 20, §1 van het OER 2015-2016 van verwerende partij bepaalt ter zake het volgende:

“Procedure voor vrijstelling/deelvrijstelling op basis van eerder verworven kwalificatie (EVK)

Een student die op basis van EVK's, zijnde creditbewijzen/getuigschriften van slagen, een vrijstelling/deelvrijstelling wenst te krijgen, richt een aanvraag aan de studietrajectbegeleider:

- uiterlijk op 15 oktober voor opleidingsonderdelen van het eerste semester en jaaropleidingsonderdelen. Bij inschrijving vanaf 1 oktober, richt men de aanvraag aan de studietrajectbegeleider binnen de 15 kalenderdagen na inschrijving;
- voor 1 maart voor opleidingsonderdelen van het tweede semester. Bij inschrijvingen vanaf 15 februari, richt men de aanvraag aan de studietrajectbegeleider binnen de 15 kalenderdagen na inschrijving.”

Uit de stukken waarop de Raad vermag acht te slaan, kan worden afgeleid dat het opleidingsonderdeel '.....' is aangevat tijdens het eerste semester, zodat verzoekster de ter beschikking staande procedure voor het aanvragen van een vrijstelling had moeten instellen uiterlijk op 15 oktober 2015. Zij heeft zulks niet gedaan.

Terecht stelt verwerende partij dat de discussie omtrent een vrijstelling of deelvrijstellingen thans niet alsnog kan worden gevoerd via het intern beroep dat verzoekster heeft ingesteld.

Indien verzoekster meent dat de onzorgvuldige houding van en een gebrekkige informatie door verwerende partij eraan de basis van liggen dat verzoekster verschalkt werd omtrent de

werkelijke inhoud van het opleidingsonderdeel ‘.....’ en de gevolgen van de invoering ervan, dan is dit een kwestie van burgerrechtelijke aansprakelijkheid waaromtrent de Raad niet bevoegd is.

In de marge wijst de Raad op de bepalingen van artikel II.225, §4 van de Codex Hoger Onderwijs, luidend als volgt:

§4. De hogeronderwijsinstellingen garanderen dat een student bij aanpassingen aan het curriculum zijn reeds verworven studiepunten kan valideren binnen het vernieuwde studieprogramma. De instellingen voorzien hiertoe in de noodzakelijke overgangsmaatregelen in het onderwijs- en examenreglement als vermeld in artikel II.222, 13°.

Deze bepaling is ingevoegd door artikel 16 van het Vereenvoudigingsdecreet (Decreet van 21 maart 2014 tot aanpassing van enkele hogeronderwijsbepalingen die de organisatie en controle van het onderwijs faciliteren en de plan- en implementatielasten verminderen) en is van toepassing vanaf het academiejaar 2014-2015 (cf. artikel 48 van het decreet).

Terwijl verwerende partij terecht opmerkt dat een curriculumwijziging op zich geen beslissing is waarvoor de Raad bevoegd is, kan een dergelijke beslissing, gelet op de bepalingen van het voormelde artikel II.225, §4 van de Codex Hoger Onderwijs *a priori* ook niet geheel los worden gezien van de problematiek van de vrijstellingen, aangezien zij een voor de hand liggend instrument zijn om de student toe te laten zijn bekomen credits te valideren.

Verwerende partij legt conversietabellen voor (stuk 6 administratief dossier) waaruit *prima facie* lijkt te kunnen worden afgeleid dat de door verzoekster ingeroepen credits zich kunnen vertalen in andere opleidingsonderdelen in het nieuwe curriculum, zoals – het is hierboven reeds aangegeven – door verwerende partij ter zitting ook is bevestigd.

Het komt de Raad voor dat verzoekster, gelet op het bovenstaande, in het academiejaar 2015-2016 derhalve enkel voor het nieuwe opleidingsonderdeel waarin de competenties van zijn opgegaan, opnieuw dient in te schrijven. Aangezien verzoekster voor geen credit behaalde en het examencijfer ook niet betwist, kan die vaststelling niet tot de nietigheid van de bestreden beslissing doen besluiten.

De Raad verwerpt het enig middel.

BESLISSING

De Raad verwerpt het beroep.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van 19 januari 2016, door de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen, I^e Kamer, samengesteld uit:

Jim Deridder, voorzitter van de Raad

Jan Geens bijzitter

Jean Goossens bijzitter

bijgestaan door

Freya Gheysen secretaris

De secretaris

Freya Gheysen

De voorzitter

Jim Deridder

Tegen dit arrest is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten arrest, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnventariseerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Zitting van 20 januari 2016

Arrest nr. 2.791 van 20 januari 2016 in de zaak 2015/138

In zake: ██████████

Tegen: ██████████

I. Voorwerp van de vordering

Het beroep, ingesteld op 13 juli 2015, strekt tot nietigverklaring van de studievoortgangsbepaling van 24 juni 2015 (eerste bestreden beslissing) en de beslissing van de interne beroepscommissie van 3 juli 2015 waarbij het intern beroep van verzoeker ontvankelijk doch ongegrond werd verklaard (tweede bestreden beslissing).

II. Verloop van de rechtspleging

Verwerende partij heeft een antwoordnota ingediend. Verzoekende partij heeft een wederantwoordnota ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 20 augustus 2015.

Kamervoorzitter Bertel De Groote heeft verslag uitgebracht.

██████████ en ██████████ (loco ██████████), die verschijnen voor de verwerende partij, zijn gehoord.

Om de hieronder vermelde redenen heeft de Raad de zaak naar de rol verwezen. Partijen zijn opnieuw opgeroepen voor de zitting van 20 januari 2016.

██████████ en advocaat ██████████, die verschijnen voor de verwerende partij, zijn gehoord.

III. Feiten

Verzoeker is in het academiejaar 2014-2015 ingeschreven in de opleiding ‘Bachelor Voedings- en dieetkunde’.

Voor het opleidingsonderdeel '.....' bekommt verzoekende partij een examencijfer van 3/20.

Verzoekende partij stelde op datum van 26 juni 2015 een intern beroep in bij de interne beroepscommissie van de onderwijsinstelling.

Bij beslissing van de interne beroepscommissie op datum van 3 juli 2015 werd het intern beroep ontvankelijk, doch ongegrond verklaard.

De interne beroepsbeslissing stelde dat uit het dossier blijkt dat de hogeschool er alles aan gedaan heeft om de gezondheidsproblemen van de student op te vangen en waar mogelijk alternatieve regelingen te voorzien. De beroepscommissie stelde dat de student in haar verzoekschrift verwarring creëert door een aantal zaken door elkaar te halen. De beroepscommissie merkte op dat er op 4 maart 2015 een gesprek is doorgegaan met de student waarbij afspraken werden gemaakt rond het afgeven van de taak '.....', dat de taak werd afgegeven en de discussie hierover niet meer relevant is. De beroepscommissie stelde verder dat de student zelf heeft ingestemd met de verplaatsing van het inhaalmoment (van 23 naar 30 april 2015) voor het mondelinge deel van het skillslab '.....', die ingegeven was door dringende organisatorische redenen. Vervolgens werd aan de student de mogelijkheid geboden om dit deexamen in te halen op 21 mei en nadien op 28 mei 2015, maar de student kon ten gevolge van een ziekenhuisopname ook aan dit inhaalexamen niet deelnemen. De interne beroepscommissie stelde dat de hogeschool ook hier de student tegemoet is gekomen door haar toe te laten haar taak toch apart af te geven zonder de mondelinge beoordeling in het skillslab, maar dat de taak ook dan niet op de afgesproken datum werd ingeleverd. Uit de laatste e-mail van de student van 14 mei 2015 blijkt volgens de beroepscommissie dat ze de taak de daaropvolgende maandag op papier zal laten afgeven op school. Ook hier is de hogeschool aan tegemoet gekomen, maar de taak werd nooit ingeleverd.

De interne beroepscommissie was van oordeel dat de opleiding op alle mogelijke manieren getracht heeft om de student tegemoet te komen. De interne beroepscommissie moet er evenwel op toezien dat alle beoogde competenties van het opleidingsonderdelen behaald worden en dat in het bijzonder de in de ECTS-fiche omschreven communicatieve vaardigheden moeten kunnen worden getoetst. De beroepscommissie was van oordeel dat dit niet mogelijk is in het voorstel dat door de student wordt gedaan. De beroepscommissie stelde

dat voor dit opleidingsonderdeel geen tweede examenkans is voorzien, specifiek om reden dat tijdens de vakantieperiode geen ‘skillslabs’ kunnen worden georganiseerd. De beoordeling van deze skillslabs maakt 58% van de totaalscore uit. De interne beroepscommissie was dan ook van oordeel dat de opleiding meer dan voldoende gedaan heeft om een gepaste oplossing te zoeken voor de specifieke behoeften van de student, en besloot dat het beroep om die redenen moest worden afgewezen.

De beslissing op intern beroep werd bij aangetekend schrijven van 8 juli 2015 aan verzoekende partij overgemaakt.

Bij aangetekend schrijven van 13 juli 2015 diende verzoekende partij een verzoekschrift in bij de Raad.

IV. Afvoering van de rol

Op de zitting van 20 augustus 2015 meldt verwerende partij dat de verzoekende partij inmiddels overleden is. Zij brengt tevens een krantenbericht bij in deze zin. Uit het overlijdensbericht, daags nadien meegedeeld door de verwerende partij, blijkt dat de verzoekende partij op 15 augustus 2015 te Antwerpen is overleden.

De rechtspleging voor de Raad wordt geschorst door het overlijden van de verzoekende partij.

Intussen is de termijn van drie maanden en veertig dagen, te rekenen vanaf de dag waarop de erfenis is opengevallen, verstreken. Geen van de rechthebbenden van verzoekende partij heeft het secretariaat van de Raad gecontacteerd met het oog op de hervatting van het geding.

Er is geen erfgenaam of rechtsverkrijgende van de verzoekende partij, die het geding heeft hervat. Er is grond om de zaak van de rol af te voeren.

BESLISSING

De zaak wordt van de rol afgevoerd.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van 20 januari 2016, door de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen, Ite Kamer, samengesteld uit:

Bertel De Groote,	kamervoorzitter
Piet Versweyvelt	bijzitter
Henri Verhaaren	bijzitter

bijgestaan door

Melissa Thijs	secretaris
---------------	------------

De secretaris

Melissa Thijs

De voorzitter

Bertel De Groote

Tegen dit arrest is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten arrest, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnterpreteerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Arrest nr. 2.808 van 8 februari 2016 in de zaak 2015/501

In zake: [REDACTED]

Tegen: [REDACTED]

I. Voorwerp van de vordering

Het beroep, ingesteld op 5 oktober 2015, strekt tot nietigverklaring van de beslissing van studievoortgangsbewaking van 11 september 2015 waarbij aan verzoeker de inschrijving voor het academiejaar 2015-2016 werd geweigerd en de beslissing van de interne beroepscommissie van 22 september 2015 waarbij het intern beroep van verzoeker ontvankelijk doch ongegrond werd verklaard.

II. Verloop van de rechtspleging

Bij arrest nr. 2.685 van 1 december 2015 heeft de Raad de debatten heropend.

Verzoekende partij en verwerende partij hebben een toelichtende nota ingediend.

Bij beschikking nr. 2015/II/002 krijgen verzoekende en verwerende partij de mogelijkheid een tweede aanvullende nota in te dienen.

Verzoekende partij en verwerende partij hebben vervolgens een tweede toelichtende nota ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 20 januari 2016.

Kamervoorzitter Bertel De Groote heeft verslag uitgebracht.

Advocaat [REDACTED] (loco advocaat [REDACTED]), die verschijnt voor de verzoekende partij, en advocaat [REDACTED], die verschijnt voor de verwerende partij, zijn gehoord.

III. Feiten

Verzoeker was tijdens het academiejaar 2013-2014 ingeschreven in het schakelprogramma Master in bedrijfskunde. Hij behaalde een credit voor 12 van de 27 studiepunten. Er werd aan verzoeker na de tweede zitting de bindende voorwaarde opgelegd dat hij diende te slagen voor minstens de helft van de opgenomen studiepunten.

Verzoeker is in het academiejaar 2014-2015 ingeschreven in het schakelprogramma Master in bedrijfskunde, alsook voor de opleiding “Master in bedrijfskunde”. Voor het schakelprogramma behaalde verzoeker 3 van de 15 studiepunten. Voor de master behaalde verzoeker alle 18 opgenomen studiepunten. Na afloop van dit academiejaar besliste de examencommissie op 11 september 2015 de herinschrijving van verzoeker voor het academiejaar 2015-2016 te weigeren.

Verzoekende partij stelde op datum van 14 september 2015 een intern beroep in bij de facultaire beroepsinstantie van de onderwijsinstelling.

Bij beslissing van de facultaire beroepsinstantie op datum van 22 september 2015 werd het intern beroep ontvankelijk doch ongegrond verklaard.

De interne beroepsbeslissing stelde dat, overeenkomstig artikel II.264 Codex Hoger Onderwijs, in artikel 85 Onderwijs- en examenreglement 2014-2015 het opleggen van bindende studievoorwaarden voor studenten wordt gekoppeld aan een minimaal te leveren relatieve studieprestatie (50% van de opgenomen studiepunten). Ingeval een student niet voldoet aan deze bindende voorwaarde, kan het academiejaar nadien een inschrijving worden geweigerd.

In casu stelde de interne beroepscommissie vast dat de faculteit een bindende voorwaarde heeft opgelegd aan verzoeker nadat hij in het academiejaar 2013-2014 voor het schakelprogramma Master in de bedrijfskunde geen 50% van de opgenomen studiepunten heeft behaald. Hij behaalde slechts 12 van de 27 opgenomen studiepunten. Deze bindende voorwaarde luidde dat hij minstens de helft van de opgenomen studiepunten diende te behalen.

Verzoeker behaalde in het academiejaar 2014-2015 slechts 3 van de 15 opgenomen studiepunten. De examencommissie besliste om de herinschrijving te weigeren op grond van het niet voldoen aan de bindende voorwaarde.

De commissie oordeelt dat het neergelegde dossier van verzoeker onvoldoende aantoon en bewijst dat er sprake was van uitzonderlijke omstandigheden die geleid hebben tot de gebrekkige studievoortgang. Zij stelt ook dat het dossier onvoldoende laat blijken welke initiatieven ondernomen zullen worden om in de toekomst betere resultaten te behalen.

De beslissing op intern beroep werd per e-mail van 29 september 2015 aan verzoekende partij overgemaakt.

Bij aangetekend schrijven van 5 oktober 2015 diende verzoekende partij een verzoekschrift in bij de Raad.

IV. Ontvankelijkheid

De Raad onderzoekt, desnoods ambtshalve, de ontvankelijkheid van het beroep.

Verzoeker tekent beroep aan tegen de beslissing van studievoortgangsbewaking van 11 september 2015 waarbij aan verzoeker de inschrijving voor het academiejaar 2015-2016 werd geweigerd (eerste bestreden beslissing) en tegen de beslissing van de interne beroepscommissie van 22 september 2015 (tweede bestreden beslissing).

Uit artikel 153 §2 van het onderwijs- en examenreglement (verder: OER) van verwerende partij blijkt dat de interne beroepsinstantie bevoegd is om, in voorkomend geval, de bestreden beslissing te wijzigen.

Dit betekent dat zij voor de beoordeling van de grond van de zaak in de plaats treedt van de examencommissie. In dat geval verdwijnt de beslissing van de examencommissie uit de rechtsorde, en kan zij niet meer het voorwerp uitmaken van een beroep bij de Raad.

Verzoekers beroep wordt derhalve ambtshalve onontvankelijk verklaard in de mate dat het is gericht tegen de eerste bestreden beslissing.

Wel kan verzoeker onregelmatigheden die kleven aan deze beslissing, nog op ontvankelijke wijze aanvoeren tegen de beslissing op intern beroep.

Verwerende partij betwist niet de ontvankelijkheid van het beroep in zoverre het is gericht tegen de tweede bestreden beslissing (verder: de bestreden beslissing) en de Raad ziet evenmin redenen om zulks te doen.

Het beroep is in die mate ontvankelijk.

V. De middelen

A. Eerste middel

In het arrest nr. 2.685 van 1 december 2015 heeft de Raad inzake het eerste middel het volgende overwogen:

“Wat de samenstelling van de beroepsinstantie betreft, leest de Raad in art. 152 OER (2014-2015) in combinatie met het “aanvullend facultair reglement bij artikel 152” dat de facultaire beroepscommissie bestaat uit:

- de vice-decaan
- de academisch secretaris
- de facultair afgevaardigde in de Raad van Bestuur.

De vice-decaan zit de facultaire beroepscommissie voor.

De voorzitters van de vakgroepen kunnen, eveneens volgens artikel 152 aanvullend facultair reglement, als plaatsvervanger optreden, *te beginnen met de oudste in termen van anciënniteit in de hoogst behaalde graad.*

Tevens bevat de facultaire aanvulling de vermelding dat de samenstelling van de commissie *ad valvas*/via de facultaire website wordt bekendgemaakt bij aanvang van het academiejaar.

Aldus zit vice-decaan [I.G.] de commissie voor. Leden zijn daarnaast academisch secretaris [J.B.] en facultair afgevaardigde bij de Raad van Bestuur [E.H.].

Op de zitting die tot het aangevochten besluit heeft geleid was [E.H.] niet aanwezig, maar [C.P.]. Het betrokken lid heeft als vakgroepvoorzitter de plaats van [E.H.] ingenomen.

Wat dit betreft is de beslissing naar het oordeel van de Raad op het eerste gezicht niet door een onregelmatigheid aangetast.

De vraag naar de conformiteit van de aanduiding van de plaatsvervanger – met name de vraag of de juiste persoon als plaatsvervanger aan de beraadslaging heeft deelgenomen – zal de Raad hieronder verder ontwikkelen.

Blijkens het OER worden met raadgevende stem uitgenodigd (art. 152 OER 2014-2015 – lid 2):

- de facultaire ombudspersoon
- de studietrajectbegeleider
- een afgevaardigde van de Rector met expertise in onderwijsreglementering.

De Raad stelt met verzoeker vast dat de studietrajectbegeleider niet aanwezig was op de bijeenkomst van de beroepsinstantie van 22 september 2015.

De aanwezigheid van de studietrajectbegeleider is geen voorwaarde om een rechtsgeldige beslissing te kunnen nemen.

Uit de mail van 17 september 2015, verstuurd door [M.J.], waarbij de interne beroepscommissie wordt samengeroepen blijkt evenwel dat de studietrajectbegeleider – wiens mailadres zich tussen deze van de ontvangers in cc. bevond – de uitnodiging om deel te nemen aan de bijeenkomst heeft ontvangen.

De niet-aanwezigheid van de studietrajectbegeleider [J.H.] is naar het oordeel van de Raad dan ook geen grond om te beslissen dat de aangevochten beslissing niet rechtsgeldig is.

Zoals verweerder opwerpt, kan de Raad aan de hand van de stukken van het dossier niet vaststellen of bij de oproeping van [C.P.] – voorzitter van de vakgroep communicatiewetenschappen – als plaatsvervanger de volgorde opgenomen in het facultair reglement (en hierboven weergegeven) werd gerespecteerd.

Aldus kan de Raad niet vaststellen of de interne beroepscommissie wat dit betreft rechtsgeldig was samengesteld, temeer daar verweerder ook ter zitting de Raad hieromtrent geen verdere uitleg kon verschaffen.

Wat de in het facultair reglement voorgeschreven bekendmaking van de samenstelling van de commissie betreft, leert de Raad uit het dossier dat weliswaar de namen van de effectieve leden, doch niet deze van de plaatsvervangers, nog daargelaten in de volgorde waarin zij dienen te worden opgeroepen, bij aanvang van het academiejaar *ad valvas*/via de facultaire website werden meegedeeld. Het ter zitting ontwikkelde argument dat de vakgroepvoorzitters in de universitaire gemeenschap en aldus de pool van plaatsvervangers door iedereen bekend zijn, overtuigt de Raad niet. Tevens laat het argument dat plaatsvervangers uit de aard van hun functie pas op het laatste moment worden opgeroepen, niet toe de facultaire verplichting tot bekendmaking naast zich neer te leggen.

Over de aard van het voorschrift, de vraag of het OER een sanctie aan de niet-naleving van deze verplichting verbindt, en zo ja welke, of het er *in casu* eventueel door geschonden belang spreken partijen zich niet uit.

Verzoeker merkt tevens op dat boven de naam van één van de leden van de beroepsinstantie [C.P.] twee handtekeningen staan. Elke handtekening wordt gevolgd door “i.o.” Hierbij ontbreekt de naam en hoedanigheid van de ondertekenaar.

Verzoeker merkt hierover het volgende op:

“Voor zover mag worden aangenomen dat de letters ‘i.o.’ betekenen dat niet prof. dr. [C.P.] de betreffende beslissing heeft ondertekend doch wel derden, dient vastgesteld te worden dat de bestreden beslissing zoals aan verzoeker meegedeeld, niet toelaat te identificeren van wie de beide handtekeningen zijn en zodoende wie de beslissing voor prof. dr. [C.P.] heeft ondertekend”.

De Raad stelt op basis van de stukken in het dossier vast dat de ‘i.o.’ geplaatste handtekeningen zonder twijfel overeenstemmen met deze van respectievelijk de voorzitter van de commissie [I.G.] en de secretaris [M.J.].

Aldus stelt de Raad vast dat twee personen, die deel uitmaken van de commissie, in opdracht van [C.P.] de beslissing hebben ondertekend. De Raad is van oordeel dat het *in casu* niet gaat om niet-identificeerbare handtekeningen, zoals verzoeker aanvoert. De regelmatigheid van de beslissing komt wat dat betreft niet in het gedrang. De beslissing (punt III. Procedure), zoals ondertekend – *i.c.* door 2 van de leden zelf en voor 1 van de leden 2 keer ‘i.o.’ door één van de leden en door de secretaris – maakt twijfel over de samenstelling van het orgaan dat de beslissing heeft genomen *i.c.* niet aannemelijk.

Uit de dossierstukken blijkt evenwel niet dat [C.P.] haar ondertekeningsbevoegdheid heeft overgedragen. Verweerder beperkt er zich toe ter zitting mee te delen dat dit mondeling is gebeurd. Evenmin blijkt uit het dossier of zij deze bevoegdheid *in casu* kon overdragen aan diegene die in het stuk in haar opdracht heeft ondertekend.

Verweerder werpt op dat de ondertekening *in casu* niet tot vernietiging van de bestreden beslissing kan leiden. Noch in het OER, noch in de Codex Hoger Onderwijs is de ondertekening van een beslissing als de bestreden beslissing naar het oordeel van verweerder immers gereguleerd.

Rekening houdend met de voorgaande overwegingen beslist de Raad dat hij, in acht genomen alle elementen in het dossier:

- in de huidige stand van het geding niet kan vaststellen of de interne beroepsbeslissing door een rechtsgeldig samengesteld orgaan is genomen;
- in de huidige stand van het geding niet kan vaststellen of de publicatie van de leden van voornoemd orgaan conform de eigen regelgeving heeft plaatsgevonden en welk gevolg in het concrete aan de Raad voorgelegde geschil aan de eventuele niet-naleving dient te worden verbonden;
- in de huidige stand van het geding niet kan vaststellen of de ondertekening in opdracht van [C.P.] de rechtsgeldigheid van de aangevochten beslissing beïnvloedt.”

Standpunt van de partijen

Aan partijen is de mogelijkheid geboden om hieromtrent standpunt in te nemen.

In een *eerste aanvullende nota* haalt verzoekende partij aan dat het antwoord *c.q.* de bewijsvoering (grotendeels) aangaande de opgeworpen vragen enkel en alleen maar door de tegenpartij kan worden aangeleverd. Verder merkt ze op dat er geen enkele wettelijke basis is op grond waarvan verwerende partij in de huidige stand van het geding zou kunnen overgaan tot het ‘herstellen van de onwettigheden’ die door haar in het raam van de bestreden beslissing werden begaan. Hiervoor wijst verzoeker op verschillende arresten inzake de ‘bestuurlijke lus’ van het Grondwettelijk Hof. Ze benadrukt dat er geen twijfel bestaat over het feit dat een niet rechtsgeldig samengesteld orgaan geen geldige/wettige beslissingen kan nemen.

Wat de gevolgen betreft van het gegeven dat het beroepsorgaan van verwerende partij in strijd met het eigen examenreglement heeft beslist, stelt verzoekende partij dat dit uit zijn aard zelf de onwettigheid van de bestreden beslissing met zich meebrengt. Hiervoor verwijst ze naar rechtspraak van de Raad (zie R. Stvb. nr. 2009/104 en R.Stvb. nr. 2009/088) alsook naar het beginsel *patere legem quam ipse fecisti*, het zorgvuldigheidsbeginsel en de algemene beginselen van behoorlijk bestuur. Volgens haar hoeft de sanctie van de nietigheid of onwettigheid geen steun te vinden in een expliciete bepaling.

Vervolgens stelt verzoekende partij dat de ondertekening zonder enige delegatie van handtekeningsbevoegdheid de wettigheid van de ondertekende beslissing ernstig in het gedrang brengt nu dit impliceert dat er niet op een geldige wijze tot ondertekening werd overgegaan. Verzoeker verwijst naar rechtspraak van de Raad van State en merkt op dat het ondertekenen ‘in opdracht van’ of ‘in naam van’ – mits vermelding van de naam en hoedanigheid van de ondertekenaar, *quod non in casu* – slechts mogelijk is bij een delegatie van handtekeningsbevoegdheid. Verzoekende partij benadrukt dat op heden geen enkele delegatiebeslissing voorligt die zou dateren van voor het tijdstip van de ondertekening van de bestreden beslissing. Volgens haar bestaat er bovendien geen enkele wettelijke basis waarop een delegatie van handtekeningsbevoegdheid zou kunnen worden gesteund. Ten slotte stipt verzoeker nog aan dat hij blijft betwisten dat *de visu* uit de vorm van de handtekeningen zoals aanwezig op de bestreden beslissing, zou kunnen worden afgeleid dat – bij vergelijking van de vorm van de handtekeningen – deze afkomstig zijn van prof. [I.G.] en de heer [M.J.].

Verwerende partij stipt in haar *eerste aanvullende nota* vooreerst aan dat art. 152 OER niet voorziet dat de gevallen waarbij in plaatsvervangings kan worden voorzien limitatief werden bepaald, noch dat hiervoor een beslissing van de Faculteitsraad vereist zou zijn, noch dat de plaatsvervanger deel diende uit te maken van de Raad van Bestuur, noch dat er voor ieder lid slechts één vaste en voorafgaandelijk aangeduide plaatsvervanger kan optreden. Vervolgens merkt verwerende partij op dat de vakgroepvoorzitters, te beginnen met de oudste in termen van anciënniteit in de hoogst behaalde graad (in deze volgorde) de volgende zijn: prof. dr. [C.D.], prof. dr. [M.J.], prof. dr. [I.G.], prof. dr. [C.P.], prof. dr. [C.M.] en prof. dr. [D.B.]. Ze benadrukt dat deze namen binnen de universitaire gemeenschap van de faculteit publiek bekend zijn, en tevens terug te vinden zijn op de websites van de betrokken vakgroepen. Verwerende partij stelt dat prof. dr. [C.D.] als eerste werd gecontacteerd, doch mondeling meedeelde dat hij niet beschikbaar was voor plaatsvervangings. Daarna kon, volgens verwerende partij, ook prof. dr. [M.J.] niet als plaatsvervanger optreden. Hij deelde dit eveneens mondeling mee. Vermits prof. dr. [I.G.], de volgende in rij, al voorzitter is van de beroepsinstantie, en derhalve niet ook nog eens als plaatsvervanger kon optreden, werd tenslotte prof. dr. [C.P.] met het ook op plaatsvervangings gecontacteerd en zij was wel beschikbaar. Volgens verwerende partij blijkt hieruit dat de bestreden beslissing door een rechtsgeldig samengestelde beroepsinstantie werd genomen aangezien prof. dr. [C.P.] rechtsgeldig, want conform artikel 152 OER, optrad als plaatsvervanger voor prof. dr. [E.H.]. Verder stelt verwerende partij dat de samenstelling van de beroepsinstantie op de facultaire website wordt meegedeeld, maar dat de namen van de plaatsvervangers niet nog eens (bijkomend) vermeld worden vermits de identiteit van de vakgroepvoorzitters binnen de faculteit algemeen bekend is. Ze benadrukt dat de volledige samenstelling van elke vakgroep ook op de facultaire website is terug te vinden. Verwerende partij merkt bovendien op dat het OER niet in een sanctie voorziet bij niet expliciete vermelding van de namen van de mogelijke plaatsvervangers.

Ten slotte stelt verwerende partij dat prof. dr. [C.P.] mondeling opdracht gaf aan beide ondertekenaars ‘i.o.’ om namens haar de bestreden beslissing te ondertekenen. Ze heeft dit nog eens per mail d.d. 11 december 2015 bevestigd. Verwerende partij merkt op dat er sprake is van de (loutere) toekenning van een volmacht voor ondertekening, wat onderscheiden moet worden van de delegatie van bevoegdheid, wat hier niet aan de orde is. Ze benadrukt dat in het OER geen regels inzake de toekenning van volmachten in het kader van de procedure tot beslechting van een intern beroep zijn opgenomen, doch volgens haar kan daaruit niet

rechtens worden afgeleid dat dergelijke volmachtverlening per definitie onwettig is. Daarnaast stipt verwerende partij aan dat noch in de Codex Hoger Onderwijs, noch in het OER de ondertekening van een beslissing van de beroepsinstantie vereist is. Volgens haar is de bestreden beslissing overigens ondertekend op een manier waarop met zekerheid kan worden afgeleid dat de bestreden beslissing uitgaat van een correct samengestelde beroepsinstantie.

In haar *tweede aanvullende nota* stelt verzoekende partij dat verwerende partij, aan de hand van de nota en de door haar bijgebrachte stukken, er niet in slaagt aan te tonen dat een volgorde van plaatsvervangers overeenkomstig artikel 152 OER werd weerhouden. Zo worden geen stukken bijgebracht waaruit blijkt dat prof. dr. [C.D.] de oudste in termen van anciënniteit in de hoogst behaalde graad is, en/of prof. dr. [C.P.] de vierde plaats bekleedt. Bovendien blijkt uit de stukken ook niet waarom zowel prof. [C.D.] als prof. [M.J.] geen deel konden uitmaken van het beroepsorgaan. Volgens verzoekende partij kan daarnaast op de webpagina waarnaar verweerder verwijst algemene informatie teruggevonden worden, doch deze laat niet toe een oplijsting van de vakgroepvoorzitters te maken, laat staan de volgorde te bepalen in overeenstemming met artikel 152 OER.

Verder merkt verzoekende partij op dat art. 152 OER erin voorziet dat de samenstelling van de commissie – wat zowel betrekking heeft op de effectieve leden als op hun plaatsvervangers – *ad valvas* en via de facultaire website bekend dient te worden gemaakt. Volgens haar is een voorafgaandelijke publicatie van de namen van de effectieve leden alsook van de plaatsvervangers overeenkomstige artikel 152 OER een formele verplichting. Ze benadrukt ook dat het niet respecteren van de publicatievereiste niet zonder enig gevolg blijft. Volgens haar is het niet omdat het OER geen effectieve sanctie oplegt dat hiermee voorbij kan worden gegaan aan de algemene principes van het administratief recht.

Ten slotte merkt verzoekende partij op dat de verklaring van prof. [C.P.] d.d. 11 december 2015 niet kan dienen als ‘bewijs van volmacht of delegatie’ nu dit document dateert van na het ogenblik dat de debatten werden heropend. Volgens haar ontbreekt dan ook elk schriftelijk bewijs van een toegekende ‘opdracht of volmacht’ door prof. [C.P.] aan [I.G.] en [M.J.] om tot ondertekening van de bestreden beslissing over te gaan. Verzoekende partij meent bovendien dat zonder enige reglementaire grondslag elke materiële uitoefening van de door de Grondwet aan een administratieve overheid toegewezen bevoegdheid – lees *in casu* : de ondertekening van de bestreden beslissing – onwettig is. Volgens haar is een toewijzing van

een handtekeningsbevoegdheid of het toekennen van een formele volmacht dan ook slechts toegelaten na uitdrukkelijke (reglementaire) tekst. Ze benadrukt nog dat vermits er geen schriftelijk bewijs voorligt van het gegeven dat prof. [C.P.] haar (eigen) handtekeningsbevoegdheid of het *instrumentarium* ervan heeft toegewezen of overgedragen aan [I.G.] en [M.J.], er geen voldoende rechtszekerheid is aangaande de correcte en rechtsgeldige samenstelling van het beroepsorgaan.

Verwerende partij merkt in haar *tweede aanvullende nota* op dat de redenen voor onbeschikbaarheid van prof. dr. [C.D.] en prof. dr. [M.J.] niet terzake doen. Volgens haar blijkt uit de voorgelegde stukken dat zij (eerst prof. dr. [C.D.] en vervolgens prof. dr. [M.J.]) gecontacteerd werden met het oog op deelname aan de beroepsinstantie, maar hierbij niet aanwezig konden zijn. Daarnaast stipt verwerende partij aan dat voldaan is aan de vereiste uit artikel 152 OER om de samenstelling van de beroepsinstantie *ad valvas*/via de facultaire website bij aanvang van het academiejaar bekend te maken. Volgens haar kan de niet-bekendmaking overigens niet leiden tot de vernietiging van de bestreden beslissing vermits moet worden vastgesteld dat de beroepsinstantie op rechtsgeldige wijze was samengesteld. Ten slotte stelt verwerende partij dat prof. dr. [C.P.] door middel van de volmachtverlening niet beschikt over de haar toegewezen bevoegdheid als lid van de beroepsinstantie, zoals verzoeker beweert. Bovendien werd de bestreden beslissing ondertekend, en wel op zo'n manier dat daaruit met zekerheid kan worden afgeleid dat de bestreden beslissing uitgaat van een correct samengestelde beroepsinstantie.

Beoordeling

De Raad gaat in eerste instantie, na de aanvullende nota's en bijkomende stukken van de partijen te hebben geraadpleegd, na of de interne beroepscommissie rechtsgeldig was samengesteld.

Aldus gaat de Raad *in concreto* na of [C.P.], die aan de beraadslaging heeft deelgenomen, wel de juiste persoon was om als plaatsvervanger van [E.H.] op te treden. Op basis van art. 152 OER diende [E.H.] immers in principe deel uit te maken van de facultaire beroepscommissie, in haar hoedanigheid van facultair afgevaardigde in de Raad van Bestuur. Artikel 152 aanvullend facultair reglement bepaalt wel dat de voorzitters van de vakgroepen als plaatsvervanger kunnen optreden, te beginnen met de oudste in termen van anciënniteit in de

hoogst behaalde graad. In arrest nr. 2.685 van 1 december 2015 had de Raad vastgesteld dat niet duidelijk was of deze volgorde gerespecteerd werd.

De Raad is van oordeel dat nu nog steeds niet duidelijk is of de beslissing door een rechtsgeldig samengestelde interne beroepscommissie is genomen. Zoals verzoeker in haar tweede aanvullende nota aanstipt, kan de Raad aan de hand van de bijkomende stukken immers nog steeds niet vaststellen welke vakgroepvoorzitter de oudste is in termen van anciënniteit in de hoogst behaalde graad. Daarnaast blijkt niet wat de volgorde van de vakgroepvoorzitters volgens dit criterium is, zodat de Raad niet kan bepalen of deze volgorde gerespecteerd werd bij het contacteren van de vakgroepvoorzitters met het oog op het vervangen van prof. dr. [E.H.] in de interne beroepscommissie. Verwerende partij haalt in haar aanvullende nota wel aan dat de vakgroepvoorzitters in voormelde volgorde, de volgende zijn: [C.D.], [M.J.], [I.G.], [C.P.], [C.M.] en [D.B.]. Vervolgens verwijst zij naar de websites van de betrokken vakgroepen, doch zij voegt geen enkel stuk toe waaruit hun anciënniteit in de hoogst behaalde graad uit blijkt. De Raad is van oordeel dat, vermits de samenstelling van de interne beroepscommissie geregeld is in het onderwijs- en examenreglement van verwerende partij, het ook aan haar toekomt om het bewijs te leveren dat de regeling inzake de samenstelling van de interne beroepscommissie gerespecteerd werd.

Op basis van het voorliggende dossier is het voor de Raad echter onmogelijk om vast te stellen of dit *in casu* het geval is. Verwerende partij werd, door het tussenarrest, de kans geboden het dossier te vervolledigen met het oog op dit punt, doch de Raad is van oordeel dat zij faalt in haar bewijslast. De Raad kan aldus niet anders dan vaststellen dat de onzekerheid over de geldigheid van de samenstelling van de interne beroepscommissie, zoals voorgeschreven in art. 152 OER, door de niet-deelname van [E.H.], door bijgebrachte dossierstukken en nota's onvoldoende overtuigend is weggenomen.

Het middel is gegrond.

De overige middelen dienen niet verder te worden onderzocht omdat ze niet tot een ruimere vernietiging kunnen leiden.

BESLISSING

1. De Raad vernietigt de beslissing van de interne beroepsinstantie van 22 september 2015.

2. De interne beroepsinstantie zal uiterlijk tegen 24 februari 2016 een nieuwe beslissing nemen.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van 8 februari 2016, door de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen, Ite Kamer, samengesteld uit:

Bertel De Groote, kamervoorzitter

Piet Versweyvelt bijzitter

Henri Verhaaren bijzitter

bijgestaan door

Melissa Thijs secretaris

De secretaris

Melissa Thijs

De voorzitter

Bertel De Groote

Tegen dit arrest is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten arrest, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïntinventariseerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Arrest nr. 2.809 van 8 februari 2016 in de zaak 2015/663

In zake: [REDACTED]

Tegen: [REDACTED]

I. Voorwerp van de vordering

Het beroep, ingesteld op 1 december 2015, strekt tot nietigverklaring van de beslissing van de interne beroepsinstantie van 26 november 2015 waarbij het intern beroep van verzoeker ontvankelijk, doch ongegrond werd verklaard.

II. Verloop van de rechtspleging

Verwerende partij heeft een antwoordnota ingediend. Verzoekende partij heeft een wederantwoordnota ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 20 januari 2016.

Kamervoorzitter Bertel De Groote heeft verslag uitgebracht.

Advocaat [REDACTED], die verschijnt voor de verzoekende partij, en advocaat [REDACTED], die verschijnt voor de verwerende partij, zijn gehoord.

III. Feiten

Verzoeker is in het academiejaar 2014-2015 ingeschreven in de opleiding “Postgraduaat Familiale Bemiddeling”.

Voor het opleidingsonderdeel “Basismodule familiale bemiddeling” bekomt verzoekende partij een examencijfer van 9/20.

Verzoekende partij stelde op datum van 10 september 2015 een intern beroep in bij de interne beroepscommissie van de onderwijsinstelling.

Bij beslissing van de interne beroepscommissie op datum van 23 september 2015 werd het intern beroep ontvankelijk, doch ongegrond verklaard.

De interne beroepsbeslissing stelde het volgende:

“Motivering beslissing [verzoekende partij] – beroepscommissie september 2015

De kern van de klacht van de student is dat de prestatie bij de 2de examenkans veel beter was dan bij de eerste examenkans en dat de score slechts minimaal verschilt.

Dat de student bij de 2de examenkans een aantal stappen zette die hij bij de eerste examenkans niet had gezet (hij beëindigde toen zelf voortijdig het gesprek) is inderdaad zo. Helaas zorgde dit ervoor dat er nog meer fouten tegen de basishouding/competenties voor een bemiddelaar aan het licht kwamen:

- De meerzijdige partijdigheid is niet aanwezig
- De basisstructuur van de procesvoortgang kan niet bewaakt worden
- De bemiddelaar mengt zich in de inhoud- suggereert oplossingen in belang van 1 partij
- Faciliterend leiderschap wordt niet opgenomen (cliënten vallen in herhaling zonder procesmatige vooruitgang)
- Suggesterend handelen sluimert voortdurend – bemiddeling zit niet vrij en ontvankelijk

De student klaagt aan dat hij niet de tijd kreeg om ver genoeg te vorderen in het gesprek en stelt dat hij niet wist hoe lang het gesprek zou duren. Studenten werden nochtans duidelijk geïnformeerd over het verloop van het examen en er werd zelfs een extra oefendag ingelast met gesprekken van dezelfde duur. Het is inderdaad geenszins de bedoeling dat men tot een resultaat moet komen in het gesprek maar de voortgang en het aanwezig zijn van de grondhoudingen en basisvaardigheden, kan in dat half uur wel goed beoordeeld worden.

De student stelde de vraag naar het verkrijgen van de filmfragmenten van het rollenspel die deel uitmaakten van het examen. Het examen werd immers opgenomen om de evaluatoren de kans te geven het gesprek opnieuw te bekijken ter beoordeling. De student heeft inzagerecht voor het filmfragment van de 2de examenkans. Dit betekent dat de student samen met een docent het filmfragment kan bekijken.

Binnenkort heeft de student nog een feedbackgesprek met de evaluator. We hopen dat dit verduidelijkt waarom de score gerechtvaardigd is.”.

De beslissing op intern beroep werd per e-mail en bij aangetekend schrijven van 24 september 2015 aan verzoekende partij overgemaakt.

Bij aangetekend schrijven van 29 september 2015 diende verzoekende partij een verzoekschrift in bij de Raad.

Bij arrest nr. 2.583 van 10 november 2015 in de zaak 2015/442 vernietigde de Raad de bestreden beslissing op grond van volgende overwegingen:

“Verzoeker geeft aan dat het schrijven van 24 september 2015 waarbij hem de beslissing van de interne beroepsinstantie wordt meegedeeld stelt dat de examencommissie na grondige beraadslaging en heroverweging van het administratief dossier heeft beslist de eerder genomen beslissing te handhaven.

Uit deze mededeling leidt hij af dat niet de interne beroepscommissie heeft beslist, maar wel de examencommissie, hetgeen volgens verzoeker een element is dat de regelmatigheid van de procedure aantast.

Verzoeker merkt, zo blijkt uit het verzoekschrift, op dat er geen sprake is van een beslissing van de interne beroepscommissie. Er ligt immers geen document voor dat als een beslissing kan worden beschouwd, zo stelt de verzoeker, die aanstipt dat de brief van 24 september 2015 niet is ondertekend door de leden van de commissie. Ook in de bijlage met de motivering ontbreekt volgens verzoeker een handtekening. Volgens verzoeker mag van een beslissing van een beroepsorgaan worden verwacht dat de leden door het ondertekenen van de beslissing aantonen dat ze goedkeuren en onderschrijven wat verzoeker is overgemaakt.

In het aan de Raad ter beoordeling voorgelegde dossier bevindt zich een brief die uitgaat van het diensthoofd studentenzaken van de verwerende partij, waarvan de brief tevens het logo draagt. De brief is ondertekend door het diensthoofd studentenzaken [B.C.].

Het diensthoofd studentenzaken is één van de leden van de interne beroepscommissie. Volgens het OER bestaat zij tevens uit de algemeen directeur of zijn afgevaardigde en de directeur onderwijs.

In de brief wordt verzoeker meegedeeld dat de “examencommissie” na een grondige

beraadslaging en heroverweging van het administratief dossier beslist heeft de eerder genomen beslissing te handhaven. Daar staat tegenover dat de brief tevens vermeldt dat de interne beroepscommissie de betrokken partijen heeft gehoord naar aanleiding van het bezwaar van verzoeker tegen de beslissing van de examencommissie (scoretoekenning voor basismodule postgraduaat familiale bemiddeling). In de brief wordt verwezen naar een motivering in bijlage.

De brief bevat, voor zover de Raad kan vaststellen, geen verdere informatie waaruit kan blijken of de examencommissie, dan wel de interne beroepscommissie – die blijkens de brief de betrokkenen heeft gehoord – uitspraak heeft gedaan in het kader van de betwisting van de beslissing van de examencommissie. In zoverre de Raad aanneemt dat de interne beroepscommissie deze uitspraak heeft gedaan kan de Raad uit de brief niet afleiden hoe deze is samengesteld.

De Raad leest in de brief enkel dat het diensthoofd studentenzaken – waarvan ingevolge de bepalingen van het OER aannemelijk is dat het deel uitmaakte van het orgaan dat de beslissing op intern beroep heeft genomen, althans zo het de interne beroepsinstantie is geweest – de verzoeker meedeelt dat de examencommissie na grondige beraadslaging en heroverweging van het administratief dossier heeft beslist de eerder genomen beslissing te handhaven.

Tevens stelt de brief dat in bijlage een motivering kan worden aangetroffen.

De betrokken bijlage is een niet-gedateerd, niet-ondertekend schrijven met bovenaan het logo van de instelling. Het draagt de titel “motivering beslissing [verzoekende partij] – beroepscommissie september 2015”.

Op deze titel na, die melding maakt van “beroepscommissie”, bevat de bijlage, voor zover de Raad kan vaststellen, geen informatie over het orgaan dat de beslissing op intern beroep heeft genomen, nog daargelaten over de samenstelling ervan.

De verzoeker stelt dat er van een beslissing van de interne beroepscommissie geen sprake is vermits de brief van 24/09/2015 niet door de drie leden van de commissie ondertekend is, en dat ook in de bijlage met de motivering elke handtekening

ontbreekt. Volgens verzoeker is niet duidelijk wie de beslissing heeft genomen. De instelling daarentegen stipt aan dat geen bepaling in het OER voorschrijft dat de beslissing ondertekend moet zijn door alle leden van de interne beroepscommissie en dat dit sowieso niet de rechtsgeldigheid van de beslissing zelf kan aantasten.

De Raad treft in het dossier tevens een op 20 oktober 2015 gedateerde verklaring aan betreffende de beslissing van de interne beroepscommissie van 23 september 2015 met betrekking tot het interne beroep van verzoekende partij. In het document verklaren de drie leden van de interne beroepscommissie (te weten [V.D.], voorzitter, [P.W.], directeur onderwijs, en [B.C.], diensthoofd studentenzaken), die het document tevens ondertekenen, met betrekking tot het intern beroep van 10 september 2015 dat:

“ - De verzoekende partij werd gehoord op 23 september 2015 en pas nadien werd een beslissing door de interne beroepscommissie genomen.

- Op 15 september 2015 werden enkel de mensen van de opleiding gehoord, doch werd nog geen beslissing genomen.

- Alle leden van de interne beroepscommissie bevestigen de ongegrondverklaring van het interne beroep om de in de beslissing genoemde redenen.

- De beslissing werd wel degelijk genomen door de interne beroepscommissie en niet door de examencommissie.”

Hoewel geen bepaling in het OER, zoals verweerder aanhaalt, voorschrijft dat de beslissing door alle leden van de interne beroepscommissie ondertekend moet zijn, kan de Raad uit de inhoud van de brief van 24 september 2015, waarin het diensthoofd studentenzaken verzoeker de beslissing met betrekking tot zijn intern beroep meedeelt, niet met zekerheid afleiden of de voor de Raad aangevochten beslissing uitgaat van een correct samengestelde interne beroepsinstantie.

De naar aanleiding van de procedure voor de Raad, eerst op 20 oktober 2015 opgemaakte, verklaring stelt evenwel dat de aangevochten beslissing door de interne beroepscommissie is genomen. Hetzelfde stuk houdt eveneens de verklaring in dat alle leden van deze commissie de ongegrondverklaring van het interne beroep om de in de beslissing genoemde redenen bevestigen.

Vooreerst kan uit de bevestiging, in een verklaring achteraf in het kader van de

externe beroepsprocedure, van de ongegrondverklaring door de leden van de interne beroepscommissie niet met zekerheid worden afgeleid dat alle bevestigende leden ook daadwerkelijk de beslissing op 23 september 2015 genomen hebben. Aldus leert de verklaring de Raad niet met voldoende zekerheid hoe de interne beroepscommissie op 23 september 2015 was samengesteld.

De Raad treedt de verweerder bij in het argument dat het OER geen ondertekening van de beslissing door alle leden van de beroepsinstantie vergt, maar kan er anderzijds niet omheen dat de brief waarin de betwiste beslissing van 23 september 2015 aan verzoeker wordt meegedeeld, zo deze reeds met de beslissing kan worden geassimileerd, slechts de handtekening van één van de leden van de interne beroepscommissie bevat en geen aanwijzingen bevat over de samenstelling van deze commissie bij het nemen van de beslissing, zo de brief van 24 september 2015 de Raad reeds toelaat aan te nemen dat de interne beroepsinstantie en niet de examencommissie de beslissing heeft getroffen.

Wat dit betreft kan ook de motivering waarnaar in de brief van 24 september 2015 wordt verwezen geen soelaas bieden, nu deze geen enkele aanwijzing bevat over het orgaan dat de beslissing heeft getroffen, met uitzondering van de titel die het woord “beroepscommissie” bevat.

Weliswaar brengt verwerende partij de reeds aangehaalde verklaring van 20 oktober 2015 voor. Deze verklaring is tot stand gebracht naar aanleiding van het extern beroep. Het tijdstip waarop deze is gegeven impliceert dat de verzoeker op het voor het instellen van rechtsmiddelen tegen de beslissing relevante tijdstip niet in het bezit was van de informatie die pas nu beschikbaar is met het oog op de beoordeling van de formele regelmatigheid van de voor hem nadelige beroepsbeslissing; informatie waaruit – naar verklaring van verweerder – moet blijken dat de beslissing door de juiste instantie in een correcte samenstelling is genomen. Dit is, naar het oordeel van de Raad, in het voorliggende dossier relevant in het licht van de veelheid van door verzoekende partij aangebrachte administratieve ‘onzorgvuldigheden’ in dit dossier. Zij zijn geen indicatie van de ernst waarmee een interne beroepsinstantie geacht wordt een bij haar voorgebracht beroep te behandelen. Rekening houdend met de bijzonderheden die het dossier ter zake kenmerken, is de Raad van oordeel dat de

verklaring van 20 oktober 2015 – zo zij reeds zou toelaten ondubbelzinnig aan te nemen dat de aangevochten beslissing door de correct samengestelde beroepsinstantie is genomen – niet vermag de ogen te sluiten voor de onvolkomenheden waaraan ze in de vier gedachtestreepjes beoogde te verhelpen.

Het voorgaande, in deze specifieke context, in acht genomen kan de Raad niet tot het besluit komen dat de hem voorgelegde stukken voldoende blijken te geven van de correcte en rechtsgeldige samenstelling van het orgaan dat de voor de Raad aangevochten beslissing heeft gegeven.

Bijgevolg dient de Raad de beslissing om de aangegeven redenen te vernietigen.

Het middel is gegrond.”

In opvolging van het vernietigingsarrest nr. 2.583 d.d. 10 november 2015 in de zaak 2015/442 heeft de interne beroepsinstantie op 26 november 2015 een nieuwe beslissing genomen.

De beslissing stelde dat, om een discussie omtrent de voltalligheid van de interne beroepscommissie bij het horen uit te sluiten, de student uitgenodigd werd om opnieuw te worden gehoord, doch hij ging hier niet op in. Vervolgens stelt de interne beroepscommissie dat ze samenkwam op 26 november 2015 en bestond uit volgende personen: mevrouw [V.D.], voorzitter interne beroepscommissie, mevrouw [P.W.], directeur onderwijs en mevrouw [B.C.], diensthoofd studentenzaken.

De interne beroepsbeslissing gaat verder als volgt:

“De kern van de klacht van de student is dat de prestatie bij de tweede examenkans veel beter was dan bij de eerste examenkans en dat de score slechts minimaal verschilt.

Dat de student bij de tweede examenkans een aantal stappen zette die hij bij de eerste examenkans niet had gezet (hij beëindigde toen zelf voortijdig het gesprek) is inderdaad zo. Dit betekent evenwel niet dat doordat hij de onderhandelingssessie uitspeelde, dit hoe dan ook beter was. Immers bleek hieruit des te meer dat de student niet aan de vereiste basishoudingen/competenties voldoet. O.m. volgende fouten tegen de basishouding/competenties voor een bemiddelaar werden vastgesteld:

- De meerzijdige partijdigheid is niet aanwezig

- De basisstructuur van de procesvoortgang kan niet bewaakt worden
- De bemiddelaar mengt zich in de inhoud- suggereert oplossingen in belang van 1 partij
- Faciliterend leiderschap wordt niet opgenomen (cliënten vallen in herhaling zonder procesmatige vooruitgang)
- Suggesterend handelen sluimert voortdurend – bemiddeling zit niet vrij en ontvankelijk

Na het rollenspel wordt aan de studenten geen evaluatie gegeven, enkel wat woorden uitgewisseld van de bevindingen tussen de spelers, ... (hoe werd het ervaren?). De docent bevestigt nooit gesteld te hebben dat *“het veel beter was dan het eerste”*.

De student klaagt aan dat hij niet de tijd kreeg om ver genoeg te vorderen in het gesprek en stelt dat hij niet wist hoe lang het gesprek zou duren. Studenten werden nochtans duidelijk geïnformeerd over het verloop van het examen en er werd zelfs een extra oefendag ingelast met gesprekken van dezelfde duur. Het is inderdaad geenszins de bedoeling dat men tot een resultaat moet komen in het gesprek maar de voortgang en het aanwezig zijn van de grondhoudingen en basisvaardigheden, kan in dat half uur wel goed beoordeeld worden.

In de gegeven omstandigheden toont de student niet of minstens onvoldoende aan dat de score van 13/40 onredelijk zou zijn. Het blijkt om tal van basishoudingen/basisdisciplines te gaan, die door de student niet of onvoldoende verworven zijn, althans zo bleek uit het rollenspel.

De score voor het rollenspel staat los van de andere onderdelen. Vermits er geen reden is om de score van 13/40 te herzien, is elke argumentatie van de student omtrent deze score in relatie tot de andere onderdelen, irrelevant. Uit niets blijkt dat de score van 13/40 ‘bewust’ werd toegekend in relatie tot de andere onderdelen. In ieder geval betwist de student niet dat de score van 9/20 voor het opleidingsonderdeel niet correct is, gelet op de afzonderlijke scores voor de verschillende onderdelen.

De student stelde de vraag naar het verkrijgen van de filmfragmenten van het rollenspel die deel uitmaakten van dat examen. In de procedure voor de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbeslissingen heeft de student bevestigd dat het niet zozeer om de kopie te doen is, maar om de inzage. Het examen werd opgenomen om de evaluatoren de kans te geven het gesprek opnieuw te bekijken met het oog op beoordeling en puntentoekenning.

De student heeft inzagerecht gehad in het filmfragment van de 2^e examenkans op 2 oktober 2015, en dit in aanwezigheid van de ombudsvrouw.”.

De beslissing op intern beroep werd per e-mail en bij aangetekend schrijven van 27 november 2015 aan verzoekende partij overgemaakt.

Bij aangetekend schrijven van 1 december 2015 diende verzoekende partij een verzoekschrift in bij de Raad.

IV. Ontvankelijkheid

Verwerende partij merkt op dat verzoeker geen beroep heeft ingesteld tegen de beslissing betreffende de eerste examenkans en dat voorliggend beroep enkel de tweede examenkans kan betreffen.

De Raad kan verwerende partij hierin bijtreden zodat het verzoek niet ontvankelijk is wat de eerste examenkans betreft. Alle grieven die verzoekende partij opwerpt tegen de eerste examenkans worden aldus niet in aanmerking genomen.

V. De middelen

A. Eerste middel

Uit het verzoekschrift kan worden opgemaakt dat de verzoekende partij zich in een enig middel beroept op de schending van de rechten van verdediging, het motiveringsbeginsel, het redelijkheidsbeginsel en het zorgvuldigheidsbeginsel.

Standpunt van partijen

Verzoekende partij stelt vooreerst dat haar voorafgaandelijk aan de behandeling op intern beroep niet de mogelijkheid werd geboden de video's van de rollenspelen te bekijken, wat in strijd is met art. 53 OER dat erin voorziet dat aan de cursist inzage van het examen wordt gegeven. Ze merkt op dat het feit dat ze na de eerste behandeling van het intern beroep de video van het tweede rollenspel heeft kunnen bekijken deze grief niet zonder voorwerp maakt, vermits het erom gaat dat zij voorafgaandelijk aan het intern beroep inzage had moet kunnen nemen zodat de herevaluatie van deze stukken door de interne beroepscommissie op tegenspraak kan gebeuren en verzoekende partij een eigen stellingname ten aanzien van de videofragmenten kan uitwerken. Verder stelt verzoekende partij dat het belang van het bekijken van de twee rollenspelen ook gelegen is in het kleine verschil in de quotatie tussen de eerste zittijd (waar hij 12/40 scoorde voor het rollenspel) en de tweede kans (die leidde tot een score van 13/40 voor het rollenspel). Verzoekende partij meent ook dat de spontane eerste

positieve commentaar van de examinerator bij het tweede rollenspel was opgenomen. Volgens haar moet de student bij een opname bovendien inzage krijgen in de “verbeterde” mondelinge proef, zijnde inzage in het rollenspel zelf en in de eerste commentaar. Ze merkt tevens op dat in het verslag van het feedbackgesprek van 2 oktober (stuk 5 verzoeker) eerst werd vermeld dat de feedback was opgenomen, maar niet getoond werd, doch dat dit nadien veranderd is in “De feedback is niet opgenomen.”. Volgens haar kreeg ze tijdens het feedbackgesprek overigens niet de mogelijkheid om eventuele onregelmatigheden verder te detecteren en het examen op een rustige manier te evalueren.

Vervolgens stelt verzoekende partij dat de score van 13/40 voor het rollenspel op geen enkele wijze cijfermatig wordt gemotiveerd. Volgens haar is dit belangrijk vermits zij 1 punt op 40 onder de limiet om geslaagd te zijn gequoteerd is. Zij meent dat het perfect mogelijk is om bij de beoordeling in diverse onderdelen te moduleren zodat men bij het totaal tot een cijfer kan komen dat motiveerbaar is. Verzoekende partij vindt het straf dat verwerende partij in het kader van de eerste beroepsprocedure een detailcijferbeoordeling van het betrokken rollenspel kon voorleggen, wat niet gebeurd is na de tweede examenkans, noch tijdens de interne beroepsprocedure. Ze merkt op dat eenzelfde beoordeling tevens zou moeten bestaan omtrent het eerste rollenspel, maar dat die niet wordt voorgelegd. Volgens haar is het kennelijk onredelijk dat ze 13 punten werd toegekend in een rollenspel dat volledig werd afgewerkt, daar waar hij voor het eerste rollenspel – dat werd afgebroken – 12 punten kreeg, temeer omdat er onmiddellijke positieve mondelinge feedback volgde na het tweede rollenspel.

Daarnaast stelt verzoekende partij dat haar op geen enkele wijze een aangepaste voorbereiding op de tweede examenkans, zoals een oefenmoment, werd geboden. Ze stipt aan dat ze door het gebrek aan mededeling van de klaarblijkelijk bestaande deelscores voor het rollenspel onvoldoende heeft kunnen werken aan de diverse deelaspecten. Ook werd haar, in strijd met art. 53 OER, niet de mogelijkheid geboden de video te bekijken van het eerste rollenspel. Volgens haar beweert verwerende partij ten onrechte dat ze deze kans wel heeft gekregen. Ten slotte stipt verzoekende partij aan dat haar niet op voorhand werd meegedeeld hoelang het gesprek ging duren, noch kon zij de tijd volgen tijdens het bemiddelingsgesprek en heeft zij geen tijdige informatie gekregen omtrent haar examinerator, wat in strijd is met art. 27 OER. Ook stelt ze dat de regeling voor feedback en nabespreking niet een week voor de mededeling van de resultaten aan de studenten is meegedeeld en is niet aangetoond dat de ombuds de examencommissie bijwoonde.

In haar *antwoordnota* stelt verwerende partij vooreerst dat verzoekende partij inzage kreeg in het tweede rollenspel op 2 oktober 2015, wat ook niet betwist wordt. Ze wil hierbij opmerken dat (1) verzoekende partij niet langer spreekt van ‘kopie’, maar enkel van ‘inzage’, (2) de opname enkel het eigenlijke rollenspel betreft (geen toelichting of commentaar), en geen beoordeling zoals bijvoorbeeld het geval is bij een schriftelijk examen waarop verbeteringen worden aangebracht en (3) art. 53 OER zich beperkt tot de inzage in het “*schriftelijke examen, en een individuele en/of een collectieve nabespreking van het examen*”, het hier niet gaat om een schriftelijk examen en verzoekende partij bij beide examenkansen wel degelijk feedback heeft gekregen. Aanvullend stelt verwerende partij met betrekking tot het eerste rollenspel dat verzoeker per mail en telefonisch feedback kreeg en dat hij aangaf geen fysieke nabespreking meer nodig te hebben. Verder merkt verwerende partij ook op dat verzoeker niet aangeeft welk nadeel hij geleden zou hebben door geen inzage te krijgen. Verwerende partij benadrukt bovendien dat verzoeker geen beroep heeft ingesteld tegen de beslissing betreffende de eerste examenkans en dat voorliggend beroep enkel de tweede examenkans kan betreffen. Wat de inzage in het tweede rollenspel betreft, ziet verwerende partij niet in welk nadeel verzoeker geleden heeft doordat de inzage pas na de beslissing van de interne beroepscommissie gebeurde. Ze benadrukt dat verzoeker wel zijn feedback al had vooraleer hij intern beroep instelde en dat enkel het rollenspel is opgenomen. Verder stelt ze dat er geen eerdere inzage mogelijk was vermits verzoeker 10 dagen in het buitenland was. Verwerende partij stipt ook aan dat de initiële beslissing van de interne beroepscommissie werd vernietigd en dat verzoeker zelf besliste niet in te gaan op de uitnodiging voor een nieuwe hoorzitting. Volgens haar werden in het huidige verzoekschrift geen wezenlijke verschilpunten of nieuwe elementen toegevoegd die het gevolg zouden kunnen zijn van de inzage in het rollenspel zodat het haar niet duidelijk is waarom er argumenten zijn die verzoeker niet heeft kunnen formuleren en staven, zoals hij beweert. Verder merkt verwerende partij op dat de wijze van feedback het resultaat van de examenbeslissing zelf niet kan wijzigen. Daarnaast benadrukt verwerende partij nog dat de commentaar na het rollenspel niet wordt opgenomen. Ze merkt op dat de verschrijving in het verslag van de inzage met feedback gebeurde door de ombudsvrouw, die verslaggever van het inzagemoment was en geen kennis heeft van de manier van examineren, noch van de methode van opname, beoordeling en feedback. Volgens haar had de ombudsvrouw dit verkeerd begrepen en heeft ze het nog tijdens het inzagemoment, na een opmerking van de opleidingscoördinator ten aanzien van verzoeker, veranderd. Verwerende partij stelt ook dat de feedback helemaal geen evaluatie is en dat er

wel positieve elementen in het rollenspel zaten, maar er waren daarentegen ook heel wat negatieve elementen.

Vervolgens stelt verwerende partij dat het rollenspel deel uitmaakt van het opleidingsonderdeel ‘Basismodule familiale bemiddeling’ en dat ze hiervoor een cijfermatige onderverdeling, samen met telkens een woordelijke motivering, heeft gegeven voor de paper, de presentatie en het rollenspel. Volgens verwerende partij is er geen verplichting om een score van een opleidingsonderdeel onder te verdelen in deelscores, laat staan, nog verder onder te verdelen in deel-deelscores. Ze benadrukt dat, vermits het een rollenspel en geen ‘klassiek’ examen betreft, er ook nog een woordelijke motivering werd gegeven en dat zij uit welwillendheid de verdere onderverdeling, die meer een leidraad is om tot een bepaalde score te komen, heeft opgenomen in het dossier. Ze benadrukt ook dat dit document niet aan verzoeker bekendgemaakt diende te worden, en dat er geen bepaling in het OER dergelijke verplichting bevat. Verder stipt verwerende partij aan dat uit de feedback-nota die verzoeker mocht ontvangen duidelijk blijkt waarom hij een score van 13/40 behaalde. Volgens haar was er immers nauwelijks evolutie merkbaar in vergelijking met het eerste rollenspel, tijdens beide examenkansen deden zich dezelfde problemen voor. Verwerende partij benadrukt dat het feit dat verzoeker bij de tweede examenkans het rollenspel volledig heeft uitgespeeld er niet noodzakelijkerwijze toe leidt dat zij geslaagd zou moeten zijn. Volgens haar werd dit overigens ook in de bestreden beslissing duidelijk gemaakt.

Verder stelt verwerende partij dat een tweede examenkans altijd wordt afgelegd zonder bijkomende begeleiding van de docenten, er is enkel het recht om het examen opnieuw af te leggen. Volgens verwerende partij betwist verzoeker overigens niet dat hij de nodige oefenmomenten heeft gekregen tijdens de lessen zelf en heeft hij nooit gevraagd om het rollenspel bijkomend te mogen oefenen. Vervolgens merkt verwerende partij op dat de studenten tijdens de lessen grondig bericht werden van hetgeen waaraan ze zich tijdens het rollenspel konden verwachten, m.i.v. de tijdsduur. Bovendien werd er ook een oefendag georganiseerd, dewelke werd ingericht als een exacte replica van het werkelijke examen. Volgens verwerende partij werd per mail van 14 december 2014 aan de studenten het verloop van de oefenvoormiddag alsook de duur voor het bemiddelen concreet meegedeeld. Ze stelt dan ook dat verzoeker, die de lessen én deze oefendag heeft meegevolgd, op de hoogte was van de duurtijd van het rollenspel en de kans heeft gekregen om de examensituatie uit te

testen. Verwerende partij benadrukt bovendien dat het de kwaliteit van het onderhandelen is wat telt en dat verzoeker nooit gevraagd heeft naar de tijdsduur van het examen.

Ten slotte gaat verwerende partij in op de schendingen van het OER die ingeroepen worden door verzoeker. Verwerende partij merkt op dat de voorbereidende lessen (m.i.v. de oefenmomenten) voor het rollenspel gegeven werden door de heer [V.] en dat uit de mails blijkt dat hij de verantwoordelijke is, zodat niet valt in te zien waarom verzoeker er vanuit kon gaan dat een andere docent het rollenspel zou beoordelen. Deze docent heeft alle studenten beoordeeld en tevens de feedback op het rollenspel, ook in eerste examenkans, neergeschreven. Daarna stelt verwerende partij nog dat de ombudsvrouw wel degelijk bij de beraadslaging van de examencommissie aanwezig was, wat blijkt uit het proces-verbaal van aanwezigheden.

In haar *wederantwoordnota* benadrukt verzoekende partij dat de inzage van een opname op dezelfde wijze moet kunnen gebeuren als de inzage van een papieren examenblad. Volgens haar moet de student, wanneer de opname ook commentaar van de examinerator inhoudt, ook de opname inclusief de commentaar (correctie, verbetering) kunnen inzien, net zoals het geval is bij de inzage in een schriftelijk verbeterd examen. Ze merkt op dat ze nu nog steeds geen inzage heeft gekregen in het tweede rollenspel, inclusief commentaar, zodat haar de kans ontnomen wordt om de argumentatie verder te staven. Verzoekende partij vindt verder de uitleg van verwerende partij inzake de “verschrijving” van de ombudsvrouw volstrekt onaanvaardbaar. Volgens haar heeft de examinerator of diegene die voor de examinerator sprak aangegeven dat opgenomen feedback niet wordt getoond en pas nadien is dat “*niet wordt getoond*” gecorrigeerd in “*niet opgenomen*”.

Vervolgens stelt verzoekende partij dat de toekenning van slechts 1 punt meer ten aanzien van de vorige proef niet gemotiveerd is, zeker niet vermits verwerende partij in de antwoordnota bevestigt dat er ook positieve elementen in het rollenspel zaten. Volgens haar is de toekenning van enkel 1 punt meer bij de tweede examenkans ten aanzien van de eerste examenkans er enkel op gericht heet uiteindelijke totaalcijfer net onder de grens van het slagen te houden, wat ook overeenstemt met de houding die verwerende partij reeds na de eerste examenkans aannam, met name het afraden van een herkansing van het rollenspel.

Beoordeling

De Raad wijst er vooreerst op dat bij de meeste vormen van evaluatie, *in casu* een rollenspel, er ruimte is voor persoonlijke appreciatie wat de toekenning van de punten betreft, gelet op de veronderstelde deskundigheid van de evaluator. Enkel wanneer blijkt dat de evaluatie niet volgens de vooropgestelde criteria is verlopen of kennelijk onredelijk is, zal de Raad tussenkomen. Wat de motivering van het examenresultaat betreft, heeft de Raad reeds meermaals geoordeeld dat bij proeven die geen kennisexamen uitmaken, zoals *in casu*, de toegekende punten niet volstaan om het examencijfer te motiveren.

Waar verzoeker stelt dat het concrete cijfer van 13/40 voor het rollenspel op geen enkele wijze wordt gemotiveerd, stelt de Raad vast dat verwerende partij een document bijbrengt waarin twintig attitudes en vaardigheden van de basisopleiding bemiddeling worden gescoord en dat op basis daarvan besloten wordt tot een totaalcijfer van 13/40 voor het rollenspel (stuk 4 verwerende partij). De Raad merkt op dat het document, getiteld “Examen basisopleiding bemiddeling [verwerende partij]”, volgende gegevens bevat: de naam van de student, de naam van de docent en de score (13/40). Vervolgens kan de evaluator voor elk van de twintig opgesomde elementen een score aanduiden op volgende schaal: ‘slecht (1-6/20)’, ‘zwak (7-9/20)’, ‘voldoende (10/20)’, ‘goed (11-14/20)’, ‘zeer goed (15-17/20)’ en ‘uitstekend (18-20/20)’. De Raad stelt vast dat de evaluator bij elk van de twintig attitudes en vaardigheden een score op 20 aangeeft, zonder de score op de schaal aan te duiden, noch enige woordelijke verantwoording voor de score te geven. De Raad vindt op dit document aldus nergens enige datum, noch enige andere notering op basis waarvan de Raad zou kunnen nagaan wanneer dit document werd opgemaakt.

Daarnaast bevat het dossier eveneens de feedback die aan de student gegeven werd naar aanleiding van de tweede examenkans (stuk 5 verwerende partij). In dit document is enkel de naam van de student vermeld, en niet de naam van degene die de feedback opgesteld heeft, noch een datum. Uit het door verwerende partij bijgebrachte e-mailverkeer leidt de Raad af dat dit document op 7 september als bijlage bij de mail houdende de examenresultaten van verzoeker aan hem werd overgemaakt. Hieruit blijkt echter geenszins wie dit document heeft opgesteld. Bovendien is de Raad van oordeel dat dergelijke feedback niet kan aantonen op welke manier de evaluator tot de quoterings is gekomen, vermits het geven van feedback net een *post factum* – oefening is waarbij de student duiding verschaft wordt omtrent het behaalde resultaat.

Het dossier bevat evenmin andere stukken houdende een motivering op basis waarvan de evaluator tot de score van 13/40 is gekomen voor het rollenspel.

Op basis van het voorgaande is de Raad bijgevolg van oordeel dat er sprake is van een schending van de motiveringsplicht.

De overige middelonderdelen dienen niet verder te worden onderzocht omdat ze niet tot een ruimere vernietiging kunnen leiden.

BESLISSING

1. De Raad vernietigt de beslissing van de interne beroepsinstantie van 26 november 2015.

2. De interne beroepsinstantie zal uiterlijk tegen 24 februari 2016 een nieuwe beslissing nemen.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van 8 februari 2016, door de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen, Ite Kamer, samengesteld uit:

Bertel De Groote,	kamervoorzitter
Henri Verhaaren	bijzitter
Piet Versweyvelt	bijzitter

bijgestaan door

Melissa Thijs	secretaris
---------------	------------

De secretaris
Melissa Thijs

De voorzitter
Bertel De Groote

Tegen dit arrest is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten arrest, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnventariseerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Arrest nr. 2.792 van 20 januari 2016 in de zaak 2015/672

In zake: [REDACTED]

Tegen: [REDACTED]

I. Voorwerp van de vordering

Het beroep, ingesteld op 7 december 2015, strekt tot nietigverklaring van de studievoortgangsbepaling van 27 november 2015 waarbij aan de verzoeker een score van 9 op 20 werd toegekend voor het opleidingsonderdeel ‘[REDACTED]’.

II. Verloop van de rechtspleging

Verwerende partij heeft een antwoordnota ingediend. Verzoekende partij heeft een wederantwoordnota ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 20 januari 2016.

Kamervoorzitter Bertel De Groote heeft verslag uitgebracht.

Verzoekster en de heer [REDACTED], die verschijnt voor de verzoekende partij, en advocaat [REDACTED] (loco advocaat [REDACTED]), die verschijnt voor de verwerende partij, zijn gehoord.

III. Feiten

Verzoeker is in het academiejaar 2014-2015 ingeschreven in de opleiding “Bachelor in het Onderwijs: lager onderwijs”.

Voor het opleidingsonderdeel “[REDACTED]” bekomt verzoekende partij een examencijfer van 9/20.

Verzoekende partij stelde geen intern beroep in bij de onderwijsinstelling.

Bij aangetekend schrijven van 7 december 2015 diende verzoekende partij een verzoekschrift in bij de Raad.

IV. Ontvankelijkheid – Uitputting intern beroep

Standpunt van de partijen

Verwerende partij werpt in de *antwoordnota* op dat verzoekster de interne beroepsmogelijkheden niet heeft uitgeput. Volgens haar is er geen sprake van een intern beroep aangezien verzoekster geen verzoekschrift heeft ingediend bij de interne beroepscommissie. Ze meent dat het extern beroep dan ook onontvankelijk moet worden verklaard en verwijst hiervoor naar rechtspraak van de Raad (RvStb. 26 februari 2015, nr. 2015/021).

In haar *wederantwoordnota* benadrukt verzoekende partij dat zij pas op 7 december 2015 ontvangen werd door de ombudsdienst. Ze stelt dat haar gezegd werd dat ze geen intern beroep meer mocht aantekenen omdat de termijn van vijf kalenderdagen op 7 december verstreken was. Verzoekende partij verwijst ook naar de website www.onderwijs.vlaanderen.be en volgens haar blijkt daaruit dat de termijn van vijf kalenderdagen vijftien kalenderdagen wordt wanneer de onderwijsinstelling nalaat een interne beroepsbeslissing te nemen. Ze merkt op dat aangezien de ombudsdienst tijdens de afspraak weigerde om haar intern beroep te laten aantekenen, ze onder deze categorie zou vallen, wat zou betekenen dat ze binnen de termijn van vijftien kalenderdagen beroep aantekende.

Beoordeling

De Raad merkt vooreerst op dat de termijn van vijftien kalenderdagen waarnaar verzoekende partij verwijst, zoals vermeld in artikel II. 284, lid 2, Codex Hoger Onderwijs, betrekking heeft op de termijn waarbinnen de interne beroepsinstantie zijn beslissing aan de student ter kennis dient te brengen. Bij het uitblijven van een tijdige beslissing van de interne beroepsinstantie binnen de termijn zoals bepaald in artikel II.284, tweede lid, dient het beroep bij de Raad binnen de vervaltermijn van 5 kalenderdagen na het verstrijken van deze termijn te worden ingesteld, zo bepaalt artikel II.294, § 1, lid 3 Codex Hoger Onderwijs. Een uitzondering vormt de hypothese waarin de interne beroepsinstantie vóór het verstrijken van de termijn waarover zij hiertoe beschikt aan de student meedeelt op welke latere datum zij uitspraak zal doen. In dat geval gaat de vervaltermijn van 5 kalenderdagen voor het beroep bij de Raad in de dag na die datum. Van artikel II.294, § 1, lid 3, samengelezen met artikel II.

284, lid 2, Codex Hoger Onderwijs kan evenwel, bij gebrek aan intern beroep bij de onderwijsinstelling, geen gebruik worden gemaakt.

De Raad stelt vast dat verzoekende partij het intern beroep niet heeft ingesteld. De Raad wijst erop dat conform artikel II.285 Codex Hoger Onderwijs het uitputten van het intern beroep een grondvoorwaarde is voor de ontvankelijkheid van het extern beroep bij de Raad.

Noch het aangevoerde ‘verbod’, uitgaande van de ombudspersoon, van 7 december 2015 om intern beroep in te stellen, noch het feit dat verzoekster stelt slechts op 1 december 2015 – in het kader van een feedback – inzage te hebben gekregen in de onvoldoende voor de groepsopdracht, waardoor zij beweert het pas toen oneens te zijn geweest met haar punt, laten de Raad toe anders te beslissen. Niets verhinderde verzoekster tijdig een bewarend geformuleerd intern beroep tegen het resultaat voor het opleidingsonderdeel “XXXXXXXXXX” in te stellen bij de interne beroepsinstantie van verwerende partij. Ook het feit dat verzoekster ter gelegenheid van het inzagemoment kennis kreeg van het verslag bij de groepsopdracht waaromtrent zij beweert dat het eerder bekend had moeten zijn gemaakt, kan niet wegnemen dat geen, laat staan een tijdig, intern beroep is ingesteld door verzoekende partij.

Het bij de Raad ingestelde beroep is onontvankelijk.

BESLISSING

De Raad verwerpt het beroep.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van 20 januari 2016, door de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen, IIe Kamer, samengesteld uit:

Bertel De Groote,	kamervoorzitter
-------------------	-----------------

Henri Verhaaren	bijzitter
-----------------	-----------

Piet Versweyvelt	bijzitter
------------------	-----------

bijgestaan door

Melissa Thijs	secretaris
---------------	------------

De secretaris

De voorzitter

Melissa Thijs

Bertel De Groote

Tegen dit arrest is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten arrest, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnventariseerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Zitting van 26 januari 2016

Arrest nr. 2.824 van 11 februari 2016 in de zaak 2015/681

In zake: [REDACTED]

Tegen: [REDACTED]

I. Voorwerp van de vordering

Het beroep, ingesteld op 14 december 2015, strekt tot nietigverklaring van de studievoortgangsbepaling van 24 november 2015 waarbij aan de verzoeker een 9 op 20 werd toegekend voor het opleidingsonderdeel ‘[REDACTED]’ en de beslissing van de interne beroepscommissie van 7 december 2015 waarbij het intern beroep van verzoeker ontvankelijk, doch ongegrond werd verklaard.

II. Verloop van de rechtspleging

Verwerende partij heeft een antwoordnota ingediend. Verzoekende partij heeft een wederantwoordnota ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 26 januari 2016.

Kamervoorzitter Bertel De Groote heeft verslag uitgebracht.

Mr. [REDACTED], die verschijnt voor de verzoekende partij, verzoekende partij en mevrouw [REDACTED] en de heer [REDACTED], die verschijnen voor de verwerende partij, zijn gehoord.

III. Feiten

Verzoeker is in het academiejaar 2014-2015 ingeschreven in de opleiding “Bachelor in de rechten”.

Voor het opleidingsonderdeel “[REDACTED]” bekomt verzoekende partij een examencijfer van 9/20.

Verzoekende partij stelde op datum van 27 november 2015 een intern beroep in bij de interne beroepscommissie van de onderwijsinstelling.

Bij beslissing van de interne beroepscommissie op datum van 7 december 2015 werd het intern beroep ontvankelijk, doch ongegrond verklaard.

De interne beroepsbeslissing stelde dat verzoeker aanhaalt dat hij het niet eens is met de beslissing van de coördinerend verantwoordelijke om voor meerkeuzevraag 22 van zijn examen voor het opleidingsonderdeel '■■■■■' slechts één antwoordmogelijkheid als correct te beschouwen. Deze vraag luidde:

“Verzet en hoger beroep verschillen van elkaar op het stuk van:

- a. hun invloed op het onderscheid tussen gezag en kracht gewijsde*
- b. hun schorsende werking*
- c. hun devolutieve werking*
- d. de termijn om het rechtsmiddel, althans in beginsel, aan te wenden.”*

Verzoeker beantwoordde de vraag met antwoord “C”, terwijl de docent aangeeft dat antwoord “B” het enige correcte antwoord was. Verzoeker is echter de mening toegedaan dat beide antwoorden correct zijn en brengt hiervoor als argument aan dat in de cursus nadruk werd gelegd op de verruimde devolutieve werking van het hoger beroep, waardoor hij er van uitging dat antwoord “C” het meest correcte antwoord was. Verzoeker is van oordeel dat er minstens een gereede twijfel bestaat over hoe deze vraag moest geïnterpreteerd worden, die niet in het nadeel van de student kan worden uitgelegd.

De commissie herinnert eraan dat zij haar appreciatie over de verdiensten van de student niet in de plaats kan stellen van de bevoegde instanties van de onderwijsinstelling. De commissie gaat na of de bestreden beslissing, *in casu* de quoterings van het opleidingsonderdeel '■■■■■', niet onregelmatig tot stand is gekomen en niet kennelijk onredelijk is. Hierbij blijkt volgens de commissie vraag 22 van reeks 1 van het meerkeuze examen van belang te zijn. *In concreto* dient te worden nagegaan of de bewuste vraag dubbelzinnig is en aanleiding zou kunnen geven tot meerdere interpretaties. Uit de door de docenten verschaft uitleg ter zitting van 7 december 2015 blijkt volgens de commissie dat de vraag noch dubbelzinnig, noch voor interpretatie vatbaar is en dat er zonder twijfel slechts 1 antwoord correct is, met name antwoord “B”.

Bijgevolg verklaart de interne beroepscommissie het beroep ongegrond.

De beslissing op intern beroep werd per e-mail van 7 december 2015 aan verzoekende partij overgemaakt.

Bij aangetekend schrijven van 14 december 2015 diende verzoekende partij een verzoekschrift in bij de Raad.

IV. Ontvankelijkheid

Verwerende partij betwist de ontvankelijkheid van het verzoekschrift niet.

De Raad ziet evenmin redenen om zulks ambtshalve te doen. Het beroep is ontvankelijk.

V. De middelen

A. Eerste middel

Uit het verzoekschrift kan worden opgemaakt dat de verzoekende partij zich in een eerste middel beroept op de schending van de formele motiveringsplicht.

Standpunt van partijen

Verzoeker stelt dat de toegekende punten niet werden toegelicht of onderbouwd. Hij herinnert aan de rechtspraak die stelt dat de motivering van een kennisexamen in beginsel in de punten zelf vervat ligt. Verzoeker wijst erop dat de quoterings niet werd gemotiveerd. Verzoeker verwijst evenwel naar art. II.281 van het Besluit van de Vlaamse Regering van 11 oktober 2013 tot codificatie van de decretale bepalingen betreffende het hoger onderwijs, dat bepaalt:

“Eenzijdige rechtshandelingen met individuele strekking die beogen rechtsgevolgen te hebben voor 1 of meer studenten vermelden in de akte de juridische en feitelijke overwegingen waarop zij zijn gegrond. Deze motivering moet afdoende zijn.”

Het antwoord van de interne beroepscommissie, waarbij het beroep van verzoeker ongegrond werd verklaard, vermeldt volgens verzoeker geen inhoudelijke juridische overwegingen. In elk geval is er geen afdoende motivering. Op de door verzoeker geformuleerde opmerking dat vraag 22 van reeks 1 van het meerkeuze examen dubbelzinnig/voor meerdere interpretaties vatbaar is, wordt gewoon ontkennend geantwoord, onder verwijzing naar de door de docenten

verschafte uitleg ter zitting, die niet eens wordt weergegeven in de bestreden beslissing. Verzoeker stelt dat dit geen afdoende motivering is.

In haar *antwoordnota* stelt verwerende partij dat het vaste rechtspraak van de Raad is dat de motivering van een kennisexamen in beginsel in het behaalde examencijfer vervat ligt. Aangezien het meerkeuze examen '.....' een puur kennisexamen is, volstaat de mededeling van het examencijfer als motivering. Dit cijfer werd op 24 november 2015 aan verzoeker officieel meegedeeld via zijn studentendossier. Op 25 november 2015 vond verder een inzage- en besprekingsmoment plaats waarop verzoeker aanwezig was en waarop alle examenvragen en correcte antwoorden werden overlopen aan de hand van de verbeter sleutel. Verzoeker ontving van deze sleutel een kopie. Verzoeker kreeg toen ook inzage zodat hij kon nagaan of de correctie die geautomatiseerd verloopt, correct was gebeurd. Verzoeker heeft hier geen opmerkingen op gemaakt, met uitzondering van de discussie over het al dan niet (ook) correct zijn van antwoord C op vraag 22 van reeks 1 van dit examen. Op deze vraag werd tijdens het inzagemoment door de docent ontkennend geantwoord en er werd verzoeker uitgelegd waarom antwoord C niet correct was. Verweerder stelt dat verzoeker hiermee een afdoende motivering heeft ontvangen van de coördinerend verantwoordelijke voor het examencijfer van het betrokken opleidingsonderdeel. Verweerder is dan ook de mening toegedaan dat er geen sprake kan zijn van een schending van de formele motiveringsplicht ten aanzien van het bekendgemaakte examencijfer.

Verweerder stelt dat de interne beroepscommissie ervoor gekozen heeft om het beroep van verzoeker gemotiveerd af te wijzen na het organiseren van een hoorzitting op 7 december 2015, waarop zowel verzoeker als de docenten aanwezig waren. De argumenten van verzoeker in het verzoekschrift voor de interne beroepscommissie waren beperkt tot de vraag om zijn examen opnieuw te beoordelen, meer specifiek om zijn antwoord op vraag 22 goed te keuren omdat er volgens hem (ten minste) gegronde twijfel bestond over de correctheid van het antwoord op deze vraag. Wat dit betreft moet er volgens verweerder aan herinnerd worden dat de interne beroepscommissie zich enkel kan uitspreken over het al dan niet regelmatig tot stand komen van de examenbeslissing en over de vraag of deze beslissing kennelijk redelijk is. Volgens verweerder was de bevoegdheid van de interne beroepsinstantie in het kader van voorliggend dossier beperkt tot het vaststellen of de betwiste vraag 22 al dan niet als “dubbelzinnig” moest gekwalificeerd worden. Ter zitting werd verzoeker geconfronteerd met de uitleg van de docenten die geen dubbelzinnigheid in de vraag konden vaststellen.

Aangezien de rechtspraak van de Raad alsook de interne beroepscommissie uitgaan van de deskundigheid en objectiviteit van een examiner, zag de interne beroepscommissie dan ook geen reden om dit in twijfel te trekken. Te meer omdat uit een upper-lower analyse van het examen bleek dat voor vraag 22 88% van de studenten de vraag correct hadden beantwoord. Zij kozen voor ‘antwoord B’. Hoewel nooit 100% sluitend, lijkt uit de psychometrische analyse dat deze vraag statistisch als een ‘makkelijke vraag’ mag worden gezien.

Voorts wijst verweerder erop dat een verwijzing naar hetgeen gezegd werd ter zitting kan volstaan als formele motivering wanneer er voor geen van de partijen twijfel kan bestaan wat die verwijzing inhoudt. Verzoeker haalt in zijn verzoekschrift niet als argument aan dat hij niet zou weten waartegen hij zich moet verdedigen. Zijn argumentatie onder titel 3.2 ‘schending materiële motiveringsplicht’ wijst veeleer op het tegendeel. In deze zin is het volgens verweerder moeilijk om de belangenschade van verzoeker m.b.t. een vermeende schending van de formele motiveringplicht vast te stellen. Een korte of summiere motivering is overigens niet voldoende om een schending van de motiveringsplicht te bekomen. Verweerder is dan ook de mening toegedaan dat de interne beroepscommissie met de motivering zoals weergegeven in de beslissing, afdoende heeft geantwoord op het verzoekschrift: ten eerste door te wijzen op haar beperkte bevoegdheid, en ten tweede door vast te stellen dat er geen dubbelzinnigheid in vraagstelling 22 van reeks 1 was op basis van de toelichting van de docent.

Beoordeling

De Raad herinnert vooreerst aan de beperkte bevoegdheid waarbinnen zijn beoordeling van studievoortgangsbepalingen zich afspeelt. De Raad kan slechts de conformiteit ervan met de erop toepasselijke regelgeving beoordelen en de vraag of de beslissing niet kennelijk onredelijk is. De Raad onderzoekt onder meer of de aangevochten beslissing afdoende is gemotiveerd.

De Raad stelt vast dat verzoekende partij erover klaagt dat de beslissing van de interne beroepsinstantie niet formeel is gemotiveerd. In de aangevochten beslissing van 7 december 2015 haalt de interne beroepsinstantie van verwerende partij vooreerst aan dat de student het niet eens is met de beslissing van de coördinerend verantwoordelijke van het opleidingsonderdeel in het raam waarvan de kwestieuze score is behaald om slechts één antwoordmogelijkheid als correct te beschouwen bij één van de meerkeuzevragen. De interne

beroepsinstantie herneemt de vraag. Zij geeft weer welk antwoord de student heeft gekozen (antwoord C) en omtrent welk antwoord de docent aangeeft dat dit het enige correcte is (antwoord B). Vervolgens herneemt de interne beroepsinstantie de door de student in zijn beroepsschrift ontwikkelde redenering. Deze luidt als volgt:

“De student is echter de mening toegedaan dat beide antwoorden correct zijn en brengt hiervoor als argument aan dat in de cursus nadruk werd gelegd op de verruimde devolutieve werking van het hoger beroep, waardoor de student er van uitging dat antwoord C het meest correcte antwoord was. De student is van oordeel dat er minstens een gerede twijfel bestaat over hoe deze vraag moest geïnterpreteerd worden die niet in het nadeel van de student kan worden uitgelegd.”

Het antwoord van de interne beroepsinstantie op deze argumentatie van verzoeker is het volgende:

“De commissie herinnert eraan dat zij haar appreciatie over de verdiensten van de student niet in de plaats kan stellen van de bevoegde instanties van de onderwijsinstelling. De commissie gaat na of de bestreden beslissing, in casu de quotering van het opleidingsonderdeel ██████, niet onregelmatig tot stand is gekomen en niet kennelijk onredelijk is. Hierbij blijkt vraag 22 van reeks 1 van het meerkeuze examen van belang te zijn. In concreto dient te worden nagegaan of de bewuste vraag dubbelzinnig is en aanleiding zou kunnen geven tot meerdere interpretaties. Uit de door de docenten verschaftte uitleg ter zitting van 7 december 2015 blijkt dat de vraag dubbelzinnig, noch voor interpretatie vatbaar is en zonder twijfel slechts 1 antwoord correct is, met name antwoord B.”

De Raad kan er moeilijk omheen dat voormelde motivering, rekening houdend met de beoordelingsbevoegdheid van de interne beroepsinstantie en de door de verzoekende partij ontwikkelde argumenten, bijzonder summier is.

De Raad kan de motivering, aangebracht door de interne beroepsinstantie, *in casu* niet als afdoende kwalificeren.

De Raad herinnert hierbij aan de door de verwerende partij in de antwoordnota ontwikkelde stelling dat overeenkomstig art. 1.3 lid 1 van de rechtspositieregeling van [verwerende partij] een student die oordeelt dat een ongunstige studievoortgangsbepaling aangetast is door een schending van het recht, intern beroep kan aantekenen bij de onderwijsinstelling. Daarop kan de interne beroepscommissie, zo vervolgt de antwoordnota, het beroep gemotiveerd afwijzen

of de studievoortgangsbepaling gemotiveerd vernietigen. Verwerende partij benadrukt dat de interne beroepsinstantie in voorliggend geval ervoor gekozen heeft het beroep gemotiveerd af te wijzen.

De beslissing is er gekomen na een hoorzitting te hebben georganiseerd. De hoorzitting vond plaats op 7 december 2015 en zowel de student als de docenten waren – blijkens de antwoordnota – aanwezig.

De door de verwerende instantie aangehaalde beperktheid van de argumenten van de verzoekende partij in het verzoekschrift voor de interne beroepsinstantie – inzonderheid de vraag om het examen opnieuw te beoordelen, met name wat vraag 22 betreft – en de beweerd beperktheid van de bevoegdheid van de interne beroepsinstantie – zo zij reeds correct is opgevat – tot *in casu* de vraag of de betwiste vraag als dubbelzinnig aangewezen moet worden, hebben niet tot gevolg dat de interne beroepsinstantie ermee kan volstaan zonder verder toelichting te overwegen dat uit de door de docenten ter zitting verschaft uitleg blijkt dat de vraag noch ondubbelzinnig, noch voor interpretatie vatbaar is.

Door zich ertoe te beperken te verwijzen naar de uitleg van de docenten ter zitting, zonder deze in de beslissing te expliciteren, maakt de interne beroepsinstantie het voor de Raad niet mogelijk de beslissing binnen het, weliswaar afgebakende, raam van zijn toetsingsbevoegdheid te beoordelen.

Dat de student zelf aanwezig was op de hoorzitting waarop de docenten toelichting hebben verschaft, neemt de verplichting de voor de Raad aangevochten beslissing te motiveren niet weg, evenmin als de vaststelling van de Raad dat precies aan deze verplichting *in casu* onvoldoende is voldaan.

De verwerende partij verwijst in de antwoordnota naar de in hoofde van de examinerende deskundigheid en objectiviteit. Omwille daarvan zag de interne beroepsinstantie geen reden de door de docenten uitgesproken kwalificatie ten aanzien van de examenvraag in twijfel te trekken.

De Raad kan de visie bijtrekken dat de docent geacht wordt deskundig en objectief de door de student bereikte competenties te hebben getoetst. Dit betekent echter niet dat de

beroepsinstantie, omwille van de veronderstelde objectiviteit/deskundigheid van de docent die de voor de interne beroepsinstantie aangevochten beslissing heeft genomen, bevrijd wordt van de verplichting te motiveren waarom de betwiste vraag niet dubbelzinnig is en tot meerdere correcte antwoorden kan voeren, nu precies door verzoekende partij de kwestieuze examenvraag wat dit betreft is aangevochten. Door hierop geen gemotiveerd antwoord te geven, beantwoordt de verwerende partij het beroep van verzoekende partij niet afdoende, teneinde verzoeker toe te laten het antwoord te begrijpen en op zijn merites te kunnen beoordelen.

De door verwerende partij in de antwoordnota vermelde upper-lower analyse waaruit blijkt dat 179 van de 204 deelnemende studenten (88%) de kwestieuze vraag juist heeft beantwoord – hetgeen verzoeker blijkens de antwoordnota zelf aanhaalt in zijn verzoekschrift voor de interne beroepsinstantie – vermag niet het gebrek aan motivering van de beslissing van de interne beroepsinstantie te verhelpen. De interne beroepsinstantie blijkt trouwens de upper-lower analyse niet in zijn overwegingen te hebben betrokken. Dat uit deze analyse, volgens de antwoordnota, blijkt dat de kwestieuze vraag een makkelijke vraag is, kan ook het motiveringsgebrek in de aangevochten beslissing van de interne beroepsinstantie niet wegnemen. De naderhand bijgebrachte toelichting in de antwoordnota, hoe uitvoerig en overtuigend zij ook moge wezen, is overigens niet bij machte de tekortkoming inzake de motiveringsverplichting te verhelpen die aan de voor de Raad aangevochten beslissing wordt toegeschreven.

Hetzelfde geldt ten aanzien van de verwijzing naar hetgeen ter zitting gezegd is. Verwerende partij oordeelt dat de verwijzing volstaat als formele motivering nu het voor de partijen zonder twijfel duidelijk is waar de verwijzing precies betrekking op heeft. De Raad kan er niet omheen dat deze loutere verwijzing het moeilijk maakt tot een oordeel te komen met betrekking tot de voor de Raad aangevochten beslissing, rekening houdend met de beoordelingsbevoegdheid van de Raad terzake. Zo is het niet duidelijk naar welke uitleg ter zitting precies verwezen wordt. Uit de aangevochten beslissing blijkt ook niet in hoeverre de door verzoekende partij gemaakte opmerkingen inzake de verbetering van vraag 22 van de eerste reeks van het examen ‘[REDACTED]’, ongeacht hun gegrondheid en de invloed die zij desgevallend al dan niet kunnen hebben op het examenresultaat van verzoekende partij, *in concreto* bij de beoordeling van het intern beroep zijn betrokken. De loutere verwijzing in de aangevochten beslissing naar de door de docenten verschaft toelichting ter zitting, evenwel zonder enige woordelijke herneming van deze toelichting, volstaat aldus *in casu* niet.

Verwerende partij voert aan dat de student voor de Raad niet betoogt niet te weten waartegen hij zich moet verdedigen. Verwerende partij oordeelt dan ook dat de belangenschade van verzoekende partij met betrekking tot een vermeende schending van de formele motiveringsplicht moeilijk vast te stellen is.

Tenslotte voert de verwerende partij aan dat een korte of summiere motivering niet zonder meer een onvoldoende motivering uitmaakt in het licht van de motiveringsplicht. De Raad kan weliswaar laatstvermeld argument beamen, doch kan er niet uit afleiden dat de *in casu* gegeven summiere motivering – rekening houdend met hetgeen er hierboven over overwogen is – in overeenstemming is met de motiveringsplicht.

Dat de student tijdens de door de interne beroepsinstantie georganiseerde hoorzitting de argumentatie van de docenten kan hebben gehoord – waarnaar de interne beroepsinstantie in de aangevochten beslissing verwijst door te stellen dat uit de door de docenten ter zitting verschaft uitleg is gebleken dat de vraag dubbelzinnig, noch voor interpretatie vatbaar is – betekent *in casu* niet dat aan de motiveringsplicht is voldaan, noch dat vaststaat dat de verzoeker de exacte motieven van de interne beroepsinstantie bij het nemen van de beslissing kende. De Raad merkt op dat de interne beroepsprocedure niet zonder meer duidt wat de draagwijdte van de door de docenten verschaft uitleg is, in hoeverre verwerende partij deze tot zijn motivering heeft gemaakt en welke kennis verzoeker hier vervolgens – behoudens hetgeen uit zijn verzoekschrift kan blijken – van had. De Raad beslist in deze omstandigheden dat verzoeker zijn belang bij het middel dat de motivering van de aangevochten beslissing betreft, niet heeft verloren.

De Raad is derhalve van oordeel dat de aangevochten beslissing van de interne beroepsinstantie niet afdoende is gemotiveerd.

Het middel is in de aangegeven mate gegrond.

De overige middelen dienen niet verder te worden onderzocht omdat ze niet tot een ruimere vernietiging kunnen leiden.

Het beroep is gegrond.

BESLISSING

- 1. De Raad vernietigt de beslissing van de examencommissie van 24 november 2015 en de beslissing van de interne beroepscommissie van 7 december 2015.**
- 2. De bevoegde instantie van verwerende partij zal uiterlijk tegen 26 februari 2016 een nieuwe beslissing nemen.**

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van 11 februari 2016, door de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen, Ite Kamer, samengesteld uit:

Bertel De Groote,	kamervoorzitter
Jean Goossens	bijzitter
Piet Versweyvelt	bijzitter

bijgestaan door

Freya Gheysen	secretaris
---------------	------------

De secretaris

Freya Gheysen

De voorzitter

Bertel De Groote

Tegen dit arrest is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten arrest, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnventariseerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Arrest nr. 2.825 van 11 februari 2016 in de zaak 2015/685

In zake: [REDACTED]

Tegen: [REDACTED]

I. Voorwerp van de vordering

Het beroep, ingesteld op 15 december 2015, strekt tot nietigverklaring van de examentuchtbeslissing van 19 juni 2015 waarbij verzoekster uitgesloten werd van verdere deelname aan de juni-zittijd 2015 wegens onregelmatigheden met betrekking tot het opleidingsonderdeel ‘[REDACTED]’ en het opleidingsonderdeel ‘[REDACTED]’ en van de beslissing van 10 december 2015 waarbij het intern beroep van verzoekster onontvankelijk werd verklaard.

II. Verloop van de rechtspleging

Verwerende partij heeft een antwoordnota ingediend. Verzoekende partij heeft een wederantwoordnota ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 26 januari 2016.

Kamervoorzitter Bertel De Groote heeft verslag uitgebracht.

Verzoekster, advocaat [REDACTED] en advocaat [REDACTED], die verschijnen voor de verzoekende partij, en advocaat [REDACTED], die verschijnt voor de verwerende partij, zijn gehoord.

III. Feiten

Verzoekster is in het academiejaar 2014-2015 ingeschreven in de opleiding “Schakelprogramma: Master of Science in het management en het beleid van de gezondheidszorg”.

Op 19 juni 2015 legde de decaan aan verzoekster als examentuchtsanctie de uitsluiting van verdere deelname aan de juni-zittijd op. Voor de opleidingsonderdelen waarbij onregelmatigheden werden vastgesteld, werd een eindcijfer van 0 op 20 toegekend.

In de septemberzitting behaalde verzoekende partij voor geen van de opleidingsonderdelen waarvoor ze examen aflegde een credit.

Verzoekende partij stelde op datum van 26 november 2015 tegen beide voormelde beslissingen een intern beroep in bij de interne beroepsinstantie van de onderwijsinstelling.

Bij beslissing van de interne beroepsinstantie op datum van 7 december 2015 werd het intern beroep onontvankelijk verklaard.

De interne beroepsbeslissing stelde het volgende:

“A. In zoverre het beroep wordt ingesteld tegen de examentuchtbeslissing:

Overeenkomstig artikel 118 §7 van het onderwijs- en examenreglement 2014-2015 dient het beroep ingesteld te worden binnen een vervaltermijn van vijf kalenderdagen, die ingaat op de dag na deze waarop de student heeft kennis genomen van de beslissing.

In haar verzoekschrift haalt [verzoekster] aan dat “de beslissing van de examencommissie (...) nooit op een geldige wijze ter kennis (werd) gebracht aan verzoekster”. De interne beroepscommissie stelt vast dat de beslissing van de decaan (en niet de examencommissie) per e-mail werd bezorgd aan [verzoekster] op 19 juni 2015. Dit werd niet per aangetekend schrijven aan de student bezorgd, hoewel in artikel 118 §3 Onderwijs- en examenreglement 2014-2015 bepaald staat dat de beslissing bij aangetekend schrijven aan de student wordt bekendgemaakt. De interne beroepscommissie wijst er echter op dat uit het dossier blijkt dat aan de doelstelling van het vereiste toch is voldaan. De interne beroepscommissie is dan ook van oordeel dat het niet aangetekend versturen van de beslissing *in casu* niet kan leiden tot het niet ingaan van de beroepstermijn.

De interne beroepscommissie merkt op dat in de beslissing van de decaan geen beroepsmodaliteiten vermeld zijn. Uit artikel 35 van het Openbaarheidsdecreet volgt dat de beroepstermijn voor een voor beroep vatbare beslissing slechts begint te lopen wanneer op die beslissing of de individuele kennisgeving ervan de beroepsmodaliteiten correct en volledig zijn vermeld. In casu is dit niet het geval. De beroepsmodaliteiten zijn niet regelmatig aan [verzoekster] ter kennis gebracht. Overeenkomstig artikel 35 Openbaarheidsdecreet heeft dit tot gevolg dat de termijn om het intern beroep in te stellen pas begint te lopen vier maanden na de kennisgeving van het resultaat.

Onderhavig beroep is ingediend op 26 november 2015; dit is buiten de voormelde vervaltermijn.

Het beroep, in zoverre ingesteld tegen de examentuchtbeslissing, is dan ook onontvankelijk. (...)."

De beslissing op intern beroep werd per e-mail en bij aangetekend schrijven van 10 december 2015 aan verzoekende partij overgemaakt.

Bij aangetekend schrijven van 15 december 2015 diende verzoekende partij een verzoekschrift in bij de Raad.

IV. Ontvankelijkheid

Voorwerp van het beroep

Verzoekster richt haar beroep tegen de examentuchtbeslissing van 19 juni 2015 (eerste bestreden beslissing) en tegen de beslissing van de interne beroepsinstantie van 7 december 2015 (tweede bestreden beslissing).

Verwerende partij stelt dat de in het OER georganiseerde interne beroepsprocedure impliceert dat de beroepsinstantie een nieuw onderzoek aan de zaak wijdt. De in beroep genomen beslissing, die in de plaats komt van de oorspronkelijke beslissing, is volgens haar de uiteindelijk voor de Raad aanvechtbare eindbeslissing.

Aangezien verzoekster intern beroep heeft ingesteld tegen de eerste bestreden beslissing, zijnde de beslissing van de decaan van 19 juni 2015, is de beslissing van de (voorzitter van de) beroepsinstantie van de faculteit volgens verwerende partij in de plaats gekomen van de eerste bestreden beslissing.

Verzoekende partij spreekt dit in zijn wederantwoordnota niet tegen, zodat de Raad aanneemt dat de stelling van verwerende partij met de werkelijkheid overeenstemt.

De exceptie moet worden bijgevalen.

Het beroep is derhalve enkel ontvankelijk in de mate dat het is gericht tegen de tweede bestreden beslissing, verder: de bestreden beslissing.

Uitputting interne beroepsmogelijkheden

Verzoekende partij heeft het intern beroep ingesteld en uitgeput.

Of de interne beroepscommissie dit beroep terecht onontvankelijk heeft verklaard, wordt hierna bij de grond van de zaak onderzocht

V. De middelen

A. Eerste middel

De verwerende partij heeft bij beslissing van 7 december 2015 het intern beroep onontvankelijk verklaard wegens laattijdigheid. De Raad dient na te gaan of de beslissing van 7 december 2015 terecht het intern beroep als onontvankelijk heeft verklaard.

Standpunt van partijen

Verzoekende partij merkt op dat de e-mail van de decaan niet verzonden werd door de decaan zelf, maar door zijn secretaresse. Bovendien ontbeert ook de handtekening van de decaan. Verzoekende partij stelt dat het verzenden via elektronische post van stukken waarvoor wettelijk of administratief is voorzien in een aangetekende zending, die een termijn doet lopen, uitgesloten is. Volgens haar is het complete gebrek aan een handtekening in deze e-mail een substantieel vormgebrek zodat er niet eens een beslissing van de decaan werd meegedeeld. Zij meent dan ook dat zij nooit op correcte wijze in kennis is gesteld van de examentuchtbeslissing die de decaan zou hebben genomen. Verzoekende partij merkt op dat deze handelwijze daarnaast ook een schending uitmaakt van het *patere legem quam ipse fecisti* beginsel vermits artikel 118, §3 OER stelt dat de beslissing bij aangetekend schrijven aan de student ter kennis wordt gebracht. Ze benadrukt dat een e-mail van de decaan nooit op rechtsgeldige wijze de examentuchtbeslissing kan meedelen aan verzoekster zodat de beroepstermijn voor intern beroep bijgevolg nooit aanvang heeft genomen.

In haar *antwoordnota* stelt verwerende partij dat de vervaltermijn van vijf kalenderdagen uit artikel 118, §7 OER ingaat de dag nadat de student kennis heeft genomen van deze beslissing. Volgens haar blijkt uit de feiten dat verzoekende partij op 19 juni 2015 kennisgenomen heeft van deze beslissing. Verwerende partij stipt aan dat bij de mededeling van deze beslissing niet gewezen werd op de interne beroepsmogelijkheid zodat de termijn om intern beroep in te stellen met toepassing van artikel 35 van het Openbaarheidsdecreet slechts een aanvang nam vier maanden na 19 juni 2015. Ze benadrukt dat uit het voorgaande blijkt dat het intern beroep, dat slechts werd ingesteld op 26 november 2015, laattijdig was.

Verder stelt verwerende partij dat uit artikel 118, §7 OER blijkt dat de termijn ingaat de dag na die van de kennisname, niet na enige specifieke vorm van bekendmaking. Volgens haar blijkt uit de gecombineerde lezing van artikel 118, §§3 en 7 OER dat geen sanctie verbonden is aan de eventuele kennisgeving anders dan via aangetekende zending. Ze benadrukt dat aan de doelstelling van de kennisgevingsmodaliteiten, namelijk het realiseren van de kennisname, werd voldaan, vermits verzoekster dezelfde dag nog kennis nam van de tegen haar getroffen examentuchtbeslissing.

Vervolgens haalt verwerende partij aan dat verzoekster ook niet kan worden gevolgd waar zij aanvoert dat de beslissing van de decaan had moeten worden ondertekend, en waaruit dan zou moeten blijken dat er nooit een geldige mededeling is gebeurd. Verwerende partij benadrukt dat verzoekende partij dit middel pas voor het eerst opwerpt voor de Raad. Zij meent dat niets haar in de weg stond om dit in het kader van het intern beroep op te werpen, wat zij niet deed, zodat het als onontvankelijk verworpen moet worden. Ondergeschikt merkt verwerende partij op dat de beslissing van de decaan niet manueel ondertekend had moeten worden, vermits dit nergens wordt voorgeschreven, noch in de Codex Hoger Onderwijs, noch in het OER. Volgens haar betwist verzoekende partij ook niet dat de decaan de betrokken beslissing heeft genomen, wat ook blijkt uit de bestreden beslissing zelf.

In haar *wederantwoordnota* benadrukt verzoekende partij dat de e-mail die verzonden werd op 19 juni 2015 geen kennisgeving van een beslissing uitmaakt. Ze stelt dat artikel 118, §3 *jo.* §7 OER vereist dat de examentuchtbeslissing per aangetekende zending dient te worden meegedeeld, een loutere mededeling van het feit dat er een beslissing werd genomen valt hier niet mee gelijk te stellen. Volgens haar werd de beslissing aldus niet aan verzoekster medegedeeld, enkel het feit dat er een beslissing was genomen. Daarnaast merkt ze op dat uit rechtsleer blijkt dat de e-mail die verzonden werd enkel als een informatieve kennisgeving kan worden beschouwd. Verder stelt verzoekende partij dat het feit dat een beslissing manueel ondertekend dient te zijn noch in de Codex Hoger Onderwijs, noch in het OER bepaald wordt, niets afdoet aan het vereiste dat de bevoegde persoon die de beslissing neemt deze ook ondertekent. Een handtekening heeft immers een kwalificerende functie. Volgens haar heeft ze dit argument overigens ook reeds in haar verzoekschrift op intern beroep aangehaald zodat het middel ontvankelijk is.

Beoordeling

Verzoekende partij gaat vooreerst in op de e-mail van 19 juni 2015. De Raad leest hieromtrent in het verzoekschrift het volgende:

“Deze e-mail, die niet eens verzonden werd door de Decaan zelf, maar door zijn secretaresse, ontbeert ook de handtekening van de Decaan. Het verzenden via elektronische post van stukken waarvoor wettelijk of administratief is voorzien in een aangetekende zending, die een termijn doet lopen, is uitgesloten. De Raad van State oordeelde hierover: (...)

Als volgens de Raad van State een ingescande handtekening geen rechtsgeldige handtekening uitmaakt, dan is, a fortiore ad minus, het complete gebrek aan handtekening in deze e-mail al zeker een substantieel vormgebrek. In wezen werd er dus niet eens een beslissing van de Decaan medegedeeld, gezien de e-mail behept is met een substantieel vormgebrek.

Verzoekster werd bijgevolg nooit in op correcte wijze in kennis gesteld van de examentuchtbeslissing die de Decaan zou hebben genomen.”.

Verwerende partij stipt aan dat verzoekende partij dit middel pas voor het eerst opwerpt in de externe procedure voor de Raad. In haar wederantwoordnota benadrukt verzoekende partij dat zij zich er in haar verzoekschrift tot intern beroep wel reeds over bekloeg dat de beslissing van de examencommissie nooit op een geldige wijze ter kennis werd gebracht. Ze verwijst hiervoor naar stuk 3, punt 1, pagina 2.

De Raad leest in het verzoekschrift op intern beroep onder punt 1 het volgende:

“1. De beslissing van de examencommissie werd nooit op een geldige wijze ter kennis gebracht aan verzoekster.

Art. 118 §2 onderwijs- en examenreglement 2014-2015 bepaalt dat de beslissing van de examencommissie bij aangetekend schrijven ter kennis wordt gebracht van de student. Er werd evenwel nooit een aangetekend schrijven van [verwerende partij] aangeboden bij verzoekster. Bijgevolg is de beroepstermijn van 5 kalenderdagen van art. 118 §7 onderwijs- en examenreglement nog niet van start gegaan. Het beroep is dus tijdig ingediend.”.

De Raad stelt vast dat de omvang van dit middel op intern beroep beperkt blijft tot het feit dat de beslissing niet, zoals nochtans voorgeschreven in artikel 118, §2 OER, bij aangetekend schrijven ter kennis gebracht is van de student. Hierdoor is de vervaltermijn nog niet van start

gegaan en is het intern beroep volgens verzoekster tijdig ingediend. Nergens verwijst verzoekende partij hier naar het feit dat in de e-mail van 19 juni 2015 een handtekening ontbreekt. Ook elders in het verzoekschrift op intern beroep leest de Raad hieromtrent niets.

In haar wederantwoordnota merkt verzoekende partij ook op dat het gaat om een onderdeel van de totaalargumentatie met betrekking tot de kennisgeving van de beslissing. De Raad volgt verzoekende partij hierin. Immers, in de interne beroepsbeslissing van 7 december 2015 antwoordt de interne beroepsinstantie op dit eerste punt uit het verzoekschrift op intern beroep het volgende:

“In haar verzoekschrift haalt [verzoekende partij] aan dat “de beslissing van de examencommissie (...) nooit op een geldige wijze ter kennis (werd) gebracht aan verzoekster”. De interne beroepscommissie stelt vast dat de beslissing van de decaan (en niet de examencommissie) per e-mail werd bezorgd aan [verzoekende partij] op 19 juni 2015. Dit werd niet per aangetekend schrijven aan de student bezorgd, hoewel in artikel 118 §3 Onderwijs- en examenreglement 2014-15 bepaald staat dat de beslissing bij aangetekend schrijven aan de student wordt bekendgemaakt. De interne beroepscommissie wijst er echter op dat uit het dossier blijkt dat aan de doelstelling van het vereiste toch is voldaan. De interne beroepscommissie is dan ook van oordeel dat het niet aangetekend versturen van de beslissing in casu niet kan leiden tot het niet ingaan van de beroepstermijn.”.

Op extern beroep wil verzoekende partij verder aantonen dat zij niet op correcte wijze in kennis is gesteld van de examentuchtbeslissing. Vermits de interne beroepscommissie van oordeel is dat wel voldaan is aan de doelstelling van het vereiste van de aangetekende zending uit artikel 118 §3 OER door de kennisgeving per e-mail op 19 juni 2015, gaat verzoekende partij argumenten aanbrengen om deze stelling te ontkrachten. De hierboven aangehaalde argumentatie dient dus, zoals verzoekster aanhaalt in haar wederantwoordnota, gelezen te worden in het licht van de al dan niet correcte kennisgeving van de beslissing van de decaan per e-mail.

Voor zover dit gelezen zou kunnen worden als zou het ontbreken van de handtekening in de e-mail van 19 juni 2015 ertoe leiden dat er helemaal geen sprake is van een geldige examentuchtbeslissing, is het middelonderdeel onontvankelijk. Dit werd namelijk nergens op intern beroep aangehaald, maar was wel reeds ter kennis van verzoekster bij het indienen ervan. Waar verzoekende partij in haar verzoekschrift op extern beroep verwijst naar een

arrest van de Raad van State, stelt de Raad vast dat dit arrest handelt over de vraag of de bestreden beslissing nietig is wegens “het gebrek aan een handgeschreven ondertekening van de persoon gemachtigd tot het nemen van een dergelijke beslissing en dat de handtekening die op de bestreden beslissing voorkomt evenmin kan worden beschouwd als een elektronische handtekening”.¹ De Raad volgt verzoekende partij aldus niet in zoverre ze stelt dat deze verwijzing betrekking heeft op de kennisgeving van de beslissing. Dit arrest betreft immers de mogelijkheid na te gaan wie de werkelijke auteur is van de beslissing en diens hoedanigheid. De verdere uiteenzetting van verzoekende partij in haar wederantwoordnota omtrent de handtekening (onderaan p.8) kan eveneens niet in aanmerking genomen worden door de Raad.

De Raad bekijkt vervolgens of deze kennisgeving per e-mail van 19 juni 2015 op een correcte wijze gebeurd is. De Raad stelt vast dat artikel 118, §3 OER het volgende bepaalt:

“Indien de feiten worden bewezen, beslist de decaan, eventueel na overleg met de Voorzitter van de examencommissie, over het al dan niet opleggen van een examentuchtbeslissing. De beslissing wordt bij aangetekend schrijven aan de student bekendgemaakt. In afwachting van een beslissing van de decaan mag de student zijn deelname aan de examens voortzetten.”.

In casu blijkt uit het dossier dat de examentuchtbeslissing niet via aangetekend schrijven, doch enkel via e-mail aan verzoekende partij ter kennis is gebracht. Verwerende partij is op deze manier aldus voorbijgegaan aan wat voorgeschreven wordt in artikel 118, §3 OER, wat betreurenswaardig is, doch de Raad is van oordeel dat deze kennisgeving per e-mail niets afdoet aan het feit dat de kennisname de beroepstermijn een aanvang doet nemen. Artikel II.283 Codex Hoger Onderwijs (waarvan artikel 118, §7 OER de implementatie is) bepaalt immers:

“De student die oordeelt dat een ongunstige studievoortgangsbepaling aangetast is door een schending van het recht, heeft toegang tot een interne beroepsprocedure, waarvan de vormen zijn vastgelegd in het onderwijs- en examenreglement.

De student stelt een verzoek tot heroverweging van de studievoortgangsbepaling in binnen een vervaltermijn van 5 kalenderdagen die ingaat op:

1° in het geval van een examenbeslissing: de dag na deze van de proclamatie;

¹ RvS. 8 mei 2009, 193.106.

2° in het geval van een andere studievoortgangsbepaling: de dag na deze waarop de student kennis heeft genomen van de genomen bepaling.”.

De Raad stelt vast dat uit de feiten duidelijk blijkt dat verzoekende partij op 19 juni 2015 kennis genomen heeft van de bepaling van de decaan. Zo heeft ze niet meer deelgenomen aan de overige examens van de juniertijd, waarvoor ze uitgesloten was ten gevolge van de examentuchtbespaling. Daarnaast blijkt uit haar mail van 11 september 2015 aan de ombudspersoon (waarin verzoekster zelf haar relaas van de feiten schetst), uit de brief van haar raadsman van 9 oktober 2015 aan de decaan alsook uit het antwoord van de decaan op deze brief van 28 oktober 2015 dat haar de sanctie reeds tijdens het gesprek op 19 juni 2015 in de voormiddag was medegedeeld en dat deze nadien bevestigd werd in een mail op diezelfde dag.

Vermits het *in casu* een examentuchtbespaling betreft, neemt de termijn om intern beroep in te stellen in principe een aanvang op de dag na deze waarop verzoekster kennis heeft genomen van de examentuchtbespaling, wat gebeurde op 19 juni 2015. De Raad stelt vast dat de genomen bepaling de beroepsmogelijkheid en -modaliteiten niet vermeldt, zodat de termijn voor het indienen van een beroep met toepassing van artikel 35 van het Openbaarheidsdecreet *in casu* vier maanden nadat verzoekster in kennis werd gesteld van de bepaling een aanvang neemt. De kennisgeving van de examentuchtbespaling vond plaats bij mail van 19 juni 2015, zodat de termijn van vijf kalenderdagen om intern beroep aan te tekenen vier maanden na deze datum een aanvang nam. De Raad stelt vast dat verzoekende partij pas op 26 november 2015 intern beroep aantekende tegen de voormelde examentuchtbespaling waarvan de kennisgeving plaatsvond op 19 juni 2015, zodat het intern beroep terecht onontvankelijk werd verklaard door de interne beroepsinstantie.

BESLISSING

De Raad verwerpt het beroep.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van 11 februari 2016, door de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen, Ite Kamer, samengesteld uit:

Bertel De Groote, kamervoorzitter

Jean Goossens bijzitter

Piet Versweyvelt bijzitter

bijgestaan door

Freya Gheysen secretaris

De secretaris

Freya Gheysen

De voorzitter

Bertel De Groote

Tegen dit arrest is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten arrest, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnterpreteerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Arrest nr. 2.826 van 11 februari 2016 in de zaak 2015/685bis

In zake: [REDACTED]

Tegen: [REDACTED]

I. Voorwerp van de vordering

Het beroep, ingesteld op 15 december 2015, strekt tot nietigverklaring van de examenbeslissing van 10 september 2015 waarbij verzoekster onvoldoendes toegekend werden voor de examens afgelegd in de septemberzitting en van de beslissing van 10 december 2015 waarbij het intern beroep van verzoekster onontvankelijk werd verklaard.

II. Verloop van de rechtspleging

Verwerende partij heeft een antwoordnota ingediend. Verzoekende partij heeft een wederantwoordnota ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 26 januari 2016.

Kamervoorzitter Bertel De Groote heeft verslag uitgebracht.

Verzoekster, advocaat [REDACTED] en advocaat [REDACTED], die verschijnen voor de verzoekende partij, en advocaat [REDACTED], die verschijnt voor de verwerende partij, zijn gehoord.

III. Feiten

Verzoekster is in het academiejaar 2014-2015 ingeschreven in de opleiding “Schakelprogramma: Master of Science in het management en het beleid van de gezondheidszorg”.

Op 19 juni 2015 legde de decaan aan verzoekster als examentuchtsanctie de uitsluiting van verdere deelname aan de juni-zitting op. Voor de opleidingsonderdelen waarbij onregelmatigheden werden vastgesteld, werd een eindcijfer van 0 op 20 toegekend.

In de septemberzitting behaalde verzoekende partij voor geen van de opleidingsonderdelen waarvoor ze examen aflegde een credit.

Verzoekende partij stelde op datum van 26 november 2015 tegen beide voormelde beslissingen een intern beroep in bij de interne beroepsinstantie van de onderwijsinstelling.

Bij beslissing van de interne beroepsinstantie op datum van 7 december 2015 werd het intern beroep onontvankelijk verklaard.

De interne beroepsbeslissing stelde het volgende:

(...)

B. In zoverre het beroep wordt ingesteld tegen de examenbeslissing:

Overeenkomstig artikel 153 §1 van het onderwijs- en examenreglement 2014-2015 dient het beroep ingesteld te worden binnen een vervalt termijn van vijf kalenderdagen, die ingaat op de dag na deze van de proclamatie.

De beslissing van de examencommissie werd genomen op 10 september 2015. Deze beslissing werd aan [verzoekster] meegedeeld op haar puntenbladen die zij vanaf 11 september 2015 kon consulteren. Op deze puntenbladen waren de beroepsmodaliteiten correct en volledig vermeld.

Onderhavig beroep is ingediend op 26 november 2015; dit is buiten de voormelde vervalt termijn.

Het beroep, in zoverre ingesteld tegen de examenbeslissing, is dan ook onontvankelijk.”.

De beslissing op intern beroep werd per e-mail en bij aangetekend schrijven van 10 december 2015 aan verzoekende partij overgemaakt.

Bij aangetekend schrijven van 15 december 2015 diende verzoekende partij een verzoekschrift in bij de Raad.

IV. Ontvankelijkheid

Voorwerp van het beroep

Verzoeker richt zijn beroep tegen de examenbeslissing van 10 september 2015 (eerste bestreden beslissing) en tegen de beslissing van de interne beroepsinstantie van 7 december 2015 (tweede bestreden beslissing).

Verwerende partij stelt dat de in het OER georganiseerde interne beroepsprocedure impliceert dat de beroepsinstantie een nieuw onderzoek aan de zaak wijdt. De in beroep genomen beslissing, die in de plaats komt van de oorspronkelijke beslissing, is volgens haar de uiteindelijk voor de Raad aanvechtbare eindbeslissing.

Aangezien verzoekster intern beroep heeft ingesteld tegen de eerste bestreden beslissing, zijnde de beslissing van de examencommissie van 10 september 2015, is de beslissing van de (voorzitter van de) beroepsinstantie van de faculteit volgens verwerende partij in de plaats gekomen van de eerste bestreden beslissing.

Verzoekende partij spreekt dit in haar wederantwoordnota niet tegen, zodat de Raad aanneemt dat de stelling van verwerende partij met de werkelijkheid overeenstemt.

De exceptie moet worden bijgevalen.

Het beroep is derhalve enkel ontvankelijk in de mate dat het is gericht tegen de tweede bestreden beslissing, verder: de bestreden beslissing.

Uitputting interne beroepsmogelijkheden

Verzoekende partij heeft het intern beroep ingesteld en uitgeput.

Of de interne beroepscommissie dit beroep terecht onontvankelijk heeft verklaard, wordt hierna bij de grond van de zaak onderzocht

V. De middelen

A. Eerste middel

De verwerende partij heeft bij beslissing van 7 december 2015 het intern beroep onontvankelijk verklaard wegens laattijdigheid. De Raad dient na te gaan of de beslissing van 7 december 2015 terecht het intern beroep als onontvankelijk heeft verklaard.

Standpunt van partijen

Verzoekende partij stelt dat dit beroep een logische voortzetting is van het beroep tegen de examentuchtbeslissing. Ze benadrukt dat ze door de examentuchtbeslissing, die haar nooit op een correcte manier is meegedeeld, verhinderd werd om deel te nemen aan de examens in eerste zittijd en dat ze hierdoor verplicht was om opnieuw aan de septemberzittijddeel te nemen. Volgens haar zou dit nooit voorgevallen zijn indien zij correct werd behandeld.

In haar *antwoordnota* merkt verwerende partij vooreerst op dat de vervalltermijn van vijf kalenderdagen in het geval van een examenbeslissing, die het voorwerp uitmaakt van een proclamatie, ingaat de dag na deze van de proclamatie, die *in casu* plaatsvond op 10 september 2015. Volgens haar blijkt hieruit dat het intern beroep, dat slechts werd ingesteld op 26 november 2015 laattijdig werd ingesteld.

Daarnaast stipt verwerende partij aan dat het haar niet duidelijk is hoe het beroep tegen de examenbeslissing “logisch” zou samenhangen met het beroep tegen de examentuchtbeslissing. Ze benadrukt dat beide beslissingen op zichzelf dienen te worden beschouwd en bovendien een andere finaliteit hebben. Ze merkt ook op dat, als er al sprake zou zijn van samenhang tussen de bestreden beslissingen, dit verzoekende partij niet ontslaat van de verplichting tijdig tegen alle betrokken beslissingen beroep in te stellen.

In haar *wederantwoordnota* gaat verzoekende partij hier niet verder op in.

Beoordeling

De Raad kan de stelling van verzoekster dat het intern beroep tegen de examenbeslissing slechts een logische voortzetting is van het intern beroep tegen de examentuchtbeslissing – en de ontvankelijkheid ervan in het licht van deze laatste moet worden beoordeeld – niet bijtreden. Bovendien merkt de Raad op dat zelfs indien dit het geval mocht zijn, in het arrest dat de tuchtsanctie betreft, is vastgesteld dat voormeld beroep door de interne beroepsinstantie terecht als laattijdig is aangemerkt. De tuchtsanctie heeft ertoe geleid dat verzoekster twee opleidingsonderdelen diende te hernemen in de tweede examenkans. Hiervoor slaagde zij niet. Het verweer tegen de sanctie, die aanleiding gaf tot het hernemen van het examen voor bepaalde opleidingsonderdelen, is laattijdig ingesteld bij de interne beroepsinstantie. Bijgevolg kan het beroep tegen het resultaat, behaald bij het hernemen van voormelde examens, niet als tijdig worden gekwalificeerd. Op zichzelf beschouwd is het beroep, zoals hieronder wordt toegelicht laattijdig. Het wordt niet tijdig in het licht van de beweerde

samenhang met het beroep tegen de examentuchtsanctie, in het verlengde waarvan een tweede examenkans is benut. Dit laatste beroep is immers niet tijdig ingesteld bij de interne beroepsinstantie.

Wat de beweerde samenhang tussen de beslissingen betreft, merkt de Raad op dat uit het feit dat de verzoekende partij haar tijdens de eerste examenkans behaalde resultaat voor een opleidingsonderdeel verloor als gevolg van een examensanctie niet hoeft te volgen dat zij, voor de betwisting van de resultaten behaald in het kader van de nieuwe examenkans die zij besliste te benutten, de betwisting van de tuchtsanctie als “vehikel” kan nemen. *In casu* betreft het in de tweede examenkans behaalde resultaat een nieuwe studievoortgangsbepaling, onderscheiden van de examentuchtbepaling die tot het benutten van de examenkans aanleiding kan hebben gegeven. Beide beslissingen zijn niet zodanig met elkaar verbonden dat de tijdigheid van het beroep, in zoverre gericht tegen het examenresultaat, beoordeeld wordt volgens de maatstaf voor de tijdigheid van het beroep tegen de tuchtmaatregel. Het beroep tegen de examencijfers, beoordeeld volgens de maatstaf voor de tijdigheid van het beroep tegen een in de derde examenperiode van het academiejaar 2014-2015 behaald examenresultaat, is op zichzelf beoordeeld laattijdig. Beide beslissingen – de examentuchtbepaling en het examenresultaat (3^e examenperiode) – zijn daarenboven niet dermate met elkaar verbonden dat de ‘afzonderlijke’ beoordeling van de tijdigheid van het ertegen gericht beroep tot in hun uitvoering conflicterende beslissingen hoeft te leiden.

Uit het voorgaande blijkt dat de Raad van oordeel is dat zowel een examenbeslissing als een examentuchtbepaling een studievoortgangsbepaling is in de zin van artikel I.3 69° Codex Hoger Onderwijs. Hiertegen dient aldus afzonderlijk een intern beroep ingesteld te worden, waarbij de toepasselijke termijnen ten aanzien van elke studievoortgangsbepaling afzonderlijk gerespecteerd moeten worden.

Artikel II.283 Codex Hoger Onderwijs bepaalt dat de student die oordeelt dat een ongunstige studievoortgangsbepaling is aangetast door een schending van het recht, toegang heeft tot een interne beroepsprocedure, waarvan de vormen zijn vastgelegd in het onderwijs- en examenreglement. Hij dient zijn verzoek tot heroverweging van een examenbeslissing in te stellen binnen een vervalt termijn van vijf kalenderdagen, die ingaat op de dag na deze van de proclamatie.

De Raad stelt vast dat de proclamatie van de examenbeslissing plaatsvond op 10 september 2015. Bovendien werden de externe beroepsmogelijkheid alsook de -modaliteiten correct vermeld op deze beslissing. Verzoekende partij wordt dan ook geacht de beroepstermijn te kennen. De vervaltermijn van vijf kalenderdagen ging aldus in de dag na deze proclamatedatum, met name op 11 september 2015. De Raad stelt vast dat verzoekende partij pas op 26 november 2015 effectief een intern beroep ingesteld heeft. Het intern beroep betreffende de examenbeslissing werd bijgevolg correct als onontvankelijk afgewezen.

BESLISSING

De Raad verwerpt het beroep.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van 11 februari 2016, door de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen, Ite Kamer, samengesteld uit:

Bertel De Groote, kamervoorzitter

Piet Versweyvelt, bijzitter

Jean Goossens, bijzitter

bijgestaan door

Freya Gheysen, secretaris

De secretaris

Freya Gheysen

De voorzitter

Bertel De Groote

Tegen dit arrest is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten arrest, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnventariseerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Zitting van 28 januari 2016

Arrest nr. 2.803 van 28 januari 2016 in de zaken 2015/664 en 2015/665

In zake:

Tegen:

I. Voorwerp van de vordering

De beroepen, ingesteld op 1 december 2015, strekken tot nietigverklaring van de beslissingen van de vicerector Onderwijs van 19 november 2015 en van 25 november 2015

II. Verloop van de rechtspleging

Verwerende partij heeft een antwoordnota ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 28 januari 2016.

Kamervoorzitter Karla Van Lint heeft verslag uitgebracht.

Omwille van de nauwe samenhang tussen de verzoekschriften met rolnummer 2015/664 en 2015/665 heeft de Raad de behandeling ervan met het oog op een goede rechtsbedeling ambtshalve samengevoegd.

III. Feiten

Verzoeker heeft in het academiejaar 2014-2015 de opleiding “Preparatory Programma Master of Science in Management” succesvol afgerond.

Op 24 september 2015 ontving ze van de administratie van verwerende partij een e-mail dat zij was toegelaten tot de opleiding “Master of Management” en dat haar inschrijving rond zou zijn eens zij haar inschrijvingsgeld had betaald.

Op 29 september 2015 ontving ze haar inschrijvingsbewijs van verwerende partij.

Op 27 oktober 2015 besliste de vicerector studentenbeleid tot weigering van inschrijving in de opleiding “Master of Management” wegens negatief leerkrediet.

Deze beslissing wordt door de interne beroepscommissie vernietigd op 13 november 2015.

De vicerector onderwijs nam vervolgens een nieuwe beslissing op 19 november 2015 en op 25 november 2015.

De beslissing stelde het volgende:

“Het toegelaten door de studentenadministratie had niet moeten gebeuren zonder kennis te hebben van het verleden van de studente. Desondanks, na drie jaar studies aan een Vlaamse universiteit wordt er verondersteld dat de studente op de hoogte is van het leerkredietstelsel en had ze zelf initiatief kunnen nemen om na te vragen of haar inschrijving al dan niet mocht.

Naar de grond van de zaak heeft de studente amper 72 studiepunten kunnen behalen in de afgelopen 3 academiejaren, bovendien met magere resultaten als aangegeven door de “transcript of records”. Dit zijn feitelijke gegevens van een heel laag studierendement dat het behalen van een bijkomend masterdiploma met een negatief leerkrediet zwaar hypothekeert.

Een student met een negatief leerkrediet mag uitzonderlijk toegelaten worden op basis van een dossier. Het dossier aangebracht door de studente behoudt eerder defensieve argumenten met betrekking tot haar vorige traject, dan een motivatie om aan een bijkomende master te beginnen. Als besluit, dit dossier biedt onvoldoende studievoortgang en motivatie om aan een nieuwe master te beginnen met een negatief leerkrediet.”.

Ze werd per e-mail van respectievelijk 19 november 2015 en 26 november 2015 aan verzoekende partij overgemaakt.

Bij aangetekend schrijven van 1 december 2015 diende verzoekende partij een verzoekschrift in bij de Raad.

IV. Ontvankelijkheid

Standpunt van de partijen

Uit de *antwoordnota* blijkt dat verwerende partij intussen ingegaan is op het willig beroep dat de raadsman van de studente indiende op 1 december 2015. Na de gegroundverklaring van het beroep d.d. 7 december 2015 nam de vicerector onderwijs een nieuwe beslissing op 8 december 2015 die tegemoet komt aan de vraag van de studente om zich te mogen inschrijven in de master of Management-opleiding bij verwerende partij. Verwerende partij vraagt dan ook om de voorliggende verzoekschriften zonder voorwerp te verklaren.

Beoordeling

De Raad stelt vast dat verzoekende partij geen wederantwoordnota heeft ingediend en ook niet ter zitting verschijnt.

De Raad stelt verder vast dat op 7 december 2015 door de interne beroepscommissie een nieuwe beslissing is genomen. Vervolgens heeft de vicerector onderwijs op 8 december 2015 studente toegelaten om zich in te schrijven. Het beroep tegen de weigering tot inschrijving is derhalve zonder voorwerp geworden.

BESLISSING

De Raad verwerpt het beroep.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van 28 januari 2016, door de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen, IIIe Kamer, samengesteld uit:

Karla Van Lint,	kamervoorzitter
-----------------	-----------------

Piet Versweyvelt	bijzitter
------------------	-----------

Jean Goossens	bijzitter
---------------	-----------

bijgestaan door

Melissa Thijs	secretaris
---------------	------------

De secretaris

Melissa Thijs

De voorzitter

Karla Van Lint

Tegen dit arrest is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep

dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten arrest, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnterpreteerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Arrest nr. 2.805 van 28 januari 2016 in de zaak 2015/684

In zake: [REDACTED]

Tegen: [REDACTED]

I. Voorwerp van de vordering

Het beroep, ingesteld op 15 december 2015, strekt tot nietigverklaring van de beslissing van de interne beroepscommissie van 9 december 2015 waarbij het intern beroep van verzoekster ontvankelijk en gedeeltelijk gegrond werd verklaard.

II. Verloop van de rechtspleging

Verwerende partij heeft een antwoordnota ingediend. Verzoekende partij heeft een wederantwoordnota ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 28 januari 2016.

Kamervoorzitter Karla Van Lint heeft verslag uitgebracht.

Advocaat [REDACTED] (loco advocaat [REDACTED]), die verschijnt voor de verzoekende partij, en advocaat [REDACTED] (loco advocaat [REDACTED]) en mevrouw [REDACTED], die verschijnen voor de verwerende partij, zijn gehoord.

III. Feiten

Verzoeker is in het academiejaar 2014-2015 ingeschreven in de opleiding “Bachelor in het onderwijs: kleuteronderwijs”.

Voor het opleidingsonderdeel “[REDACTED]” bekomt verzoekende partij een examencijfer van 3/20. Ze wordt tevens niet geslaagd verklaard voor de opleiding “Bachelor in het onderwijs: kleuteronderwijs”.

Verzoekende partij stelde op datum van 15 september 2015 een intern beroep in bij de interne beroepscommissie van de onderwijsinstelling.

Bij beslissing van de interne beroepscommissie op datum van 21 september 2015 werd het intern beroep ontvankelijk, doch ongegrond verklaard.

De interne beroepsbeslissing stelde vooreerst dat de student voor de tweede examenperiode een werk heeft ingeleverd, zonder afdoende rekening te houden met de uitvoerige werkpunten die in de eerste zittijd werden aangehaald, zoals blijkt uit de commentaren van de beoordelaars in het werk. De interne beroepscommissie benadrukt dat in het evaluatieformulier per competentie uitvoerig werd gemotiveerd waarom de student de betreffende competentie niet behaalt. Ze stelt dat uit het dossier blijkt dat de studente voor het portfolio (50%) een score van 11/20 behaalde, en voor de afstudeeropdracht (50%) een score van 3/20. Ze merkt in dit verband op dat indien één van de deelscores lager is dan 9/20 de laagste score het eindresultaat bepaalt, zodat een eindscore van 3/20 werd vastgesteld.

Verder stelt de interne beroepscommissie dat voor deze student een examencommissie is samengekomen om te onderzoeken of zij uitzonderlijk geslaagd kon worden verklaard, doch dat deze examencommissie heeft besloten dat in het betrokken opleidingsonderdeel competenties worden getoetst die niet even grondig in de andere opleidingsonderdelen zijn beoordeeld en essentieel zijn zodat de studente de doelstellingen van het opleidingsprogramma niet heeft behaald. Ze benadrukt ten slotte dat de onderzoekende houding van de student, die betrekking heeft op de competentie ‘De leraar als onderzoeker en innovator’, duidelijk niet werd behaald, dat deze basiscompetentie in dit opleidingsonderdeel wordt uitgediept en slechts in beperkte mate aan bod komt tijdens de effectieve stages en dat een student die een diploma behaalt, verondersteld wordt alle basiscompetenties van de leraar op voldoende wijze te beheersen.

De beslissing op intern beroep werd bij aangetekend schrijven van 23 september 2015 aan verzoekende partij overgemaakt, doch niet aan haar raadsman bij wie zij voor het intern beroep keuze van woonplaats had gedaan.

Bij aangetekend schrijven van 2 oktober 2015 diende verzoekende partij een verzoekschrift in bij de Raad.

Bij arrest nr. 2.654 van 26 november 2015 in de zaak 2015/481 vernietigde de Raad de bestreden beslissing op grond van volgende overwegingen:

“Dit eerste middel van de verzoekende partij betreft de totstandkoming van het totaalcijfer van 3/20 voor het opleidingsonderdeel “” (6 stp.).

De Raad herinnert eraan dat het hem niet toekomt om zijn appreciatie over de verdiensten van de verzoekende partij in de plaats te stellen van die van de bevoegde instanties van de onderwijsinstelling. De Raad kan er enkel op toezien dat de bestreden beslissing op regelmatige wijze is tot stand gekomen en niet kennelijk onredelijk is.

Bij de meeste vormen van evaluatie, *in casu* een afstudeeropdracht die bestaat uit een portfolio, eindwerk, en een mondeling examen, is er ruimte voor persoonlijke appreciatie wat de toekenning van de punten betreft, gelet op de veronderstelde deskundigheid van de evaluator. Enkel wanneer blijkt dat de evaluatie niet volgens de vooropgestelde criteria is verlopen of kennelijk onredelijk is, zal de Raad tussenkomen.

In casu betreft de concrete grief van de verzoekende partij enerzijds de werkwijze om de eindscore te berekenen en anderzijds het gebrek aan transparantie wat de deelscores betreft, meer in het bijzonder het deel ‘afstudeeropdracht’, dat bestaat uit een eindwerk en de mondelinge verdediging.

De Raad stelt op basis van de ECTS-fiche (stuk 6 van de verwerende partij) vast dat het betreffende opleidingsonderdeel een enkelvoudig opleidingsonderdeel van 6 studiepunten is met de leerdoelstelling dat studenten moeten bewijzen dat ze in staat zijn tot reflectie en een onderzoekende houding kunnen aannemen. De leerinhoud wordt opgesplitst in een deel zelfreflectie (een portfolio) en een deel eindproject (de afstudeeropdracht). De eindcompetenties ‘reflecteren en onderzoeken’ worden dus getoetst door middel van het indienen van een portfolio en een eindwerk met mondelinge verdediging. Beide delen van het opleidingsonderdeel hebben een gelijk gewicht (50%).

De evaluatiecriteria bepalen dat ingeval voor één van beide delen een score van minder dan 9/20 behaald wordt, deze score het eindcijfer betreft van het opleidingsonderdeel. Verzoekende partij behaalt in de tweede zittijd voor het portfolio een score van 11/20 en de voor de afstudeeropdracht 3/20. De Raad stelt vooreerst vast dat verwerende partij conform de in de ECTS-fiche geformuleerde voorschriften en vooropgestelde beoordelingsmethode en -criteria een eindresultaat heeft vastgelegd van 3/20. De Raad onderzoekt verder of deze totstandkoming van het eindresultaat aan de noodzakelijke zorgvuldigheidsnormen beantwoordt.

In casu betreft het een enkelvoudig opleidingsonderdeel waarbij aan de hand van twee verschillende toetsingssystemen/examens, met name: een portfolio en een eindwerk met mondelinge verdediging, de eindcompetenties (reflecteren, onderzoeken en communiceren) worden geëvalueerd. Samen geven deze deelexamens een beeld van de bereikte competenties. Het eindresultaat wordt uitgedrukt in één cijfer.

In het kader van een opleidingsonderdeel dat bestaat uit deelexamens is het gebruikelijk dat een student het gewogen gemiddelde verkrijgt van beide resultaten op de examens, met wel de verplichting dat voor beide resultaten ten minste de helft moet behaald worden om te slagen. Op die wijze vinden beide resultaten op de examens wel duidelijk hun neerslag in het eindresultaat.

In casu past de verwerende partij een systeem toe waarbij van beide examencijfers het laagste cijfer als eindresultaat wordt toegekend (ingeval van een score van minder dan negen). De verwerende partij mildert deze strenge beoordelingswijze door ingeval van een score van 9/20 of meer op beide delen, wel het gewogen gemiddelde in aanmerking te nemen van beide resultaten.

De Raad is van oordeel dat deze berekeningswijze een strenge manier van beoordeling betreft, maar daarom *in se* niet kennelijk onredelijk is, wanneer (1) studenten duidelijk voorafgaandelijk op de hoogte zijn van deze strenge vorm van quoterings, wat *in casu* het geval is, en (2) de deelexamens geen gescheiden leerinhoud/competenties toetsen.

In casu stelt de Raad echter vast dat uit de ECTS-fiche het volgende blijkt voor het opleidingsonderdeel “”:

“Leerinhoud

Er zijn 2 duidelijk afgelijnde delen in dit opleidingsonderdeel

Deel reflectie beginnende leerkracht

Reflecteren over verworven [sic!] competenties (algemene competenties, algemene beroepsgerichte competenties, basiscompetenties en beroepshoudingen) en over het afgelegde traject tijdens de opleiding.

Dialogeren over eigen sterktes, zwaktes, mogelijkheden en valkuilen met directies en leerkrachten.

Deel eindproject

Werken aan de basiscompetenties i.v.m. onderzoeken en innoveren.

Formuleren van een onderzoeksvraag en deze in een degelijk theoretisch kader pedagogisch didactisch onderbouwen.

Alleen of in groep uitwerken van een project dat gelinkt is aan/uitgaat van de praktijk en dat inspeelt op concrete noden aan vernieuwing of ondersteuning van het werkveld.”

In het eerste afgelijnde deel (dat een gewicht heeft van 50%) worden de competenties ‘reflecteren en dialogeren’ getoetst aan de hand van een portfolio en in het tweede deel (dat eveneens een gewicht heeft van 50%) worden de competenties i.v.m. ‘onderzoeken en innoveren’ getoetst aan de hand van een eindwerk met mondelinge verdediging.

Op grond van artikel II.225 Codex Hoger Onderwijs verwerft een student een creditbewijs wanneer hij op grond van een examen de competenties, verbonden aan een opleidingsonderdeel, heeft verworven. Een student slaagt voor een opleidingsonderdeel wanneer hij ten minste 10 op 20 behaalt.

De Raad volgt de verzoekende partij in de mate dat het cijfer, dat als beoordeling voor een opleidingsonderdeel wordt gegeven, de weergave moet zijn van de bereikte competenties. De toepassing van het door de verwerende partij gehanteerde systeem heeft *in casu* echter tot gevolg dat de beoordeling van het volgens de ECTS-fiche afgelijnde deel portfolio waarop verzoekende partij een 11/20 behaald heeft voor het

verwerven van de competenties ‘reflecteren en dialogeren’ op geen enkele wijze een weergave vindt in het eindresultaat.

Het middelonderdeel is gegrond.”.

In opvolging van het vernietigingsarrest nr. 2.654 d.d. 26 november 2015 in de zaak 2015/481 heeft de interne beroepscommissie op 9 december 2015 een nieuwe beslissing genomen.

De interne beroepscommissie stelde dat ze de redenering zoals ontwikkeld door de Raad in arrest nr. 2.654 volgt en van oordeel is dat de eindscore op de gebruikelijke wijze herberekend moet worden zodat de eindscore via een gewogen gemiddelde een weergave is van alle bereikte competenties, met name: $11/20 + 3/20 = 14/40$ oftewel $7/20$. Verder stelde de interne beroepscommissie dat de overige argumenten van de student op gemotiveerde wijze werden weerlegd door de Raad, en dat ze haar beslissing van 21 september 2015 daarom voor het overige als herbevestigd beschouwt.

De beslissing op intern beroep werd bij aangetekend schrijven van 9 december 2015 aan verzoekende partij overgemaakt.

Bij aangetekend schrijven van 15 december 2015 diende verzoekende partij een verzoekschrift in bij de Raad.

IV. Ontvankelijkheid

Verwerende partij betwist de ontvankelijkheid van het verzoekschrift niet.

De Raad ziet evenmin redenen om zulks ambtshalve te doen. Het beroep is ontvankelijk.

V. De middelen

A. Eerste middel

Verzoekster steunt zich in een eerste middel op een schending van het motiveringsbeginsel.

Standpunt van partijen

Verzoekende partij stelt vooreerst dat de Raad de beslissing over een aantal punten die ter discussie staan nog niet besproken heeft, zodat de motivering van de bestreden beslissing van

de interne beroepscommissie dan ook al hapert. Verder stelt ze dat er geen motivering gegeven werd door de examencommissie zodat de interne beroepscommissie zich ook niet kan steunen op een motivering van de examencommissie. Ze benadrukt dat indien een uiteenzetting niet werd opgenomen in de mededeling van een beslissing, zij geen deel uitmaakt van de motivering van deze beslissing. Bovendien werd deze pas voor het eerst ter kennis gebracht samen met een antwoordnota gericht aan de Raad. Volgens haar werd de examencommissie ook niet opnieuw samengeroepen na de aanpassing van de eindscore van het opleidingsonderdeel. Daarnaast merkt verzoekende partij op dat haar geen enkel inzicht verschaft wordt in de betekenis van de score 3/20. Ze benadrukt dat ze slechts eenmaal inzage heeft gekregen in het werkstuk, zonder de mogelijkheid tot kopieën. Ten slotte stelt ze dat verwerende partij opwerpt dat ook het portfolio betrokken werd in de bestreden beslissing, maar volgens verzoekster valt er inhoudelijk niets over te lezen. Wat het ‘evaluatieformulier eindproject, meent ze dat dit geen deel uitmaakte van de beslissing.

Verwerende partij stelt in haar *antwoordnota* dat, hoewel de eindscore voor het opleidingsonderdeel aangepast werd naar een score van 7/20, er niets veranderd is aan de prestaties die de studente *in se* geleverd heeft, en derhalve ook niets aan de motivatie voor het niet geslaagd verklaren van de studente. Verwerende partij is van mening dat de beslissing van de examencommissie wel degelijk gemotiveerd is. Ze benadrukt dat deze motivering zelf niet extensief terug te vinden is op het puntenblad, maar dat deze motivering wel terug te vinden is in het proces-verbaal van de beraadslaging van de examencommissie. Volgens haar blijkt hieruit duidelijk dat de examencommissie onderzocht heeft of verzoekster uitzonderlijk geslaagd kon worden voor de hele opleiding. Ze merkt op dat de interne beroepscommissie deze motivering bijna letterlijk overneemt, zodat haar beslissing afdoende gemotiveerd is.

Verwerende partij stelt verder dat het gegeven dat het opleidingsonderdeel hernomen moet worden in een later academiejaar rechtstreeks volgt uit de score van de studente, die een onvoldoende behaalde voor een opleidingsonderdeel dat afwijkend niet-tolereerbaar is vanaf een numerische score van minder dan 10/20. Ze benadrukt dat het aanpassen van de eindscore van het opleidingsonderdeel naar 7/20, wat nog steeds onvoldoende is om te slagen, enkel het gevolg is van het anders vaststellen van de eindscore. De prestaties van de studente (11/20 voor het deel portfolio en 3/20 voor het deel afstudeeropdracht) blijven immers ongewijzigd. Volgens verwerende partij diende de examencommissie na de beslissing van de interne beroepscommissie d.d. 9 december 2015 ook niet opnieuw samen te komen vermits de

examencommissie onderzoekt of de studente globaal genomen voor de opleiding geslaagd kan worden verklaard en er aan de prestaties van de studente niets veranderd is.

Vervolgens stelt verwerende partij nog dat zij verzoekster niet heeft uitgenodigd voor een hoorzitting, doch dat zij hiertoe niet verplicht is op basis van het OER. Ze benadrukt dat de betrokken lectoren de studente tijdens de inzage na de eerste zittijd op zeer gedetailleerde wijze feedback hebben gegeven, doch dat in tweede zittijd bleek dat zij hieraan zo goed als geen gevolg had gegeven. Volgens haar vond er nadien opnieuw een inzage plaats, waar zij haar werk (met handgeschreven opmerkingen) kon inkijken. Ten slotte stipt verwerende partij nog aan dat tijdens de eerdere procedure voor de Raad alle stukken overgemaakt werden aan de studente.

In haar *wederantwoordnota* stelt verzoekende partij dat de motiveringsplicht geschonden wordt door de beslissing in belangrijke mate te blijven baseren op een onbestaande motivering van een examencommissie die niet eens over de correcte eindcijfers beschikte. Ze merkt op dat de bewering dat het aan de studente te wijten is dat zij niet kan beschikken over kopies van een essentieel beoordelingsstuk, terwijl enkel de mogelijkheid werd voorzien om kort inzage te krijgen, niet ernstig is.

Beoordeling

Deze grief van verzoekende partij betreft *in fine* dat zij nog steeds geen inzicht heeft gekregen in de wijze waarop het cijfer op het eindproject is toegekend.

De Raad leest in de beslissing van de interne beroepsinstantie van 9 december 2015 (stuk 15 van de verwerende partij) dat de interne beroepsinstantie de eindscore voor het opleidingsonderdeel “” heeft aangepast van een 3/20 naar een 7/20. De Raad stelt vast dat verwerende partij hier conform met het gezag van gewijsde van hoger vermeld arrest heeft gehandeld en ook in haar beslissing een afdoende motivering heeft gegeven voor deze aanpassing.

De Raad leest verder in de beslissing van de interne beroepsinstantie van 9 december 2015 dat zij zich voor het overige aansluit bij haar eerdere beslissing van 21 september 2015, die de initiële beslissing van de examencommissie van 10 september 2015 heeft bevestigd.

Op basis van het dossier blijkt niet dat bij deze beslissing enige stukken, waaronder het proces-verbaal van de beslissing van de examencommissie van 10 september 2015, werden toegevoegd. De Raad stelt verder vast dat het betreffende proces-verbaal van de examencommissie (stuk 9 van het administratief dossier van verwerende partij) en ook de toelichting van de promotor (evaluatieformulier eindproject bachelor kleuteronderwijs d.d. 18 juni 2015 - stuk 8 van verwerende partij) intussen tijdens de eerste externe beroepsprocedure en de huidige beroepsprocedure aan verzoekende partij werden overgemaakt en derhalve bekend zijn aan verzoekende partij, gezien ze deel uitmaken van het administratief dossier dat ook aan de Raad is bezorgd.

In de huidige stand van de procedure kan verzoekende partij niet langer geloofwaardig beweren dat zij van de motivering van de examencommissie van 10 september 2015, herbevestigd door de interne beroepsinstanties van 21 september 2015 en van 9 december 2015, geen kennis heeft gehad en dat zij geen inzicht heeft over hoe het cijfer voor het eindproject is tot stand gekomen. Verzoekende partij heeft dus, zij het laattijdig, kennis kunnen nemen van de motieven van de docent ten aanzien van de beoordeling van de bereikte competenties met betrekking tot het opleidingsonderdeel “XXXXXXXXXX”. Zij is ook op de hoogte van het proces-verbaal van de examencommissie van 10 september 2015, dat gebaseerd is op de beoordeling van de betreffende docent en telkens herbevestigd werd door de interne beroepsinstantie. Zij had derhalve de mogelijkheid en het recht om in de lopende procedures voor de Raad en desnoods ter zitting met kennis van zaken inhoudelijke middelen te ontwikkelen tegen deze motieven, *quod non*.

De Raad betreurt het dat deze motieven niet van meet af aan de verzoekende partij zijn meegedeeld tijdens het interne beroep en ook niet aan de beslissing van 9 december 2015 zijn toegevoegd bij het ter kennis brengen. In het licht echter van het feit dat de betreffende motivering in de beslissing wel expliciet bevestigd wordt door de interne beroepsinstantie en dat deze in de eerste externe beroepsprocedure en in huidige externe beroepsprocedure aan het administratief dossier werden toegevoegd, kan verzoekende partij niet ontkennen op de hoogte te zijn van deze stukken.

Hoewel een motivering moet vermeld worden in de beslissing zelf, wordt door de Raad van State bij de beoordeling van de formele motivering rekening gehouden met het dossier. De deugdelijkheid van een motivering moet niet *in abstracto* worden beoordeeld, maar wel in het

licht van alle gegevens van het administratief dossier, d.w.z. onder meer met inachtneming van de gegevens die door de betrokkenen voor wie de motivering bestemd is reeds bekend zijn.¹

De Raad benadrukt in deze dat neerlegging van stukken in het administratief dossier bij de Raad gelijk staat aan betekening aan de tegenpartij. In dit geval heeft de verzoekende partij dus onbetwistbaar kennis van de motieven. Gezien deze ook ongewijzigd worden bijgevalen door de interne beroepsinstantie die de uiteindelijke bestreden beslissing neemt, is aan de formele motiveringsplicht voldaan.

Dit brengt de Raad ertoe, gezien het herstel van het gebrek in deze motivering via neerlegging in het administratief dossier, om dit middel te verwerpen.

De Raad stelt ten overvloede dat ze niet begrijpt dat verzoekende partij er intussen nog steeds niet toe is gekomen om een inhoudelijk verweer tegen de haar intussen reeds gekende en ter kennis gebrachte motivering met bijhorende stukken en verantwoording van de docent te verwoorden. Dit is ook om proceseconomische overwegingen niet aangewezen.

Het middel is niet gegrond.

B. Tweede middel

Verzoekster steunt zich in een tweede middel op een schending van art.II.229 Codex Hoger Onderwijs, gecombineerd met de materiële motiveringsplicht.

Standpunt van partijen

Verzoekende partij stelt dat op basis van art.II.229 Codex Hoger Onderwijs het niet geslaagd zijn voor één opleidingsonderdeel geen beletsel uitmaakt om geslaagd verklaard te worden als de doelstellingen van het opleidingsprogramma globaal verwezenlijkt zijn. Ze vraagt zich in dit verband af hoe men in een professionele bachelor de doelstellingen van het opleidingsprogramma niet verwezenlijkt heeft, terwijl ze een score van 15/20 heeft behaald voor de stage.

¹ R.v.St. Keunincks, nr.25.009, 5 februari 1985; R.v. St., stad Aalst, nr 30.370, 21 juni 1988; R.v.St.George, nr.76.089, 2 oktober 1998.

Volgens verzoekende partij focust de bestreden beslissing hiervoor op één opleidingsonderdeel, waarmee de basiscompetentie ‘De leraar als onderzoeker en innovator’ beoordeeld wordt. Ze benadrukt dat de beslissing zelf aangeeft dat deze competentie ook in andere opleidingsonderdelen aan bod komt, doch dat deze gegevens niet in de beoordeling worden betrokken. Volgens haar overschrijdt deze basiscompetentie het opleidingsonderdeel en dient ze dan ook globaal beoordeeld te worden.

Ten slotte stelt verzoekende partij dat het betreffende opleidingsonderdeel geen unieke band heeft met de opleiding, vermits het een samenraapsel betreft van een portfolio, een afstudeeropdracht en een mondeling examen. Volgens haar bestaat dergelijke unieke band wel tussen de stage en de opleiding. Aangezien zij met glans geslaagd was voor de stage, meent zij dat de eindcompetenties voor de opleiding voldoende verworven zijn.

Verwerende partij wil in haar *antwoordnota* vooreerst benadrukken dat elk opleidingsonderdeel zelfstandig geëvalueerd dient te worden, in functie van de evaluatiecriteria die eigen zijn aan dat opleidingsonderdeel. Volgens haar doet het gegeven dat een studente slaagt voor eerdere opleidingsonderdelen op zich geen vermoeden ontstaan dat zij ook dient te slagen voor latere opleidingsonderdelen, ook al maken die deel uit van dezelfde opleiding. Verwerende partij stelt dat uit het evaluatieformulier duidelijk blijkt dat verzoekster de beoogde eindcompetenties voor het betreffende opleidingsonderdeel niet behaalde en dat het gegeven dat zij wel slaagde voor de stage hieraan geen afbreuk doet.

Verwerende partij stelt verder dat uit de vergelijking van de ECTS-fiche van het betrokken opleidingsonderdeel met dat van de stage blijkt dat de eindcompetenties van beide opleidingsonderdelen verschillend zijn. Ze merkt op dat de basiscompetentie ‘De leraar als onderzoeker en innovator’ slechts in beperkte mate aan bod komt tijdens de stages, maar wel uitgediept wordt in het opleidingsonderdeel ‘’.

Volgens verwerende partij blijkt uit de deliberatie-info in de ECTS-fiche en het OER dat er veel belang gehecht wordt aan dit opleidingsonderdeel en heeft het dus wel een unieke band met de opleiding. Ten slotte benadrukt verwerende partij dat de mogelijkheid om de studente globaal geslaagd te verklaren wel degelijk onderzocht werd, vermits er hiervoor een examencommissie werd samengeroepen.

In haar *wederantwoordnota* merkt verzoekende partij op dat de uiteenzetting van verwerende partij in niets verschilt van de uiteenzetting in de antwoordnota in de vorige procedure, waarmee ze reeds rekening heeft gehouden in haar verzoekschrift.

Beoordeling

De Raad stelt op grond van artikel 22.7 van het Onderwijs- en examenreglement van verwerende partij vast dat *in casu* de interne beroepsinstantie volheid van bevoegdheid heeft:

“....De interne beroepsprocedure leidt tot:

- a) de gemotiveerde afwijzing van het beroep op grond van de onontvankelijkheid ervan;*
- b) een beslissing die de oorspronkelijke beslissing op gemotiveerde wijze bevestigt of herziet.*

Indien het beroep ontvankelijk en gegrond wordt verklaard, neemt de interne beroepscommissie in de plaats van de betrokken verantwoordelijke voor het opleidingsonderdeel, examen-, toelatings- of examentuchtcommissie een nieuwe beslissing.....”

Dit impliceert dat de examencommissie in het kader van de procedure van artikel 18.3 van het OER, in uitvoering van artikel II.229 Codex Hoger onderwijs, niet opnieuw dient samen te komen, maar dat de interne beroepsinstantie bevoegd is om een eindbeslissing ter zake te nemen. Dit impliceert ook dat deze interne beroepsinstantie de zaak ten gronde opnieuw moet onderzoeken.

De Raad leest in de beslissing van 9 december 2015 dat de interne beroepsinstantie haar eerdere beslissing van 21 september 2015, wat de toekenning van het diploma betreft, heeft herbevestigd. In deze laatste beslissing heeft de interne beroepsinstantie de diplomabeslissing - initieel genomen door de examencommissie op basis van het eindcijfer van 3/20 - hernomen en wordt ook de eerdere motivering van de examencommissie tot de hare gemaakt zonder enige aanpassing of nieuw onderzoek.

De materiële motiveringsplicht houdt in dat een administratieve rechtshandeling op motieven moet steunen die feitelijk door een dossier worden onderbouwd en welke ook in rechte ter

verantwoording kunnen worden ingeroepen. Het behoort tot de autonomie van de onderwijsinstelling om te bepalen op basis van welke resultaten en feitelijke gegevens zij zich steunt om een beslissing inzake het geslaagd verklaren van een student zoals bepaald in artikel II.229 van de Codex Hoger Onderwijs en artikel 18.3 van het OER te nemen. Het is wel noodzakelijk dat deze eindbeoordeling wordt genomen op basis van alle relevante gegevens die in het dossier voorhanden zijn.

In casu werd door de interne beroepsinstantie de beslissing genomen - in opvolging van het hoger vermelde arrest van de Raad - om voor het betwiste opleidingsonderdeel een cijfer van 7/20 toe te kennen, in plaats van het eerder toegekende cijfer van 3/20. In de beslissing wordt ook expliciet gesteld dat verzoekende partij voor het deel portfolio, dat voor 50% van de punten doorweegt van het betwist opleidingsonderdeel, een 11/20 behaald heeft voor het verwerven van de competenties “reflecteren en dialogeren”. Uit de beslissing van de interne beroepsinstantie blijkt echter niet dat de interne beroepsinstantie met dit nieuw gegeven (een eindscore van 7/20 en een deelscore van 11/20 op het luik portfolio, dat voor 50% in rekening wordt gebracht en derhalve in verhouding voor een studieomvang van drie van de zes studiepunten van het betreffende opleidingsonderdeel doorweegt) rekening heeft gehouden bij het nemen van de deliberatiebeslissing. Uit het dossier blijkt niet dat zij dit gegeven inhoudelijk in haar onderzoek heeft betrokken. Terwijl dit naar het oordeel van de Raad wel degelijk een relevant nieuw gegeven betreft. Door louter te verwijzen naar de eerder genomen beslissing in dit verband van de examencommissie die werd genomen op basis van een eindcijfer van 3/20 voor het betreffende opleidingsonderdeel, en dit nieuwe relevante gegeven niet mee te nemen in de eindbeoordeling, schendt verwerende partij de motiveringsverplichting.

De Raad wenst in de huidige stand van de procedure nog geen uitspraak te doen over de overige motieven die hebben geleid tot de afwijzing van de deliberatie, maar stelt ten overvloede dat bij het nemen van een beslissing in de zin van artikel II.229 van de Codex Hoger Onderwijs het volledige afgelegde onderwijstraject van verzoekende partij in het licht van de globale doestellingen van de opleiding in rekening gebracht moet worden, gezien het een “globaal” geslaagd verklaren betreft. Een dergelijke deliberatie heeft geenszins tot gevolg dat verzoekster voor het betreffende opleidingsonderdeel een creditbewijs verwerft.

Het middel is gegrond.

C. Derde middel

Verzoekster steunt zich in een derde middel op een schending van het onpartijdigheidsbeginsel.

Standpunt van partijen

Verzoekende partij stipt aan dat uit de nieuwe stukken die verwerende partij voorbrengt, blijkt dat de promotor reeds op 1 april 2015 aandringt op een onvoldoende voor verzoekende partij. In een mailbericht verwijst de promotor naar de ‘Handleiding bij het uitwerken van je eindproject’ waarin vermeld wordt dat indien de student geen reactie geeft na contact door de promotor, of zelf geen contact neemt met de promotor – uiterlijk in week 4 van het tweede semester – de student een score van 0/20 voor dit opleidingsonderdeel krijgt. In dezelfde mail benadrukt de promotor dat het inmiddels week 8 is van het tweede semester en dat het reglement strikt toegepast moet worden.

Verzoekende partij merkt op dat de promotor hierin blijkbaar afgeblokt is. Volgens haar kan een promotor in deze omstandigheden zijn werkzaamheden echter niet zonder vooringenomenheid volbrengen, wat blijkt uit het herhaaldelijk verwijzen naar een gebrek aan contact op de evaluatieformulieren, het grote aantal nietszeggende markeringen op het ingediende werk zelf en de onredelijk lage (deel-) scores die uiteindelijk gegeven worden. Ze meent dat de bemerkingen van de promotor naar inhoud en zeker naar vorm blijk geven van een ingesteldheid die niet vereenzelvigd kan worden met deze van een (zelfs zeer) kritisch beoordelaar. Verzoekende partij benadrukt dat ze dit middel, dat in het eerdere arrest van de Raad werd afgewezen als ongegrond bevestigt.

Verwerende partij merkt in haar *antwoordnota* op dat dit middel reeds werd afgewezen door de Raad in het arrest van 26 november 2015. Voor haar is het dan ook niet duidelijk waarom verzoekster dit middel opnieuw opneemt in haar nota.

In haar *wederantwoordnota* stelt verzoekende partij dat ze ervan overtuigd blijkt dat de uitgedrukte wil van een promotor om een studente 0/20 toe te kennen hem ongeschikt maakt om zich verder uit te spreken over het werk wanneer hij in deze opinie afgeblokt wordt.

Beoordeling

De Raad wijst op haar eerdere beslissing in deze zaak, met name arrest nr. 2.654 d.d. 26 november 2015 in de zaak 2015/481, waar hij de schending van dit middel heeft afgewezen als ongegrond. Uit het dossier blijkt ook niet dat verzoekende partij een beroep heeft aangetekend tegen deze beslissing. De Raad stelt verder vast dat in het huidige dossier verzoekende partij ook geen nieuwe elementen aanbrengt wat de vermeende schending van het onpartijdigheidsbeginsel betreft.

Het middel is onontvankelijk gezien de Raad hieromtrent reeds definitief uitspraak heeft gedaan tussen partijen en er geen bewijskrachtige nieuwe elementen worden aangebracht, noch onverenigbaarheden kunnen vastgesteld worden op grond waarvan het gewijsde kan worden herroepen.

Het beroep is gedeeltelijk gegrond.

BESLISSING

1. De Raad vernietigt de beslissing van de interne beroepscommissie van 9 december 2015.

2. De interne beroepsinstantie zal uiterlijk tegen 12 februari 2016 een nieuwe beslissing nemen.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van 28 januari 2016, door de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen, IIIe Kamer, samengesteld uit:

Karla Van Lint,	kamervoorzitter
Piet Versweyvelt	bijzitter
Jean Goossens	bijzitter

bijgestaan door

Melissa Thijs

secretaris

De secretaris

Melissa Thijs

De voorzitter

Karla Van Lint

Tegen dit arrest is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten arrest, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïntinventariseerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.